

ΣΑΒΒΑΣ ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ

Σε νέα βάση τα εξοπλιστικά Εθνικής Φρουράς

Τη διαβεβαίωση ότι η Εθνική Φρουρά θα ενισχυθεί προκειμένου να επιτελέσει στο ακέραιο την αποστολή της, δίνει ο υπουργός Άμυνας. Σε συνέντευξή του στην «Κ» ο Σάββας Αγγελίδης αποκαλύπτει πως τα εξοπλιστικά προγράμματα θα τεθούν σε νέα βάση με την ενίσχυση όλων των κλάδων. Παράλληλα, υποστηρίζει πως από την τελευταία κρίση στη Συρία αναδείχθηκε ο γεωστρατηγικός ρόλος της Κύπρου στην ευρύτερη περιοχή. **Σελ. 8**

ΤΟ SUV ΠΟΥ ΗΡΘΕ ΓΙΑ ΝΑ ΑΝΑΤΡΕΨΕΙ ΤΑ ΠΑΝΤΑ.

NEW ALFA ROMEO STELVIO

La passione della tecnologia

CDI AUTOMASTERS
Ανακατασκευές - Επισκευές - Χημικά 17777376

www.alfaromeo.com.cy

ΜΑΡΙΟ ΣΕΝΤΕΝΟ

Η Ελλάδα να εμμείνει στις μεταρρυθμίσεις

Την ανάγκη η Ελλάδα να μείνει πιστή στις μεταρρυθμίσεις τονίζει σε αποκλειστική συνέντευξη στην «Κ», ο νέος πρόεδρος του Eurogroup Μάριο Σεντένο. Τονίζει ότι δεν πρέπει να γίνει επιστροφή σε μη βιώσιμες πολιτικές και αναφέρεται στο μεταμνημονιακό πλαίσιο της χώρας, την ενισχυμένη εποπτεία και τη συμμετοχή του ΔΝΤ. **Σελ. 20**

ΔΙΠΛΟ ΦΟΝΙΚΟ

Το έγκλημα εγείρει ζήτημα ανασφάλειας

Η ομολογία του 33χρονου ότι ήταν ο δράστης του στυγερού εγκλήματος στον Στρόβολο οδηγεί στην εξιχνίαση της υπόθεσης. Παρά ταύτα οι πληγές που άνοιξε το περιστατικό δεν αναμεινεται να επουλωθούν σύντομα. Ένα κομμάτι της κοινωνίας θέτει ζητήματα ασφάλειας, την ώρα που η Αστυνομία διαβεβαιώνει ότι η Κύπρος είναι ασφαλής χώρα. **Σελ. 9**

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Ας κάνουμε viral την πρωτεύουσα

Το Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο Λευκωσίας στο πλαίσιο των εκδηλώσεων που διοργανώνει επί τη ευκαιρία της Διεθνούς Ημέρας Μουσείων, στις 18 Μαΐου σας παρακαωρεί για υιοθεσία τέσσερα αντικείμενα από τις συλλογές του για να λάβετε μέρος στη δημιουργική Δράση «Πάρε ένα κομμάτι ιστορίας στο σπίτι». **Ζωή, σελ. 1**

ΘΕΑΤΡΟ

Οι γονείς ήρωες με συγκινούν

Το έργο «Ποιος σκότωσε το σκύλο τα μεσάνυχτα» μεταφέρθηκε στο θέατρο από τον Σάιμον Στήβενς και ανεβαίνει στην Κεντρική Σκηνή του ΘΟΚ σε σκηνοθεσία Λέας Μαλένη. Για την παράσταση μίλησε στην «Κ» ο Αλέξανδρος Παρίσης που υποδύεται τον ρόλο του Εντ, του πατέρα του νεαρού Κρίστοφερ. **Ζωή, σελ. 3**

Η τριμερής κρίνει την τύχη του «Αφροδίτη»

Θα αναζητήσουν πολιτική λύση Αναστασιάδης-Νετανιάχου, ενώ συνεχίζονται οι σχεδιασμοί για εκμετάλλευση

Τον δάκτυλον επί τον τύπον των ήλων, αναφορικά με τις απαιτήσεις που καταγράφονται από ισραηλινής πλευράς με τις οποίες διεκδικούνται ποσότητες Φ.Α. από το κοιτάσμα «Αφροδίτη», θα θέσουν Νίκος Αναστασιάδης και Βενιαμίν Νετανιάχου. Οι ηγέτες των δύο χωρών σύμφωνα

με τις πληροφορίες της «Κ» θα ασχοληθούν, συν τοις άλλοις, και με το όλο ζήτημα που έχει προκύψει προσπαθώντας να βρουν μια πολιτική λύση που θα αποτρέψει σκιές στις σχέσεις Λευκωσίας-Τελ Αβίβ. Το θέμα, σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες, θα βρεθεί στο τετ α τετ που

Στο Κάιρο ο υπουργός Ενέργειας Γιώργος Λακκοτρύπης για αγορά και πώληση Φ.Α.

θα έχουν στη Λευκωσία πριν από την τριμερή Σύνοδο Κύπρου-Ελλάδας-Ισραήλ. Η κυπριακή πλευρά προτείνει συγκεκριμένο πλαίσιο δράσης προκειμένου να εξευρεθεί φόρμουλα. Την ίδια ώρα πηγές ξεκαθαρίζουν πως η μη συμφωνία με το Ισραήλ σε καμία περίπτωση δεν

επηρεάζει το εμπορικό κομμάτι του κοιτάσματος. Προς τούτο ο υπουργός Ενέργειας βρίσκεται στο Κάιρο με θέματα στην ατζέντα τις διαβουλεύσεις για πώληση Φ.Α. από το «Αφροδίτη» αλλά και τη διακρατική συμφωνία Κύπρου-Αιγύπτου για τον αγωγό Φ.Α. **Σελ. 7**

Μοντέλο Νοτίου Αφρικής στις συνομιλίες του Κυπριακού

«Όπως πολλοί λευκοί κατηγορούν εμένα για πολλές υποχωρήσεις, υπάρχουν και πολλοί μαύροι που κατηγορούν τον Μαντέλα για πολλές υποχωρήσεις. Αν, λοιπόν, κατηγορούμαστε και οι δύο για πολλές υποχωρήσεις αυτό αποτελεί απόδειξη πως έγιναν καλές διαπραγματεύσεις. Ήταν μία win-win situation, λέει σε αποκλειστική συνέντευξή του στην «Κ» ο κάτοχος Νόμπελ Ειρήνης και τελευταίος Πρόεδρος της Νοτίου Αφρικής επί καθεστώτος Απαρτχάιντ Φρεντερίκ Ντε Κλερκ, ο οποίος μιλάει επίσης για το Κυπριακό, και πού θα μπορούσε να οδηγηθούν οι συνομιλίες με το μοντέλο που ακολουθήθηκε στη χώρα του. **Σελ. 6**

Ρώσοι στρέφονται προς την Τουρκία

Μείωση αφίξεων στην Κύπρο

Η βελτίωση των σχέσεων Μόσχας-Αγκυρας, σε συνδυασμό με την πτώση της τουρκικής λίρας, οδηγούν ρώσους τουρίστες στην Τουρκία. Αυτό έχει επιπτώσεις στον Κυπριακό τουρισμό, καθώς οι αφίξεις από τη Ρωσία παρουσιάζουν μείωση. Τουριστικοί παράγοντες εκτιμούν ότι το φαινόμενο είναι παροδικό. **Οικονομική, σελ. 4**

Η Κύπρος κρατάει ψηλά τα εμβόλια

Πτώση ποσοστών στην Ε.Ε.

Οι Κύπριοι γονείς εμβολιάζουν τα παιδιά τους σε αντίθεση με την τάση στην Ευρώπη. Μετά την έκκληση για αύξηση της κάλυψης εμβολιασμού από τον Πρόεδρο της Κομισιόν Ζαν Κλοντ Γιούνκερ, παρουσιάστηκε σειρά συστάσεων. **Σελ. 11**

Στρώνονται στα κόμματα τους

Αβέρωφ και Νικόλας κτίζουν προφίλ για την επόμενη πενταετία

Η απουσία εκλογικών αναμετρήσεων για τον επόμενο χρόνο δίνει την ευχέρεια αλλά και την πολυτέλεια σε Αβέρωφ Νεοφύτου και Νικόλα Παπαδόπουλο να στραφούν σε εσωκομματικές αλλαγές σε ΔΗΣΥ και ΔΗΚΟ αντίστοιχα. Στοιχίμα για τον Αβέρωφ Νεοφύτου είναι να δώσει το δικό του πολιτικό στίγμα στη μετά Αναστασιάδη

εποχή, ενώ ο Νικόλας Παπαδόπουλος θα πρέπει να προχωρήσει σε εκείνες τις διορθωτικές κινήσεις που θα διασφαλίσουν ότι σε αντίθεση με το παρελθόν, πλέον ελέγχει πλήρως το κόμμα του. Με την ολοκλήρωση των συνεδρίων θα διαφανεί ποιο κόμμα σχεδιάζουν αλλά και ποιοι θα βρίσκονται στον στενό περίγυρό τους. **Σελ.10**

Αλλάζει το επενδυτικό τρίο για ΣΚΤ

Δυναμική επιστροφή της J.C. Flowers & Co στο νέο σχήμα

Διαφοροποιείται το σχήμα των επενδυτικών ταμείων που ενδιαφέρονται ναβάλουν κεφάλαια στην Ελληνική για απόκτηση του Συνεργατισμού. Σύμφωνα με πληροφορίες η J.C. Flowers & Co εκδελώνει ξανά ενδιαφέρον και μαζί με την Atlas Merchant Capital και τη Lone Star Funds αναμένεται να διαμορφώσουν την

τριάδα. Η Apollo Global Management φέρεται να έμεινε λίγο πίσω στη διαδικασία, καθώς τα θέλω της δεν συνάδουν με αυτά του καινούργιου σχήματος. Η πρόταση που υπάρχει στο τραπέζι, και φαίνεται να αξιολογείται θετικά, είναι ναβάλουν από 120 εκατομμύρια ευρώ η Atlas και Flowers. **Οικονομική, σελ. 3**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Το δικό μας blame game

Το πώς θα κυλήσει το Κυπριακό δεν μπορεί κανείς να πει, εφόσον επηρεάζει, κυρίως επηρεάζεται, και άρα δεν είναι αυτόνομο. Η πρόθεση παραμένει. Συνάμα και οι διαφορές, όπως καταδεικνύει η συζήτηση για το πλαίσιο Γκουτιέρες. Το ζήτημα δεν είναι αν έχει αντιληφθεί πλήρως η τ/κ πλευρά και η Τουρκία τι ήθελε να πράξει ο γ.γ. των Η.Ε. Ξέρουμε και ξέρουν, πέραν της επιφάνειας, εξού και το ναυάγιο. Το μη φυσιολογικό είναι πόσο εύκολα εμείς τροφοδοτούμε τον μύλο της εσωτερικής αντιπαράθεσης, βάσει των όσων λέγονται έξω από εμάς. Αυτό ποτέ δεν θα φέρει θετικά αποτελέσματα και σίγουρα όχι εκείνα που φέρνει η ψυχραιμία και η νηφαλιότητα, όποια και να είναι η τοποθέτηση της άλλης πλευράς. Ας το καταλάβουμε.

Σεξ, ψέματα και αλήθειες για τον Αμερικανό Πρόεδρο

Διαστάσεις προσλαμβάνει το θέμα με τις απιστίες του Ντόναλντ Τραμπ και την πορνοστάρ Στόρμι Ντάνιελς μετά την παραδοχή του συνηγόρου του, πρώην δημάρχου Νέας Υόρκης, Ρούντι Τζουλιάνι, ότι ο αμερικανός Πρόεδρος γνώριζε για τα 130.000 δολάρια που έλαβε η πορνοστάρ με αντάλλαγμα τη σιωπή της. Ο Τραμπ μιλάει για «απόπειρα εκβιασμού με ψευδείς κατηγορίες περί ερωτικής σχέσης» και υποστηρίζει ότι τέτοιου είδους συμφωνίες εμπιστευτικότητας «είναι πολύ συχνές μεταξύ διασημοτήτων και ανθρώπων μεγάλου πλούτου». **Σελ. 22**

★
ZENITH
SWISS WATCH MANUFACTURE SINCE 1865

ZENITH, THE FUTURE OF SWISS WATCHMAKING

DEFY | El Primero 21
1/100th of a second chronograph

Vassos Eliades Accessories Ltd
Nicosia - Limassol, Tel.: 22 897 361

ΣΧΟΛΙΟ / Του ΑΓΓΕΛΟΥ ΣΤΑΓΚΟΥ

Απτόνιοι, συνεχίζουν με αφηγήματα...

Το ένα μετά το άλλο και με αυξανόμενη ταχύτητα αποδομούνται τα αφηγήματα του Αλ. Τσίπρα, του ΣΥΡΙΖΑ και της κυβέρνησης Συρανήλ βέβαια. Τις προάλλες μόλις, η Κομισιόν φρόντισε να αποδομήσει το αφήγημα του «ελατπίριου». Του πρωθυπουργικού ισχυρισμού δηλαδή, ότι η ανάπτυξη –και μαζί της η οικονομία– θα εκτιναχθεί σαν ελατήριο, με τη δική του φροντίδα φυσικά, μετά «τον πάτο» που έπιασε επί δικής του εποχής, αλλά με ευθύνη άλλων, σύμφωνα με τη μόνιμη επωδό του. Έτσι, μετά την παταγώδη διάψευση της πρόβλεψης περί ανάπτυξης 2,7% το 2017, που τελικά προσγειώθηκε στο 1,35% (και έγινε μόνο για λόγους στρογγυλοποίησης 1,4%) το

Ο κ. Τσίπρας είναι πιστός στην γεμπελική άποψη ότι όσο μεγαλύτερο είναι ένα ψέμα και όσο περισσότερο επαναλαμβάνεται, τόσο πιο πιστευτό γίνεται.

2017, η Κομισιόν περιέκοψε την αναμενόμενη ανάπτυξη στο 1,9% για το 2018, ενώ αρχικά πίστευε ότι θα έφθανε στο 2,5%. Τόμπολα!

Προφανώς το Μαξίμου δεν περίμενε τέτοια συμπεριφορά από τον καρδιακό φίλο του Πιερ Μοσκοβισί, αλλά και αυτός ο άνθρωπος είναι υποχρεωμένος να διατηρήσει κάποια ψικουλα αξιοπιστίας. Λόγω περιβάλλοντος στο οποίο λειτουργεί και επειδή δεν έχει τα προσόντα του Αλ. Τσίπρα και των Συρανήλ, που δεν σκιάζονται από διαψεύσεις, αυταπάτες και κωλοτούμπες. Αλλωστε και το ΔΝΤ περίπου στα ίδια επίπεδα, στο 2%, βλέπει την ανάπτυξη της Ελλάδας το 2018. Προς το παρόν, γιατί δεν αποκλείεται οι προβλέψεις της Κομισιόν και του ΔΝΤ να αναθεωρηθούν προς τα κάτω, όσο πορευόμαστε στο 2018 και κάτι δεν πάει καλά. Αυτό δεν είναι και το σύνθησε;

Για όποιον δεν γνωρίζει, αυτά τα νούμερα και αυτά τα ποσοστά είναι ιδιαίτερης σημασίας. Από αυτό φαίνεται η αύξηση του πλούτου η οποία συνοδεύεται από ανάλογη αύξηση θέσεων εργασίας. Με λίγα λόγια, η μείωση της πρόβλεψης από

2,5% σε 1,9% στην ανάπτυξη σημαίνει και μείωση προσδοκίας για τη δημιουργία μερικών δεκάδων χιλιάδων θέσεων εργασίας. Αλλά με την επιδοματική πολιτική που ακολουθεί η κυβέρνηση και τις τόσο χαμηλές επιδόσεις στις επενδύσεις, πάλι εξαιτίας της σε μεγάλο βαθμό, η προσδοκία αυτή ήταν υπονομευμένη εξ αρχής. Ασχέτως της υποστήριξης που τυχάνει από το εξωτερικό σε επικρινωνακό επίπεδο η κυβέρνηση Συρανήλ.

Το αφήγημα της καθαράς εξόδου επίσης δεν πάει πολύ καλά. Ή, μάλλον, μόλις και μετά βίας –συνοδευομένης από εξαιρετικά καλή θέληση– γίνεται πιστευτό, και μόνο από φανατικούς οπαδούς (όπως λέμε της θύρας «τάδε» στα γήπεδα) της κυβέρνησης. Ουσιαστικά, ο ίδιος ο υπουργός Οικονομικών Ευκλ. Τσακαλώτος και ενίοτε ο αναπληρωτής υπουργός του Γ. Χουλιάρakis, έστω με μισόλογα και φραστικές περικοκλάδες, αποκαλύπτουν ποια θα είναι η πραγματικότητα την πρώτη μεταμνημονιακή εποχή. Ή ποια πρέπει να είναι η πραγματικότητα, καθώς βλέπουν και αυτοί τις ορατές τάσεις αποχαλίνωσης από τον πρωθυπουργό και άλλα κυβερνητικά στελέχη, ενόψει εκλογών. Τότε που οι «σύντροφοι» θεωρούν ότι θα μπορούν να γράφουν στα παλαιότερα των υποδημάτων τους τις διορθωτικές παρεμβάσεις των δανειστών... Γι' αυτό και δεν πρέπει να αποκλειστεί το ενδεχόμενο να παραιτηθεί ο Ευκλ. Τσακαλώτος μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος, για να μην έχει καμία ευθύνη για τη συνέχεια.

Η πείρα λέει ότι η συνεχής διάψευση των αφηγημάτων του Αλ. Τσίπρα και του επιτελείου του δεν οδηγεί στο συμπέρασμα ότι θα εγκαταλείψει αυτή την τακτική. Σε καμία περίπτωση. Θα συνεχίσει αιπίτοπος, πιστός στην γεμπελική άποψη ότι όσο μεγαλύτερο είναι ένα ψέμα και όσο περισσότερο επαναλαμβάνεται, τόσο πιο πιστευτό γίνεται. Και εδώ που τα λέμε, η ελληνική κοινωνία συχνά επαλθεύει στην πράξη τη συγκεκριμένη θεωρία. Εκείνο που θα κάνει το κυβερνητικό επιτελείο είναι ότι θα διανθίσει και θα εμπλουτίσει τα αφηγήματα με όση περισσότερη πόλωση μπορεί. Οι μέθοδοι να τα την πετύχει είναι δοκιμασμένες.

Ο Ανδρέας Παράσχος απουσιάζει.

Με αγωνία αναμένεται η πρώτη επίσκεψη της Τζέιν Χολ Λούτε της απεσταλμένης του Γκουτιέρρες στην Κύπρο. Ακούω πως άρχισε ήδη η προεργασία για την επίσκεψη με πιο πιθανή ημερομηνία να ορίζεται μετά τις τουρκικές εκλογές. Πριν όμως έρθει η νέα απεσταλμένη προβλέπω πως ο χαμός που είχε γίνει με το όνομα του Έιντε, Άιντα, Άιντε κ.λπ. θα έχει και συνέχεια. Κάποιοι ήδη αποκαλούν την Jane Holl Lute ως Λούτε, κάποιοι ως Λουτ και κάποιοι ως Λάτε (δεν θυμίζει καφέ;)! Η πλάκα είναι που ο διορισμός της δεν έχει ακόμα (μέχρι τη στιγμή που γραφόταν η στήλη) επιβεβαιωθεί από τα Ηνωμένα Έθνη...

Πηγή μου από τον Λόφο της Εξουσίας μου έλεγε προχθές πως αν και η αποστολή της δεν θα είναι καθόλου εύκολη θα συμβάλει να διευκρινιστούν οι θέσεις των πλευρών. «Ενδεχομένως η παρουσία της να βελτιώσει κάπως το κλίμα και να τεθούν ξεκάθαρα οι εκκρεμότητες που υπάρχουν. Από την άλλη δεν αποκλείεται οι διευκρινήσεις που αυτή θα κάνει, ιδιαίτερα για την ερμηνεία του Πλαισίου Γκουτιέρρες που τώρα είναι γιο-γιο στα χέρια πολλών που προσπαθούν να το ερμηνέυσουν, να περιπλέξουν περισσότερο την κατάσταση» υπέδειξε η πηγή μου. Σε κάθε περίπτωση όμως τόσο ο Χριστοδουλίδης όσο και ο Νίκαρος θεωρούν πως με σωστή προετοιμασία και ειλικρίνεια η πλευρά μας μόνο θετικά μπορεί να αποκομίσει.

Κάτι που δεν φαίνεται να συμμερίζονται το ΑΚΕΛ και τα κόμματα του Ενδιάμεσου, το καθένα για τους δικούς του λόγους. Η κυρία Γιαννούλα, η οποία ως γνωστόν ακούει όλα όσα ψιθυρίζονται στους διαδρόμους του ΑΚΕΛ και ακόμη περισσότερο μου έλεγε πως κάποια στελέχη του κόμματος «φαίνεται να έχουν πειστεί από την επικριρηματολογία της κυβέρνησης αντί από αυτήν του Άντρου και του Ακιντζί!». Όπως μου είπε, δύο στελέχη έθεσαν δειλά-δειλά το ερώτημα: Μήπως η σχεδόν απόλυτη προσέγγιση των θέσεων Ακιντζί και η απόλυτη αμφισβήτηση του Αναστασιάδη μπορεί τελικά να μας κάνει κακό; Το ερώτημα, όπως μου είπε, τέθηκε από τα δύο στελέχη με παρόμοια επιχειρηματολογία σε σύσκεψη κατά την οποία αναλύθηκε η κατάσταση του Κυπριακού και ο ρόλος του ΑΚΕΛ. Ωστόσο, δεν έτυχαν και μεγάλης απήχησης, ενώ κάποιοι υποστήριξαν πως «η φθορά του Αναστασιάδη μόνο καλό μπορεί να κάνει στο ΑΚΕΛ».

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ / Γράφει ο ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ

Η Λούτε, η κατάρτα του Αϊντε και ο καλπασμός της Φουρέιρα

«Άραγε μπορώ να τα καταφέρω καλύτερα από τη Λούτε;»

Ένα άλλο ερώτημα που υποβλήθηκε: «Κι αν κάνουμε κακό και στον ίδιο τον Ακιντζί όταν τον υπερασπιζόμαστε δημόσια τόσο συχνά και τόσο έντονα;» Έμεινε, όπως μου ανέφερε, αναπάντητο. Το Πλαίσιο Γκουτιέρρες που απασχόλησε όλα τα κόμματα λόγω των αναφορών Ακιντζί δημιούργησε και ανέκδοτα. Ένα από αυτά το είπε Λαρνακέας πολιτικός και ήταν σύντομο: «Νομίζω πως τούτο το μπάχαλο με την ερμηνεία του Πλαισίου είναι η κατάρτα που άφησε ο Αϊντε στους Κύπριους που τον ταλαιπώρησαν όσο κανένας άλλος».

Δυσκολεύτηκε αλλά το κώνεψε ο Δίπληρος που έχασε την αντιπροεδρία στον ΔΗΣΥ. Όπως μου σφύριξε μια Λεμεσιανή πηγή «το ύφος του κατά την καταμέτρηση με τα τεχνικά προβλήματα και το άγχος που είχαν όλοι έπεισαν κάποιους πως θα ζητούσε επανακαταμέτρηση». Ωστόσο, τελικά κράτησε χαρκτήρα. Όπως ακούστηκε και κάποιος να του λέει «είσαι νέος ακόμα και κάποιος να του επόμενη φορά θα πεις νερό απ' την πηγή».

«**Άλογο που** καλπάζει» και «τρένο που δεν σταματάει» χαρακτηρίζουν τη Φουρέιρα που εκπροσωπεί την Κύπρο στον φρενιτό διαγωνισμό της Γιουροβίζιον. Η νεαρά σιόιδς scho-

λιάζεται πολύ και από πολιτικούς, όχι μόνο λόγω του σήματος του αλβανικού αετού που έκανε με τον Αλβανό τραγουδιστή. Σχολιάστηκε επανειλημμένα και για το «πολύ γυμνό» που είχε το βίντεο του τραγουδιού. Σύμφωνα με κάποιους στο ΡΙΚ και το βίντεο και το τραγούδι και το πάθος της Φουρέιρα φαίνεται να πιάνουν τόπο στο ανήσυχο κοινό της Γιουροβίζιον. Τα προγνωστικά της έδιναν την Παρασκευή πολύ ψηλή θέση και όλοι διερωτηθήκαμε πάλι «πού θα διοργανωθεί ο διαγωνισμός;» εάν φέρει το τρόπαιο η σέξι Φουρέιρα;

Πολιτικός που συζήτησε μεταξὺ σοβαρού και αστειού το θέμα με δημοσιογράφους εισηγήθηκε ο διαγωνισμός να γίνει για πρώτη φορά ανοικτός στην πλατεία Ελευθερίας. Όταν του υπέδειξαν ότι το πιο πιθανό να μην έχει ολοκληρωθεί μέχρι τότε πρότεινε το νέο Δημοτικό Θέατρο Λευκωσίας, όταν του είπαν πως ούτε και αυτό ενδέχεται να έχει ολοκληρωθεί, τους απάντησε: «τότε στη Λεμεσό σίγουρα!».

ΚΟΥΪΖ: Ποιο στέλεχος του ΔΗΚΟ ανησυχεί πολύ πως στις εκλογές που πλησιάζουν «κάποιοι θα παίξουν παιχνίδια» και δεν αποκλείει να τον «στοχοποιήσουν»;

ΕΝΩΝΟΥΜΕ ΔΥΝΑΜΕΙΣ / Γράφει Ο ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΣ

Το παιχνίδι ήταν στημένο που θα έλεγε και ο σύντροφος Παπακωνσταντίνου;

οι απαγορεύσεις, την κάνουν τα αφροδίσια τελικά στο νησί της Άφρο.

5 Στην πλώρη. Θυμίζει έντονα τρικυμία φέτος η Ομόνοια, και άρα Καρκαβίτσα που δεν το ήθελε ο χριστιανός αλλά να πού η ομάδα βάξει Π-λώρη βασιζόμενη στα λόγια του Λώρη. Αφίστε το σεζολόγο να κάνει τη δουλειά του, γιατί με τόσα νοσήματα που της έχετε κολλήσει, μόνο ένας γιατρός της κάνει.

6 Στην μη παρέμβαση. Αντελήφθην ορθώς πως ο τέως πρόεδρος El Cubano

Χριστόφιας δεν έκανε δήλωση-παρέμβαση για Ομόνοια; Εμ, γιατί να μιλήσει και τι να πει; Πως ο ποδοσφαιρικός ιμπεριαλισμός επί ημερών του και με τον Μιλτή μεγάλο τιμονιέρη κατάντησε την ομάδα να βλέπει καλές εμφανίσεις με το κιάλι;

7 Στη νίκη. Βέβαια η νίκη 15-0 του κομματικού μηχανισμού δεν ήταν και τόσο καθαρή. Μαθαίνω πως καμιά 200αριά ψήφου που έγειραν την πλάστιγγα στο κόμμα, «διευθετήθηκαν» οι οικονομικές τους εκκρεμότητες τις τελευταίες μέρες. Εντάξει μωρέ, έβαλε το κόμμα 40Κ από τη μία τσέ-

πη στην άλλη θα πει κάποιος. Την επομένη φορά που το παιχνίδι (στο γήπεδο) θα είναι στημένο, να μην έχουν παράπονο όμως.

8 Στην εκλογή. Healthy στη Σκάλα: «Νομίζω ότι με βγάλατε για να προχωρήσω το έργο της Αθηνέου, και καλά κάνατε, αλλά όσοι δεν με θέλετε θα πρέπει να με αντέξετε για πέντε χρόνια ακόμη. Η τελευταία μου θητεία είναι, οπότε μην το παίρνετε βαριά». Όταν μιλάει ο Healthy ο Σπονδοφόρος δεν σχολιάζει. Ούτε αυτός να έγραφε τη στήλη.

9 Στην ασφάλεια. Μπράβο στην Αστυνομία για την εξιχνίαση του φόνου. Μπράβο και στον Αρχηγό για την ψυχραιμία του την ώρα της πίεσης. ΟΜΩΣ: Αν είναι μια «απλή ληστεία» Αρχηγέ, ζήτω που καήκαμε. Δηλαδή μήπкан τρεις σε ένα σπίτι, δεν βρεθήκαν σημάδια παραβίασης, έσφαξαν (γιατί μονό έτσι περιγράφεται το έγκλημα) δύο ήσυχους πολίτες στην κρεβατοκάμαρά τους χωρίς σημάδια αντίστασης, δεν έκλεψαν τίποτε σημαντικό, αλλά είναι μια «απλή ληστεία»; Τότε σίγουρα δεν «είμαστε μία από τις πιο ασφαλείς χώρες στον κόσμο», μάλλον για Νιγηρία είμαστε.

10 Στην εμπιστοσύνη. Η απάντηση στο πιο πάνω θέμα προς το παρόν βρίσκεται στην πίστωση χρόνου που πρέπει να δοθεί στους ανακριτές. Αυτή όμως δεν μπορεί να είναι χωρίς τέλος. Αλλιώς προβλέπω να δικαιώνεται μετά από δεκαετίες ο Λυσσαρίδης, έστω και για άλλο λόγο. Κάθε σπίτι και κάστρο!

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΚΩΣΤΑΣ ΙΩΡΑΝΙΔΗΣ • Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΔΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

Αρχισυντάκτης: ΜΙΧΑΗΛΣ ΤΣΙΚΑΛΑΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Διεύθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΟΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

THE ORIGINAL SUV.

JEEP® RENEGADE

€18,900 ή €149*/μήνα

1.6 DIESEL ΑΥΤΟΜΑΤΟ

Ζήσε μια μοναδική αίσθηση ελευθερίας στο ολοκαίνουριο premium original SUV, με τεχνολογία αιχμής και αυθεντικό Jeep® DNA. Απόκτησέ το τώρα και μάθε να απολαμβάνεις να ξεπερνάς τα όριά σου.

Jeep®

Jeep® Renegade 1.6 Diesel Αυτόματο: Μικτή κατανάλωση από 4.5 l/100km | Εκπομπές CO₂ από 118 g/km.

*Ισχύουν όροι & προϋποθέσεις | Ο εξοπλισμός του βασικού μοντέλου μπορεί να διαφέρει από αυτόν της φωτογραφίας.

Λευκωσία • Λεμεσός • Λάρνακα | 77777370

www.jeep-cyprus.com

Jeep Cyprus

Στο δείπνο έμεινε η διαπραγμάτευση

Στο ερώτημα αν είναι τέχνασμα ή όχι όσα λέει ο Μουσταφά Ακιντζί, πηγές απαντούν πως η ουσία είναι τα σημεία Γκουτιέρες

Του ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Τον ασκό του Αιόλου έχει ανοίξει η τοποθέτηση του Μουσταφά Ακιντζί αναφορικά με το πλαίσιο Γκουτιέρες, ο τρόπος με τον οποίο το προτάσσει και ημερολογιακά και άλλως πως, σε συνάφεια τόσο με την πίεση που δέχεται στο εσωτερικό και η οποία δεν είναι νεοφανής όσο και μέσω Τουρκίας. Είναι δεδομένο πως δεν μπορούν να βγουν ασφαλή συμπεράσματα δίχως να υπολογίσει κανείς τη μεγάλη εικόνα. Ωστόσο, σύμφωνα με τις πηγές με τις οποίες μίλησε η «Κ» και έχουν γνώση των ημερών του Κραν-Μοντάνα, ούτε το εσωτερικό πολιτικό μέτωπο ούτε και η πίεση από την Τουρκία έχουν σχέση με την ουσία του θέματος.

Η οποία είναι ότι το πλαίσιο Γκουτιέρες δεν είναι έγγραφο αλλά σημεία που θεωρούνται παρακαταθήκη των διαπραγματεύσεων και παρουσιάστηκαν στην αρχή του τελευταίου δείπνου στο Κραν-Μοντάνα από τον Αντόνιο Γκουτιέρες και με τη διαπραγμάτευση να έχει πάρει φωτιά. Τα σημεία αυτά και η συζήτησή τους, όπως ει-

Έχουν υπάρξει βολιδοσκοπήσεις από τουρκικής πλευράς προς τα Η.Ε. για το αν υπάρχει περιθώριο για άλλα σχέδια, πλην της ΔΔΟ, με την απάντηση να είναι αρνητική.

Το πλαίσιο Γκουτιέρες είναι σημεία που θεωρούνται παρακαταθήκη των διαπραγματεύσεων και παρουσιάστηκαν στην αρχή του τελευταίου δείπνου στο Κραν-Μοντάνα από τον Αντόνιο Γκουτιέρες και με τη διαπραγμάτευση να έχει πάρει φωτιά.

Στις 9 Ιουλίου του 2017, η «Κ» είχε φέρει στην επιφάνεια το ποιες θα ήταν οι σκέψεις του επόμενου διαστήματος από την πλευρά της Τουρκίας. Βελούδινο διαζύγιο και ΑΟΖ.

επαναφέρει το blame game βασιζόμενος στη δική ανάγνωση του τι είναι πλαίσιο και τι εμπιρίεχει, μένοντας στο ίδιο μοτίβο ουσιαστικά του Ιουλίου του 2017, όπου εκεί όπως έλεγαν πηγές, σκοπός ήταν εκ μέρους της τουρκικής πλευράς η κορύφωση της διαδικασίας με αδιέξοδο ώστε να πραγματοποιήσει το Σχέδιο Β' όποιο και να είναι αυτό. Σε αυτό συντείνουν και τα όσα λέγονται ή αναφέρονται στα κοινωνικά δίκτυα, εφόσον και εκεί ο διάλογος για το τι εννοεί και τι όχι η κάθε πλευρά, είναι ζωντανός. Ωστόσο, το ένα έγγραφο που παρουσιάζεται ως πλαίσιο Γκουτιέρες, είναι εκείνο πάνω στο οποίο διαφώνησε έντονα τότε η ε/κ πλευρά με τον Έσπεν Μπαρθ Αϊντε και όχι τελικά εκείνο που εμπιρίεχει τα ξη σημεία Γκουτιέρες όπως αναφέρθηκαν στο δείπνο. «Την Παρασκευή ήρθε ο γ.γ., καταγράψαμε το πρακτικό, που ήταν εξαιρετικό. Δεν μας πείστηκε το Εθνικό και το ζήτησαμε γραπτώς.

Το πρώτο «πλαίσιο» το έκανε ο Αϊντε. Ο γ.γ. έβαλε ότι καταργούνται εγγυήσεις και παρεμβατικά δικαιώματα, και το μηχανισμό εφαρμογής, να μην συμμετέχουν όσοι ελέγχονται στον έλεγχο κτλ. Σάββατο, Κυριακή το ψάχναμε. Και ήρθε τη Δευτέρα ο Αϊντε και είπε όσα συμφωνήσαμε εμείς. Ο γενικός γραμματέας ξεκινούσε με ασφάλεια, στρατεύματα, εδαφικό, περιουσιακό, ισότιμη μεταχείριση, αποτελεσματική συμμετοχή. Αυτό ήταν» όπως λένε αρμόδιες πηγές.

πώθηκαν από τον γ.γ., οδήγησαν τη μέτεπειτα συζήτηση τόσο στα άκρα από πλευράς αντεγκλήσεων μεταξύ των πλευρών (είχε ειπωθεί πως ακούστηκαν εκφράσεις που δεν αρμόζουν σε υψηλό πολιτικό επίπεδο) όσο και από την πλευρά του χρόνου εφόσον η ουσιαστική κατάληξη, το ναυάγιο, προήλθε τις αμέσως επόμενες πρωινές ώρες.

«Έχουμε να δώσουμε στα εσωτερικά και πρέπει να πάρουμε σε ασφάλεια και εγγυήσεις. Ο γ.γ. των Η.Ε. είπε κατά λέξη ότι δεν είναι σωστό το 2017 να μιλάμε για εγγυήσεις, απλά πρέπει να ικανοποιηθούν οι ανησυχίες των Τ/κ. Πακέτο είναι από έξι σημεία και πάνω, εκεί γίνονταν διαπραγμάτευση, ενώ ο γ.γ. είχε επίσης τονίσει πως δεν θα πίεσει τον οποιοδήποτε να δεχθεί στιδήποτε. Δεν έχουν ρόλο τα Η.Ε. στην ουσία της διαπραγμάτευσης», ειπώ-

θηκε στην εφημερίδα για όλο το περιεχόμενο των όσων λέγονται. Και η ουσία σύμφωνα με τα όσα υποστηρίζονται είναι πως αυτά που λέγονται το τελευταίο διάστημα αποτελούν μέσο αποπροσανατολισμού.

Συνέχεια από τη στάση

Αυτό που κρατάει η Λευκωσία απ' όλα όσα έχουν ειπωθεί, είναι πως η ρητορική Ακιντζί δεν συνάδει με τα όσα ο ίδιος είπε κατά τη διάρκεια της πρόσφατης συνάντησής με τον Πρόεδρο Αναστασιάδη. Εκεί επιβεβαιώθηκε η διαφωνία των πλευρών όπως παρέμενε σε σειρά θεμάτων, και δεν ειπώθηκε κάτι για επαναφορά από την πλευρά Ακιντζί του πλαισίου Γκουτιέρες. Για τη Λευκωσία είναι ξεκάθαρο το ζήτημα. Στην κατάρρευση του Κραν-Μοντάνα οδήγησε η απόρριψη εκ μέρους της Τουρκίας της θέσης του γ.γ. των Η.Ε. για κατάργηση

των εγγυήσεων, εφόσον βάσει αυτής δεν μπορούσε να ολοκληρωθεί συζήτηση ως πακέτο. «Σκοπός πλέον είναι η συζήτηση να συνεχιστεί από εκεί που σταμάτησε ακριβώς για να δούμε αν μπορεί να υπάρξει ως πακέτο συμφωνία και στα έξι σημεία», τονίζουν οι ίδιες πηγές στην εφημερίδα. Ωστόσο αυτό, το τρέχον διάστημα, μόνο εύκολο δεν φαντάζει, εφόσον υπάρχουν εκείνοι οι παράγοντες που επηρεάζουν όπως πάντα το Κυπριακό, μεταξύ άλλων και οι τουρκικές εκλογές. Κι αυτό παρά το ότι όπως διαφαίνεται, έχουν υπάρξει βολιδοσκοπήσεις από τουρκικής πλευράς προς τα Η.Ε. για το αν υπάρχει περιθώριο για άλλα σχέδια πέραν του Κυπριακού, πλην της ΔΔΟ, με την απάντηση να είναι σύμφωνα με τα όσα φτάνουν στην «Κ», αρνητική. Ο γ.γ. των Η.Ε. θέλει να διαπιστώσει το πού βρίσκονται οι πλευρές, αλλά

την ίδια ώρα η Λευκωσία δεν περιμένει κάτι άλλο πέραν της αποστολής που θ' ανατεθεί στην Τζέιν Λούτε.

Το «πλαίσιο» social media

Στις 9 Ιουλίου του 2017, η «Κ», περιγράφοντας τα στοιχεία που οδήγησαν στην κατάρρευση του Κραν-Μοντάνα, είχε φέρει στην επιφάνεια το ποιες θα ήταν οι σκέψεις του επόμενου διαστήματος από την πλευρά της Τουρκίας, οι οποίες ήταν συγκεκριμένες. Βελούδινο διαζύγιο, διάλογος για ΑΟΖ. Η εφημερίδα επιβεβαιώνεται αρκετούς μήνες μετά, βάσει των ύστατων κινήσεων και λεχθέντων του Μεβλούτ Τσαβούσογλου και άλλων κατόπιν στα κατεχόμενα, για απαλλαγή από το περιεχόμενο της διαπραγματεύσεως με άξονα τη ΔΔΟ και για το Φ.Α. Την ίδια ώρα, καταγράφεται και η επιμονή του Ακιντζί να

Πολλών ελατηρίων οι αναγνώσεις για το Κυπριακό

Εκλογές στην Τουρκία, μελλοντικές «προεδρικές εκλογές» στα Κατεχόμενα και θερμό εσωτερικό μέτωπο, αντανακλώνται στο θέμα

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Σειρά παραγόντων κρίνουν το επόμενο διάστημα το μέλλον της ομοσπονδιακής λύσης στο Κυπριακό. Οι τουρκικές εκλογές σε συνδυασμό με τις νέες αναζητήσεις της Άγκυρας στο Κυπριακό και τις εξελίξεις στον άξονα Τουρκίας-τουρκοκυπριακής κοινότητας επιφυλάσσουν, όπως τονίζουν πηγές, εξελίξεις. Κάνοντας αρχή από τις τουρκικές εκλογές και λίγο πριν από αυτές, ο Μουσταφά Ακιντζί εμφανίζεται έτοιμος για την επανέναρξη των συνομιλιών, πάντα με βάση τις προϋποθέσεις που θέτει. Αυτό συμπίπτει χρονικά με μια στιγμή που η Άγκυρα δεν αποκλείει κανένα σενάριο στο Κυπριακό και στον ορίζοντα της τ/κ κοινότητας εμφανίζονται οι «προεδρικές εκλογές» του 2020.

Οι όροι του Ακιντζί

Τις τελευταίες εβδομάδες στο διπλωματικό πεδίο έλαβαν χώρα εξελίξεις όπως το ότι ο υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας Μεβλούτ Τσαβούσογλου μετέβη στα Κατεχόμενα και άνοιξε το κεφάλαιο της συνομιλιών και του βελούδινου διαζυγίου.

Η εν λόγω πρόταση σκόνταψε πάνω στην άρνηση του Ακιντζί, ενώ ο Τσαβούσογλου βολιδοσκοπούσε τις προθέσεις της Αθήνας και του γενικού γραμματέα του ΟΗΕ για το μέλλον του Κυπριακού. Οι πρώτες ανεπιβεβαιωμένες πληροφορίες θέλουν την τουρκική πλευρά να έχει σχηματίσει στον απόηχο αυτών των επαφών την άποψη ότι ΟΗΕ και Ελλάδα επιθυμούν να δώ-

Σιμπέρ, Ταλάτ και Ακιντζί εστιάζουν στο Κυπριακό και προβάλλουν εναλλακτικές φόρμουλες με απώτερο στόχο την ενίσχυση της θέσης τους στο εσωτερικό πολιτικό σκηνικό.

σουν μια νέα ευκαιρία στις συνομιλίες με βάση την ομοσπονδιακή λύση. Μετά τις επαφές Τσαβούσογλου, πρωταγωνιστικό ρόλο στο Κυπριακό ανέλαβε ο κ. Ακιντζί, ο οποίος κάλεσε την ε/κ πλευρά για την επανέναρξη των συνομιλιών με βάση το πλαίσιο που έθεσε πριν από λίγους μήνες ο γενικός γραμματέας του ΟΗΕ. Σε αυτό το σημείο, ιδιαίτερη σημασία έχει ο τρόπος με τον οποίο προσεγγίζει και ερμηνεύει η τ/κ πλευρά το συγκεκριμένο πλαίσιο.

Ο Μ. Ακιντζί θεωρεί ότι αυτό δεν εστιάζει αποκλειστικά στην ασφάλεια και στις εγγυήσεις και ότι συμπεριλαμβάνει «δυνατά σημεία» που εξυπηρετούν τους στόχους της τ/κ πλευράς. Την εκπεριτροπή προεδρία δηλαδή και η σχετική αναλογία για τις θητείες των Προέδρων, τα δικαιώματα των

Ο Ακιντζί θεωρεί ότι το πλαίσιο Γκουτιέρες συμπεριλαμβάνει «δυνατά σημεία» που εξυπηρετούν τους στόχους της τ/κ πλευράς.

Η τουρκική πλευρά έχει σχηματίσει την άποψη ότι ΟΗΕ και Ελλάδα επιθυμούν να δώσουν μια νέα ευκαιρία στις συνομιλίες με βάση την ομοσπονδιακή λύση.

Τούρκων πολιτών στην Κύπρο μετά τη λύση, τον χάρτη της τ/κ πλευράς και φυσικά την προοπτική μιας μεταβατικής περιόδου και ενός συμφωνημένου από τις δύο κοινότητες μηχανισμού για τις εγγυήσεις. Η συγκεκριμένη ανάγνωση του κ. Ακιντζί για το πλαίσιο του γ.γ. του ΟΗΕ, θα πρέπει να ενταχθεί σ' ένα ευρύτερο περίγραμμα, το οποίο αφορά το κάλεσμά της τ/κ πλευράς για τον καθορισμό ενός χρονοδιαγράμματος για τις συνομιλίες και την πιο ενεργή εμπλοκή του ΟΗΕ και του διεθνούς παράγοντα στις διαπραγματεύσεις. Την ίδια στιγμή δεν πρέπει να αγνοηθεί και ένας άλλος όρος, το «take it or leave it». Ο Ακιντζί θεωρεί ότι το πλαίσιο του ΟΗΕ δεν είναι διαπραγματεύσιμο και η επανέναρξη των συνομιλιών θα ξεκινήσει τη στιγμή που η ε/κ πλευρά θα κατανοήσει αυτήν

την «πραγματικότητα», όπως την ονομάζει ο ίδιος.

Το ερώτημα είναι για ποιο λόγο την παρούσα στιγμή, ο Ακιντζί φέρνει στο προσκήνιο το επίμαχο πλαίσιο του ΟΗΕ και θέτει τους προαναφερόμενους όρους. Απαντώντας σε αυτό, Τ/κ αναλυτές εστιάζουν σε δύο πεδία:

Τις κινήσεις της Άγκυρας και τις επικείμενες «προεδρικές εκλογές» του 2020. Σε ό,τι αφορά το πρώτο πεδίο, οι Τ/κ αναλυτές προειδοποιούν ότι η Άγκυρα έχει ήδη ανοίξει το κεφάλαιο των εναλλακτικών λύσεων στο Κυπριακό. Για αυτό άλλωστε πολιτικοί, όπως ο Κουντρέτ Όζερσαϊ και η Σιμπέλ Σιμπέρ, ξεκινούν δημόσια διαβούλευση γύρω από τα εναλλακτικά μοντέλα. Την ίδια ώρα, αντιμέτωπη με τις πιέσεις της διεθνούς κοινότητας, η Τουρκία επιλέγει για μια

ακόμη φορά να μην εμφανιστεί ως η αδιάλλακτη πλευρά η οποία έθεσε τέλος στην ομοσπονδιακή λύση. Την ίδια στιγμή, ένα ακόμη ερώτημα οδηγεί σε έναν ακόμη παράγοντα που διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στις εξελίξεις. Το ερώτημα είναι γιατί έρχεται αυτό το θέμα (το πλαίσιο του γ.γ. του ΟΗΕ) στο προσκήνιο. Υπάρχουν σήμερα οι προϋποθέσεις για το άνοιγμα του δρόμου για τις συνομιλίες με βάση αυτό; «Δεν είναι εύκολη υπόθεση η απάντηση αυτών των ερωτημάτων», τονίζει ο Τ/κ αναλυτής Ερτσίν Σαχμαράν, ο οποίος θεωρεί ότι οι κινήσεις του Μεχμέτ Αλί Ταλάτ, της Σιμπέλ Σιμπέρ και του Ακιντζί σχετίζονται με τις επικείμενες «προεδρικές εκλογές» του 2020. Την ίδια άποψη έχει και ο Γκιουκχάν Αλτίνερ. Σύμφωνα με τον τελευταίο, η Σιμπέλ Σιμπέρ, η οποία ετοιμάζεται να θέσει εκ νέου υποψηφιότητα για την ηγεσία της τ/κ κοινότητας, «διαβάζει» με ορθό τρόπο τις αληθινές προθέσεις της Άγκυρας. Γι' αυτόν τον λόγο, κάνει αυτό που αποφεύγει με επιμονή ο Ακιντζί: Ανοίγει το κεφάλαιο της συνομιλιών. Κινήσεις στο Κυπριακό και στο πολιτικό προσκήνιο πραγματοποιούν βέβαια και ο Μεχμέτ Αλί Ταλάτ και ο Ακιντζί. Με άλλα λόγια, σύμφωνα με τον κ. Αλτίνερ, οι Σιμπέρ, Ταλάτ και Ακιντζί εστιάζουν στο Κυπριακό και προβάλλουν εναλλακτικές φόρμουλες με απώτερο στόχο την ενίσχυση της θέσης τους στο εσωτερικό πολιτικό σκηνικό, λίγο πριν από την ανακοίνωση των υποψηφιοτήτων τους στις «προεδρικές εκλογές» του 2020.

Ενόψει έκθεσης Γκουτιέρρες η αποστολή της Τζέιν Λούτε

Από τις εξελίξεις θα κριθεί η χρονική της παρουσία, πέραν του κύκλου επαφών που θα έχει

Ηνωμένα Έθνη
Του ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΖΟΥΠΑΝΙΩΤΗ

Όταν ο γενικός γραμματέας του ΟΗΕ, Αντόνιο Γκουτιέρρες, αποφάσισε μέσω της ειδικής του αντιπροσώπου Ελίζαμπεθ Σπέχαρ, να βολιδοσκοπήσει τους δύο ηγέτες για το αν θα αποδέχονταν προσωπικό του απεσταλμένο σε διερευνητική αποστολή, αυτό που είχε πρωτίστως υπόψη ήταν πως βάσει του τελευταίου ψηφίσματος του Σ.Α., θα πρέπει να υποβάλλει έκθεση για την αποστολή των καλών του υπηρεσιών μέχρι τις 15 Ιουνίου.

Στο μήνυμα που εστάλη στους πέντε εμπλεκόμενους για να δηλώσουν αν τη δέχονται δεν υπήρχε χρονοδιάγραμμα.

Στο πλαίσιο αυτό, λοιπόν, θα έπρεπε να προσκομίσει νεότερα στοιχεία για το πώς βλέπουν όλοι οι εμπλεκόμενοι την κατάσταση, μετά τη μακρά περίοδο «περισυλλογής» και αν υπάρχουν προοπτικές για επανενεργοποίηση των καλών του υπηρεσιών.

Έτσι, αφού οι δύο ηγέτες έδωσαν στο δείπνο τη συναίνεσή τους και δεν υπήρξε ένσταση από τον Τούρκο υπουργό Εξωτερικών Μεβλούτ Τσαβούσογλου, κατά τη συνάντησή τους στη Νέα Υόρκη, ο γ.γ. του ΟΗΕ αποφάσισε να προχωρήσει.

Αναμένονται επισκέψεις στις ΗΠΑ του Έλληνα υπουργού Εξωτερικών Νίκου Κοτζιά, καθώς και του Νίκου Χριστοδουλίδη.

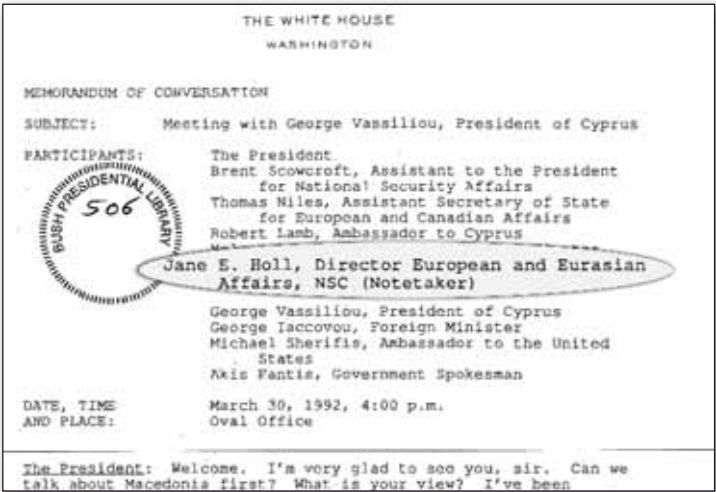
Η επιλογή της Τζέιν Χολ Λούτε, ειδικής συντονίστριας του ΟΗΕ για θέματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης, ήταν μία εύκολη λύση, αφού ήδη ανήκει στο προσωπικό του ΟΗΕ και ταυτόχρονα ως προσωρινή απεσταλμένη δεν θα χρειαζόταν την επικύρωση του Σ.Α. Η οποία ίσως αντιμετώπιζε δυσκολίες, δεδομένου ότι οι Ρώσοι πιθανόν να μην αποδέχονταν Αμερικανίδα για θέση ειδικού συμβούλου, έτσι

πλέον αρκεί να γίνει δεκτή από τις δύο πλευρές και τις τρεις εγγυήτριες δυνάμεις. Ήδη, Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι δήλωσαν την Τετάρτη ότι την αποδέχονται και στη Γραμματεία περίμεναν και τις απαντήσεις των εγγυητριών.

Η αμερικανίδα πρώην υφυπουργός Εσωτερικής Ασφάλειας έχει μεγάλη εμπειρία σε θέματα των Ηνωμένων Εθνών –έχει εργαστεί πολλά χρόνια στον τομέα των ει-

ρηνευτικών επιχειρήσεων– όμως ελάχιστοι πλέον θυμούνται πως στα χρόνια που εργάστηκε στο Συμβούλιο Εθνικής Ασφαλείας (επί προέδρων Τζορτζ Μπους πατρός και Μπιλ Κλίντον) ήταν επικεφαλής του τμήματος Νοτίου Ευρώπης, συμπεριλαμβανομένων του Κυπριακού και των Ελληνοτουρκικών.

Το αν η αποστολή της θα περιλαμβάνει απλώς έναν κύκλο επαφών, ή θα συνεχιστεί για λίγο μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, θα εξαρτηθεί από τις εξελίξεις. Στο μήνυμα που εστάλη στους πέντε εμπλεκόμενους για να δηλώσουν αν τη δέχονται, δεν υπήρχε χρονοδιάγραμμα. Την ίδια στιγμή, η προκήρυξη των εκλογών στην Τουρκία, τον Ιούνιο, έβαλε σε δεύτερες σκέψεις και την ίδια τη Γραμματεία, όμως τελικά φαίνεται ότι ο γ.γ. θα τη στείλει για τις ανάγκες της έκθεσής του και αναλόγως των απαντήσεων που θα λάβει, θα αποφασίσει το επόμενο βήμα. Εξάλλου, αμέσως μετά την έκθεση των καλών υπηρεσιών, υπάρχει και η έκθεση της ΟΥΝΦΙΚΥΠ (10 Ιουλίου) στην οποία μπορεί να προσθέσει ό,τι νεότερο προκύψει. Πάντως, η Γραμματεία είναι αρκετά φειδωλή στις δημόσιες δηλώσεις και ακόμη και μετά την αποστολή των μηνυμάτων στις δύο πλευρές και τις εγγυήτριες, επέμενε να μη σχολιάζει την πρόθεση του Αντόνιο Γκουτιέρρες να στείλει την Τζέιν Χολ Λούτε σε διερευνητική αποστολή, επαναλαμβάνοντας τη γνωστή θέση ότι δεν έχει ακόμη αποφασίσει να διορίσει ειδικό σύμβουλο.

Στις 30 Μαρτίου 1992, ο τότε Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας Γιώργος Βασιλείου συναντάται στο Λευκό Οίκο με τον Πρόεδρο των ΗΠΑ, Τζορτζ Μπους τον πρεσβύτερο. Χρην πρακτικογράφου εκτελούσε η διευθύντρια Νοτίου Ευρώπης του Συμβουλίου Εθνικής Ασφαλείας Τζέιν Χόλ.

Η Τζέιν Χολ σε μια ξεχασμένη συνάντηση

Στις 30 Μαρτίου 1992, ο τότε Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, Γιώργος Βασιλείου, συναντάται στο Λευκό Οίκο με τον πρόεδρο των ΗΠΑ, Τζορτζ Μπους τον πρεσβύτερο. Στην κυπριακή αντιπροσωπεία συμμετέχουν επίσης, ο υπουργός Εξωτερικών Γιώργος Ιακώβου, ο πρέσβης της Κύπρου στην Ουάσιγκτον Μιχάλης Σιερίφης και ο κυβερνητικός εκπρόσωπος Άκνς Φάντνς. Από αμερικανικής πλευράς, ο σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας Μπρεντ Σκόουκροφτ, ο υφυπουργός Εξωτερικών για Ευρωπαϊκές Υποθέσεις Τόμας Νάιλς και ο ειδικός σύμβουλος του Στέιτ Ντιπάρτμεντ για το Κυπριακό, πρέσβης Νέλσον Λέντοκι. Χρην πρακτικογράφου εκτελούσε η διευθύντρια Νοτίου Ευρώπης του Συμβουλίου Εθνικής Ασφαλείας, Τζέιν Χόλ. Η συνάντηση άρχισε με το Μακεδονικό και συνεχίστηκε με το Κυπριακό και τις δυνατότητες αμερικανικής παρέμβασης προς τον πρωθυπουργό Ντεμιρέλ και

τον πρόεδρο Οζάλ και πώς θα μπορούσαν οι ΗΠΑ να βοηθήσουν μέσω ενός ψηφίσματος του Σ.Α.

Άνοιξαν οι επισκέψεις
Μετά την ανάληψη των καθηκόντων του νέου υπουργού Εξωτερικών Μάικ Πομπέο αναμένεται να υπάρξει μεγαλύτερη κινητικότητα και στην Ουάσιγκτον. Η εκτίμηση όσων συνάντησαν τον υφυπουργό Εξωτερικών Γουές Μίτσελ είναι πως θέλει μεγαλύτερη εμπλοκή της αμερικανικής διπλωματίας και αυτή θα είναι η εισήγησή του προς το νέο υπουργό Εξωτερικών. Ο Μάιος θα είναι μίνας πολλών επισκέψεων υπουργών στην Ουάσιγκτον, με τον Μεβλούτ Τσαβούσογλου να ανοίγει «τον χορό». Αναμένονται, επίσης, επισκέψεις του Έλληνα υπουργού Εξωτερικών Νίκου Κοτζιά, καθώς και του Νίκου Χριστοδουλίδη. Ο τελευταίος είναι πιθανόν να συνδυάσει την επίσκεψή του και με το συνέδριο της ΠΣΕΚΑ.

An intelligent choice. The E-Class.

www.mercedes-benz.com.cy

E220d: Μικτός κύκλος 4.3-3.9 l/100 km, εκπομπές CO₂ 112-102 g/km. Ο εξοπλισμός του βασικού μοντέλου μπορεί να διαφέρει από αυτόν της φωτογραφίας. Στην τιμή δεν συμπεριλαμβάνονται η εγγραφή και η άδεια κυκλοφορίας.

from

€ 41.500

Mercedes-Benz
The best or nothing.

Ο ΚΑΤΟΧΟΣ ΝΟΜΠΕΛ ΕΙΡΗΝΗΣ ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ ΝΤΕ ΚΛΕΡΚ ΣΤΗΝ «Κ»

Μοντέλο Νοτίου Αφρικής στις συνομιλίες

Απόδειξη των καλών διαπραγματεύσεών μας με τον Νέλσον Μαντέλα είναι ότι και οι δύο κατηγορηθήκαμε για υποχωρήσεις

Συνέντευξη στους
ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ
και **ΤΣΑΡΑΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ**

«Όπως πολλοί λευκοί κατηγορούν εμένα για πολλές υποχωρήσεις υπάρχουν και πολλοί μαύροι που κατηγορούν τον Μαντέλα για πολλές υποχωρήσεις. Αν, λοιπόν, κατηγορούμαστε και οι δύο για πολλές υποχωρήσεις, αυτό αποτελεί απόδειξη πως έγιναν καλές διαπραγματεύσεις. Ήταν μία win-win situation, λέει σε αποκλειστική συνέντευξη του στην «Κ» ο κάτοχος Νόμπελ Ειρήνης και τελευταίος Πρόεδρος της Νοτίου Αφρικής επί καθεστώτος Απαρτχάιντ Φρεντερίκ Ντε Κλερκ. Μιλάει για την απόφασή του να θέσει τέρμα στο καθεστώς διακρίσεων στη χώρα και να απελευθερώσει τον Νέλσον Μαντέλα, σημειώνοντας πως όταν οι ηγέτες τολμούν να αναλάβουν πρωτοβουλίες τότε γίνονται άλματα προόδου στις διαπραγματεύσεις. Ανοίγει τα χαρτιά του για τον Νέλσον Μαντέλα, σημειώνοντας πως παρά τις διαφορές ως πολιτικοί αντίπαλοι που ήταν, υπήρχε αμοιβαίος σεβασμός. «Έστω κι αν είχαμε μεγάλες εντάσεις πάντα βρίσκαμε τρόπο να ξεπεράσουμε τα προβλήματα. Υπήρχαν στιγμές που οι διαπραγματεύσεις ήταν σε άσχημο επίπεδο, ωστόσο, οι διαπραγματευτές συνέχιζαν τις μεταξύ τους επαφές, συνεπώς και εμείς διατηρούσαμε επαφή» επισημαίνει ο κ. Ντε Κλερκ. Όπως υπογραμμίζει στις διαπραγματεύσεις το χρονοδιάγραμμα παίζει τον δικό του ρόλο εκφράζοντας ανησυχίες πως έχει περάσει αρκετός καιρός και πολλές ευκαιρίες για μια δίκαιη διευθέτηση. «Ανισχύω ότι τα Ηνωμένα Έθνη μπορεί να πουν 'κάναμε ό,τι μπορούσαμε'».

—Πώς βλέπετε την κατάσταση στην Κύπρο σήμερα;

—Γνωρίζω πως οι δύο πλευρές

“

Ο Μαντέλα ήταν πολύ ξεχωριστός άνθρωπος και προσπλωμένος στη διαπραγματευτική διαδικασία, όπως κι εγώ. Αυτή η προσήλωση και η δέσμευσή μας στην όλη διαδικασία έκανε τη διαφορά.

βρίσκονταν πολύ κοντά σε λύση στο πλαίσιο των αποφάσεων των Ηνωμένων Εθνών και μελετάται και τώρα τρόπος να επιστρέψουν ξανά στις συνομιλίες. Το κύριο μάθημα που πήραμε εμείς είναι πως δεν υπάρχει λύση εάν δεν είσαι πρόθυμος να μιλήσεις με τον άλλο. Και σίγουρα δεν υπάρχει λύση αν δεν υπάρχει η έλληση και από τις δύο πλευρές να φτάσουν σε λύση.

—Έχετε συναντήσει στο παρελθόν τους δύο διαπραγματευτές, τον κ. Μαυρογιάννη και τον κ. Οζερσάι. Ποια είναι η εκτίμηση της κατάστασης;

—Θα προτιμούσα να μη λειτουργήσω παρεμβατικά. Δεν είμαι τόσο κοντά ώστε να γνωρίζω όλες τις λεπτομέρειες και συνεπώς δεν μπορώ να έρθω με μία έτοιμη συνταγή ή λύση. Πιστεύω, ωστόσο, πως η Κύπρος μπορεί να μάθει πολλά από τη δική μας περίπτωση. Για παράδειγμα εγώ ως νέος υποστήριζα το καθεστώς Απαρτχάιντ στη Νότιο Αφρική, αλλά δεν δούλεψε. Από την ενημέρωσή που έχω δεν θεωρώ ότι μία λύση δύο κρατών μπορεί να λειτουργήσει. Υπάρχουν οι Ε/κ και οι Τ/κ στην Κύπρο και με κάποιον τρόπο θα πρέπει

«Όπως πολλοί λευκοί κατηγορούν εμένα για πολλές υποχωρήσεις υπάρχουν και πολλοί μαύροι που κατηγορούν τον Μαντέλα για πολλές υποχωρήσεις. Αν, λοιπόν, κατηγορούμαστε και οι δύο για πολλές υποχωρήσεις, αυτό αποτελεί απόδειξη πως έγιναν καλές διαπραγματεύσεις. Ήταν μία win-win situation, λέει σε αποκλειστική συνέντευξη του στην «Κ» ο Φρεντερίκ Ντε Κλερκ.

να δοθεί η έμφαση στο ότι «έστω κι αν κάποιος είμαστε Ε/κ και κάποιος άλλοι Τ/κ, στην ουσία όλοι είμαστε Κύπριοι που εργαζόμαστε για μία επανενωμένη Κύπρο».

—Ποια ήταν η συμβουλή σας που δώσατε στον Πρόεδρο Αναστασιάδη;

—Η συμβουλή μου είναι εμπιστευτική δεν θα τη δημοσιοποιήσω στον Τύπο.

—Υπάρχουν κοινά στην περίπτωση της Νοτίου Αφρικής και της Κύπρου;

—Έχουμε αντλήσει μαθήματα από τη Νότιο Αφρική τα οποία μπορούν να εφαρμοστούν σε όλους τους τόπους. Ένα μάθημα είναι πως οι ηγέτες θα πρέπει να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και να κάνουν άλματα. Όταν εγώ έκανα την ομιλία μου το 1990, ανακοινώνοντας την αποφυλάκιση όλων των πολιτικών κρατούμενων, μεταξύ των οποίων και του Μαντέλα, κανένας δεν ανέμενε περαιτέρω πρωτοβουλίες. Το ότι αναγνώρισα το Αφρικανικό Εθνικό Κογκρέσο προκάλεσε έκπληξη ακόμα και στο ίδιο το κόμμα αλλά και στα ΜΜΕ. Αυτή η πρωτοβουλία ενδυνάμωσε το κόμμα και το έφερε κοντά στις διαπραγματεύσεις. Στη συνέχεια ο Μαντέλα ανέλαβε δικές του πρωτοβουλίες μετά την αποφυλάκισή του για απενεργοποίηση του στρατού του. Οι πρωτοβουλίες ηγέτων βοηθούν να προχωρούν οι διαδικασίες και να γίνονται άλματα προόδου στις διαπραγματεύσεις.

Ο Μαντέλα

—Δουλέψατε μαζί, ωστόσο, είχατε μεγάλες ιδεολογικές διαφορές και διαφονίες. Πώς καταφέρατε να καταλήξετε σε συμφωνία;

—Είχαμε μεγάλες ιδεολογικές διαφορές και ήμασταν πολιτικοί αντίπαλοι. Αλλά από την πρώτη συνάντηση που είχαμε, όταν ήταν ακόμη

στη φυλακή, αναπτύξαμε έναν αμοιβαίο σεβασμό και έστω κι αν είχαμε μεγάλες εντάσεις πάντα βρίσκαμε τρόπο να ξεπεράσουμε τα προβλήματα. Υπήρχαν στιγμές που οι διαπραγματεύσεις ήταν σε άσχημο επίπεδο, ωστόσο οι διαπραγματευτές συνέχιζαν τις μεταξύ τους επαφές, συνεπώς και εμείς διατηρούσαμε επαφή. Δεν ήταν πάντα αυτός ο μειλίχιος άντρας που όλοι γνωρίζουν ο Νέλσον Μαντέλα, ήταν συχνά δύσκολος άνθρωπος, αλλά έχω μεγάλο σεβασμό απέναντί του. Ήταν πολύ ξεχωριστός άνθρωπος και προσπλωμένος στη διαπραγματευτική διαδικασία, όπως άλλωστε και εγώ. Αυτή η προσήλωση και η δέσμευσή μας στην όλη διαδικασία έκανε τη διαφορά.

— Αυτή η προσήλωση λείπει στην περίπτωση της Κύπρου;

—Δεν θα το κρίνω εγώ αυτό. Αλλά είναι ένα μάθημα από το οποίο όλοι όσοι αντιμετωπίζουν τέτοιες συγκρούσεις μπορούν να μάθουν. Η εμπειρία λέει πως χρειάζονται δύο για να χορέψεις ταγκό.

—Στην περίπτωση της Κύπρου παρατηρούνται καθυστερήσεις διακοπές και αναβολή των συνομιλιών. Τα χρονοδιαγράμματα είναι αναγκαία στις διαπραγματεύσεις;

—Βεβαίως, ο χρόνος είναι σημαντικός. Αν υπάρχει ένα παράθυρο ευκαιρίας ανοικτό, θα πρέπει να αξιοποιηθεί, διαφορετικά το παράθυρο μπορεί να κλείσει και να χάσεις πολύτιμο χρόνο.

—Αυτό συνέβη εδώ;

—Ναι. Είναι κρίμα που οι συνομιλίες που γίνονταν πέρυσι κατέρρευσαν. Είναι η πραγματική μου ελπίδα να ξαναρχίσουν με επιτυχία. Φαίνεται ότι υπάρχει ένα παράθυρο ευκαιρίας για να ξαναρχίσουν οι διαπραγματεύσεις τώρα. Ελπίζω πως θα αξιοποιηθεί θετικά.

Εύχομαι να συνεχίσουν να βελτιώνονται τα πράγματα στην Ελλάδα

—Πώς σχολιάζετε τις εξελίξεις σε Ελλάδα και Τουρκία;

—Θεωρώ ότι τα πράγματα βελτιώνονται κάπως στην Ελλάδα. Ανισχύωα ιδιαίτερα για την οικονομική κρίση, για το πόσο υπέφεραν οι Έλληνες εξαιτίας της και εύχομαι πραγματικά να συνεχίσουν να βελτιώνονται τα πράγματα. Θεωρώ πως η Ε.Ε. θα μπορούσε να είναι πιο συμπονετική απέναντι

στην Ελλάδα από ό,τι είναι. Αυτό που με ανησυχεί είναι συγκεκριμένες απειλές στην Τουρκία. Το γεγονός ότι η ελευθερία του λόγου όπως και άλλες ελευθερίες βρίσκονται υπό απειλή δεν είναι καθόλου καλή εξέλιξη.

—Θα υπάρξουν βεβαίως σύντομα εκλογές στην Τουρκία...

—Το ερώτημα είναι γιατί θα υπάρχουν. Δεν είμαι ειδικός σε ό,τι αφορά

την Τουρκία. Ωστόσο, αναλυτές εκτιμούν πως οι πρόωρες εκλογές σχετίζονται με τα μαύρα σύννεφα που υπάρχουν αυτή τη στιγμή στην τουρκική οικονομία. Ότι δηλαδή ο Ερντογάν προτιμά να γίνουν νωρίτερα οι εκλογές, προτού χειροτερεύσουν τα πράγματα στην οικονομία. Βεβαίως, δεν είμαι σε θέση να κρίνω αν αυτή είναι σωστή εκτίμηση...

Ένας Νομπελίστας της Ειρήνης στην Κύπρο

Ο Φρεντερίκ Ντε Κλερκ υπήρξε ο τελευταίος Πρόεδρος της Νότιας Αφρικής επί καθεστώτος Απαρτχάιντ (1989-1004) και ηγέτης του εθνικού κόμματος της χώρας από το 1989 μέχρι και το 1997, όταν αποσύρθηκε από την πολιτική. Είναι ο άνθρωπος που έθεσε τέλος στο καθεστώς ρατσιστικών διακρίσεων της Νότιας Αφρικής, αποφυλάκισε τον Νέλσον Μαντέλα και μαζί του προχώρησε σε διαβουλεύσεις και διαπραγματεύσεις που οδήγησαν στην ισοτιμία των πολιτών του κράτους ανεξαρτήτου χρώματος. Για το έργο του στην κατάργηση των ανισοτήτων και των διακρίσεων βραβεύτηκε με βραβείο Νόμπελ Ειρήνης το 1993 μαζί με τον Νέλσον Μαντέλα. Σήμερα πραγματοποιεί διαλέξεις σε όλο τον κόσμο, ενώ παράλληλα είναι πρόεδρος του Global Leadership Foundation. Βρέθηκε στην Κύπρο, μετά από πρόσκληση του δικηγόρου Ανδρέα Νεοκλέους και είχε συνάντηση με τον Πρόεδρο, συζητώντας μαζί του την εμπειρία των διαπραγματεύσεων στη Νότιο Αφρική.

Η συνειδήσή μου δεν μου επέτρεπε να συνεχίσω με το καθεστώς Απαρτχάιντ

—Είστε αισιόδοξος για την Κύπρο;

—Ανησυχώ. Νιώθω ότι έχει περάσει αρκετός καιρός όπως και πολλές ευκαιρίες για μία δίκαιη διευθέτηση. Ανησυχώ ότι τα Ηνωμένα Έθνη μπορεί να πουν «κάναμε ό,τι μπορούσαμε». Ωστόσο, παραμένω αισιόδοξος στο γεγονός ότι το κύριο μάθημα που μάθαμε από τη Νότιο Αφρική και το οποίο μπορούν να αξιοποιήσουν κι άλλες χώρες είναι ότι ακόμα και η πιο δύσκολη σύγκρουση μπορεί να επιλυθεί μέσα από διάλογο νοουμένου πως ο στόχος του διαλόγου είναι η επίλυση και η διαπραγμάτευση. Όχι μόνο στη Κύπρο αλλά και σε διάφορες άλλες χώρες ο χρόνος εξαντλείται.

—Πολλοί υποστηρικτές σας βρήκαν την κίνησή σας τότε, ως κίνηση προδοσίας και άλλοι ως τολμηρή κίνηση...

—Πιστεύω έκανα το σωστό και πως ήταν η μόνη βιώσιμη λύση.

—Τι σας οδήγησε ωστόσο σε αυτή την απόφαση; Νιώσατε να σας οδηγεί από το χέρι η ιστορία;

—Ήταν κάτι περισσότερο. Μας οδηγούσε η συνειδήσή μας. Δεν ήταν οι απειλές ή οι κυρώσεις ή ο φόβος να μη χάσουμε. Είχαμε τον πιο δυνατό στρατό. Οι κυρώσεις έπαιξαν σίγουρα τον ρόλο τους αλλά ήταν η συνειδήσή μας που μας οδηγούσε.

“

Νιώθω ότι έχει περάσει αρκετός καιρός (στο Κυπριακό) όπως και πολλές ευκαιρίες για μία δίκαιη διευθέτηση. Ανησυχώ ότι τα Ηνωμένα Έθνη μπορεί να πουν «ώς εδώ, κάναμε ό,τι μπορούσαμε».

γούσε. Καταλήξαμε ότι το καθεστώς Απαρτχάιντ ήταν λάθος και γι' αυτό η συνειδήσή μου δεν μου επέτρεπε να συνεχίσω με την υφιστάμενη κατάσταση. Έπρεπε να αντικατασταθεί από ένα δίκαιο σύστημα. Μία από τις μεγαλύτερες μου προκλήσεις ήταν να πάρω την πλειοψηφία των λευκών μαζί μου και το πέτυχα ως ένα σημείο και μετά. Τότε μου είπαν πως θα πρέπει να κηρύξω εκλογές. Αντ' αυτού προχώρησα σε δημοψήφισμα για να πάρω εντολή από τους λευκούς να συνεχίσω τη διαπραγμάτευση. Το 69,9% μου είπαν να προχωρήσω. Συνεπώς, αυτοί που με κατηγορούν

ως προδότη, είναι το 30%. Το ενδιαφέρον, πάντως, είναι πως, όπως πολλοί λευκοί κατηγορούν εμένα για πολλές υποχωρήσεις, υπάρχουν και πολλοί μαύροι που κατηγορούν τον Μαντέλα ότι έκανε πολλές υποχωρήσεις. Αν, λοιπόν, κατηγορούμαστε και οι δύο για πολλές υποχωρήσεις, αυτό αποτελεί απόδειξη πως έγιναν καλές διαπραγματεύσεις. Ήταν μία win-win situation.

—Είναι δυσκολότερο να κάνεις ειρήνη ή να τη διατηρήσεις;

—Είναι ευκολότερο να κάνεις ειρήνη και να διαχειριστείς το μέλλον παρά να χειριστείς το παρελθόν. Οι σημερινές εντάσεις στην Νότιο Αφρι-

κή επικεντρώνονται στο παρελθόν. Το βρίσκουμε πιο εύκολο να κάνεις την ειρήνη και να αποφασίσεις να επενδύσεις για το μέλλον. Ακόμα βεβαίως παλεύουμε γι' αυτό.

—Έχετε πει παλαιότερα πως εγκαταλείψατε το διαχωριστικό μοντέλο και το αντικαταστήσατε με το μοντέλο της επανένωσης. Μπορεί κάτι τέτοιο να γίνει αποδεκτό από έναν λαό τη στιγμή που έμαθε χρόνια στον διαχωρισμό και στη σύγκρουση;

—Στην περίπτωση της Νοτίου Αφρικής, η μειοψηφία που ήταν οι λευκοί είχαν όλη τη δύναμη. Στα τέλη του 1970 και αρχές του 1980,

κυβερνούσε η μειοψηφία, ενώ η πλειοψηφία δεν είχε πολιτικά δικαιώματα, κάτι που για μας ήταν απαράδεκτο. Το εθνικό κόμμα, του οποίου ηγούμουν το 1989, πέρασε από μία περίοδο ενδοσκοπικής, διερωτούμενο πώς μπορούμε να φέρουμε τη δικαιοσύνη σε όλους, αλλά παράλληλα να διατηρήσουμε τις συγκεκριμένες βάσεις διακυβέρνησης. Μετά από πολλές σκέψεις για το πώς θα μπορούσαμε να δώσουμε ίση ψήφο σε όλους χωρίς η Νότιο Αφρική να περάσει από τις άσχημες διαδικασίες άλλων πολιτειών, προχωρήσαμε στο εξής συμπέρασμα: ότι πρέπει να εγκαταλείψουμε το διαχωριστικό μοντέλο γιατί δεν προσέφεραν λύση η βία και η σύγκρουση αλλά θα συνέχιζαν και θα εντεινόνταν, με καταστροφικές συνέπειες. Αυτό που έπρεπε να κάνουμε είναι να αγκαλιάσουμε ένα καινούργιο όραμα που ήταν μία νέα ενωμένη Νότιος Αφρική, με δυνατό σύνταγμα, με διαχωρισμό εξουσιών που θα μπορούσε να αποτρέψει τη μία εθνική ομάδα να κυριαρχήσει έναντι άλλων.

—Αυτό έγινε στην Νότιο Αφρική;

—Έγινε σε ένα μεγάλο βαθμό.

—Το πολιτικό σύστημα αυτή τη στιγμή πώς είναι;

—Υπάρχει το κυβερνών κόμμα, το Αφρικανικό Εθνικό Κογκρέσο

(ANC) και πολλά αντιπολιτευόμενα. Το κυβερνών κόμμα παραμένει το μεγαλύτερο κόμμα, αλλά η αξιωματική αντιπολίτευση μεγαλώνει και δεν είναι πλέον εκτός πραγματικότητας στις επόμενες εκλογές το κυβερνών κόμμα να βρίσκεται κάτω από το 50%. Με τον Πρόεδρο Σύριλ Ραμαφόσα το Αφρικανικό Εθνικό Κογκρέσο διατηρεί την πλειοψηφία του. Δεν είμαι οπαδός του εν λόγω κόμματος, αλλά πιστεύω πως είναι ο καλύτερος ηγέτης που θα μπορούσε να έχει το κόμμα. Έχει δει τη ζωή από διαφορετικές οπτικές γωνίες καθώς πέραν από συντεχνιακός και γ.γ του κόμματος, έκανε το πέρασμά του και από τον επιχειρηματικό κόσμο με επιτυχία. Θα πρέπει να σημειωθεί πως ο ίδιος με την ανάληψη της εξουσίας πολεμά την διαφθορά, κάτι το οποίο επιπλέον ιδιαίτερα.

—Το ζήτημα της διαφθοράς είναι ένα από τα κύρια προβλήματα της Νοτίου Αφρικής, σωστά;

—Σίγουρα. Ο παραιτηθείς πρόεδρος Ζζέικομπ Ζούμα έκανε μεγάλη καταστροφή στη Νότιο Αφρική, καθώς κατά τη διακυβέρνησή του η διαφθορά διευρύνθηκε σε έναν ανεπίτρεπτο βαθμό. Ο Ζούμα μαζί με άλλες οικογένειες λήστεψαν τη χώρα και ο ίδιος κατηγορείται για διασπάθιση δημοσίου χρήματος.

Στο τετ α τετ Αναστασιάδη-Νετανιάχου το «12»

Οι απαιτήσεις των Ισραηλινών δεν μπλοκάρουν το «Αφροδίτη» - Στο Κάιρο ο υπουργός Ενέργειας για αγωγό και πώληση Φ.Α.

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Μετά από ένα μικρό διάλειμμα, τα ενεργειακά επανακάμπτουν με αφορμή και την τριμερή Σύνοδο Κύπρου-Ελλάδας-Ισραήλ σε επίπεδο ηγετών, την Τρίτη 8 Μαΐου στη Λευκωσία. Μια τριμερής που εκτός από τους βασικούς τομείς συνεργασίας των τριών χωρών αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον και για το ζήτημα που έχει προκύψει μεταξύ Κύπρου και Ισραήλ για το κοιτάσμα «Αφροδίτη». Πρόκειται για τις απαιτήσεις που προβάλλονται από ισραηλινής πλευράς, η οποία διεκδικεί ποσοστό από την επικείμενη εμπορική εκμετάλλευση του κοιτάσματος «Αφροδίτη» υπό το πρίσμα ότι μία ποσότητα του κοιτάσματος επεκτείνεται προς την ισραηλινή ΑΟΖ. Πηγές με γνώση των κινήσεων που γίνονται, σε πολιτικό επίπεδο θεωρούν βέβαιο ότι το όλο θέμα θα βρεθεί στο ανώτερο επίπεδο κατά τη Σύνοδο της Λευκωσίας.

Οι ίδιες πηγές θεωρούν σίγουρο ότι από πλευράς ισραηλινού πρωθυπουργού θα τεθεί το όλο ζήτημα στην κατ' ιδίαν συνάντηση που θα έχει με τον Νίκο Αναστασιάδη, πριν οι ηγέτες των τριών χωρών καθίσουν στο ίδιο τραπέζι. Σε μια προσπάθεια οι απαιτήσεις των ισραηλινών να παραμείνουν στα χαμηλά, οι ηγέτες των δύο χωρών θα προσπαθήσουν να θέσουν την πολιτική κατεύθυνση επίλυσης του θέματος. Από κυπριακής πλευράς αυτό το οποίο ξεκαθαρίζεται, με έμφαση, είναι πως σε καμία περίπτωση οι απαιτήσεις των Ισραηλινών δεν πρόκειται να θέσουν σε καθεστώς ομηρίας, το εμπορικό κομμάτι του «Αφροδίτη». Παρά την έκταση που πήρε το όλο θέμα στον ημερήσιο Τύπο του Ισραήλ, την περασμένη εβδομάδα η Λευκωσία τηρεί χαμη-

Η θέση της Λευκωσίας στο θέμα που έχει προκύψει με τις απαιτήσεις της ισραηλινής πλευράς, επί του κοιτάσματος «Αφροδίτη» είναι να μη διασαλευτούν οι σχέσεις σε πολιτικό επίπεδο με το Τελ Αβίβ. Η προσπάθεια που θα καταβληθεί είναι οι δύο ηγέτες να θέσουν το γενικό πλαίσιο προκειμένου να μην υπάρξουν σκιές και να προχωρήσει η εμπορική εκμετάλλευση του κοιτάσματος.

λους τόνους σε μια προσπάθεια να υπάρξει πολιτική διευθέτηση ενός προβλήματος για το οποίο διεξάγονται διαπραγματεύσεις, από το 2012 και εντεύθεν.

Συμφωνία πλαίσιο

Νοούμενου ότι βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο οι διαπραγματεύσεις για σύμβαση συμφωνίας πώλησης Φ.Α. από το κοιτάσμα «Αφροδίτη», η Λευκωσία φαίνεται να απορρίπτει κατηγορηματικά τις απόψεις που εκφράσθηκαν από ισραηλινής πλευράς, ότι η απουσία συμφωνίας μπλοκάρει την εμπορική εκμετάλλευση. Πηγές με γνώση των κινήσεων που γίνονται υποστηρίζουν πως η απουσία συμφωνίας με το Ισραήλ δεν επηρεάζει

τις συζητήσεις που γίνονται, κάτι που φαίνεται και από το ταξίδι που πραγματοποιεί στο Κάιρο ο υπουργός Ενέργειας, με βασικό θέμα της ατζέντας την πορεία των διαπραγματεύσεων για πώληση Φ.Α., από το «Αφροδίτη» στα τερματικά υδροποιήσης της Αιγύπτου. Από κυπριακής πλευράς αυτό το οποίο υποστηρίζεται εντόνως και έχει διαμνηυθεί προς το Ισραήλ είναι πως σε καμία περίπτωση η Κύπρος δεν θα αποστερήσει έσοδα από το Ισραήλ, αλλά από την άλλη δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό, το κοιτάσμα να τεθεί σε ομηρία ένεκα των απαιτήσεων που εγείρονται. Η Λευκωσία θεωρεί πως δεν έχει καμία υποχρέωση, έναντι των απαιτήσεων που προβάλλονται με το σκεπτικό ότι

δεν είναι αποδεδειγμένο ότι το κοιτάσμα «Αφροδίτη» εκτείνεται εντός της ισραηλινής ΑΟΖ.

Τα τρία βήματα

Παρά ταύτα από κυπριακής πλευράς σημαντικό θεωρείται, να υπάρξει πρώτα μια συμφωνία πλαίσιο σε διακρατικό επίπεδο για τη μέθοδο υπολογισμού των ποσοτήτων του «Αφροδίτη», που ενδεχομένως να εκτείνονται στην ισραηλινή ΑΟΖ. Εάν και εφόσον συμφωνηθεί το πλαίσιο ο λόγος θα δοθεί στις εταιρείες του «Αφροδίτη» και του ισραηλινού κοιτάσματος «Yishai». Στην περίπτωση που οι εταιρείες δεν καταλήξουν σε συμφωνία, η διαφορά θα φθάσει σε εμπειρογνώμονα προκειμένου να επιλυθεί η

διαφορά με τον ένα ή άλλο τρόπο.

Φ.Α. - Αγωγός

Το κοιτάσμα «Αφροδίτη», καθώς και η διακρατική συμφωνία Κύπρου-Αιγύπτου, για τον αγωγό που θα μεταφέρει τα κυπριακά κοιτάσματα στα δύο τερματικά της Αιγύπτου βρίσκονται στην ατζέντα της επίσκεψης του υπουργού Εμπορίου Γιώργου Λακκοτρύπη στο Κάιρο. Στο κομμάτι της διακρατικής υπολογίζεται ότι τον ερχόμενο Ιούνιο ή Ιούλιο να έχουν πέσει οι τελικές υπογραφές, εφόσον η Κομισιόν δώσει το πράσινο φως. Το όλο θέμα βρίσκεται σε επίπεδο διαβουλεύσεων με τις Βρυξέλλες με την Κομισιόν να έχει αποστείλει στη Λευκωσία τα σχόλιά της, τα οποία

Η ατζέντα της επίσκεψης Γιώργου Λακκοτρύπη στο Κάιρο περιλαμβάνει την πρόοδο στις διαβουλεύσεις πώλησης Φ.Α., στα δύο τερματικά υδροποίησης της Αιγύπτου, καθώς και τη διακρατική συμφωνία Κύπρου-Αιγύπτου για τον αγωγό.

θα απαντηθούν όπως προνοεί η σχετική ευρωπαϊκή Οδηγία. Στην κυβέρνηση δεν φαίνεται να ανησυχούν για το τελικό αποτέλεσμα λαμβάνοντας υπόψη και τη θέση του Επιτρόπου Ενέργειας Μιγκέλ Κανιέτε, τόσο προς το Κάιρο όσο και σε κατ' ιδίαν συναντήσεις όπου έχει δώσει την πολιτική του στήριξη. Βασικό μέλημα για την Κομισιόν να αποφύγει παλαιότερα προβλήματα που είχαν ανακύψει με τους Ρώσους, σε θέματα διαχείρισης αγωγών. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω του τρίτου ενεργειακού πακέτου επιδιώκει να αποφύγει μονοπωλιακές καταστάσεις, στην διαχείριση των αγωγών δίνοντας πρόσβαση σε τρίτους, διορθώνοντας έτσι στρεβλώσεις που δημιουργήθηκαν με την Ρωσία. Στο κομμάτι του κοιτάσματος «Αφροδίτη» θα εξετασθεί η πρόοδος των διαβουλεύσεων, ωστόσο, δεν μπορεί να προσδιορισθεί χρονικά ο τερματισμός τους, και κατ' επέκταση η υπογραφή των συμφωνιών. Πέρα από το τεχνοκρατικό κομμάτι της τελικής συμφωνίας, θα προηγηθούν και συζητήσεις που θα γίνουν στη Λευκωσία σε πολιτικό επίπεδο.

Απόκτησε το δικό σου Toyota... Χωρίς κανένα εμπόδιο!

YARIS

Όφελος €1,000

COROLLA

Όφελος €1,700

RAV4

Όφελος €2,000

AURIS

Όφελος €1,700

Πήραν θέση και σε περιμένουν! Σε περιμένουν να τα θαυμάσεις, να τα ζήσεις από κοντά, να απολαύσεις την εξαιρετική ποιότητα, τη φανταστική σχεδίαση και τη μοναδική οδηγική εμπειρία. Κι αν μέχρι τώρα η τιμή ήταν εμπόδιο για σένα... Όλο τον μήνα Μάιο και Ιούνιο, μπορείς να έχεις όφελος μέχρι και €2,000!

Βάλε τέλος στα εμπόδια που σε χωρίζουν απ' το δικό σου Toyota! Εδώ είναι η αφετηρία του απίθανου ταξιδιού σου, σαν μέλος της μεγάλης και καινοτόμου οικογένειας Toyota.

ΕΙΔΙΚΟ ΩΡΑΡΙΟ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ:

Σάββατο, 12/5
10:00 - 17:00

Δευτέρα - Παρασκευή, 14-18/5
8:15 - 13:00, 14:30 - 19:00

ΔΙΚΡΑΝ ΟΥΖΟΥΝΙΑΝ & ΣΙΑ ΛΤΔ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ: ΤΗΛ. 22 400000 | ΛΕΜΕΣΟΣ: ΤΗΛ. 25 713000 | ΛΑΡΝΑΚΑ: ΤΗΛ. 24 636488 | ΠΑΦΟΣ: ΤΗΛ. 26 960600 | ΠΑΡΑΛΙΜΝΙ: ΤΗΛ. 23 740200

www.toyota.com.cy | info@toyota-cyprus.com | ToyotaCyprus

Κατανάλωση καυσίμων (συνδυασμός) 3.3 - 5.0 λ/100 χλμ. Εκπομπή CO2 (συνδυασμός) 75 - 116 γρ/ χλμ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΜΥΝΑΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Σε νέα βάση τα εξοπλιστικά της Ε.Φ.

Εκατό μέρες μετά την ανάληψη των καθηκόντων του ο Σάββας Αγγελίδης παραθέτει στην «Κ» το όραμά του για τις ένοπλες δυνάμεις

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΤΟΜΑΡΑ

Έχοντας συμπληρώσει 100 μέρες στον θώκο του Υπουργείου Άμυνας ο Σάββας Αγγελίδης ξεδιπλώνει τους σχεδιασμούς που γίνονται για τα εξοπλιστικά προγράμματα της Εθνικής Φρουράς καθώς και τον ρόλο που καλείται να διαδραματίσει. Σε συνέντευξή του στην «Κ» ο ΥΠΑΜ προβαίνει σε μια αποτίμηση του πρόσφατου κτυπήματος στη Συρία και τον ρόλο που διαδραματίζει η Κύπρος στην περιοχή, ενώ αιτιολογεί το αίτημα προς της ΗΠΑ για άρση του στρατιωτικού εμπάργκο.

—Τι αφήνει πίσω της η επίθεση του δυτικού συνασπισμού για την Κύπρο;

—Κάθε κρίση στη γύρω περιοχή είναι γεγονός ότι επηρεάζει τη χώρα μας. Αυτό που άφησε η επίθεση αναδεικνύει και επιβεβαιώνει στην ουσία τον σταθεροποιητικό ρόλο της Κύπρου στην ευρύτερη περιοχή. Γνωρίζοντας και αναγνωρίζοντας τρίτες χώρες ότι η Κύπρος είναι ο πρώτος και ο πλέον ασφαλέστερος προορισμός σε περίπτωση απομάκρυνσης άμαχων πολιτών όλοι οι μηχανισμοί της Δημοκρατίας ήταν σε πλήρη ετοιμότητα. Αναφέρομαι πάντοτε στην ετοιμότητα που έχει η Κύπρος για να προσφέρει τις υπηρεσίες της σε ανθρωπιστική βάση.

—Η Κύπρος ήταν προστατευμένη σε περίπτωση ανταπόδοσης από πλευράς του καθεστώτος της Δαμασκού;

—Για να είμαστε δίκαιοι και ειλικρινείς, αντικειμενικά δεν υπήρχε οποιοσδήποτε κίνδυνος εξ ου και η προσπάθειά μας κατά τον ουσιαστικό χρόνο ήταν να μεταφέρουμε με κάθε ευκαιρία αυτό το αίσθημα ασφαλείας προς τους πολίτες. Δεν μιλώ εκ του ασφαλούς επειδή δεν συνέβη οτιδήποτε, αλλά έχοντας υπόψη όλες τις πληροφορίες τις οποίες λαμβάναμε από τα αρμόδια τμήματα της Δημοκρατίας, δεν υπήρχε ζήτημα για αντίποινα με κτύπημα από οποιαδήποτε δύναμη στη Κύπρο.

—Η Κυπριακή Δημοκρατία είχε ενημερωθεί από τους Βρετανούς για τη χρήση της βάσης του Ακρωτηρίου;

—Δεν υπήρχε οποιαδήποτε ενημέρωση αλλά τα δικά μας αρμόδια τμήματα καθήκοντος λάμβαναν πληροφορίες από άλλα κανάλια, είχαν εικόνα με αποτέλεσμα την ενεργοποίηση των μηχανισμών που υπάρχουν. Ελήφθησαν τα απαραίτητα μέτρα χωρίς φανφάρες και αθόρυβα.

—Κρίσεις αυτού του είδους αναδεικνύουν τον γεωστρατηγικό ρόλο της Κύπρου στην περιοχή;

—Στην ανατολική Μεσόγειο ο ρόλος της Κύπρου είναι τεράστιος και σημαντικός για σκοπούς μετατροπής της περιοχής σε θάλασσα ειρήνης, συνεργασίας, προόδου, ανάπτυξης και ασφάλειας. Με την τελευταία κρίση επιβεβαιώθηκε η σημαντική γεωστρατηγική θέση της Κύπρου και το βέβαιο είναι ότι δεν μας αντιμετωπίζουν ως μια μικρή χώρα αλλά επιθυμία και πρόθεση των μεγάλων δυνάμεων είναι να καταστούμε στρατηγικοί εταίροι. —Στο κομμάτι των ενεργειακών και στην τουρκική προκλητικότητα πέρα από τα διπλωματικά εργαλεία που έχουμε στη διάθεσή μας υπάρχουν άλλα όπλα

“

Στην ανατολική Μεσόγειο ο ρόλος της Κύπρου είναι τεράστιος και σημαντικός για σκοπούς μετατροπής της περιοχής σε θάλασσα ειρήνης, συνεργασίας, προόδου, ανάπτυξης και ασφάλειας.

στην φαρέτρα μας;

—Η διπλωματία για μας είναι ένα εκ των σημαντικών εργαλείων που έχουμε στα χέρια μας για να αντιμετωπισθεί η Τουρκική προκλητικότητα. Να μην υποτιμά κανένας το όπλο της διπλωματίας. Θα πρέπει να εμβαθύνουμε και να αναπτύξουμε τη διπλωματία για τον συγκεκριμένο στόχο. Αυτό οι πολίτες να είναι σίγουροι ότι γίνεται και θα συνεχισθεί και στο μέλλον. Η Κύπρος έχει με το μέρος της το διεθνές και ευρωπαϊκό δίκαιο. Σε ό,τι αφορά το Υπουργείο Άμυνας και την Εθνική Φρουρά, που είναι στη δική μου αρμοδιότητα και δικαιοδοσία, αναφέρω ότι υπάρχει η κατάλληλη αξιολόγηση της κατάστασης και γίνεται προετοιμασία έτσι ώστε να διασφαλιστεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο η ασφάλεια της ΑΟΖ μας.

—Οι συνεργασίες ενισχύουν το πλέγμα ασφαλείας;

—Οι διμερείς και τριμερείς συνεργασίες αναπτύσσουν τη σταθερότητα στην περιοχή και δια-

Υπομονή και εμπιστοσύνη από τους πολίτες ζητάει ο υπουργός Άμυνας Σάββας Αγγελίδης σε θέματα άμυνας και ασφαλείας της Δημοκρατίας. Σε συνέντευξή του ο νέος ΥΠΑΜ εμφανίζεται πεπεισμένος για το έργο που επιτελείται και θα επιτελεσθεί στην Εθνική Φρουρά διαβεβαιώνοντας πως υπάρχει όρεξη για δουλειά.

σφαλίζουν τα κοινά συμφέροντα με τα γειτονικά κράτη. Πολιτική η οποία θα συνεχισθεί και θα διευρυνθεί.

—Η συνεργασία με τη Γαλλία είναι τόσο καθοριστικής σημασίας όπως λέγεται;

—Η Γαλλία δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι είναι μια χώρα που διαχρονικά είχε φιλικότερες σχέσεις με την Κύπρο. Μπορούμε να αξιοποιήσουμε αυτή τη σχέση φιλίας που υπάρχει αναπτύσσοντας την ήδη αγαστή συνεργασία μας λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες της περιοχής σήμερα. Η Γαλλία και η Κύπρος προσβέουν τις ίδιες αρχές. Ο στόχος μας παραμένει προσηλωμένος και μέσα από αυτή τη συνεργασία θα ενισχυθεί η ασφάλεια αλλά και η ανάπτυξη της περιοχής.

—Η συνεργασία με τη Ναυτική Βάση θα προχωρήσει;

—Η Ναυτική Βάση είναι ένα από τα ζητήματα που απασχολούν τη συνεργασία των δύο χωρών. Δεν είναι όμως το μοναδικό. Είναι μια σημαντική πτυχή και σύντομα θα

πρέπει να λάβουμε αποφάσεις που να έχουν θετικό αντίκτυπο στην Κυπριακή Δημοκρατία και που να εξυπηρετεί ταυτόχρονα κάποια από τα συμφέροντα της Γαλλίας.

—Η ανάπτυξη της Βάσης δεν θα είναι μόνο για τη Γαλλία αλλά και γι' άλλες ευρωπαϊκές χώρες;

—Δεν μιλάμε για Ναυτική Βάση της Γαλλίας. Η Ναυτική Βάση είναι της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η εξεύρεση συμφωνίας που να εξυπηρετεί και τις ανάγκες της Γαλλίας δεν οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η Ναυτική βάση θα παραδοθεί στη Γαλλία για αποκλειστική χρήση. Να σας πω όμως κάτι. Πρέπει να δείξουμε σοβαρότητα και ταπεινότητα. Σίγουρα αναβάθμιση συνεργασίας με τη Γαλλία σημαίνει πολλά. Ας μη διαλαλούμε και αναδεικνύουμε ζητήματα που μόνο ζημιά μπορούν να κάνουν. Μέλημά μας είναι η ανάπτυξη σχέσεων με χώρες που έχουν να διαδραματίσουν ρόλο στη περιοχή μας και στην παγκόσμια ασφάλεια.

—Στο ίδιο μοτίβο θα προχωρή-

σετε και με την αεροπορική βάση «Ανδρέας Παπανδρέου» στην Πάφο;

—Μέσα στη λογική διεύρυνσης και ενίσχυσης των σχέσεων εντάσσεται και η βάση «Ανδρέας Παπανδρέου» στην Πάφο.

—Γιατί ζητήσατε άρση του αμερικανικού εμπάργκο πώλησης όπλων;

—Η άποψή μου είναι, όταν υπάρχει προοπτική διεύρυνσης των σχέσεων με μια χώρα δεν πρέπει να υπάρχουν εμπόδια. Δεν σημαίνει την επόμενη μέρα της άρσης ότι η Κύπρος θα καταστεί ο καλύτερος πελάτης της αμερικάνικης πολεμικής βιομηχανίας. Πιστεύω ότι έχει τη δική του σημασία ως θέμα αρχής αλλά και επί της ουσίας.

—Επιθυμείτε επίσκεψη στις ΗΠΑ;

—Καλοδεχούμενη η όποια πρόσκληση. Είναι γεγονός ότι επίσκεψη στις ΗΠΑ προσδίδει άλλη βαρύτητα

στις σχέσεις μας με τη χώρα. Από τη στιγμή που η αξιοπιστία μας ως κράτους δικαίου ήταν η αιτία για να χαρακτηριστούμε από Αμερικανούς αξιωματούχους ως στρατηγικός εταίρος πιστεύω ότι επίσκεψη στην Ουάσινγκτον θα μας δώσει την ευκαιρία να αποδείξουμε ότι πράγματι είμαστε μια χώρα που μπορεί να παίξει καταλυτικό ρόλο στη περιοχή της ανατολικής Μεσογείου.

—Με τα άλλα δύο πλοία ανοικτής θαλάσσης τι θα γίνει;

—Μία ορθή έρευνα που να αξιολογήσει τις ανάγκες της Διοίκησης Ναυτικού, της Διοίκησης Αεροπορίας αλλά και του Στρατού Ξηράς είναι στις προτεραιότητές μου. Μεσα από ένα συνολικό προγραμματισμό εντοπίζονται οι ανάγκες που υπάρχουν και καταλήγουμε σε ορ-

“

Η άποψή μου είναι όταν υπάρχει προοπτική διεύρυνσης των σχέσεων με μια χώρα δεν πρέπει να υπάρχουν εμπόδια. Στο πνεύμα αυτό το αμερικανικό εμπάργκο ήταν και είναι ένα εμπόδιο.

θές αποφάσεις. Άρα δεν πρέπει να περιοριζόμαστε μόνο στα δύο πλοία. Πρέπει να υπάρξει ένας σωστός προγραμματισμός που θα οδηγήσει σύντομα σε αποφάσεις.

—Θα συνεχισθούν τα εξοπλιστικά προγράμματα;

—Οχι μόνο θα συνεχισθούν αλλά θα μπουν σε νέα βάση με μοναδικό μέλημα την εξέλιξη και ενίσχυση της αποτρεπτικής ισχύος της χώρας μας. Είναι υποχρέωση και καθήκον μας η ενίσχυση.

—Σχεδόν 90 μέρες στο θώκο του ΥΠΑΜ ποια είναι τα συναισθήματα;

—Μετά από τον ενθουσιασμό υπάρχει η πίστη ότι μπορούμε να προσφέρουμε και θα προσφέρουμε. Χρειάζεται υπομονή και εμπιστοσύνη. Βλέπω αλλαγές και είμαι σίγουρος πως αξιοποιώντας το σύνολο του δυναμικού της ΕΦ θα έχουμε θετικά αποτελέσματα σύντομα. Έχουμε όρεξη για δουλειά και με υπευθυνότητα και σοβαρότητα θα παράγουμε έργο προς όφελος της ασφαλείας των συμπολιτών μας.

ΑΡΘΡΟ / Του ΠΕΤΡΟΥ ΖΑΡΟΥΝΑ

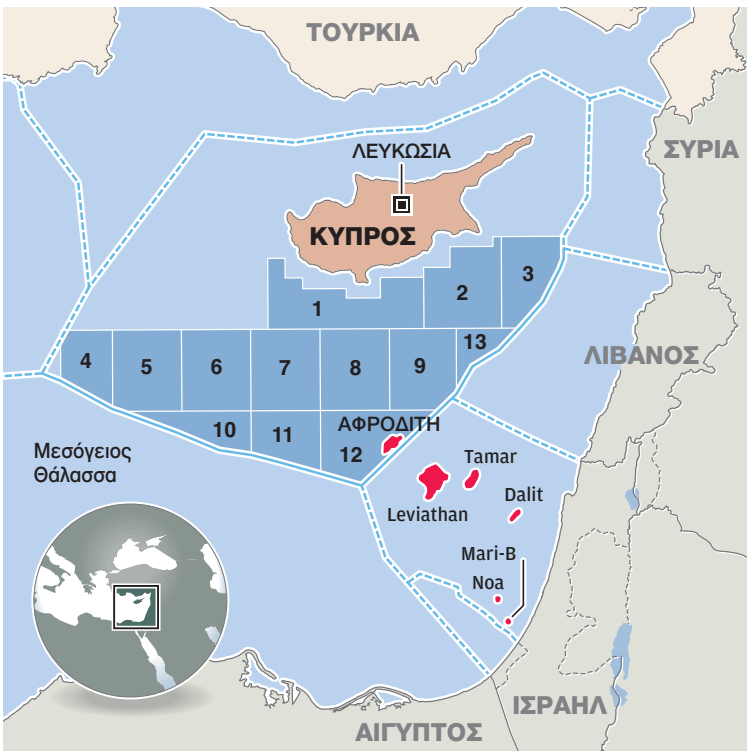
Το «Αφροδίτη» στο επίκεντρο των εξελίξεων και των προβληματισμών

Η δήλωση του Ισραηλινού υπουργού Ενέργειας κ. Yuval Steinitz στην ιστοσελίδα Globes για συμφωνημένη προσφυγή σε διαιτησία στο θέμα της συνεκμετάλλευσης του κοιτάσματος «Αφροδίτη» εξέπληξε πολλούς στην Κύπρο ακόμα και ανάμεσα σε αυτούς που παρακολουθούν συστηματικά τα ενεργειακά θέματα. Ακολούθησε η επιβεβαιωτική δήλωση του υπουργού Ενέργειας κ. Γ. Λακκοτύρη. Οι διμερείς διαπραγματεύσεις για το θέμα μετά από επτά χρόνια είχαν αποτύχει να παράγουν ένα θετικό αποτέλεσμα.

Όπως όλα δείχνουν η πρωτοβουλία για την προσφυγή στη διεθνή διαιτησία προήλθε από τον Ισραηλινό υπουργό Ενέργειας μετά από πίεση των ισραηλινών εταιριών που έχουν την ιδιοκτησία του «Yishai» δηλαδή του μικρού τμήματος του κοιτάσματος «Αφροδίτη» που εκτείνεται εντός της ισραηλινής ΑΟΖ. Οι τελευταίες είχαν ανησυχήσει από τις πληροφορίες που έδειχναν ότι η Κ.Δ. και η Αίγυπτος ήταν πολύ κοντά σε διακρατική συμφωνία πλαίσιο για την κατασκευή αγωγού που θα συνδέει το

«Αφροδίτη» με το τερματικό υγροποίησης στο Ίντκου της Αιγύπτου. Οι ανησυχίες τους έγιναν μεγαλύτερες όταν έμαθαν ότι η κοινοπραξία που διαχειρίζεται το κοιτάσμα «Αφροδίτη» ήταν πολύ κοντά σε εμπορική συμφωνία πώλησης του φυσικού αερίου στη Shell, την κύρια μέτοχο του τερματικού στο Ίντκου. Η ισραηλινή πλευρά ισχυρίζεται ότι το «Yishai» περιέχει 10 BCM και ενώ το κυπριακό κομμάτι του κοιτάσματος φτάνει τα 100 BCM. Από κυπριακής πλευράς υποστηρίζεται ότι το ισραηλινό μερίδιο είναι μικρότερο αφού ούτε η μισή ποσότητα στο «Yishai» μπορεί να εξαχθεί και να πωληθεί. Έχω τη άποψη ότι η απόφαση για προσφυγή σε διεθνή διαιτησία θα πρέπει να διαβαστεί θετικά. Διά αυτής επιτυγχάνεται η επίλυση ενός θέματος που θα δημιουργούσε νομικά και πολιτικά ζητήματα που θα δηλητηρίαζαν τις πολύ αναβαθμισμένες σχέσεις Κ.Δ.-Ισραήλ.

Την ίδια στιγμή δημιουργείται ένα θετικό προηγούμενο για την ευρύτερη περιοχή της ανατολικής Μεσογείου που αναδεικνύει τις διαπραγματεύσεις και την διεθνή

Η ισραηλινή πλευρά ισχυρίζεται ότι το «Yishai» περιέχει 10 BCM και το κυπριακό κομμάτι του κοιτάσματος φτάνει τα 100 BCM. Η κυπριακή πλευρά υποστηρίζει ότι το ισραηλινό μερίδιο είναι μικρότερο αφού ούτε η μισή ποσότητα στο «Yishai» μπορεί να εξαχθεί και να πωληθεί.

διαιτησία ως τους ειρηνικούς τρόπους επίλυσης των όποιων ενεργειακών διαφορών σε αντιδιαστολή με την πολιτική των κανονιοφόρων που ακολουθεί ο ταραξίας της γειτονιάς δηλαδή η Τουρκία.

Το μοντέλο αυτό μπορεί μάλιστα να χρησιμοποιηθεί και για την επίλυση της διαφοράς Ισραήλ και Λιβάνου για τα όρια των ΑΟΖ τους και να συμβάλει έτσι στην περιφερειακή ειρήνη και σταθερότητα. Εξελίξεις υπάρχουν και στο ζήτημα της εμπορικής συμφωνίας όπου η Shell έχει δώσει την τελική της τιμή αλλά οι εταιρείες Noble και Delek δεν συναινούν απαιτώντας από την Κ.Δ. να διαφοροποιήσει το αρχικό συμβόλαιο ώστε να τους καλύψει, όταν οι τιμές του πετρελαίου, με τις οποίες συνδέεται η τιμή του φυσικού αερίου, είναι κάτω από τα \$75.

Εκτιμώ ότι η Κ.Δ. θα πρέπει να αρνηθεί αυτή την τροποποίηση. Ο λόγος είναι ότι οι διεθνείς τιμές του πετρελαίου έχουν πλέον πλησιάζει τα \$75. Οι δε προβλέψεις των ειδικών για τα επόμενα χρόνια είναι ότι θα παραμείνουν σε ψηλά επίπεδα. Εδώ να σημειωθεί η επι-

θυμία της Κ.Δ. για πώληση του φυσικού αερίου στο τερματικό του Ίντκου είχε υποκινήσει αρχικά από τη δεινή οικονομική θέση της Κ.Δ. μετά το κούρεμα. Στη συνέχεια η ανακοπή της ΣΑΙΠΕΜ 12000 από την Τουρκία έδωσε νέα ώθηση, αφού κρίθηκε πως η Κ.Δ. έπρεπε να προχωρήσει σε κίνηση επαναβεβαίωσης των κυριαρχικών της δικαιωμάτων εντός της κυπριακής ΑΟΖ. Σήμερα το κούρεμα έχει ξεπεραστεί η δε πράξη κυριαρχίας αναμένεται να γίνει πολύ σύντομα με άλλο τρόπο και συγκεκριμένα με τη γεώτρηση της Exxon Mobil στο θαλάσσιο τεμάχιο 10.

Στα πιο πάνω να προστεθεί και η αυξανόμενη απόδοση του κοιτάσματος «Ζορ» και ο κίνδυνος η Shell να καλύψει τις ανάγκες της από εκεί. Εκτιμώ πως οι εταιρείες της κοινοπραξίας του «Αφροδίτη» θα πρέπει να συνυπολογίσουν όλα τα πιο πάνω και να εγκαταλείψουν σύντομα την άνευ περιεχομένου πλέον απαίτηση τους για τροποποίηση του αρχικού τους συμβολαίου.

Ο κ. Πέτρος Ζαρούνας είναι διεθνολόγος.

Ο φόνος εξιχνιάστηκε οι πληγές παραμένουν

Η ομολογία ενός εκ των τεσσάρων υπόπτων για τη διάπραξη του διπλού φονικού εντείνει το αίσθημα ανασφάλειας των πολιτών

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Δεκαοκτώ μέρες μετά τη διάπραξη του διπλού φονικού στον Στρόβολο, οι έρευνες της Αστυνομίας έχουν ρίξει φως στα όσα φαίνεται να διαδραματίστηκαν στην οικία της οδού Ζαλόγγου 7, τα μεσάνυχτα 18ns προς 19 Απριλίου. Η ομολογία ενός εκ των τεσσάρων υπόπτων που τελούν υπό κράτηση ότι είναι ο δράστης της δολοφονίας του ζευγους Χατζηγεωργίου, μπορεί να προκαλεί ανακούφιση στις αστυνομικές αρχές ότι εξιχνίασαν ένα έγκλημα ιδιαίτερης αγριότητας, δεν εξαλείφει όμως τα όσα προκάλεσε και απ’ ό,τι φαίνεται συνεχίζει να προκαλεί, σε κοινω-

Ο Αρχηγός Αστυνομίας, σε μια προσπάθεια να καθησυχάσει τους πολίτες, δημόσια διαβεβαίωσε πως η Κύπρος παραμένει στη λίστα των ασφαλέστερων χωρών.

νικό επίπεδο η αποκάλυψη του τρόπου με τον οποίο αφαιρέθηκε η ζωή δύο προσώπων. Η ψυχρή παραδοχή του 33χρονου, σε συνδυασμό με τις λεπτομέρειες διάπραξης του εγκλήματος, εντείνει το αίσθημα ανασφάλειας ενός μεγάλου κομματιού της κοινωνίας. Παρά τις αρχικές εκτιμήσεις για το προφίλ του δράστη ή των δραστών, αλλά και το τι ενδεχομένως να τους οδήγησε στο φονικό, η αποκάλυψη ότι πίσω από το στυγερό έγκλημα βρισκόταν η ληστεία και μάλιστα χωρίς λεία, όπως αποκαλύπτεται, προκαλούν τρόμο για ενδεχόμενη μετάλλαξη του εγκλή-

Παρά τις διαβεβαιώσεις της Αστυνομίας για τα επίπεδα ασφάλειας των πολιτών, το διπλό φονικό αφήνει πίσω του προεκτάσεις που δύσκολα θα εκλείψουν με την πλήρη εξιχνίαση του άγριου εγκλήματος. Το αίσθημα ανασφάλειας είναι αισθητό, επηρεάζοντας τον τρόπο ζωής και την καθημερινότητα.

ματος στην Κύπρο, η οποία, όπως λέγεται από ειδικούς δεν ήταν συννηθισμένη σε παραβατικά περιστατικά με τόσο έντονα χαρακτηριστικά. Τα αισθήματα ανασφάλειας που έχουν προκληθεί δεν φαίνεται να πηγάζουν από μια στιγμιαία αντίδραση των πολιτών, απέναντι σε ένα άγριο έγκλημα αλλά φαίνεται να έχουν βαθύτερες προεκτάσεις. Δεκαοκτώ μέρες μετά, ένα μεγάλο μέρος της κοινωνίας εμφανίζεται να μην έχει συνέλθει από το αρχικό σοκ, παρά την εξιχνίαση του φονικού με βάση τα όσα έχουν παρουσιάσει οι ανακριτές της υπόθεσης.

Με την τροπή που έχουν λάβει οι αστυνομικές έρευνες θεωρείται βέβαιο ότι πολύ σύντομα θα κλείσει ο ανακριτικός φάκελος της υπόθεσης. Μάλιστα, αν και τα υπόλοιπα τρία πρόσωπα που κρατούνται ως ύποπτα, η συμβία του 33χρονου, ο ετεροθαλής αδελφός του 33χρονου, και ο 22χρονος, ακολουθήσουν την πρακτική του πρώτου υπόπτου που ομολόγησε τη διάπραξη του φονικού, ενδεχομένως η πολύκροτη υπόθεση να μείνει στο Δικαστήριο μόνο για την επιβολή ποινής. Ωστόσο, όπως διαφαίνεται, μέρα με την ημέρα η αρχική ανησυχία που προκλήθηκε μετατρέπεται σε διαρκή

ανασφάλεια, προσλαμβάνοντας ευρύτερες κοινωνικές και άλλες προεκτάσεις. Μεγάλο κομμάτι της κοινωνίας, έτσι όπως αποκαλύπτεται μέσα από τα κοινωνικά δίκτυα και φόρουμ, εμφανίζεται να θέτει ευρύτερα ζητήματα που άπτονται του τρόπου ζωής και έχουν ως αφετηρία το διπλό φονικό. Το πρώτο ζήτημα που τίθεται έχει να κάνει με τον βαθμό μετάλλαξης της ίδιας της κοινωνίας και το κατά πόσο ένα κομμάτι αυτής, αφομοιώνει πρωτόγνωρες συμπεριφορές γνωστές μέσα από τον κινηματογραφικό φακό. Η ευκολία διάπραξης ενός εγκλήματος με άγνωστα, μέχρι

Στήριξη του ανήλικου

Ένα από τα σοβαρότατα ζητήματα που αφήνει πίσω του το διπλό φονικό, αφορά το οικογενειακό περιβάλλον του ζευγους Χατζηγεωργίου και ειδικότερα το ανήλικό τέκνο. Το στυγερό έγκλημα πρώτα και κύρια, αλλά και από τα όσα αποκαλύπτονται από τους δράστες στη συνέχεια, εκ των πραγμάτων λειτουργούν πιεστικά για τον 15χρονο ο οποίος θα πρέπει να τύχει στήριξης σε κοινωνικό και κρατικό επίπεδο. Η βοήθεια που του προσφέρεται από το οικογενειακό περιβάλλον του πατέρα του κρίνεται ως πολύ σημαντική, ωστόσο, όπως τονίζεται, το ανήλικό τέκνο θα πρέπει να τύχει φροντίδας σε κάθε κοινωνική έκφραση προκειμένου να αντιμετωπίσει τα όσα τραυματικά βίωσε τη βραδιά του φονικού στην οικία στον Στρόβολο.

χθες χαρακτηριστικά για την τοπική κοινωνία, σε συνδυασμό με τα κίνητρα, δικαίως προκαλούν ανασφάλεια σε κομμάτι της κοινωνίας το οποίο προκειμένου να προφυλαχθεί, αντιδράει στη λογική της αυτοπροστασίας με ό,τι αυτό μπορεί να συνεπάγεται. Το δεύτερο ζήτημα που τίθεται από ειδικούς και μη, έχει να κάνει με τον τρόπο ζωής του καθενός. Εδώ δεν είναι λίγες οι απόψεις που καταγράφονται ότι ένα από τα πολλά που θα αφήσει πίσω του το φονικό του Στροβόλου, θα είναι ο κλονισμός του αισθήματος εμπιστοσύνης και η ενίσχυση της καχυποψίας. Το τρίτο ζήτημα

που πλέον τίθεται ανοιχτά, έχει να κάνει με τον βαθμό ασφάλειας της κοινωνίας και πώς αυτή προστατεύεται.

Προστασία

Το κλίμα που επικρατεί, σε κοινωνικό επίπεδο γίνεται αντιληπτό και από την ίδια την Αστυνομία. Η κίνηση του Αρχηγού της δύναμης, στα μέσα της περασμένης εβδομάδας, να βγει προς τα έξω με γραπτή ανακοίνωσή του, ήταν προφανής και αποσκοπούσε, αφενός στην τόνωση του αισθήματος ασφάλειας και αφετέρου να ανακατίσει την αρνητική δημοσιότητα κυρίως από Μέσα Ενημέρωσης εκτός Κύπρου. Η διαβεβαίωση του Ζαχαρία Χρυσοστόμου προς τους πολίτες ότι η Κύπρος παραμένει μέσα στις ασφαλέστερες χώρες, ναι μεν λειτούργησε θετικά, πλην όμως δεν έκλεισε τις πληγές που έχουν ανοιχθεί. Το κατά πόσο θα επέλθει ομαλότητα στην κοινωνική ζωή, εν πολλοίς αυτό θα εξαρτηθεί από την ίδια την Αστυνομία. Ένα ερωτηματικό που τίθεται είναι ποια μέτρα θα λάβει η Αστυνομία για ενίσχυση της ασφάλειας των πολιτών μέσα στις γειτονιές. Ο θεσμός του αστυνομικού της γειτονιάς ναι μεν λειτούργησε προς τον αντικειμενικό σκοπό, όμως με τα νέα δεδομένα μπορεί να λειτουργήσει αποτρεπτικά για σοβαρά παραβατικά περιστατικά; Η Αστυνομία έχει τους πόρους εκείνους προκειμένου το έργο της να έχει αποτρεπτικό χαρακτήρα όλο το εικοσιτετράωρο; Μπορεί η αντιμετώπιση της παραβατικότητας να στηριχθεί μόνο στην καταστολή, ή πρέπει να υποστηριχθεί και η πρόληψη; Η Αστυνομία πώς θα αντιμετωπίσει, ενδεχόμενη αύξηση των περιπτώσεων που πολίτες επιζητούν να λάβουν μέτρα αυτοπροστασίας;

Big moments get bigger if you share them.

The new Porsche Cayenne.

Sometimes, living the dream is not enough. You need to share it.

With its new dynamic design, unparalleled driving performance and room for five, the new Porsche Cayenne is the SUV that best allows you to share your dream of a true sports car with others. Just fasten your seatbelts, lay back and enjoy its state-of-the-art light systems, cutting-edge driver assistance systems, captivating display and control concepts, and modern infotainment system. All these without sacrificing the extraordinary Porsche comfort.

The new Porsche Cayenne is available in Diesel, Petrol, Hybrid and Turbo engines.

www.porsche.com.cy
www.facebook.com/PorscheCyprus
www.instagram.com/porsche_cyprus

PORSCHE
A.I.MOTOKINISI GROUP

PORSCHE CENTRE CYPRUS

Nicosia:
15 Megaron Str., P.O.Box 12773
CY 2032 Strovolos
Tel.: 7777 1 911, Fax: 7777 2 911
E-mail: info@porsche.com.cy

Limassol:
58 Ayiou Athanasiou Ave., CY 4201
Tel.: 25828911, Fax: 25828910
E-mail: info@porsche.com.cy

Αβέρωφ-Νικόλας κτίζουν το κόμμα που θέλουν

Από τη μεταβατική πενταετία στην ηγεσία, επιδιώκουν την αναδιαμόρφωση και να δώσουν το δικό τους πολιτικό στίγμα

Της **MARINAZ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Ο **επόμενος** χρόνος δεν είναι σίγουρα χρόνος απαιτητικών εκλογικών διεργασιών, αλλά είναι ο κατάλληλος χρόνος για την αναδιαμόρφωση κομμάτων και εσωκομματικών λειτουργιών. Ο Αβέρωφ Νεοφύτου και ο Νικόλας Παπαδόπουλος έχουν την ευχέρεια, μακριά από το άγχος των εκλογών, να θέσουν το δικό τους πολιτικό στίγμα σε ΔΗΣΥ και ΔΗΚΟ αντιστοίχως, αποσειόντας από πάνω τους το βάρος προηγούμενων ηγεσιών. Στοιχημα για τον καθένα είναι να πάρουν το κόμμα τους στη νέα εποχή, επιχειρώντας αλλαγές αλλά και επιλοκή νέων προσώπων. Το αν θα τα καταφέρουν θα φανεί μετά τα συνέδριά τους που θα ολοκληρωθούν τον επόμενο μήνα.

Ο ΔΗΣΥ στη μετά Αναστασιάδη εποχή

Όταν το 2013 ο Αβέρωφ Νεοφύτου ανέλαβε την προεδρία του Δημοκρατικού Συναγερμού, τόσο στον πέμπτο όροφο της Πινδάρου όσο και στα περίξ, υπήρχε καθ’ όλη την πενταετία, έστω και νοερά, η έντονη παρουσία του Νίκου Αναστασιάδη, με τη σύγκριση να είναι αναπόφευκτη. Στο πολιτικό παιχνίδι άλλωστε θεωρείται λογικό ο κομματάρχης να βρίσκεται στη σκιά του προκατόχου από τη στιγμή που αυτός δεν αφυπηρετεί αλλά μετακομίζει στο Προεδρικό. Κάτι παρόμοιο βίωσε άλλωστε και ο Νίκος Αναστασιάδης επί προεδρίας Γλαύκου Κληρίδη. Έτσι και ο Αβέρωφ Νεοφύτου αναλαμβάνοντας σε μία κρίσιμη πενταετία το ππδάλιο του ΔΗΣΥ, έθεσε ως προτεραιότητα την προώθηση των πολιτικών Αναστασιάδη και άφησε σε δεύτερη μοίρα το στίσημο του προφίλ του ως κομματάρχη. Σήμερα, όμως μετά την επανεκλογή του Νίκου Αναστασιάδη και την επιστροφή στην ομαλότητα, στοιχημα αποτελεί αν θα διαμορφώσει και θα γηγηθεί της μετά Αναστασιάδη εποχής, αφήνοντας το δικό του αποτύπωμα στον Δημοκρατικό Συναγερμό και ίσως θέτοντας τις βάσεις για το 2023.

Η επανεκλογή Αναστασιάδη, με τον Αβέρωφ Νεοφύτου επικεφαλής της καμπάνιας του, έδωσε στον συναγερμικό πρόεδρο την κατάλληλη ώθηση να κλείσει τα όποια στόματα αμφισβήτησης και να επανερωθεί γι’ αυτή την πενταετία στο κτίσιμο του δικού του προφίλ. Με δεδομένο, άλλωστε, πως αυτή είναι η τελευταία πενταετία του κ. Αναστασιάδη, τα βλήματα στρέφονται στον ίδιο για το 2023, έστω και αν ο ίδιος ουδέποτε έθεσε ένα τέτοιο ζήτημα. Αυτή η πενταετία αποτελεί το στοιχημά του αν θα αφυπηρετήσει ως κομματάρχης ή αν θα διεκδικήσει, όπως και οι προκατόχοί του, την εξουσία. Ήδη σειρά «αντιλαϊκών» πολιτικών, όπως οι μνημονιακές υποχρεώσεις, αλλά και οι πρωτοβουλίες που ανέλαβε στο Κυπριακό, θυμίζουν σε πολιτικούς κύκλους τον Νίκο Αναστασιάδη στην εποχή του 2004, όταν η στάση του στο Σχέδιο Ανάν τον μετέτρεψε από απλό κομματάρχη σε ηγέτη. Το αν θα συνεχίσει σε αυτό τον δρόμο κτιζοντας ηγετική φιγούρα θα φανεί σίγουρα το επόμενο διάστημα. Για να γίνει, ωστόσο, θα πρέπει πλέον να δώσει προτεραιότητα και να θέσει τις κατάλληλες βάσεις για το πώς λειτουργεί ο ΔΗΣΥ αλλά και από τους ανθρώπους που θα έχει δίπλα του.

Προφίλ Συναγερμικό
Ένα ερώτημα που εγείρεται όμως εντόνως είναι τι Συναγερμό θέλει ο Πάφιος πρόεδρος. Δεν είναι άλλωστε ένα εύκολο ερώτημα, δεδομένου ότι ο Δημοκρατικός Συναγερμός θεωρείται λόγω και της δεξιάς του φύσης κόμμα πολυφωνίας. Ένα κόμμα όπου συντηρητική Λαϊκή Δεξιά συνυπάρχει άλλοτε αρμονικά άλλοτε με προστριβές με τη φιλελεύθερη τάση. Υπενθυμίζεται πως κατά την ίδρυση του κόμματος επικρατούσε κατά

Ο **Αβέρωφ Νεοφύτου** κάνει σχεδιασμό της επόμενης πενταετίας επιχειρώντας να αποσειεί τη σκιά Αναστασιάδη από την Πινδάρου και να αφήσει το δικό του αποτύπωμα.

κράτος η Λαϊκή Δεξιά, η οποία μέχρι και σήμερα υπερέχει στο κόμμα. Λίγο όμως η προσωπικότητα του Γλαύκου Κληρίδη αλλά και η εφαρμογή του καθεστώτος «αριστίνδην» που υιοθέτησε ο ιδρυτής του κόμματος συνέβαλαν στο να εμβολιαστεί το κόμμα με πρόσωπα άλλων χώρων, πιο εκσυγχρονιστικών και φιλελεύθερων τάσεων, διαμορφώνοντας τον Συναγερμό στο σημερινό κόμμα της πολυφωνίας. Αν εξαιρεθεί η προεδρία Γιαννάκη Μάτση, κατά την οποία δόθηκε ιδιαίτερη βάση στη Λαϊκή Δεξιά ως εκπρόσωπός της, τόσο ο Γλαύκος Κληρίδης όσο και ο Νίκος Αναστασιάδης κατά τη θητεία τους κατάφεραν να ισορροπήσουν μεταξύ των δύο τάσεων, ικανοποιώντας άλλοτε το ένα μέρος

Ανοικτό παραμένει το αν θα αξιοποιηθούν από την Πινδάρου πολιτικά πρόσωπα που μέχρι πρότινος βρίσκονταν στην κυβέρνηση.

άλλοτε το άλλο. Το ερώτημα είναι τι υπολογίζει να κάνει ο Αβέρωφ Νεοφύτου. Ο ίδιος αποτελεί εκπρόσωπο της πιο εκσυγχρονιστικής και φιλελεύθερης τάσης, και ηγείται του κόμματος σε μία εποχή που εντείνεται η αμφισβήτηση των πολιτών στα κόμματα και αυξάνονται οι απαιτήσεις. Καθόλου τυχαίο ότι οι σχέσεις του ίδιου δεν διαγράφουν την καλύτερη περίοδο με στελέχη που εκπροσωπούν τη Λαϊκή Δεξιά.

Το αν θα ενισχύσει το κόμμα με πολιτικές αλλά και με πρόσωπα φιλελεύθερων θέσεων θα φανεί το

επόμενο διάστημα. Το σίγουρο είναι πως ο ίδιος επιθυμεί και επιδιώκει να φέρει τον Συναγερμό στη νέα εποχή. Σε αυτό το πλαίσιο και με το σύνθημα «Κύπρος 2030», θα προσπαθήσει να μεταρρυθμίσει το κόμμα ούτως ώστε να ακολουθεί και την Κύπρο της νέας εποχής. Αναμένεται να διαμορφώσει τη λειτουργία του κόμματος με στόχο την παραγωγή πολιτικής συγκεκριμενοποιώντας τα καθήκοντα των κομματικών αξιωματούχων και του έμμοισθου προσωπικού. Για να γίνει, ωστόσο, παραγωγή πολιτικής χρειάζεται να βρίσκονται κοντά και πολιτικά πρόσωπα. Με ποιους θα χαράξει τη νέα εποχή ο Αβέρωφ Νεοφύτου; Ήδη διαμορφώνεται τον στενό του περίγυρο, ο οποίος δεν θα αλλάξει δραματικά από την περασμένη πενταετία και σε αυτόν αναμένεται να ενταχθεί ο Δημήτρης Δημητρίου, όπως όλα δείχνουν ως εκπρόσωπος Τύπου του κόμματος. Το κύριο ζήτημα που προβληματίζει, ωστόσο, είναι η απουσία στελεχών τόσο στην πρώτη αλλά και στη δεύτερη γραμμή. Πέραν του ότι μέλη της ηγετικής πυραμίδας, αναμένεται να μεταφερθούν την επόμενη διετία στις Βρυξέλλες, ενδεικτικό είναι ότι στο Πολιτικό Γραφείο του κόμματος ελάχιστα πρωτοκλασάτα και δευτεροκλασάτα στελέχη έχουν υποβάλει υποψηφιότητα, με το Πολιτικό Γραφείο να απαρτίζεται κυρίως από στελέχη της τρίτης γραμμής και με έμμισθο προσωπικό. Συναγερμικοί κύκλοι δεν κραθούν πως θα πρέπει να γίνει αλλαγές στο εν λόγω σώμα, ούτως ώστε να θυμίζει εποχές Γλαύκου Κληρίδη, οπότε και πρωτοκλασάτα στελέχη όπως ο Ιωάννης Κασουλίδης, ο Λεάνδρος Ζαχαριάδης και άλλοι στριμώχνονταν για συμμετοχή στο Πολιτικό Γραφείο.

Στην αδράνεια

Σε αυτό το πλαίσιο θα διαφανεί το πώς θα αξιοποιήσει ο Αβέρωφ Νεοφύτου δυνατά στελέχη που συμμετείχαν μέχρι πρότινος στο Προεδρικό αλλά και που είχαν ενεργότερο ρόλο στο κόμμα στο παρελθόν. Μιχάλης Σοφοκλέους, Χριστόφορος Φωκαΐδης, Γιώργος Παμπορίδης, Μάριος Δημητριάδης, ακόμα και ο Χρίστος Στυλιανίδης αν αληθεύει ο μη επαναιδιορισμός του στην Κομισιόν, θα μπορούσαν να παίξουν τον δικό τους ρόλο εντός του κόμματος και να ενισχύσουν κατά πολύ την παραγωγή πολιτικής. Επί του παρόντος, ωστόσο, μένουν μακριά. Το ίδιο και άλλα στελέχη, όπως η τώης πρόεδρος της ΓΟΑΗΣΥ Ξένια Κωνσταντίνου, η οποία δεν επαναδιεκδίκησε την προεδρία αλλά ούτε και θέση στο Πολιτικό Γραφείο. Το αν υπάρχει πλάνο αξιοποίησης των εν λόγω στελεχών θα φανεί σίγουρα το επόμενο διάστημα, όπως επίσης και το αν θα υπάρξουν νέα πρόσωπα στο δυναμικό του ΔΗΣΥ.

Μετά και το εκλογικό συνέδριο ο ο Νικόλας Παπαδόπουλος αναμένεται να αφοσιωθεί στο να κτίσει το κατάλληλο ηγετικό προφίλ για το 2023.

Μετά το ξεκαθάρισμα, στοχεύει στον έλεγχο ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ

Το αποτέλεσμα των προεδρικών εκλογών υπήρξε αναμφίβολα ένα μεγάλο μάθημα για τον Νικόλα Παπαδόπουλο. Όχι μόνο επειδή υποτίμησε τη δύναμη των εσωκομματικών του αντιπάλων, αλλά και γιατί, όπως διαφάνηκε τελικώς, δεν είχε έλεγχο του κόμματός του. Γι’ αυτό ακριβώς τον λόγο, μετά και τις εκκαθαρίσεις στις οποίες προχώρησε αμέσως μετά τις εκλογές – ούτως ώστε μέχρι

Ο διορισμός Μυλωνά στο καίριο πόστο του εκπροσώπου Τύπου εγείρει ερωτήματα για το αν το ΔΗΚΟ στρέφεται σε πιο σκληρή στάση.

και το καταστατικό συνέδριο να κοπιάσουν οι όποιες αντιδράσεις – στόχο έχει να κτίσει το ΔΗΚΟ με τρόπο που να μπορεί να το ελέγχει. Ο Νικόλας Παπαδόπουλος στοχεύει σε ένα κόμμα πάλι από την αρχή και αποτελεί στοιχημα για τον ίδιο και για τις ευγενείς φιλοδοξίες του για το 2023, αν θα καταφέρει αυτή τη φορά να αποτελέσει έναν πολιτικό αρχηγό γενικώς αποδεκτό από το κόμμα ή αν οι προστριβές θα συνεχίσουν ακόμη και μετά την αποχώρηση πρωτοκλασάτων διαφωνούντων μαζί του στελεχών.

Σε τι κόμμα όμως επιδιώκει να μεταρρυθμίσει το ΔΗΚΟ ο Νικόλας Παπαδόπουλος; Από την ίδρυσή του μεταξύ Μακαρίου και Σπύρου Κυπριανού ήταν το κόμμα της μετριοπάθειας, που άλλοτε συνένεψε με την Αριστερά και άλλοτε με τη Δεξιά έχοντας πάντα μερίδιο στην εξουσία. Σε αυτό ακριβώς το πνεύμα διαχρονικά, πλειοψηφία στελεχών και μελών βρίσκονταν σε καίριες θέσεις εξουσίας, στην κυβέρνηση, σε ημικρατικούς, αλλά και σε καίρια πόστα στη δημόσια υπηρεσία. Η προεδρία Τάσσου Παπαδόπουλου κατέδειξε πως ο πρώην Πρόεδρος

της Κυπριακής Δημοκρατίας φιλοδοξούσε στη δημιουργία ενός μεγάλου χώρου στο Κέντρο. Το ίδιο και ο Νικόλας Παπαδόπουλος. Η αποχώρηση του Νικόλα Παπαδόπουλου από το κυβερνητικό σχήμα ενεργοποίησε εκείνες τις φωνές που ήθελαν την απαρχή μιας νέας εποχής για το κόμμα του Κέντρου. Ένα κόμμα με σαφείς κόκκινες γραμμές στο Κυπριακό που θα βρίσκεται απέναντι από τα δύο μεγάλα κόμματα, προωθώντας το σχέδιο του τρίτου πόλου και αφομοιώνοντας σιγά σιγά άλλες πολιτικές ομάδες του χώρου.

Το ερώτημα είναι με ποιους θα κτίσει το νέο ΔΗΚΟ. Με τον στενό του περίγυρο ή και με νέα πρόσωπα; Όπως όλα δείχνουν στελέχη που ανήκουν στην εσωκομματική αντιπολίτευση – και δεν έχουν ακόμη διαγραφεί – δεν αναμένεται να διεκδικήσουν θέση στην ανώτατη πυραμίδα του κόμματος, πλην του Αλέκου Τρυφωνίδη στη θέση του αντιπρόεδρου. Κάτι τέτοιο θεωρείται από πολιτικούς κύκλους πως διευκολύνει και την όποια μετάβαση τους στη συνέχεια στην Δημοκρατική Παράταξη.

Όπως επισημαίνεται το να προσφερθεί χείρα συνεργασίας στα διαφωνούντα στελέχη που έχουν μείνει θα απέτρεπαν τη φυγή τους. Αντιθέτως, πρόσωπα του στενού περιγύρου του κ. Παπαδόπουλου και που συνέβαλαν δραστικά στον προεκλογικό διεκδικούν θέση στην ηγεσία του κόμματος αλλά και στα συλλογικά όργανα.

Εκτός από τον Άθω Αντωνιάδη που διεκδικεί τη θέση του γενικού γραμματέα και η Χριστιάνα Ερωτοκρίτου αναμένεται να διεκδικήσει απέναντι από τον Μαρίνο Μουσιωτή τη θέση του αναπληρωτή προέδρου. Ρόλο στα συλλογικά όργανα θα έχουν και οι στενοί συνεργάτες του κ. Παπαδόπουλου Χρύσπς Παντελίδης και Γιώργος Σολωμού με τον πρώτο να διεκδικεί για πρώτη φορά θέση στο εκτελεστικό γραφείο.

Σκληρή γραμμή

Αν και ο στενός περίγυρος του Νικόλα Παπαδόπουλου δεν έχει αλλάξει επί του παρόντος, το ενδιαφέρον και για κάποιους επιτυχία του κ. Παπαδόπουλου θεωρείται η κίνησή του να φέρει κοντά τον Παύλο Μυλωνά. Με αυτό τον τρόπο ενισχύεται σίγουρα η κοινοβουλευτική του ομάδα και δη η δύναμη του κόμματος ενώ την ίδια στιγμή αποκτά ένα πρόσωπο έμπειρο με τα ΜΜΕ στη θέση του εκπροσώπου Τύπου. Το ερώτημα που τίθεται είναι κατά πόσο οι πιο σκληρές θέσεις του κ. Μυλωνά στο Κυπριακό, θα εκφράζουν και το ΔΗΚΟ της νέας εποχής. Δεν είναι όμως μόνο αυτό. Όπως όλα δείχνουν, ο κ. Παπαδόπουλος επιχειρεί να αποσειεί από πάνω του τα περί κλειστής ομάδας, διευρύνοντας τον κύκλο με πρόσωπα πέραν του ΔΗΚΟ. Το κατά πόσο, ωστόσο, ο διορισμός ενός «ξένου παίκτη» δεν θα ενοχλήσει ακόμη και στελέχη του στενού περιγύρου του που έβλεπαν θετικά μία τέτοια κείρια θέση, είναι ένα ζήτημα που θα διαφανεί το επόμενο διάστημα. Αμέσως μετά το εκλογικό συνέδριο, στόχος του Νικόλα Παπαδόπουλου είναι να διαχειριστεί τους πτηνόμενους υποψηφίους και το ενδεχόμενο εσωστρέφειας, αλλά παράλληλα να διαχειριστεί την επόμενη εκλογική μάχη. Για τον ΔΗΚΟϊκό πρόεδρό ένα καλό αποτέλεσμα στις ευρωεκλογές, όχι μόνο θα σιγήσει τις όποιες φωνές αμφισβήτησης, αλλά θα του δώσει τον χρόνο να κτίσει το δικό του προφίλ για το 2023. Ο ΔΗΚΟϊκός πρόεδρος αντιλαμβάνεται πως αυτή η πενταετία, αποτελεί μία δεύτερη ευκαιρία για τον ίδιο να διορθώσει λάθη τα οποία έγιναν σε αυτή που πέρασε, αλλά και στον προεκλογικό. Το αν θα το πετύχει προχωρώντας σε διορθωτικές κινήσεις, ίσως και με την κάθοδο και άλλων νέων στελεχών, είναι επί του παρόντος ένα ζήτημα ανοικτό.

Στα ψηλά η εμβολιαστική κάλυψη στην Κύπρο

Κρούει τον κώδωνα το Ε.Κ. για τους κινδύνους στην υγεία από την πτώση ποσοστών εμβολιασμού στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Της **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑΣ ΧΑΤΖΗΑΝΔΡΕΑ**

Σε υψηλά επίπεδα βρίσκονται τα ποσοστά εμβολιαστικής κάλυψης των παιδιών στην Κύπρο, όπως καταγράφεται στην έρευνα του Υπουργείου Υγείας η οποία πραγματοποιείται κάθε τρία χρόνια. Το ποσοστό κάλυψης των παιδιών με τα πιο βασικά εμβόλια που είναι αυτά της διφθερίτιδας, τετάνου, κοκίτη, πολιομυελίτιδας, ανέρχεται στο 97% και της ιλαράς, παρωτίτιδας, ερυθράς στο 90%. Όσο αφορά πάντως τα εν λόγω εμβόλια, έχει διαφανεί ότι υπάρχει και ένα ποσοστό παιδιών που δεν λαμβάνει το εμβόλιο του έγκαιρα, αν και σε δηλώσεις του στην «Κ» ο γραμματέας της Παιδιατρικής Εταιρείας Μιχάλης Αναστασιάδης ανέφερε ότι η συντριπτική πλειοψηφία των Κύπριων γονέων εμβολιάζουν τα παιδιά. Από την άλλη, η Παιδιατρική Εταιρεία τα τελευταία χρόνια έχει ξεκινήσει εκστρατεία για τη μη πτώση των ποσοστών εμβολιασμού, ενώ κατατέθηκαν και σχετικές εισηγήσεις στη Βουλή, με τους αρμόδιους να τονίζουν ότι ο εμβολιασμός είναι μία από τις πιο αποτελεσματικές παρεμβάσεις δημόσιας υγείας εφόσον αποτελεί πολύτιμο σύμμαχο του ανθρώπου ενάντια σε πολλές και σοβαρές ασθένειες όπως τέτανο, ιλαρά, ηπατίτιδα, κοκ. Η αναγκαιότητα του εμβολιασμού διαπιστώνεται, άλλωστε, και από τον μεγάλο αριθμό θανάτων που μπορεί να προλάβει ετησίως, εφόσον, βάσει των διαθέσιμων στατιστικών στοιχείων προλαμβάνει 2,5 εκατ. θανάτους ετησίως παγκοσμίως. Έτσι κατά την περίοδο 2008-2015 σημειώθηκαν στην Ευρώπη 215,000 κρούσματα νόσων που προλαμβάνονται με τον εμβολιασμό, εξαιρουμένης της γρίπης.

Πτώση στην Ε.Ε.

Η πτώση της εμπιστοσύνης του κοινού στον εμβολιασμό έχει επιπτώσεις στη δημόσια υγεία, ση-

Δεν ανησυχεί ο αριθμός των κρουσμάτων ιλαράς στην Κύπρο.

Μετά την έκκληση για αύξηση της κάλυψης εμβολιασμού στην Ε.Ε. που απηύθυνε ο Πρόεδρος της Κομισιόν Ζαν Κλοντ Γιούνκερ, παρουσιάστηκε σειρά συστάσεων με σκοπό την ενίσχυση της συνεργασίας για καταπολέμηση ασθενειών που μπορούν να προληφθούν με τα εμβόλια.

μείωσε με ψήφισμά του πρόσφατα το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, γεγονός που δείχνει ότι ο κύκλος συζήτησης γύρω από το θέμα έχει ανοίξει και σε επίπεδο Ε.Ε. Ευρωβουλευτές τονίζουν ότι η μείωση οδήγησε σε σοβαρά κρούσματα ιλαράς σε αρκετές ευρωπαϊκές χώρες, εφόσον από τις αρχές του 2016 έχουν αναφερθεί 57 θάνατοι στην Ευρώπη από τη συγκεκριμένη ασθένεια, ενώ από την 1η Ιανουαρίου 2018 σημειώθηκαν επτά θάνατοι σε τέσσερις χώρες. Σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Ελέγχου Ασθενειών τα περισσότερα κρούσματα αναφέρθηκαν στην Ρουμανία (5.224), στην Ιταλία (4.978), την Ελλάδα (1.398) και στη Γερμανία (906) κατά την περίοδο Φεβρουά-

215.000 κρούσματα νόσων που προλαμβάνονται με τον εμβολιασμό σημειώθηκαν κατά την περίοδο 2008-2015.

ριου 2017-Ιανουαρίου 2018. Στοιχεία του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC) αναφέρουν ότι από την 1η Μαρτίου 2017 έως τις 28 Φεβρουαρίου 2018, αναφέρθηκαν 14.813 περιπτώσεις ιλαράς και από αυτές τις περιπτώσεις όπου ήταν γνωστή η κατάσταση εμβολιασμού, 86% αυτών δεν είχαν εμβολιαστεί.

Όσον αφορά την Κύπρο, υπήρξαν κρούσματα ιλαράς, ωστόσο, ο αριθμός τους, που φέτος είναι μεγαλύτερος από άλλες χρονιές, δεν ανησυχεί τις αρμόδιες υπηρεσίες. Σχετικά με την απήχηση στην Κύπρο της τάσης του μη εμβολιασμού, υπάρχει μεν, αλλά δεν είναι αρκετά μεγάλο αυτό το ποσοστό για να χαρακτηριστεί επικίνδυνο, τονίζουν

στην «Κ» αρμόδιες πηγές. Τα εμβόλια υποβάλλονται σε αυστηρούς ελέγχους μέσω δοκιμών πολλαπλών σταδίων προτού επιλεγούν από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας και να εγκριθούν από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων, ενώ επαναξιολογούνται τακτικά. Όπως προέκυψε και από συναφείς τοποθετήσεις στην Ευρωβουλή, ευρωβουλευτές επικροτούν την επείγουσα δράση της Κομισιόν, συγχρηματοδοτούμενης από το ενωσιακό πρόγραμμα για την υγεία με στόχο την αύξηση της εμβολιαστικής κάλυψης, ενώ παράλληλα καλούν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συνεχίσει να διευκολύνει την κατάρτιση ενός πιο εναρμονισμένου και καλύτερα ευθυγραμμισμέ-

νου χρονοδιαγράμματος εμβολιασμού σε ολόκληρη την Ε.Ε. Επιπλέον, ζητούν ενίσχυση της διαφάνειας των διαδικασιών αξιολόγησης των εμβολίων και των ανοσοενισχυτικών τους, καθώς και της χρηματοδότησης ανεξάρτητων ερευνητικών προγραμμάτων σχετικά με τις πιθανές παρενέργειές τους, κάτι που θα συμβάλει στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στον εμβολιασμό. «Οι ερευνητές πρέπει να δηλώνουν τυχόν συγκρούσεις συμφερόντων», επισημαίνει σε σχετικό ψήφισμα το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προτείνοντας αυτοί οι ερευνητές που έρχονται αντιμέτωποι με σύγκρουση συμφερόντων να απομακρύνονται από τις επιτροπές αξιολόγησης. Οι ευ-

Ο εμβολιασμός προλαμβάνει 2,5 εκατ. θανάτους ετησίως παγκοσμίως.

ρωβουλευτές, μέσω του εν λόγω ψηφίσματος, τάχθηκαν υπέρ της έναρξης ενός πραγματικού και επιστημονικού διαλόγου με την κοινωνία των πολιτών, προκειμένου να καταπολεμηθεί η αναξιοπιστη, παραπλανητική και μη επιστημονική πληροφόρηση σχετικά με τον εμβολιασμό.

Οι δράσεις της Κομισιόν

Μετά την έκκληση για αύξηση της κάλυψης εμβολιασμού στην Ε.Ε. που απηύθυνε ο Πρόεδρος της Κομισιόν Ζαν Κλοντ Γιούνκερ, παρουσιάστηκε σειρά συστάσεων με σκοπό την ενίσχυση της συνεργασίας για καταπολέμηση ασθενειών που μπορούν να προληφθούν με τα εμβόλια. Η πρόταση της Κομισιόν επικεντρώνεται στην αντιμετώπιση της διστακτικότητας και βελτίωση της κάλυψης του εμβολιασμού, στις βιώσιμες πολιτικές εμβολιασμού στην Ε.Ε. και συντονισμός και στη συμβολή της Ε.Ε. στην παγκόσμια υγεία. Η πρόταση αριθμεί 20 συγκεκριμένες δράσεις, μεταξύ των οποίων:

- **Η ανάπτυξη** και εφαρμογή εθνικών σχεδίων εμβολιασμού έως το 2020.- Εισαγωγή συνήθων ελέγχων της κατάστασης του εμβολιασμού και τακτικών δυνατοτήτων εμβολιασμού σε διάφορα στάδια της ζωής.
- **Παρουσίαση** των επιλογών για μια κοινή κάρτα εμβολιασμού που μπορεί να μοιραστεί ηλεκτρονικά.
- **Δημιουργία** μιας ευρωπαϊκής πύλης ενημέρωσης για τον εμβολιασμό μέχρι το 2019.
- **Μετρίσμο** των κινδύνων ελ-λειψών με την ανάπτυξη μιας ει-κονικής αποθήκης δεδομένων Ε.Ε. με πληροφορίες για τα αποθέματα εμβολίων.

Επιμένουν στο καθεστώς αορίστου χρόνου

ΠΟΕΔ και ΟΕΛΜΕΚ ζητούν τη διασφάλιση των εκπαιδευτικών που συμπλήρωσαν 30μηνες στη δημόσια εκπαίδευση

Του **ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ**

Στη διασφάλιση των συναδέλφων τους, οι οποίοι συμπλήρωσαν 30 μήνες στη δημόσια εκπαίδευση επιμένουν οι συνδικαλιστικές οργανώσεις δασκάλων και καθηγητών, με το θέμα να ανοίγει εκ νέου στην Επιτροπή Παιδείας της βουλής. Ενώπιον των μελών της Επιτροπής τέθηκαν δύο προτάσεις για συζήτηση, με τη μία να αφορά τη διακοπή του φαινομένου των εκπαιδευτικών αορίστου χρόνου. Μέσα από σχετική πρόταση, το Υπουργείο Παιδείας έρχεται να επιφέρει τροποποίηση στον υφιστάμενο νό-

Η πρόταση αυτή του Υπουργείου Παιδείας, όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», έρχεται με σκοπό να σταματήσει η «παραγωγή» αορίστου χρόνου εκπαιδευτικών.

μο για μη επαναδιορισμό εκτάκτων και συμβασιούχων εκπαιδευτικών μετά τη συμπλήρωση 24μηνες παρουσίας τους στην εκπαίδευση.

Μια πρόταση η οποία, όπως φαίνεται, βρίσκει αντίθετες τις εκπαιδευτικές οργανώσεις, καθώς, όπως υποστηρίζουν, σε περίπτωση έγκρισής της απαξιώνεται το εκπαιδευτικό έργο, αφού στις περιπτώσεις που εκπαιδευτικοί δεν προσληφθούν με μόνιμο συμβόλαιο, στα δύο χρόνια θα απολυθούν εφόσον δεν θα ανανεωθούν τα συμβόλαιά τους. Η πρόταση αυτή του Υπουργείου Παιδείας όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ» έρχεται με σκοπό να σταματήσει η «παραγωγή» αο-

Ενώπιον των μελών της Επιτροπής Παιδείας τέθηκαν δύο προτάσεις για συζήτηση.

ρίστου χρόνου εκπαιδευτικών, βάζοντας έτσι φρένο στα προβλήματα που παρατηρούνται το τελευταίο διάστημα με εκπαιδευτικούς οι οποίοι συμπληρώνουν 30 μήνες στη δημόσια εκπαίδευση και οι οποίοι επιθυμούν ν' αποκτήσουν το καθεστώς αυτό.

Το όλο θέμα δημιουργεί, ειδικά τον τελευταίο χρόνο, αντιπαράθεσεις, οι οποίες πιθανόν να οδηγήσουν και σε στρεβλώσεις στο νέο σύστημα διορισμών στην εκπαίδευση. Κι αυτό γιατί εκπαιδευτικοί που πέτυχαν στις εξετάσεις θα πρέπει να περιμένουν τον διορισμό καταρχήν εκείνων που έχουν εξασφαλίσει το καθεστώς αορίστου

χρόνου πριν από τον δικό τους διορισμό. Η κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας με στόχο να βρεθεί λύση, αναμένεται να εξετάσει εκ νέου το όλο ζήτημα.

Πρώτα όμως θα πραγματοποιηθεί συζήτηση ανάμεσα στα εμπλεκόμενα μέρη προκειμένου να εξευρεθούν προτάσεις μέσα από νομική ρύθμιση που θα αποτρέπει τη διακοπή στα συμβόλαια και ταυτόχρονα να μη δημιουργείται διάκριση με όσους αναμένουν διορισμό στη δημόσια εκπαίδευση. Παράλληλα με την πρόταση του Υπουργείου, ενώπιον της βουλής τέθηκε και η δεύτερη πρόταση, αυτή του βουλευτή του ΔΗΚΟ Πανίκου Λε-

ωνίδου, η οποία έχει ως σκοπό ν' αναγνωριστεί η 30μηνη υπηρεσία όλων των εκπαιδευτικών.

Κατά 24μηνου

Μιλώντας στην «Κ» ο πρόεδρος της ΠΟΕΔ Φίλιος Φυλακτού τόνισε ότι θα πρέπει να βρεθούν οι λύσεις για να ξεπεραστούν οι όποιες δυσκολίες που μπορεί να παρουσιαστούν στη συνέχεια, τονίζοντας ότι οι δυσκολίες μπορεί να οδηγήσουν στο τέλος της ημέρας ακόμα και στο μπλοκάρισμα του νέου συστήματος διορισμού. Η διαχείριση του όλου θέματος σήμερα γίνεται ακόμη δυσκολότερη, όπως ανέφερε, γιατί εάν υπήρχε οριστική λύση του όλου

θέματος πριν από τις εξετάσεις του νέου συστήματος διορισμών, τα δεδομένα θα ήταν πιο απλά. Η όποια απόφαση ληφθεί σήμερα, όπως τονίζεται, θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη και τους επιτυγχόντες των πρώτων εξετάσεων. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι η πρόταση του Υπουργείου Παιδείας για 24μηνες, δεν μπορεί να εφαρμοστεί, καθώς καταστρατηγεί την όλη φιλοσοφία του νέου συστήματος διορισμών, εφόσον «κάποιοι από τους εκπαιδευτικούς που πέτυχαν ψηλή θέση στις εξετάσεις δεν θα μπορούν να διοριστούν σε περίπτωση έκτακτων διορισμών στις περιπτώσεις που ήδη έχουν προηγούμενη προϋπηρεσία στην εκπαίδευση, που αθροιστικά υπερβαίνει τους 24 μήνες».

Η πρόταση του Υπουργείου Παιδείας φαίνεται να μην αφήνει ικανοποιημένη ούτε την ΟΕΛΜΕΚ με τον πρόεδρό της Γιάννο Σωκράτους να τονίζει στην «Κ» ότι η πρόταση του Υπουργείου πλάνηται τα εργασιακά δικαιώματα μερίδας εκπαιδευτικών, ενώ παράλληλα, όπως σημείωσε, πλάνηται και το εκπαιδευτικό σύστημα. Κι αυτό γιατί, όπως τονίζει, θα θυματοποιήσει τόσο τους εκπαιδευτικούς όσο και τους μαθητές, ενώ παράλληλα θα απαξιώσει το νέο σύστημα διορισμών, καθώς μέσα από την πρακτική αυτή όσοι εκπαιδευτικοί πετύχουν έκτακτο διορισμό τελικά και αυτοί θα αποχωρήσουν από την εκπαίδευση με τη συμπλήρωση 2 χρόνων. Όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η εφημερίδα μέσα στον επόμενο μήνα θ' ακολουθήσει σε επίπεδο τεχνοκρατικής επιτροπής συζήτηση του θέματος στην παρουσία όλων των εμπλεκόμενων φορέων με στόχο να διαφανεί εάν μπορεί να υπάρξει κάποια συμφωνία προς άρση του αδιεξόδου.

Πρεμιέρα με το μάθημα των Νέων Ελληνικών, ξεκινούν την ερχόμενη Δευτέρα 14 Μαΐου, οι Παγκύπριες.

Προ των πυλών οι Παγκύπριες

Πρεμιέρα με το μάθημα των Νέων Ελληνικών, όπως ξεκινείται άλλωστε κάθε χρόνο, συνηθίζουν την ερχόμενη Δευτέρα 14 Μαΐου οι Παγκύπριες εξετάσεις με την υπηρεσία εξετάσεων να προετοιμάζει τις τελευταίες λεπτομέρειες έτσι ώστε να κυλήσουν όλα ομαλά. Στις φετινές εξετάσεις αναμένεται να συμμετέχουν περίπου 7.500 μαθητές, τελευταία ημέρα θα η 8η Ιουνίου με τα μαθήματα της Τεχνολογίας, του Αρχιτεκτονικού σχεδίου και των Γαλλικών να βρίσκονται στο πρόγραμμα. Σημειώνεται ότι με ανακοίνωσή του το Υπουργείο Παιδείας ανέφερε ότι οι διευθύνσεις των σχολείων θα καταχωρούν απουσίες μέχρι τις 10 Μαΐου για τη Γ' Λυκείου και για όλες τις τάξεις των Τεχνικών Σχολών, και μέχρι τις 11 Μαΐου για τις Α' και Β' τάξεις Λυκείου, προτρέποντας τους μαθητές να παρακολουθήσουν κανονικά το πρόγραμμα των σχολικών μονάδων.

Όταν Ντε Κλερκ και Μαντέλα έγραφαν ιστορία

Βρυξελλιώτικοι ελιγμοί

Το διήμερο 3-4 Μαΐου στο Ευρωκοινοβούλιο, με την ευκαιρία της διεθνούς ημέρας του Τύπου, πραγματοποιήθηκε σεμινάριο για τα ΜΜΕ στην Τουρκία. Παρόντες ήταν πέραν των 100 δημοσιογράφων από διάφορες χώρες μέλη καθώς και την Τουρκία. Στην κυπριακή αντιπροσωπεία ήταν και ο εκδότης της Αφρίκα Σενέρ Λεβέντ ο οποίος εξέπληξε τους παρισταμένους Τούρκους και άλλους συναδέλφους χαρακτηρίζοντας τον Ερντογάν φασίστα. Σημείωσε ότι ο Ερντογάν μετέφερε την ίδια αυταρχική κατάσταση πραγμάτων στην κατεχόμενη Κύπρο και περιέγραψε την επίθεση κατά της Αφρίκα. Μετέωρο έμεινε το ερώτημα του Λεβέντ προς την Κομισιόν, πώς η Ε.Ε. προτίθεται να προστατεύσει ένα δημοσιογράφο πολίτη της από τις επιθέσεις που μεθοδεύονται από το καθεστώς της Άγκυρας. Ο επίτροπος Γιοχάνες Χαν χρησιμοποιώντας ένα λεξιλόγιο διπλωματικής διαφυγής «απέφυγε» το εμπόδιο της συγκεκριμένης απάντησης, όπως έκανε και στα ερωτήματα άλλων συναδέλφων. Ως αποτέλεσμα αυτής της συμπεριφοράς άλλοι συνάδελφοι του υπέδειξαν ότι απέναντί του έχει δημοσιογράφους και δεν μπορεί να υποτιμά την κατάσταση.

• • • • •

Θέμα χρόνου

Θέμα χρόνου θεωρείτο για πολλούς η ένταξη του Παύλου Μυλωνά στο δυναμικό του ΔΗΚΟ. Εδώ και καιρό ο Νικόλας Παπαδόπουλος και ο ανεξάρτητος μέχρι πρότινος βουλευτής, βρίσκονται σε επαφές για την ένταξη του στο κόμμα. Όπως ενημερώνεται ο Ιανός, έκκληση του ΔΗΚΟϊκού προέδρου προς τον Παύλο Μυλωνά ήταν να λάβει την απόφαση προσχώρησης πριν από το εκλογικό συνέδριο, ούτως ώστε να τον παρουσιάσει πανηγυρικά κατά τη σημερινή διαδικασία. Η προσχώρησή του στο ΔΗΚΟ, πάντως, συνεπάγεται και με ενδυνάμωση της κοινοβουλευτικής δύναμης του ΔΗΚΟ.

• • • • •

Θερμοκέφαλος Παύλος

Αυτό, ωστόσο, που έκανε αίσθηση είναι το γεγονός ότι ο πρώην δημοσιογράφος και νυν βουλευτής, αναμένεται να αναλάβει τη θέση του εκπροσώπου τύπου. Κάποιοι είδαν θετικά τη νέα εξέλιξη, κάποιοι άλλοι ανησυχούσαν, καθώς ο κ. Μυλωνάς είναι γνωστός για το θερμό του χαρακτήρα του, ενδοχομένως να προκαλέσει ζημιά. Να υποθέσουμε πως στελέχη του ΔΗΚΟ δεν ενοχλήθηκαν, καθώς ένας ξένος παίκτης, όχι μόνο εντάσσεται στο δυναμικό αλλά αναλαμβάνει και μία θέση γοήτρου;

• • • • •

Ο Νίκος Αναστασιάδης υποδέχεται στο Προεδρικό τον τελευταίο Πρόεδρο επί καθεστώτος Απαρτχάιντ στη Νότιο Αφρική Φρεντερίκ Ντε Κλερκ, ο οποίος έδειξε την τόλην να καταργήσει το διαχωριστικό καθεστώς, να αποφυλακίσει τον Νέλσον Μαντέλα και να ξεκινήσει διαπραγματεύσεις για την απарχή μιας νέας δημοκρατικής σελίδας στη χώρα. Τολμηρές κινήσεις, θέλουν τολμηρούς ηγέτες, ε Πρόεδρε;

Η ήττα

Όπως ενημερώνεται ο Ιανός, ο διορισμός του Παύλου Μυλωνά ήταν μία απόφαση του ίδιου του Νικόλα Παπαδόπουλου που όπως όλα δείχνουν δεν έτυχε της ένθερμης υποστήριξης κάποιων εκ των συνεργατών του. Και αυτή φαίνεται πως δεν θα είναι η μόνη πρωτοβουλία του ΔΗΚΟϊκού προέδρου. Μετά και τα συνέδρια, πολλοί προβλέπουν ότι θα ανοίξει εκ νέου το κεφάλαιο του τι πήγε λάθος στις προεδρικές. Λέτε να έχουμε αντικαταστάσεις και παραιτήσεις;

• • • • •

Μήλον της έριδος

Θα πρέπει πάντως να καταγραφεί πως ο Παύλος Μυλωνάς υπήρξε εδώ και καιρό το μήλον της έριδος για πολλούς. Όπως ενημερώνεται ο Ιανός και η ΕΔΕΚ αλλά και η Αλληλεγγύη επικείμενη να τον κερδίσουν. Ο

ίδιος προβληματίστηκε, συζήτησε διεξοδικά με συναγωνιστές του και φίλους και κατέληξε στο ότι μπορεί να συνεχίσει την πολιτική του δράση καλύτερα εντός ΔΗΚΟ. Η απόφασή του φαίνεται πως δεν ικανοποίησε την Πλατφόρμα Πολιτών, με τον Στέλιο Αμερικάνο να επιχειρεί να διευκρινίσει πως η Πλατφόρμα Πολιτών δεν θα μετεξελιχθεί σε κόμμα αλλά θα συνεχίσει να είναι αυτόνομος και ανένταχτος πολιτικός οργανισμός. Η αλήθεια είναι πως πέραν του Παύλου Μυλωνά και ο Στέλιος Αμερικάνος δέχθηκε κρούσεις για ένταξή του σε πέραν του ενός κόμματος του χώρου, με τον ίδιο να αρνείται επί του παρόντος να δραστηριοποιηθεί κομματικά.

• • • • •

Σπόντα Σοφοκλέους

Την ώρα που πολλά στελέχη του κυβερνώντος κόμματος ανέμεναν αμήχανα την τοπο-

θέτηση Αναστασιάδη μετά και την κίνηση Ακιντζι, ο τέως διευθυντής του γραφείου του Προέδρου, τοποθετήθηκε ευθέως, σημειώνοντας πως η μόνη απάντηση προς τον Τ/κ ηγέτη θα πρέπει να είναι «βεβαίως». «Οποιαδήποτε άλλη απάντηση με οποιαδήποτε ουρά απλά θα μας εκθέσει» σημείωσε μέσα από την ανάρτησή του στα κοινωνικά δίκτυα ο Μιχάλης Σοφοκλέους. Μετά και την απάντηση του Προέδρου Αναστασιάδη, να θεωρήσουμε πως ο κ. Σοφοκλέους είναι ικανοποιημένος;

• • • • •

Σήματα εμπορικά

«Σήμερα επόμενη της εργατικής Πρωτομαγιάς #Cyprus ακόμα στο ραδιόφωνο το παλιό τραγούδι του Μίκυ, Κόκκινο Τριαντάφυλλο, να λέει: τώρα οι σημαίες γίνανε σήματα εμπορικά κ τα όνειρα αγαθά καταναλωτικά κ

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Τζέιν Χολ Λούτε

Η Τζέιν Χολ Λούτε θα είναι όπως όλα δείχνουν οι επόμενη προσωρινή απεσταλμένη του ΟΗΕ για το Κυπριακό. Μέχρι στιγμής έχουν αποδεχθεί οι δύο πλευρές αλλά αναμένεται η έγκριση του διορισμού και από τις εγγυήτριες δυνάμεις. Σύμφωνα με ασφαλείς πηγές, προσκόμματα αναμένεται να προκαλέσει η Τουρκία καθώς δεν θέλει να ξεκινήσουν οι διαδικασίες πριν από τις εκλογές στην Άγκυρα. Εμείς να της ευχθούμε καλή επιτυχία. Σίγουρα δεν ξέρει τι την περιμένει.

σκέφτηκα ποσό επίκαιρο» έγραφε σε ανάρτησή του στο twitter ο Νίκος Κατσουρίδης. Σίγουρα επίκαιρο αν λάβουμε υπόψη πως η τοποθέτηση του Νίκου Κατσουρίδη γινόταν την ίδια μέρα που άνοιγε νέα «εμπορική» σελίδα για την Ομόνοια...

• • • • •

Κεφάλαιο Ομόνοια

Η αλήθεια είναι πως η μετατροπή της Ομόνοιας σε εταιρεία, μετατρέπεται μία από τις κυριότερες πηγές του ΑΚΕΛ. Πέραν του ότι αυτό αντιτάσσεται στην ιδεολογία του ΑΚΕΛ, πολλοί είναι οι οπαδοί, οργανωμένοι και μη, οι οποίοι πνέουν τα μένα για τις νέες εξελίξεις. Οι αντιδράσεις, πάντως, των οργανωμένων αφορούν μερικά στελέχη και στρέφονται κυρίως στην ηγεσία.

Γράφει **Ο ΙΑΝΟΣ**

ΑΜΕΡΩΤΑ / Γράφει ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Στροφή στην αγροτική οικονομία

Χρειάζεται να πιστέψουμε ξανά στη γη μας και να κοιτάξουμε πως θα καταφέρουμε να αυξήσουμε την αξία των προϊόντων που παράγει. Η στροφή τις τελευταίες δεκαετίες από τον πρωτογενή και τον δευτερογενή τομέα στον τριτογενή, στις υπηρεσίες δηλαδή, έχει συγκεκριμένα αποτελέσματα. Θετικά και αρνητικά. Κανείς δεν μπορεί να αρνηθεί την ενίσχυση που είχαμε στην οικονομία από τη συμβολή των υπηρεσιών. Από την άλλη, θα πρέπει να είμαστε αδαείς αν πιστεύουμε πως αυτό θα γίνεται εσαεί. Η στροφή αυτή, που χρονικά έγινε στις αρχές της δεκαετίας του '90, δεν θα μπορούσε να μην έχει και αρνητικές επιπτώσεις. Αποκοιπήκαμε ως οικονομία και ως κοινωνία από τη γη μας. Σήμερα υπάρχει σαφώς μεγαλύτερη δυσκολία για να στρέψουμε και να πείσουμε κόσμο να ασχοληθεί ξανά με τη γη. Ανεπηρέαστη δεν έμεινε και η μεταποίηση. Σήμερα χρειάζεται να συνδέσουμε την παραγωγή με τη μεταποίηση. Έτσι θα έχει νόημα και η αξία των παραγόμενων προϊόντων θα μεγιστοποιηθεί.

Η επαναστροφή στους τομείς που παραμελήσαμε και η επένδυση, στρατηγικά ως χώρα, στη αγροτική ανάπτυξη δεν μπορεί να γίνει σε μια μέρα. Χρειάζεται όμως πρώτα να πειστούμε και να πιστέψουμε πως όντως μπορούμε να έχουμε σημαντικό όφελος. Να πιστέψουμε πως ο πρωτογενής τομέας μπορεί να αποτελέσει το επίκεντρο της νέας κυπριακής παραγωγικής οικονομίας. Να μετατρέψουμε τον αγρότη σε παραγωγό με υψηλή απόδοση. Η αύξηση των εξαγωγών δεν θα έρθει με ευκολία. Η ποιότητα των

προϊόντων, η δημιουργικότητα, το σωστό branding και η πίστη στην αξία των δικών μας προϊόντων θα αυξήσουν τις εξαγωγές και θα δημιουργήσουν υπεραξία.

Χρειάζεται, βεβαίως, να αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα που υπάρχουν. Και κυρίως να πείσουμε αυτούς που σήμερα ασχολούνται με την αγροτική οικονομία πως οι επόχες που στοιβάσαμε τους σωρούς με τα σταφύλια έξω από το Προεδρικό και χύναμε το γάλα στους δρόμους έχουν τελειώσει. Χρειάζεται να αλλάξουμε όλοι μας νοοτροπία. Χρειάζεται να τολμήσουμε να προχωρήσουμε σε τομείς που πρέπει να γίνουν. Η ικνυλασιμότητα, για παράδειγμα, των κυπριακών προϊόντων δεν πρέπει να μείνει στη θεωρία. Η ποιότητα ζωής μας θα βελτιωθεί αν ξέρουμε ποιος είναι ο παράγωγος των προϊόντων που καταναλώνουμε.

Το τεράστιο ζήτημα με την έλλειψη νερού δεν θα λυθεί αν δεν υπάρχει πραγματική ζήτηση για νερό. Όσο η ζήτηση μένει στη θεωρία ή όσο ψάχνουμε να βρούμε πρώτα το νερό για να προχωρήσουμε στη ζήτηση, θα μείνουμε στο ψάξιμο. Ας ξεκινή-

“

«Σήμερα υπάρχουν στον τόπο μας πολλές φωτεινές ιστορίες ανθρώπων που πίστεψαν στη γη μας, που άφησαν τις δουλειές τους, που ρισκάρουν και ασχολούνται με τον πρωτογενή τομέα.

σουμε ανάποδα, να ξέρουμε πως υπάρχει η ζήτηση και θα βρούμε τις λύσεις. Ας δούμε τι κάνουν στο Ισραήλ και στην Ολλανδία. Τον τροχό τον ανακάλυσαν πολλά χρόνια πριν.

Σήμερα υπάρχουν στον τόπο μας πολλές φωτεινές ιστορίες ανθρώπων που πίστεψαν στη γη μας, που άφησαν τις δουλειές τους, που ρισκάρουν και ασχολούνται με τον πρωτογενή τομέα. Αυτοί οι άνθρωποι δεν είναι τρελοί, όπως πολλοί τους λένε. Είναι άνθρωποι που βλέπουν μακριά. Ξέρουν πως χρειάζεται υπομονή, ξέρουν πως δεν κάνουν και την πιο εύκολη δουλειά.

Αλλά αλήθεια, υπάρχουν σήμερα εύκολες δουλειές; Η αξία των όσων παράγουμε θα αυξηθεί, αν αυξηθούν και οι χρήσεις τους. Αν, για παράδειγμα, τα κεράσια δεν τα καλλιεργούμε μόνο για να τα τρώμε, αλλά και για να φτιάχνουμε χυμό, μαρμελάδα, γλυκό, σαπούνι, κρέμα, γιαούρτι, τότε η τιμή του παραγόμενου προϊόντος ανά τετραγωνικό θα αυξηθεί. Για να γίνει όμως αυτό πρέπει να στήσουμε, ξανά, τον τομέα της μεταποίησης. Και για να έχει αξία, πρέπει να βρούμε αγορά, πέραν της Κύπρου, για να πωλούνται. Και για να βρούμε αγορά πρέπει να δημιουργήσουμε σωστά το τι κάνουμε. Μέρους της επικοινωνίας είναι και το σήμα, το branding. Χρειάζεται να δημιουργήσουμε προϊόντα με αισθητική που θα προσελκύουν αγοραστές και δεν θα αποτρέπουν.

Το πρώτο όμως που χρειάζεται για να γίνουν όλα αυτά είναι η πολιτική βούληση. Να πιστέψουμε εμείς για να πείσουμε και άλλους. Και εντός αλλά και εκτός. Μπορούμε;

Βουλευτής ΔΗΣΥ Λευκωσίας
twitter: @dmdemetriou

ΒΟΛΕΣ / Γράφει ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΠΑΡΗΣ

Σκυλίσια ζωή

Στις σχολές δημοσιογραφίας οι πρωτοετείς φοιτητές μαθαίνουν ότι ειδήση είναι όταν ένας άνθρωπος δαγκώσει ένα σκύλο και όχι όταν ένας σκύλος δαγκώσει ένα άνθρωπο. Στην Κύπρο, όμως, όπου ανατρέπονται τα πάντα και οι πάντες, η ειδήση είναι ότι σε διάστημα μερικών ημερών είχαμε δύο επιθέσεις σκύλων σε ανθρώπους και μάλιστα η πρώτη ήταν θανατηφόρα και η δεύτερη με βαριές σωματικές βλάβες. Η ιστορία δεν είναι πρωτοφανής, αφού και στο παρελθόν είχαμε φωινικές επιθέσεις σκύλων εναντίον παιδιών και άλλων ανθρώπων. Κάθε φορά που έχουμε ένα τραγικό γεγονός, όλοι οι αρμόδιοι διαβεβαιώνουν ότι θα ληφθούν μέτρα, αλλά σε λίγες μέρες ξεχνούν τα πάντα, «παίζουν πελλόν» ίσως για να μην μπλέξουν με τους φιλόζωους. Και όλα αυτά μέχρι το επόμενο τραγικό περιστατικό.

Η κοινή λογική, που δεν είναι καθόλου κοινή, λέει, ότι πρέπει επιτέλους να υποχρεωθούν όλοι οι κάτοχοι επικίνδυνων σκύλων ή άλλων μεγαλόσωμων ζώων, να τοποθετήσουν φίμωτρα στους σκύλους. Δεν είναι δυνατό να θέλεις να κάνεις βόλτα στο πάρκο και στους πεζοδρόμους και να τρέμεις στην ιδέα ότι θα περάσει από δίπλα σου, ένας τεράστιος σκύλος, με ένα τεράστιο στόμα, ο οποίος και μόνο στη θέα του, προκαλεί τρόμο. Έστω και αν ο ιδιοκτήτης του διαβεβαιώνει ότι τάχα είναι άκακος. Ακόμη είναι σωστό να απαγορευτεί η εισαγωγή σκύλων που δεν είναι κατάλληλοι για το ζεστό κλίμα του νησιού. Είναι τραγικό να βλέπεις

σκύλους με τεράστιο τρίχωμα, οι οποίοι από τη φύση τους, είναι για τα χιόνια, να λιώνουν κυριολεκτικά από τη ζέστη της Κύπρου.

Δεν έχουν περάσει πολλά χρόνια, όταν ο εχινόκοκκος, η φοβερή αυτή ασθένεια, η οποία μεταδίδεται από τους σκύλους, ταλαιπωρούσε για δεκαετίες πολλούς ανθρώπους, κυρίως στα χωριά. Σήμερα μπορεί να υπάρχουν τα φάρμακα, αλλά δεν έχει εξαλειφτεί από την Κύπρο. Ο κίνδυνος κυρίως από τους αδέσποτους σκύλους, πολλοί από τους οποίους διασταυρώνονται και με σκύλους από τα Κατεχόμενα, δεν είναι καθόλου αμελητέος. Υπάρχει και ο κίνδυνος μετάδοσης και άλλων ασθενειών, από τα περιττώματα των σκύλων, τα οποία αφήνονται σε δρόμους και πάρκα, από τους κατά τα άλλα, ζωόφιλους. Σε άλλες βόρειες χώρες, όπου είναι συνεχόμενη η βροχή, το πρόβλημα είναι αμελητέο, αλλά στην Κύπρο της Ξηρασίας, το πρόβλημα είναι μεγάλο και το χειρότερο συνοδεύεται και από δυσοσμία.

Τη σκυλίσια ζωή, στα σπίτια των

“

Ο κίνδυνος κυρίως από τους αδέσποτους σκύλους, πολλοί από τους οποίους διασταυρώνονται και με σκύλους από τα Κατεχόμενα, δεν είναι καθόλου αμελητέος.

πλουσιών, πολλοί φτωχοί τη ζηλεύουν σήμερα. Ωστόσο πρέπει να σταματήσουν να καμώνονται κάποιων μικρών και μεγάλων παιδιών, οι οποίοι νομίζουν ότι τα κατοικίδια είναι παιχνίδια με ημερομηνία λήξης. Καλό είναι αρχίσει ο προβληματισμός, πρώτα από τις φιλοζωικές οργανώσεις και μετά από τους αρμοδίους, για εφαρμογή νέων νόμων, οι οποίοι θα προστατεύουν τους ανθρώπους, θα αναβαθμίσουν την ποιότητα ζωής των ζώων και κυρίως θα τερματίσουν τα καπρίσια μερικών λεγόμενων φιλόζωων.

Στο γενεονικό μας Ισραήλ, εδώ και χρόνια εφαρμόζεται ο έλεγχος γενετικού υλικού DNA των σκύλων. Δηλαδή αν εντοπίσουν οι αρμόδιοι περιττώματα σκύλων στους δρόμους, βρίσκουν τον ιδιοκτήτη του σκύλου, με έλεγχο DNA. Ο ιδιοκτήτης πληρώνει και το κόστος του ελέγχου και ένα βαρύ πρόστιμο και σίγουρα δεν τολμά να επαναλάβει την παρανομία. Στην Κύπρο έχουμε νόμους, αλλά δεν εφαρμόζονται και δικαίως, αφού είναι σχεδόν αδύνατο να εντοπιστεί ο υπεύθυνος για τα περιττώματα των σκύλων. Ακόμη θα μπορούσαν να τοποθετηθούν υποχρεωτικά ηλεκτρονικά «τασι» στους σκύλους, ώστε να εντοπίζονται και από δορυφόρους. Έτσι κανένας, δεν θα έχει δικαιολογία όταν αρνείται στα βουνά, στα πάρκα και στα νεκροταφεία, τα, κατά τα άλλα, αγαπημένα του κατοικίδια. Αλλά για να αγαπάς τα ζώα, πρέπει πρώτα να αγαπάς τον εαυτό σου και να σέβεσαι τους συνανθρώπους σου. Εκτός και αν επαληθεύεται η ρήση των Ρωμαίων, ότι όσοι απέτυχαν να αγαπήσουν τους ανθρώπους, αγαπούν τα ζώα.

ΔΙΕΛΚΥΣΤΙΝΔΑ / Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Ραντεβού με την ιστορία

Τον Αντόνιο Γκράμσι τον ενοχλούσαν οι αδιάφοροι. Αδιάφοροι άνθρωποι, αδιάφοροι ηγέτες. Έλεγε πως «η αδιαφορία είναι το νεκρό βάρος της Ιστορίας. Η αδιαφορία δρα δυνατά πάνω στην ιστορία. Δρα παθητικά, αλλά δρα. Είναι η μοιρολατρία. Είναι αυτό που δεν μπορείς να υπολογίσεις. Είναι αυτό που διαταράσσει τα προγράμματα, που ανατρέπει τα σχέδια που έχουν κατασκευαστεί με τον καλύτερο τρόπο. Είναι η κτηνώδης ύλη που πνίγει την ευφυΐα». Οι αδιάφοροι ηγέτες οφείλουν να ενοχλούν κι εμάς. Γιατί οι αδιάφοροι ηγέτες λειτουργούν με τακτικισμούς, φοβούμενοι να λάβουν θαρραλέες αποφάσεις. Φοβούνται ή ίσως δεν βλέπουν το παράθυρο ευκαιρίας που είναι ανοικτό για να γράψουν ιστορία. Σκέφτονται το προσωρινό πολιτικό κόστος με αποτέλεσμα η ιστορία να τους ξεπερνά. Αδιάφοροι ηγέτες σε αντιδιαστολή με πραγματικούς ηγέτες έτοιμους να λάβουν θαρραλέες αποφάσεις και να κάνουν το άλμα στην ιστορία. Πώς, όμως, εντοπίζονται; Πόλεμοι, πείνα, δυστυχία δικασμός αποτελούν τα στοιχεία που δημιουργήσαν μία σειρά ηγετών. Ηγέτες που ήταν συνεπείς στο ραντεβού τους με την ιστορία.

Στη σημερινή έκδοση της Καθημερινής φιλοξενείται ο τελευταίος Πρόεδρος του καθεστώτος Απαρτχάιντ στη Νότιο Αφρική Φρεντερικ Ντε Κλερκ, στον οποίο και απονεμήθηκε το Νόμπελ Ειρήνης για την προσφορά του μαζί με τον Νέλσον Μαντέλα στην επικράτηση της ειρήνης στην περιοχή. Ο ίδιος, όπως λέει, αντιλήφθηκε πως το Απαρτχάιντ και συνεπώς το μοντέλο του διαχωρισμού έπρεπε να τερματιστεί και να μπει κάτω το δράμα για μία επανενωμένη Νότιο Αφρική. Σε αυτό ακριβώς το πλαίσιο είχε πάρει την τολμηρή αλλά και ρεαλιστική – λόγω των κυρώσεων – απόφαση να δουλέψει για την κατάργησή του, απελευθερώνοντας τον Νέλσον Μαντέλα. «Όπως πολλοί λευκοί κατηγορούν εμένα για πολλές υποχωρήσεις υπάρχουν και πολλοί μαύροι που κατηγορούν τον Μαντέλα για πολλές υποχωρήσεις. Αν, λοιπόν, κατηγορούμαστε και οι δύο για πολλές υποχωρήσεις, αυτό αποτελεί απόδειξη πως έγιναν καλές διαπραγματεύσεις. Ήταν μία win-win situation», λέει στη συνέντευξή του ο Φρεντερικ Ντε Κλερκ. Παραδέχεται τις έντονες διαφορές και ιδεολογικές διαφορές με τον Νέλσον Μαντέλα, οι οποίες δεν εμπόδισαν ούτε πυρπολήσαν τις διαπραγματεύσεις ούτε αναχαίτισαν την προσήλωσή τους στον τελικό στόχο που ήταν η επικράτηση της ειρήνης. «Είχαμε μεγάλες ιδεολογικές διαφορές και ήμωσαν πολιτικοί αντίπαλοι. Αλλά από την πρώτη συνάντηση που είχαμε, όταν ήταν ακόμη στη φυλακή, αναπτύχθηκε έναν αμοιβαίο σεβασμό και έστω κι αν είχαμε μεγάλες εντάσεις πάντα βρισκάμε τρόπο να ξεπεράσουμε τα προβλήματα. Υπήρχαν στιγμές που οι διαπραγματεύσεις ήταν σε άσχημο επίπεδο, ωστόσο, οι διαπραγματευτές συνέχιζαν τις μεταξύ τους επαφές και συνεπώς και εμείς διατηρούσαμε επαφή», λέει χαρακτηριστικά και ξεκαθαρίζει πως οι ηγέτες οφείλουν να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες ούτως ώστε να γίνονται άλματα προόδου στις διαπραγματεύσεις. Κάπως έτσι ο Φρεντερικ Ντε Κλερκ με την τόλημ του, έβαλε τη Νότιο Αφρική σε μία νέα εποχή. Η κάθοδος του κ. Ντε Κλερκ στην Κύπρο αλλά και οι παραδοχές του γύρω από τις δυσκολίες των διαπραγματεύσεων, τις στιγμές των μεγάλων αποφάσεων και διλημάτων, γίνεται την ίδια στιγμή που Νίκος Αναστασιάδης και Μουσταφά Ακιντζί επιδίδονται σε ένα άνευ προηγουμένου παιχνίδι τακτικισμού. Δεν είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε ποιος ήταν ο λόγος που ο Μουσταφά Ακιντζί αιφνίδιασε με το πλαίσιο Γκουτιέρες. Αν ήταν δηλαδή αυτό έγινε μετά τις παραινήσεις Άγκυρας για λύση δύο κρατών, ή αν ήθελε να αποσείσει από πάνω του τις όποιες ευθύνες στασιμότητας. Το σίγουρο είναι πως η δική μας πλευρά θα μπορούσε να αξιοποιήσει πλήρως την κίνηση Ακιντζί. Εμείς τόσο καιρό ζητούσαμε να επιστρέψουμε στο τραπέζι των συνομιλιών και να αξιοποιήσουμε το πλαίσιο Γκουτιέρες. Οι υποσημειώσεις, οι διευκρινιστικές δηλώσεις οπουδήποτε αλλού, πέραν από το τραπέζι διαπραγματεύσεων, στο οποίο θα έπρεπε να βρισκόμαστε αυτή τη στιγμή, κάθε άλλο από πολιτική οξυδερκεία δείχνουν.

Πέρασε σχεδόν ένας χρόνος απ' όταν οι Νίκος Αναστασιάδης και Μουσταφά Ακιντζί διανύουν περίοδο έγχρος. Όταν όμως αυτή η προσωπική εμπάθεια ή αντίπαθεια, τους απομακρύνει από τον κύριο και κοινό στόχο που είναι η επίτευξη μιας δίκαιης λύσης του Κυπριακού, τότε έχουμε κάθε λόγο να τους κατατάσσουμε στο «νεκρό βάρος της Ιστορίας».

economidoum@kathimerini.com.cy

Οι προετοιμασίες για τις εκλογές στον Λίβανο άρχισαν.

ΕΝ ΚΑΜΙΝΩ / Του **ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ**

Όποτε σφυρίξει ο Ακιντζί, να τρέχουμε...

Μεγαλύτερη φενάκη από τη συμπεριφορά του Μουσταφά Ακιντζί την οποία εμείς από την πλευρά μας, επικροτούμε, κάθε φορά που δñθεν κάνει ένα βήμα καλής θέλησης, δύσκολα θα υπάρξει. Αν κανείς δεν αναρωτιέται γιατί έναν ολόκληρο χρόνο δεν έχει πει το παραμικρό για το πλαίσιο Γκουτιέρες και ξαφνικά να το επαναφέρει στην πρώτη γραμμή ως βάση διαπραγματεύσης, αλλά τελικά εννοεί άλλο πράγμα, τότε τι να πούμε; Εκείνοι που βάζουν πίεση και θέλουν ντε και καλά ν' αρχίσει εκ νέου μια διαδικασία συνομιλιών, υπό οποιεσδήποτε συνθήκες, και βλέπουν ένα επίπεδο καλού κλίματος να στοιχειοθετείται, γιατί πριν τοποθετηθούν δεν μιλάνε με τον ίδιο τον Ακιντζί; Να μας εξηγήσουν αν αυτά που λέει τα εννοεί ή απλώς αν πρέπει να τρέχουμε εμείς οποτεδήποτε εκείνος αποφασίσει απλώς να σφυρίξει προς την πλευρά μας. Ο τρόπος με τον οποίο μεταδίδεται άμεσα ο πανικός του ότι δεν αντιδρούμε, ότι ορίστε που υπάρχει καλή θέληση αλλά είναι η πλευρά μας που κάνει πίσω και τα συναφή, είναι αχαρκτήριστος. Είναι προτιμότερο για ορισμένους, είτε να σερνόμαστε πίσω από τσαλίμια είτε να πυροβολούμε τα πόδια μας για όσα δñθεν δεν κάνουμε.

Μία ερώτηση μόνο. Από τη συνάντηση Αναστασιάδη-Ακιντζί και μετά, έλασε ο δεύτερος όσα είπε για το Φ.Α. στον πρώτο, άσχετο του τι λέει για το πλαίσιο Γκουτιέρες; Δηλαδή τώρα μετά την τόσο προμεούρα για τα δικαιώματα των Τ/κ, είναι έτοιμος να δεχθεί πως θα υπάρξει ένα ταμείο μέσα στο οποίο θα πηγαίνουν τα αναλογούντα έσοδα και τίποτα παραπάνω; Ούτε επιτροπές ούτε στο βάθος συνδιαχείριση; Αν ισχύει αυτό, που κανείς δεν ξέρει στην πραγματικότητα, και παράλληλα μιλάμε για ένα και μόνο πλαίσιο κι όχι όσα θυμάται σαν πλαίσια, τότε ναι να κάσουμε χίλες φορές να δούμε τι θα γίνει. Ποιος μπορεί να απαντήσει; Και πριν αλέκτωρ λαλήσει, τόσο ο Ακιντζί όσο και η

Τουρκία τεντώσανε τα πόδια τους. Τι σημαίνει όταν λέει πως το πλαίσιο Γκουτιέρες δεν είναι μόνο ασφάλεια και εγγυήσεις; Σημαίνει ότι η Τουρκία δεν το κουνάει από την Κύπρο, σημαίνει πως ο ίδιος δεν μπορεί να κάνει το παραμικρό επ' αυτού, οπότε πάμε παρακάτω.

Σε εκείνα που θέλει να εξασφαλίσει για τον εαυτό του. Αυτό έκανε μέσα στην εβδομάδα. Είναι λυπηρό λοιπόν, ο καθένας που νομίζει ότι πρέπει να σύρεται ο εκάστοτε Πρόεδρος της Δημοκρατίας στο παιχνίδι των κατεχομένων, να ασκεί πίεση απλώς για να επιβεβαιώσει στο κομματικό του ακροατήριο την πίστη του στη λύση και πως οι ευκαιρίες δεν πρέπει να πναιούνται χαμένες.

Σε κανέναν δεν ανήκει η πατρότητα της πίστεως στη λύση. Σε κανέναν. Κανείς δεν υστερεί

παράλληλα, όταν καθίσει με ηρεμία και αποφασίσει ποια βήματα κάνει η άλλη πλευρά και τι πρέπει να κάνω εγώ. Κι όποιος νομίζει την ίδια ώρα, πολιτικός γαρ, ότι αλλάζει πολιτική η Τουρκία ή η ηγεσία στα Κατεχόμενα πάνω στο Κυπριακό, πλανάται και μαζί του πλανούνται και όσοι τους πιστεύουν. Εδώ που έχουν φτάσει τα πράγματα, στην πολιτική του άκρατου ρεαλισμού, δεν λύνεται το Κυπριακό ανεμίζοντας σημαίες και με τιτιβίσματα στο Twitter. Από όλες τις απόψεις, έρχονται τόσο πολύπλοκες μέρες, με τον «γείτονα» σε μια κατάσταση εκτός ελέγχου, που θα πρέπει όχι να βάζουμε τη γλώσσα στο νου μας πριν μιλήσουμε αλλά τουλάχιστον να μη μιλάμε για να μιλάμε. Τα χύσαμε και επί Αϊντε με το ανέβασμα του πίκχ, και τα οικτρά αποτελέσματα τα πλήρωσε κι ο ίδιος.

Δεν ρωτώ αν μάθαμε ή όχι. Δεν μαθαίνουμε. Τουλάχιστον να μη τρωγόμαστε μεταξύ μας, και να μας κάνουν χάξι οι άλλοι για το πόσο εύκολα μπορούν να μας κάνουν να τρωγόμαστε μεταξύ μας. As γίνουμε λίγο περισσότεροι υποψιασμένοι και λίγο λιγότερο εύπιστοι.

tsikalasm@kathimerini.com.cy

ΑΡΘΡΟ / Του **ΚΕΒΙΝ ΦΕΔΕΡΣΤΟΥΝ**

Φοβού τους ειδικούς και γνώσεις φέροντας

Ποιος είναι ο δημόσιος ρόλος της εξειδικευμένης γνώσης στην Ελλάδα; Πότε πρέπει να τη συμβουλευόμαστε οι κυβερνήσεις; Κανείς δεν περιμένει από μια σύγχρονη κοινωνία να μιμηθεί την Πολιτεία του Πλάτωνα, αλλά το παραπάνω ερώτημα βρίσκεται στη βάση εκτεταμένων θεσμικών προβλημάτων και αναμφισβήτητη κρατάει τη χώρα πίσω. Το brain drain από την Ελλάδα προς το εξωτερικό δεν έχει συντελεστεί μόνο ένεκα υλικών κινήτρων, αλλά και εξαιτίας αυτού που έχει εκληφθεί ως ένδεια ευκαιριών στο εσωτερικό της χώρας.

Η Ελλάδα προσπαθεί εδώ και δεκαετίες να δημιουργήσει το κατάλληλο πλαίσιο προκειμένου να αποκτήσει οικεία τεχνοκρατική γνώση. Η μικροπολιτική, όμως, βρίσκεται παντού και έχει ενταθεί εξαιτίας περιοδικών ολισθημάτων προς τον λαϊκισμό. Η αντίληψη των διαφορών μεταξύ της κομματικής πολιτικής και της επιστημονικής γνώσης είναι αμυδρή. Οι πολιτικοί ανέρχονται στην εξουσία προκειμένου να απαιτήσουν αφοσίωση και να διαμοιράσουν τα οφέλη που απορρέουν από το αξίωμα. Η αφοσίωση στην πολιτική φυλή θεωρείται το πλέον σημαντικό χαρακτηριστικό. Ως εκ τούτου, αν οι ειδικοί δεν είναι μαζί μας, είναι εναντίον μας. Η έννοια της ανεξαρτησίας είναι ανάθεμα. Μέσα σε αυτό το καμίνι εισέρχονται πρόσωπα κύρους και καλών προθέσεων. Υπάρχει μία ολόκληρη πομπή τέτοιων τραγικών περιπτώσεων. Όπως αυτή του Ανδρέα Γεωργίου, πρώην προέδρου της ΕΛΣΤΑΤ, που έχει υποστεί επανειλημμένες πολιτικές επιθέσεις και διώξεις, οι οποίες έχουν αφήσει του ξένους παρατηρητές και τους ευρωπαϊκούς θεσμούς εμβρόντητους. Πιο πρόσφατα, είχαμε την παραίτηση του καθηγητή Σταμάτη Κριμιζή, ενός από τους πιο διαπρεπείς Έλληνες ακαδημαϊκούς. Είναι ακριβώς το είδος του «επαϊοντος» που μπορεί να βοηθήσει τη χώρα να προοδεύσει. Επιστρέφοντας στην Ελλάδα από μια επιτυχημένη καριέρα στις ΗΠΑ, ανταποκριθηκε στο κάλεσμα να θεθεί επικεφαλής του νέου Ελληνικού Διαστημικού Οργανισμού. Τα κίνητρά του ήταν πατριωτικά, αγνά και ειλικρινή. Παραιτήθηκε, όμως, έπειτα από μόλις τέσσερις βδομάδες. Ο λόγος ήταν ότι η νέα υπηρεσία δεν θα ήταν σε καμία περίπτωση ανεξάρτητη. Ο αρμόδιος υπουργός Νίκος Παππάς την ενέταξε υπό την πολιτικό έλεγχο του γ.γ. Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων. Σαν να μην αρκούσε η παραίτηση Κριμιζή, ο διάδοχος του, Χριστόδουλος Πρωτοπαπίς, όχι μόνο δεν διαθέτει καμία εξειδίκευση στον συγκεκριμένο τομέα, αλλά έχει και ορισμένες πολύ παράξενες απόψεις σχετικά με την επιστήμη και τον ρόλο του Αγίου Πορφύριου στην προώθηση της τεχνολογικής καινοτομίας. Τα σχετικά γραπτά του είναι προσβάσιμα σε όλους στο Διαδίκτυο. Σύμφωνα με αυτά, ο Άγιος μπορούσε να σταματήσει τον ίδιο τον χρόνο. Δυστυχώς, αντιστοίχως, ο ίδιος ο Πρωτοπαπής θα μπορούσε ίσως να καθυστερήσει την τεχνολογική πρόοδο στην Ελλάδα. Η ζημία για τη φήμη της χώρας στο εξωτερικό –στην πραγματικότητα, η γελοιοποίηση της– δεν πρέπει να αγνοηθεί. Η συγκεκριμένη προσέγγιση των πολιτικών προς τους ακαδημαϊκούς ενισχύεται και διαιωνίζεται εξαιτίας του τρόπου που οι τελευταίοι διοικούν τα πανεπιστήμια. Πολλοί από αυτούς παίζουν τα ίδια παιχνίδια με τους πολιτικούς, δίνοντας προτεραιότητα στις πολιτικές σκοπιμότητες παρά στην αξιοκρατία. Το αποτέλεσμα είναι όταν οι κυβερνήσεις αναζητούν σοβαρές συμβουλές να απευθύνονται σε μία επιτροπή ξένων ειδικών, οι οποίοι δεν έχουν «μολυνθεί» από τον εσωτερικό ανταγωνισμό των κομματικών φυλών. Και σε αυτή την περίπτωση δυσφημείται η Ελλάδα: είναι σαν η ίδια η χώρα να αυτοπροσδιορίζεται ως μία μπανανία που στερείται ιδίων πόρων. Οι ειδικοί είναι εκτός μόδας σε πολλά μέρη σήμερα, συμπεριλαμβανομένης και της Βρετανίας. Οι υπέρμαχοι του Brexit πρότρυναν τους ψηφοφόρους να τους αγνοήσουν, καθότι η κοινή γνώμη είχε καλύτερο αισθητήριο. Οι ειδικοί υποβιβάζονται όπου βασίλει ο λαϊκισμός. Η γνώση υποτιμάται: είναι σαν να προτρέπεις κάποιον άρρωστο να συμβουλευθεί τον υδραυλικό του.

Στην Ελλάδα, όμως, το πρόβλημα είναι βαθύτερο, λόγω νοοτροπίας και πελατειακών σχέσεων. Κανένα από τα δύο αυτά στοιχεία δεν είναι συμβατά με τον διαχωρισμό αρμοδιοτήτων και την ανεξαρτησία. Δεδομένης της πρόσφατης κρίσης, η πολιτική λογική που συνηγορεί υπέρ της διατήρησης αυτών των μεθόδων μοιάζει με μία τραγική φάρσα. Στο κάτω κάτω δεν μπορεί κανείς να ιοχυριστεί ότι το πολιτικό σύστημα ως τώρα έχει σημειώσει συνταρακτικές επιτυχίες.

Ο κ. Κέβιν Φέδερστοουν είναι καθηγητής Σύγχρονων Ελληνικών Σπουδών στην έδρα «Ελευθέριος Βενιζέλος» στο London School of Economics.

elenixenou11@gmail.com

ΑΚΑΡΙΑΙΑ / Της **ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ**

Όλα τα 'χε η Μαριωρή εκτός από κροκόδειλους

Το ακούσαμε κι αυτό. Πως τον πάρκο κροκοδειλών θα βοηθήσει στην τουριστική ανάπτυξη της ακριτικής περιοχής και της χώρας γενικότερα. Το θέμα μάλιστα έφθασε μέχρι την αρμόδια Επιτροπή της Βουλής χωρίς καν να έχει υποβληθεί ακόμα αίτηση από την επιμαχη εταιρεία για τη δημιουργία του πάρκου. Επειδή όμως, όπως μας είπαν οι αρμόδιοι πολιτευτές, το θέμα απασχολεί έντονα τους κατοίκους δεν θα ήταν δυνατόν να μην το συζητήσει η Επιτροπή και να μη ζητήσει να ενημερωθεί για τις προθέσεις του ιδιοκτήτη. Μάλιστα.

Ομολογούμενώς σε τόσο πρόληψη δεν μας έχουν συννηθείσει οι βουλευτές μας. Να προλαβαίνουν τα γεγονότα συζητώντας τις προθέσεις ακόμα και όταν δεν είναι αυτοί που τελικά θα λάβουν την σχετική απόφαση (!). Αφού λοιπόν ακούσαμε για

τον ιό του Δυτικού Νείλου ο οποίος μεταφέρεται από το κροκόδειλο στο κουνούπι και από το κουνούπι στον άνθρωπο και αφού επίσης ενημερωθήκαμε ότι οι κροκόδειλοι θα χρειάζονται πέρα από 80 τόνους νερού ημερησίως και αφού μάθαμε πως τα άτομα άνω των 50 με προβλήματα υγείας έχουν αυξημένο κίνδυνο να μολυνθούν, διαπιστώσαμε κοινή συναινέσει πως ένα τέτοιο πάρκο ελλοχεύει πολλούς κινδύνους ασφάλειας και υγείας τους οποίους δεν είμαστε ικανοί να διαχειριστούμε.

Πόσω μάλλον αν αποφασίσουν να δραπέτεύσουν οι κροκόδειλοι και τότε όχι μόνο τουριστική ανάπτυξη δεν θα δούμε μπροστά μας αλλά θα γυρεύουμε τους τουρίστες με το καντήλι. Και ενώ ο δημόσιος διάλογος περί του καυτού αυτού θέματος καλά κρατεί (όλα τα 'χε η Μαριωρή οι κροκόδειλοι της έλειψαν) κανείς δεν βρήκε σκόπιμο να εστιάσει στην πιο ουσιαστική

παράμετρο, η οποία προφανώς δεν αφορά τον ιό του Δυτικού Νείλου αλλά τον ιό που έχει προσλάβει τα δικά μας εγκεφαλικά κύτταρα εδώ και καιρό και για τον οποίο ακόμα δεν έχει βρεθεί κανένα αντιδοτο (και δεν προβλέπεται να βρεθεί). Πού αναφέρομαι; Ότι στον βωμό της τάχα μου τουριστικής ανάπτυξης είμαστε πανέτοιμοι να θυσιάσουμε όχι μόνο το ίδιο το φυσικό μας τοπίο αλλά και τον όποιο πολιτισμικό χαρακτήρα έχει απομείνει ο' αυτό το νσί. Βάσει ποιας λογικής ένα πάρκο κροκοδειλών θα βοηθήσει στην τουριστική ανάπτυξη;

Κι αν δεχτώ ότι υπάρχουν αμπάλατοι ανά το παγκόσμιοι οι οποίοι θα ταξιδέψουν προκειμένου να δουν ένα κροκόδειλο από κοντά τότε γιατί να μην πάνε στην Αφρική ή στην Αυστραλία όπου μπορούν να τους συναντήσουν στο φυσικό τους περιβάλλον; Πώς ακριβώς συνάδει ο κροκόδειλος με

το περιβάλλον μας; Και γιατί αυτό να αποτελεί τόσο μεγάλη αναγκαιότητα ώστε να συζητείται εδώ και μέρες και μάλιστα πολιτικά λες και πρόκειται για θέμα υψίστης σημασίας; Χωρίς καν να θίγεται το πιο ουσιαστικό. Πώς αλλού μας τρώει κι αλλού ξυνομάστε. Και εκεί που μας τρώει είναι το πώς θα συνεχίσουμε αμέριμνοι να καταστρέφουμε αυτό τον τόπο με το πρόσχημα της ανάπτυξης. Έχετε πραγματικά συνειδητοποιήσει τα «εγκλήματα» που διαπράττονται (εδώ και χρόνια) με το άλλοθι της τουριστικής ανάπτυξης; Αν όχι μπορού να σας τα συνοψίσω σε μια παράγραφο: Μία πλήρης οικοδομική αναρχία, μια ανελέητη καταστροφή του περιβάλλοντος, μια επαναλαμβανόμενη αισθητική δυσαρμονία και μια εντελώς λανθάνουσα αντίληψη περί του τι πραγματικά μας αναπτύσσει σαν χώρα που σέβεται τον εαυτό της και την ιστορία της. Δεν έχουμε πλέον

καμία ταυτότητα και κανένα χαρακτήρα και αυτό διαφαίνεται καθημερινά μέσα από τις αλληπρόσβαλλες και σπασμαδικές μας κινήσεις για ανάπτυξη. Ο ένας θέλει να κάνει λέει την Αγία Νάπα Μόντε Κάρλο, ο άλλος θέλει να φέρει κροκόδειλους, ο επόμενος χτίζει ανεξέλεγκτα πάνω στις σπηλιές της Πέγειας με την ευλογία όλων των αρμοδίων, οι άλλοι επιμένουν να θεωρούν τις παραθαλάσσιες περιοχές τσιφλίκι του κάθε ανίδεου μουχτάρη και οι παράλλοι χειροκροτούν την ανέγερση πύργων λες και πρόκειται για πολιτισμικό επίτευγμα.

Είμαστε αβάσταχτα θλιβεροί. Και ανίκανοι πλέον να αντιληφθούμε πως η έλλειψη αισθητικής παιδείας και η απουσία κοουλτούρας και πολιτισμού είναι πολύ πιο επικίνδυνες και από αυτόν ακόμα τον ιό του Δυτικού Νείλου.

Εφελτήριο για το αύριο;

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΑΔΟΥ**

Οι δύο παράλληλες κρίσεις που διέρχεται η Ελλάδα, αρχικά της οικονομίας και έπειτα της γεωπολιτικής και της ασφάλειας, έχουν ερμηνευθεί τα τελευταία χρόνια με διάφορους τρόπους. Ο πλέον επιφανειακός, αυτός στον οποίο, δυστυχώς, συμβάλλει και η συντριπτική πλειονότητα των ΜΜΕ, περιορίζεται στην αναπαγωγή του στερεοτυπικού «καβγά» ανάμεσα σε κυβέρνηση και αντιπολίτευση. Πρόκειται για μια «κλειστή» συζήτηση, η οποία δεν αφορά κανέναν, έξω από τους προσήλυτους ή εθισμένους (κατ' επάγγελμα) στον δημόσιο διάλογο. Ο απεγκλωβισμός από αυτή τη συζήτηση, σε επίπεδο που, πολλές φορές, διεξάγεται σε μια παράλληλη διάσταση, αποτελεί μία από τις προϋποθέσεις για τη σύνδεση των πολιτικών «ελίτ» με τη «νέα» ελληνική κοινωνία.

Προτού αρχίσουν να εξάγονται συμπεράσματα, βάσει των οποίων θα εξελιχθεί (θεωρητικά) η επόμενη δεκαετία ή και εικοσαετία της οντότητας εντός της οποίας κατοικούμε, αναπτυσσόμαστε ή παρακμάζουμε περίπου 10 εκατομμύρια άνθρωποι, είναι πολύ κρίσιμο να γίνει αντιληπτό ποιοι είμαστε πια. Είναι οι Έλληνες ένας λαός με εμφυλιοπολεμικές αγκυλώσεις; Είναι ακροδεξιοί; Ή μήπως είναι «κρατιστές»; Είναι αυθεντικά προοδευτικοί; Ή απλώς συμφωνούν με διάφορες προοδευτικές πολιτικές, όταν αυτές δεν έρχονται σε σύγκρουση με τις θρησκευτικές ή άλλες πεποιθήσεις τους; Τα ερωτήματα που θα μπορούσαν να τεθούν είναι άπειρα. Με πολλές απαντήσεις που θα παρέπεμπαν σε αντίστοιχες κατηγορίες ανθρώπων. Δεν είμαστε όλοι ίδιοι.

Ωστόσο, εκείνο που αντιλαμβάνονται όλοι, ανεξάρτητα από το εισόδημα, τη μόρφωση, τις πραγματικές προοπτικές, είναι η δυναμική. Αυτή είναι απούσα από τη σημερινή Ελλάδα και εξαντλείται στους αναμικτούς ρυθμούς ανάπτυξης που προέρχονται από όχι κατ' ανάγκην παραγωγικές δραστηριότητες. Ουδείς θέλει να επενδύσει είτε χρήματα είτε μόχθο σε ένα μέλλον με μόνη διακριτή εξέλιξη τις αυξανόμενες φορολογικές υποχρεώσεις ή την καταδικά σε μια στάσιμη επιβίωση. Η ίδια η έννοια της φτώχειας, την οποία κακοποιούν τακτικά οι κυβερνώντες, δεν εμπεριέχει εννοιολογικά αξιοπρέπεια ή υπερηφάνεια, παρά μόνον ως στοιχεία της προσωπικής κράσης καθενός εξ όσων την υφίστανται. Μπορεί να διαμορφωθεί σε αυτή τη χώρα ένα νέο, ανοικτό πλαίσιο το οποίο θα συμπεριλάβει και όσους θεωρούν ότι είναι «χαμένοι»; Αν ναι, έχει καλώς. Αν όχι, τότε τα πολιτικά εξαμβλώματα που γεννήθηκαν μετά το 2012 δεν θα επιστρέφουν εύκολα στη σκοτεινή σπηλιά τους...

Στην τρύπα του λαγού

Του **ΠΑΝΤΕΛΗ ΜΠΟΥΚΑΛΑ**

Και εκκλήσιν να 'κλεβες, δεν θα 'ταν βαρύτερη η αμαρτία σου. Αν απλώσεις χέρι στο παγκάρι, σημαίνει ότι ο φόβος του Θεού δεν σου λείει πολλά, πράγμα που ισχύει ακόμα και για όσους «θεοφοβούμενους» κάνουν ακόμα πιο μακριούς σταυρούς μόλις πάρουν είδηση ότι τους γράφει η κάμερα. Αν όμως απλώσεις χέρι στη UNICEF, σημαίνει ότι δεν σου λείει τίποτε ο πόνος των ανθρώπων, και μάλιστα των παιδιών. Κι αυτό είναι τρισευρότερο. Διεθνές Ταμείο Επείγουσας Βοήθειας των Ηνωμένων Εθνών για τα Παιδιά, αυτά δηλαδή να αγγλική ακρωνύμιο UNICEF. Όπως αποκαλύπτεται όμως επίσημα, ορισμένοι καλοί άνθρωποι συμμετείχαν μεν στη διοίκηση του ελληνικού τμήματος της μη κερδοσκοπικής οργάνωσης, είχαν εντούτοις άλλες έγνοιες και δεν πρόκαμαν να αποκρυπτογραφήσουν τον τίτλο της. Και να τον νιώσουν.

«Όσο προχωρούσαμε μπαίναμε πιο βαθιά στην τρύπα του λαγού και δεν θα τελείωνε ποτέ». Έτσι εξήγησε η υπεύθυνη των Κεντρικών της Γενεύνης την απόφαση να μην προχωρήσει ο αναδρομικός έλεγχος πέρα από τη δεκαπενταετία. Ανέδωσε μάλιστα στη χώρα μας ακόμα μία ανεπιθύμητη πρωτιά, λέγοντας ότι στη σταδιοδρομία της δεν είδε ποτέ άλλοτε να έχουν διαπισπαστεί τόσα ποσά και σε τόσο βραχύ χρόνο. «Ούτε καν στην Αφρική» πρόσθεσε, όπως αναφέρουν οι εφημερίδες. Είναι μαμπάλαη και πανευρωπαϊκή η άδικη συνήθεια να αντιμετωπίζουμε την Αφρική σαν πηγή της κάθε κακότητας και κατωτερότητας. Τη βλέπουμε παιδιόθεν από κάτω μας στον χάρτη, σε μια Γη εντούτοις στρογγυλή, δίχως πάνω και κάτω, και παρασυρόμαστε να νιώθουμε ανώτεροι της. Υπέρογκοι μισθοί (κάτι ταπεινά εξαχίλαρα), ανεξήγητες σπατάλες (τα πολλά για διοικητικές ανάγκες και έξοδα μάρκετινγκ, τα λιγοστά για τα παιδιά), οικολογική ανεπάρκεια, σοβαρές οικονομικές παρατυπίες, σκοτεινές προμήθειες. Γεμάτη ντροπισιαστικά ευρήματα η τρύπα του λαγού. Αγόραζε ο κόσμος τετράδια Γιούνισεφ, μπλουζάκια, γούρια, λαμπάδες, χριστουγεννιάτικες μπάλες Γιούνισεφ, με την απόλυτη σιγουριά ότι δεν θα χαθεί ούτε λεπτό. Οτι το ευρώ του θα γίνει χαμόγελο παιδιού σε κάποιο πληγωμένο μέρος της Γης. Πιο πολύ εμπιστευόταν τη Γιούνισεφ παρά τις εκκλοπασιαστικές ΜΗΚΥΟ, μία εκ των οποίων άλλωστε είχε σκανδαλίσσει παλαιότερα το πλήρωμα με τη δράση της, αφού φαίνεται ότι ούτε σ' αυτά τα κλιμάκια λειτουργεί αποτελεσματικά ο φόβος του Θεού. Τώρα; Θλίψη και οργή. Και ντροπή. Νιώθουμε όλοι μας ντροπισμένοι, γιατί εκείνοι που θα 'πρεπε να ντρέπονται δεν είχαν τέτοιες βλακώδεις ευαισθησίες.

Από την προετοιμασία στη Ρωσία για την ημέρα της νίκης της Σοβιετικής Ένωσης επί της χιτλερικής Γερμανίας στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Ανατροπή με σφραγίδα Γκουτιέρες!

Του **ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ**

Οι εξελίξεις γύρω από το Κυπριακό απέκτησαν μια απροσδόκητη κινητικότητα, παρά το γεγονός ότι οι διακοινοτικές συνομιλίες δεν υφίστανται. Ωστόσο, έχουμε πλήθος από δηλώσεις, και παρεμβάσεις. Σχόλια επί της ουσίας των πιο πάνω δηλώσεων.

Α) Ο Τ/κ ηγέτης Μ. Ακιντζί δήλωσε ότι «αν η ε/κ πλευρά είναι έτοιμη να αποδεχτεί το πλαίσιο Γκουτιέρες με τη μορφή που μας έχει υποβληθεί χωρίς να το αλλοιώνει, χωρίς να το παραποιεί με τις ερμηνείες της, να το ανακινώσουμε ως στρατηγική συμφωνία- πακέτο». Κρίνω την παρέμβαση αυτή ως μια σημαντική δήλωση προθέσεων τόσο επί της ουσίας (πλαίσιο Γκουτιέρες), όσο και επί της διαδικασίας (συνομιλίες με ανώτατο απεσταλμένο του ΟΗΕ).

Β) Ο Πρόεδρος Αναστασιάδης δήλωσε ότι «εάν ο κ. Ακιντζί αποδέχεται το πλαίσιο Γκουτιέρες, όπως αυτό διαμορφώθηκε οριστικά στις 4 Ιουλίου 2017, αυτό αποτελεί θετική εξέλιξη». Σε κατά καιρούς δημόσιες δηλώσεις του ο Πρόεδρος Αναστασιάδης δήλωνε την ετοιμότητά του για αποδοχή του πλαισίου Γκουτιέρες η οποία εκφράστηκε, και με σχετική επιτολή, που απέστειλε στον γ.γ. του ΟΗΕ. Υπενθυμίζω ότι επί του «Πλαισίου Γκουτιέρες» τόσο ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ Α. Νεοφύτου όσο και ο γ.γ. του ΑΚΕΛ Α. Κυπριανού έχουν κάνει αρκετές φορές θετικές αναφορές για το συνολικό περιεχόμενό του. Ο Α. Νεοφύτου δήλωσε θεωρεί ότι «το Πλαίσιο Γκουτιέρες είναι μια μεγάλη επιτυχία της δικής μας πλευράς και την πιστώνεται ο ίδιος ο Πρόεδρος της

Δημοκρατίας αλλά και ο υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας που έθεσαν το θέμα της Ασφάλειας, στον πυρήνα της συζήτησης. Θέλω να είμαστε ειλικρινείς. Ουδέποτε στο παρελθόν υπήρχε στην ατζέντα του Κυπριακού το θέμα της ασφάλειας», (εφ. «Ο Φιλελεύθερος», 10/9/2017). Το ΑΚΕΛ την 1η Μαΐου κάλεσε «τον Πρόεδρο Αναστασιάδη να αξιοποιήσει δημιουργικά την πρόταση Ακιντζί», σημειώνοντας ότι «είναι ξεκαθάρο ότι με το πλαίσιο Γκουτιέρες καταργείται η Συνθήκη Εγγυήσεως, τερματίζονται τα παρεμβατικά δικαιώματα και επιστρέφεται η Μόρφου υπό ελληνοκυπριακή διοίκηση. Ο ίδιος ο γενικός γραμματέας... θέτει το πλαίσιο στη βάση του οποίου καλούνται να διαπραγματευτούν οι δύο ηγέτες».

Γ. Στις 3 Μαΐου ο εκπρόσωπος του τουρκικού Υπουργείου Εξωτερικών Χαμί Ακσόι δήλωσε ότι «εμείς σε αυτή τη διαδικασία προσπαθήσαμε πάντοτε να είμαστε εποικοδομητικοί, να είμαστε ένα βήμα μπροστά αλλά δυστυχώς δεν υπήρξε αποτέλεσμα. Είναι καθαρό πως αυτό οφείλεται στη νοοτροπία της ε/κ πλευράς. Ενόσω δεν υπάρχει αλλαγή νοοτροπίας στην ε/κ πλευρά, εμείς δεν έχουμε πρόθεση να παίξουμε το ίδιο παιχνίδι. Με τη νοοτροπία των Ε/κ δεν μπορεί να επιτευχθεί λύση ομοσπονδίας. Πλέον εμείς πιστεύουμε ότι πρέπει να δοκιμαστεί ένας νέος δρόμος» (ΚΥ-ΠΕ, Α. Ανδρέου, 3 Μαΐου).

Η παρέμβαση του Υπουργείου Εξωτερικών της Τουρκίας αποτελεί συνέχεια της τοποθέτησης Τσαβούσογλου σε σύσκεψη στα Κατεχόμενα με την

Τ/κ πολιτική ηγεσία στις 20 Απριλίου. Είναι προφανές ότι ο Μ. Ακιντζί δείχνει τη θέλησή του να διευκολύνει την έξοδο από τη σημερινή στασιμότητα, και, εξ αυτού δέχεται τα πυρά των οπαδών της σχολής Ντενκτάς (Ερογλου, Ερτουγρούλογλου) και βέλη με βλέμμα στο 2020 από τον Κ. Οζερσάι. Η Άγκυρα διαμήνυσε στην ίδια σύσκεψη «όχι εκπλήξεις» από την Κύπρο στη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου στην Τουρκία, γι' αυτό και θεωρήσε αδόκιμη τη βασική δήλωση Ακιντζί.

Δ. Οι κατευθύνσεις για τα επόμενα βήματα έχουν τεθεί από τον ίδιο τον γ.γ. του ΟΗΕ Α. Γκουτιέρες, ο οποίος έγραψε τα εξής στην Έκθεσή του προς το Σ.Α. του ΟΗΕ με ημερομηνία 28 Σεπτεμβρίου 2017.

«Πιστεύω ακράδαντα ότι για να επιτύχει μια διαδικασία τόσο περίπλοκη και πολιτικά ευαίσθητη, θα πρέπει να ακολουθηθεί μια προσέγγιση πακετοποίησης για συγκεκριμένα βασικά ζητήματα, όπως αυτή που καθοδήγησε τις συζητήσεις κατά τη διάρκεια των συναντήσεων στο Κραν Μοντάνα Στο μέλλον, θα πρέπει να αναζητηθεί συμφωνία σε στρατηγικό επίπεδο για τα βασικά εκκρεμή ζητήματα τα οποία θα αποτελέσουν τη βάση για τη συνολική διευθέτηση και ότι, μετά τη σύναψη μιας στρατηγικής συμφωνίας, θα πρέπει να εκπονηθούν λεπτομέρειες σε τεχνικό επίπεδο». Από την πλευρά του γ.γ. του ΟΗΕ χρειάζεται να ληφθούν ορισμένες αποφάσεις οι οποίες θα διευκολύνουν την επανεκκίνηση της διαπραγματευτικής διαδικασίας. Πρώτο,

να δώσει στη δημοσιότητα το «Πλαίσιο Γκουτιέρες» ώστε οι πολίτες να γνωρίζουν στο σύνολό του το ντοκουμέντο, Δεύτερο, να θεωρήσει ότι οι δύο ηγέτες έχουν περάσει τη σχετική περίοδο περισυλλογής που τους ζήτησε μετά το αδιέξοδο στο Κραν Μοντάνα. Τρίτο, ότι η αναγκαία προετοιμασία ταυτίζεται με την ανοικτή υποστήριξη τους στο πλαίσιο του για να καταστεί αυτό «στρατηγική συμφωνία». Τέταρτο, να δώσει τις κατευθύνσεις στη νέα απεσταλμένη του στο Κυπριακό Τζέιν Χολ Λούτερν ώστε να αρχίσει κύκλος επαφών στη Λευκωσία.

Ε. Θεωρώ ότι ο ΟΗΕ χρειάζεται να πάρει πρωτοβουλίες για ανασυγκρότηση της διαπραγματευτικής διαδικασίας όπως διαμορφώνεται σε αυτή τη συγκυρία. Ο Α. Γκουτιέρες γνωρίζει από πρώτο χέρι τις δυσκολίες και τις προκλήσεις στο Κυπριακό, συνεπώς μπορεί ο ίδιος να καλέσει τους δύο ηγέτες να κλειδώσουν το «πλαίσιο» που φέρει το όνομά του ως «στρατηγική συμφωνία» και έτσι ανοίξει ο δρόμος για να συζητήσουν όσα αποτελούν διαφορετικές προσεγγίσεις με στόχο τη συνολική συμφωνία. Κρίνω ότι έφτασε η ώρα ο γ.γ. του ΟΗΕ να αναλάβει πιο ηγετικό ρόλο στα πράγματα, να συμβάλει πιο ενεργητικά στην ολοκλήρωση αυτού του κύκλου των διαπραγματεύσεων ώστε να φτάσουμε σε λύση και, αν όχι, να μιλήσει με σαφήνεια για τα αίτια που οδηγούν σε αλληπάλληλα αδιέξοδα.

www.larkoslarkou.org.cy

Ο δρόμος προς τον πολίτ

Του **ΣΤΑΘΗ Ν. ΚΑΛΥΒΑ**

Ο θάνατος του Γιώργου Κουρή, ο οποίος ίδρυσε και εξέδιδε την «Αυριανή», ήταν αφορμή να θυμηθούμε τη γένεση, την πορεία και την κληρονομιά μιας εφημερίδας που σφράγισε την εποχή της με μοναδικό τρόπο, συμβάλλοντας παράλληλα στην πορεία προς την παρακμή και πτώση της Ελλάδας. Από τη μία, η εφημερίδα αυτή αφοσιώθηκε, αποτύπωσε και εξέφρασε μια βαθιά κοινωνική αλλαγή: την άνοδο της μεσαιας τάξης που γεννήθηκε στα χρόνια της δικτατορίας και ενηλικιώθηκε πολιτικά τη δεκαετία του '80, δηλαδή των περιφημών «μικρομεσαίων».

Από την άλλη, συνέβαλε αποφασιστικά στη διαμόρφωση των πολιτιστικών προτύπων και της πολιτικής συνείδησης και συμπεριφοράς έκτοτε. Σήμερα, συναντά κανείς το ύφος της στις κυβερνητικές ανακοινώσεις και στον λόγο αρκετών υπουργών και κυβερνητικών στελεχών. Υπ' αυτό το πρίσμα, ισχύει απόλυτα η αναγόρευση του Γ. Κουρή στη νεκρολογία των συνεργατών του σε έναν «από τους μεγάλους εκδότες της Μεταπολίτευσης».

Η «Αυριανή» δεν ήταν απλώς μια

εφημερίδα, αλλά ένα κοινωνικό και πολιτικό φαινόμενο, ο αυριανισμός. Όπως είναι γνωστό, γνώρισε τη μεγαλύτερη ακμή της με δεκαετία του 1980 καθώς ταυτίστηκε με αυτό που ονομάστηκε αργότερα «παλιό» ή «βαθύ» ΠΑΣΟΚ. Η ταύτιση της με το κόμμα αυτό νομιμοποίησε ένα λόγο και ύφος που ως τότε ήταν περιθωριακά. Η εμβληματικότερη στιγμή της ήρθε με τις εκλογές του 1985, όταν συνέβαλε στην έκρηξη της ακραίας πόλωσης, πιέζοντας αρχικά το ΠΑΣΟΚ να αποσύρει τη στήριξή του στην επανεκλογή του Κωνσταντίνου Καραμανλή στην προεδρία της Δημοκρατίας, πανηγυρίζοντας όταν αυτό συνέβη, σπνρίζοντας τη θεσμικά προβληματική αν όχι διαβλητή προεδρική εκλογή που ακολούθησε (τα έγχρωμα ψηφοδέλτια), δίνοντας τον τόνο στην προεκλογική περίοδο και διαβάλλοντας τον αρχηγό της Νέας Δημοκρατίας Κωνσταντίνο Μητσοτάκη με τον πιο κάλπικο, χυδαίο και μάλλον αποτελεσματικό τρόπο. Θυμάμαι ακόμη το σύνθημα που δονούσε την πλατεία Συντάγματος στην τελική προεκλογική ομιλία του Ανδρέα Παπανδρέου: «Απόψε πεθαίνει ο σκύλος των ναζί».

Αργότερα, η εφημερίδα καθώς και οι πολυσχιδείς επιχειρηματικές δραστηριότητες του Γ. Κουρή διαχύθηκαν σε μια ευρύτατη πολιτική γκάμα, όμως η ουσία του αυριανισμού συμπυκνώθηκε στη δεκαετία του '80 και στις αρχές της δεκαετίας του '90, την περίοδο δηλαδή της ανόδου και παγίωσης της αρχικής εκδοχής της Πρώτης Φοράς Αριστεράς και του φαινομένου που καταγράφηκε ως «λαϊκισμός».

Το ύφος της «Αυριανής» έχει αναλυθεί εκτενώς: ακραία επιθετικό και έξαλλα χυδαίο, αδιάφορο ή και αλλεργικό προς την αλήθεια, βασισμένο στον διαχωρισμό ανάμεσα στον λαό και στους εχθρούς του: ο πρώτος (και οι εκάστοτε πολιτικοί του φορείς) έκφραση του απόλυτου καλού, ενώ οι δεύτεροι, στόχοι ασταμάτητων επιθέσεων και ακατάσχετου μίσους. Η ανάδειξη και νομιμοποίηση του λούμπεν ύφους της συνδέεται με την κυριαρχία αντίστοιχων αξιών και συμπεριφορών.

Το 1989, στο περίφημο τραγούδι του «Μην περιμένετε αστείακια», ο Διονύσης Σαββόπουλος έκανε λόγο για «του Κουτσόγιωργα τους δασύτρικους πολίτες» και τους «γνωστούς ιθαγενείς της Αυ-

ριανής τους τραγωδίες», που δεν ήταν άλλοι από «τους φρικτούς μικρομεσαίους», δίχως το ξεσάλωμα των οποίων «τα μαγαζιά ούτε το φως δεν θα πληρώσουν». Το ξεσάλωμα δεν θα ηγησε τελικά στην καταστροφή, όμως η κριτική του αυριανισμού αντιμετωπίζεται ακόμη και σήμερα ως «ελιτιστική», στοιχείο που τεκμηριώνει τη συνεχιζόμενη κυριαρχία του λούμπεν, καθώς οι αξίες που βρίσκονται στον αντιποδό του, όπως το ήθος, η εργατικότητα, η αλήθεια ως αυτοσκοπός ή η αξιοκρατία θεωρούνται «ελιτιστικές». Στην πραγματικότητα, οι ελίτ έγιναν λούμπεν και η κοινωνία πολλός.

Ηταν η πολτοποίηση αναπόφευκτη; Το ερώτημα αυτό επιδέχεται μόνο υποθέσεις. Η δική μου είναι πως δεν ήταν. Πιστεύω πως οι δυναμικότερες ελίτ της εποχής εκείνης επέλεξαν να αγκαλιάσουν την «Αυριανή» στη λογική ενός βραχυπρόθεσμου πολιτικού κέρδους, ανοίγοντας έτσι τον δρόμο για την επιβολή των αξιών της. Δημιούργησαν έτσι ένα τέρας που μας δυναστεύει ακόμη.

Ο Στάθης Ν. Καλύβας είναι καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης.

Μία στις δύο γέννες με καισαρική στην Κύπρο

Παγκόσμιο το φαινόμενο υποστηρίζουν γιατροί λόγω αύξησης των εξωσωματικών όσο και των γυναικών που γεννούν σε μεγάλη ηλικία

Του ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ

Μήνας ενημέρωσης σχετικά με την καισαρική τομή ήταν ο Απρίλιος με τον οργανισμό «Birth Forward» να διοργανώνει ξανά την εκστρατεία ευαισθητοποίησης για την καισαρική τομή. Η κατάσταση που επικρατεί γύρω από το ζήτημα απασχολεί όλο και περισσότερο τους αρμόδιους, εφόσον ένα μεγάλο ποσοστό γυναικών επιλέγει αυτή τη μέθοδο. Τα ποσοστά ξεπερνούν κάθε χρόνο το 50%, με πλέον να είναι επιβεβαιωμένο ότι μια στις δυο γέννες είναι με καισαρική.

Ο προβληματισμός καλά κρατεί στους αρμόδιους φορείς (Υπουργείο Υγείας, γυναικολόγους) με τα τελευταία ενδεικτικά, καταγεγραμμένα στοιχεία από το Υπουργείο Υγείας προς επίστρωση των προαναφερθέντων να καταδεικνύουν ότι το 2014 στην Κύπρο το ποσοστό άγγιξε το 56,9%. Για τα ιδιωτικά νοσηλευτήρια το αντίστοιχο ποσοστό είναι άνω του 60%. Η «Κ» επικοινωνήσε με τον μν Κυβερνητικό Οργανισμό «Birth Forward Cyprus» για το θέμα. Σημειώνεται ότι ο οργανισμός πραγματοποίησε το περασμένο διάστημα τη δεύτερη εκστρατεία του για τον φυσιολογικό τοκετό, με σκοπό την ενημέρωση του κοινού και δη των υποψήφιων γονιών, πριν τη γέννηση του παιδιού. Μιλώντας στην εφημερίδα για τις ενέργειες του οργανισμού η αντιπρόεδρος Ιόλη Ορφανίδη, σημείωσε ότι και κατά την περσινή πρώτη εκστρατεία προχώ-

Οι καισαρικές θα πρέπει να γίνονται στις περιπτώσεις που υπάρχουν καθαρά ιατρικοί λόγοι, μέσα από τους οποίους δεν μπορεί μία γυναίκα να γεννήσει φυσιολογικά, αναφέρουν ειδικοί.

ρησαν στην έκδοση φυλλαδίων με επιστημονικά τεκμηριωμένες πληροφορίες από τη Συμβουλευτική Επιστημονική Επιτροπή του οργανισμού.

Όπως ανέφερε, μέσα από το υλικό που εκδόθηκε στόχος ήταν η ενημέρωση για την καισαρική τομή και τα ρίσκα που εμπεριέχει, όπως επίσης και για το πώς οι γυναίκες μπορούν να αποφύγουν μια αχρείαστη όπως είπε καισαρική και να πετύχουν φυσιολογικό τοκετό. Ταυτόχρονα, το υλικό περιλαμβάνει και εισηγήσεις για απλές ενέργειες που μπορούν να γίνουν όταν όντως η γέννα με καισαρική είναι αναγκαία, ώστε να καθίσταται και η εμπειρία αυτή όσο πιο θετική γίνεται, τόσο για τις γυναίκες όσο και για τα νεογνά. «Προχωρήσαμε παράλληλα και σε ενημέρωση του κοινού για τη δυ-

Μήνας ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης σχετικά με την καισαρική τομή ήταν ο Απρίλιος, με τον οργανισμό «Birth Forward» να διοργανώνει ξανά την εκστρατεία ευαισθητοποίησης.

νατότητα φυσιολογικού τοκετού μετά από καισαρική αναφέροντας ότι το 90% των γυναικών με μία προηγηθείσα καισαρική τομή μπορεί να δοκιμάσει να γεννήσει το δεύτερο παιδί φυσιολογικά, με το 75% των γυναικών αυτών να μπορεί να το πετύχει. Καταρρίπτεται έτσι ο μύθος ότι γυναίκες δεν μπορούν να γεννήσουν φυσιολογικά μετά από καισαρική» σημείωσε σχετικά η κυρία Ορφανίδου. Τόνισε δε ότι ετοιμάζεται πλέον και νέο εκπαιδευτικό υλικό για το κοινό, σε συνεργασία με το ΤΕΠΑΚ.

Θετική ανταπόκριση

Ο οργανισμός «Birth Forward» συνέχισε και φέτος την ενημέρωση λαμβάνοντας εκ νέου θετική ανταπόκριση από το κοινό, το οποίο απευθύνεται στον ορ-

γανισμό για πληροφορίες. Γενικότερος σκοπός είναι άλλωστε η προετοιμασία των γονιών για τις κατάλληλες ερωτήσεις που θα πρέπει να γίνουν κατά την επίσκεψη στους γυναικολόγους, με επιστημονικά τεκμηριωμένα στοιχεία, ώστε να μπορεί να επιλέξει η κάθε γυναίκα την ιατρική ομάδα που θα τη στηρίξει. Μέσα από τα δεδομένα αυτά είπε η κ. Ορφανίδου, «παίρνοντας όλες τις πληροφορίες που χρειάζονται θα μπορούν να επιλέξουν ποιον τρόπο γέννας επιθυμούν».

Σημειώνεται ότι ο οργανισμός «Birth Forward» τονίζει ότι η κάθε γυναίκα θα πρέπει προτού πάρει την όποια απόφαση για το πώς θα επιλέξει τελικώς να γεννήσει, να ενημερώνεται πλήρως για να μπορεί να επιλέγει σωστά την ιατρική της ομάδα.

Μελετούν δεδομένα

Τα δεδομένα που έχουν ενώπιόν τους με το μεγάλο ποσοστό καισαρικών στη χώρα μας μελετούν και οι ίδιοι οι γυναικολόγοι, με την πρόεδρο της Γυναικολογικής Εταιρείας Κύπρου Αφροδίτη Ελισσαίου να τονίζει στην «Κ» ότι το υψηλό αυτό ποσοστό παρατηρείται τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα. Όπως υποστήριξε, βλέποντας και οι ίδιοι το γεγονός της αύξησης των καισαρικών τα τελευταία χρόνια βρίσκονται σε μια διαδικασία συνεννόησης με το Υπουργείο Υγείας για μια σειρά δράσεων, ώστε να βρεθούν οι τρόποι μείωσης των καισαρικών. Όπως σημείωσε, η καισαρική θα πρέπει να εφαρμόζεται στις περιπτώσεις που υπάρχει αυστηρή ιατρική ένδειξη, τονίζοντας, ωστόσο, ότι σε κάποιες περιπτώσεις γίνεται δεκτή και η επιθυμία της γυναίκας να προχωρήσει με καισαρική. Σε αυτές τις περιπτώσεις, όπως είπε, θα πρέπει να γίνεται ενδελεχής συζήτηση για τους λόγους που η ίδια η γυναίκα θέλει να γεννήσει με καισαρική και αν οι λόγοι είναι πολύ σοβαροί, γίνονται σεβαστοί και από τον ίδιο τον γιατρό. Παράλληλα υποστήριξε ότι η αύξηση του ποσοστού καισαρικών είναι παγκόσμιο φαινόμενο, γεγονός στο οποίο συνέβαλε και η αύξηση τόσο των εξωσωματικών όσο και η αύξηση των γυναικών που γεννούν σε μεγάλη ηλικία. «Πρέπει να δοθεί το μήνυμα στον κόσμο ότι οι καισαρικές θα πρέπει να γίνονται όταν υπάρχουν καθαρά ιατρικοί λόγοι, μέσα από τους οποίους δεν μπορεί μία γυναίκα να γεννήσει φυσιολογικά. Το θέμα των καισαρικών είναι πολύ ευαίσθητο και δεν θα πρέπει να σταθούμε εναντίον τους καθώς μπορούν να σώσουν ζωές τόσο γυναικών όσο και βρεφών, όταν υπάρξει κάποια επιπλοκή κατά την εγκυμοσύνη», ανέφερε καταληκτικά.

ΕΠΙΣΗΜΗ ΣΥΛΛΟΓΗ FIFA WORLD CUP

OFFICIAL LICENSED STICKER ALBUM

FIFA WORLD CUP RUSSIA 2018

PANINI

ΔΩΡΟ
Τα πρώτα αυτοκόλλητα για να ξεκινήσετε τη συλλογή σας!

OFFICIAL LICENSED PRODUCT

#paninififaworldcup

PANINI

www.paninigroup.com

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 13 ΜΑΪΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Κρατάνε το σχοινί τεντωμένο Ισραήλ-Ιράν

Το σκηνικό αντιπαράθεσης δύο περιφερειακών δυνάμεων με αφορμή τις τελευταίες εξελίξεις, ταραίζει τα νερά στη Μέση Ανατολή

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Δύο περιφερειακές δυνάμεις, το Ιράν και το Ισραήλ, δημιουργούν μέτωπο αντιπαράθεσης με αφορμή τις τελευταίες εξελίξεις στο πολεμικό πεδίο της Συρίας και τις πυρηνικές φιλοδοξίες της Ισλαμικής Δημοκρατίας. Ιρανικές δυνάμεις δέχονται μεγάλη αεροπορική επίθεση στη Συρία, την οποία η Ουάσιγκτον χρεώνει στο Ισραήλ. Στον απόηχο αυτής της εξέλιξης, ο πρωθυπουργός του Ισραήλ σπεύδει να κερδίσει την υποστήριξη της παγκόσμιας κοινής γνώμης με νέες πληροφορίες που έδωσε στη δημοσιότητα σχετικά με το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν.

Το σχετικό διάγγελμα του Μπέντζαμιν Νετανιάχου που πραγματοποιήθηκε την προηγούμενη Τρί-

Ο Μπέντζαμιν Νετανιάχου εμφανίζεται αποφασισμένος για την απομάκρυνση της ιρανικής απειλής από τα βόρεια σύνορα του Ισραήλ.

τη, δεν κατάφερε να πείσει την Ε.Ε. και μερίδα της διεθνούς κοινότητας. Η πρώτη επιμένει για τη διατήρηση και διαιώνιση της συμφωνίας για τα πυρηνικά του Ιράν και την ίδια ώρα μέρος της παγκόσμιας κοινής γνώμης, πρωτεύουσες της ανατολικής Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής, προσεγγίζουν με προβληματισμό και σκεπτικισμό τις «αποκαλύψεις» του Ισραήλ. Παρά την «αποτυχία» του διαγγέλματος και των αποκαλύψεων του κ. Νετανιάχου οι αναλυτές στο Τελ Αβίβ και την Τεχεράνη επιμένουν για τη σοβαρότητα της όλης κατάστασης. Εστιάζουν δε στα παρασκηνιακά κίνητρα του Ισραηλινού Πρωθυπουργού, ενώ από το Ιράν προειδοποιούν ότι το Ισραήλ παρσέρνει ολόκληρη την περιοχή σε νέες περιπέτειες.

Η πραγματική ατζέντα

«Ο Μπέντζαμιν Νετανιάχου είναι αποφασισμένος. Ως ένας ηγέτης ο οποίος δεν συνπιθίζει να προσεγγίζει θετικά κάθε είδους περιπέτεια, την

Παρά την «αποτυχία» του διαγγέλματος και των αποκαλύψεων του Νετανιάχου οι αναλυτές σε Τελ Αβίβ και Τεχεράνη επιμένουν στη σοβαρότητα της κατάστασης.

τελευταία περίοδο επιλέγει διαφορετικό τόνο. Εμφανίζεται αποφασισμένος για την απομάκρυνση της ιρανικής απειλής από τα βόρεια σύνορα του Ισραήλ. Δεν πρόκειται να επιτρέψει την εδραίωση της ιρανικής παρουσίας στη Συρία». Η παραπάνω επισήμανση έρχεται από τον Ισραηλινό αναλυτή Μπεν Κασπίτ, ο οποίος παρακολουθεί από κοντά τις κινήσεις του Τελ Αβίβ στο διπλωματικό πεδίο. Σύμφωνα με τον κ. Κασπίτ, οι νέες κινήσεις του Τελ Αβίβ στο ζήτημα του Ιράν σχετίζονται με τις εξελίξεις στο εσωτερικό πολιτικό πεδίο του Ισραήλ. Ο ίδιος υπενθυμίζει ότι ο Νετανιάχου είναι ένας ηγέτης που έχει αποτύχει τα τελευταία χρόνια να θέσει τέλος στην ιρανική απειλή, στο ιρανικό πυρηνικό πρόγραμμα και στην ηγεμονία της Χαμάς στη Γάζα. Σήμερα, ο Ισραηλινός πρωθυπουργός ο οποίος ζητάει από τη χώρα του να αγνοήσει τα προαναφερόμενα, αλλάζει σελίδα και εμφανίζεται έτοιμος για όλα τα ενδεχόμενα στο ιρανικό μέτωπο. Αυτή

Το Ισραήλ αντιμετωπίζει ζήτημα επιβίωσης. Έχει χάσει τις ελπίδες του σε πολλά ζητήματα και εμφανίζεται απομονωμένο στην περιοχή, λένε στο Ιράν.

η αποφασιστικότητα του Νετανιάχου προβληματίζει τον Κασπίτ, ο οποίος πλέον δεν αποκλείει κανένα ενδεχόμενο στις σχέσεις της χώρας του με το Ιράν. Την ίδια στιγμή, ο αφήνει να εννοηθεί ότι η συγκεκριμένη αποφασιστικότητα του πρωθυπουργού του Ισραήλ, σχετίζεται άμεσα με τις πιέσεις που δέχεται ο ίδιος στο εσωτερικό. Έτσι προκύπτει το συμπέρασμα ότι η «ιρανική απειλή» παρέχει το κατάλληλο άλλοθι στον Νετανιάχου για να τροποποιήσει την επικαιρότητα στο Ισραήλ και παράλληλα του παρέχεται η δυνατότητα να συμμετέχει στις επόμενες εκλογές από θέση ισχύος, προβάλλοντας την αποφασιστικότητά του αλλά και προτάσεις για τα εθνικά ζητήματα του Ισραήλ.

Η ανάγνωση της Τεχεράνης

Όπως ο κ. Κασπίτ έτσι και η Τεχεράνη, στο σημείο που έχουν φτά-

Η Ε.Ε. επιμένει για τη διατήρηση και διαιώνιση της συμφωνίας για τα πυρηνικά του Ιράν.

σει σήμερα οι εξελίξεις, δεν βιάζεται να αποκλείσει κανένα ενδεχόμενο στην αναμέτρσή της με το Τελ Αβίβ. Σε αντίθεση με το Ισραήλ, το Ιράν το οποίο δέχεται μεγάλες πιέσεις από τη διεθνή κοινότητα, αποφεύγει να κατονομάσει τον πόλεμο ως μια εκ των επιλογών του. Ωστόσο, το συγκεκριμένο πολεμικό μοτίβο αφήνει το στίγμα του σε όλες τις τοποθετήσεις των Ιρανών αναλυτών και αξιωματούχων. «Το Ισραήλ αντιμετωπίζει ζήτημα επιβίωσης.

Έχει χάσει τις ελπίδες του σε πολλά ζητήματα και εμφανίζεται απομονωμένο στην περιοχή», είναι η επισήμανση του στενού συνεργάτη και συμβούλου του θρησκευτικού ηγέτη του Ιράν, Αλί Ακμπάρ Βελαγιετί, σχετικά με τις νέες εξελίξεις. Σύμφωνα με τον ίδιο, οι τελευταίες εξελίξεις σχετίζονται με τις νίκες της Ισλαμικής Δημοκρατίας και της Συρίας στο πολεμικό πεδίο και αποτελούν κομμάτι της κορύφωσης της αντιπαράθεσης των δύο περιφερειακών δυνάμεων.

Αρματολοί και Κλέφτες

Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ

Το τουρκικό εμπορικό, διαβάζουμε στην επίσημη ανακοίνωση του ΓΕΝ, «προσέγγισε και επακούμβησε με την κανονιοφόρο ΑΡΜΑΤΩΛΟΣ». Να σταθούμε, κατ' αρχάς, στη διαπίστωση ότι, τεχνικά, το είδος της επαφής, την οποία τόσο κομπάζει περιγράφει το ΓΕΝ στην ανακοίνωσή του, δεν είναι κάτι απλό. Δεν είναι, ας πούμε, μια φιγουρατζιδική μανούβρα με το τζετ-σκι. «Επακούμβηση», για να μείνουμε στην ορολογία της ανακοίνωσης, μεταξù σκαφών τέτοιου όγκου και μάλιστα χωρίς ζημιές, είναι κάτι δύσκολο και σπάνιο. (Αν δηλαδή οι περιστάσεις δεν ήσαν πονηρές, θα έλεγαν και συγχαρητήρια σε αυτούς που το κατάφεραν!..)

Δεν νομίζω, όμως, ότι είναι εξόχως σοβαρό ζήτημα η «επακούμβηση». Στο κάτω κάτω, δεν είναι «παρακούμβηση» — έχουν σημασία οι λέξεις. Θυμίζω ότι ο όρος «παρακούμβηση» έχει χρησιμοποιηθεί από κυβερνήσεις του παρελθόντος, στα τέλη της δεκαετίας του 1990, για την περιγραφή στενών, πλιν ανεπιθύμητων, ελληνοτουρκικών επαφών μεταξù πλοίων. Η «παρακούμβηση» υποδηλώνει πρόθεση, ίσως και δολιότητα, ενώ η «επακούμβηση» είναι πιότερη μορφή επαφής, που μπορεί να έχει συμβεί και τυχαία. Όταν το χέρι του άνδρα ανάλαφρα ακουμπά το δικό της, καθώς παίζουν ντορέτα στο πιάνο, όπως συμβαίνει λ.χ. στα μυθιστορήματα της Τζέιν Οστιν, μπορούμε να μιλούμε για «επακούμβηση».

Επειτα, είναι το όνομα της κανονιοφόρου που ενδεχομένως να έπαιξε ρόλο στην επαφή: «Αρματολός». Δεν σας λέει κάτι; Οι αρματολοί, όπως ξέρουμε, ήσαν ένοπλοι χριστιανοί στην υπηρεσία των Οθωμανών· ήσαν, κατά κάποιον τρόπο, μισθοφόροι χωροφύλακες. Δεν τολμώ να εκθέσω πλήρως τις υποψίες μου, αλλά γιατί να αποκλείσουμε τον παράγοντα της νο-

σταλγίας, όταν μάλιστα η συμπεριφορά και οι αξιώσεις της Τουρκίας στο διεθνές πεδίο περιγράφονται ως νεοοθωμανικές;

Γνώριζα ότι, κάπου διακριτικά, υπάρχει στην Αθήνα μία οδός «Αρματολών και Κλεφτών», αλλά δεν φανταζόμουν ότι διαθέτουμε πολεμικό πλοίο με το όνομα «Αρματολός». Αραγε διαθέτει ο στόλος

μας την αδελφή κανονιοφόρο του «Αρματολού», τον «Κλέφτη»; Δεν νομίζω, γιατί και ιστορικά αν το πάρουμε οι συγκεκριμένες ιδιότητες συνήθως εναλλάσσονταν στα ίδια πρόσωπα: ο κλέφτης γινόταν αρματολός, για να ξαναγίνει κλέφτης στη συνέχεια κ.ο.κ. Συνεπώς, όταν λέμε «αρματολός» υπονοούμε συγχρόνως και «κλέφτης». Αφήστε, δε, ότι θα ήταν προφανέστατα γελοίο

να υπάρχει σκάφος με το όνομα «Κλέφτης». Θα στερούσε τη χλιοτραγουδισμένη κλεφτουριά από την αύρα της εξιδανικευσης, που της έχει αποδώσει ο μύθος και θα την παρουσίαζε ως αυτό που ήταν κατά κύριο λόγο: κλέφτες. Κλέφτες ένοπλοι και, γι' αυτό, χρήσιμοι όταν εντάχθηκαν στον αγώνα.

Ωστόσο, θα έπρεπε να είχαμε

την κανονιοφόρο «Κλέφτης». Το οφείλουμε στην πραγματική παράδοσή μας, όχι την εξιδανικευμένη, να έχουμε πολεμικό πλοίο με αυτό το όνομα, όπως —γιατί όχι— και με το όνομα «Κοτσοαμπάσης». Αυτοί είναι οι γηγενείς θεσμοί που διαμόρφωσαν τη νοστροπία η οποία επιτρέπει, λ.χ., στα ΕΛΤΑ να παρακρατούν, για την κάλυψη δικών τους αναγκών, τα ποσά των λογαριασμών της ΔΕΗ, που πληρώνουν οι καταναλωτές μέσω των ταχυδρομείων. Είναι μια εταιρεία, υποτίθεται, δημοσίας ωφελείας αυτή που ακολουθεί τη συγκεκριμένη αισχρή πρακτική, εις βάρος των ανθρώπων που αγοράζουν με καλή πίστη τις υπηρεσίες της, απολύτως αναισθητή στη ζημία που τους προξενεί.

Δημόσιες επιχειρήσεις, υποτίθεται κοινής ωφελείας, που λειτουργούν πρωτίστως για το όφελος των εργαζομένων σε αυτές, φθάνοντας μάλιστα στο σημείο να παρακρατούν χρήματα των πελατών τους, είναι μία μορφή μετεξέλιξης της κλεφτουριάς.

Διότι και οι ηρωικοί κλέφτες του εθνικού μύθου ποιον νομίζετε ότι έκλεβαν, μόνον τον πλούσιο Τούρκο αγά; Την πλήρως κυρίως ο ανυπεράσπιστος χριστιανικός πληθυσμός. Γιατί, λοιπόν, να μην έχουμε και μια κανονιοφόρο με το όνομα «Κλέφτης»;

ΜΑΪΟΣ 2018

Γαστρονόμος

Η ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ ΧΩΡΙΣ ΜΥΣΤΙΚΑ

ΓΕΥΜΑ ΣΤΗΝ ΤΟΣΚΑΝΗ

ΤΩΡΑ ΚΑΙ ONLINE:
WWW.GASTRONOMOS.COM.CY

Αρνάκι στη γάστρα
από τον Αστέριο Κουστούδη
Μοναδικές συνταγές με φράουλες
από τη Νένα Ισχυρνόγλου

Κυπριακά και light
από τη Μαριλένα Σταύρου
Η σοκολάτα με κυπριακό twist
από την Αθηνά Λοϊζίδου

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 13 ΜΑΪΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Μπούνκερ

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Εχοντας παρατηρήσει τρεις-τέσσερις πρωθυπουργούς προς το «τέλος» συνειδητοποιείς ότι μερικά πράγματα δεν αλλάζουν... Τα σημάδια της απουσύνθεσης είναι σχεδόν τα ίδια, ανεξάρτητα από το ποιος είναι ο ένοικος του Μεγάρου Μαξίμου. Η διακυβέρνηση της χώρας και το «Μαξίμου» έχουν έναν τρόπο να εξαντλούν ακόμη και τους πιο ανθεκτικούς, ακόμη και εκείνους που μπηκάν σε αυτό με τρομερή ορμή ή και θράσος.

Το ενδιαφέρον είναι ότι λίγο πριν από το τέλος αρχίζει να εδραιώνεται μία αίσθηση άρνησης της πραγματικότητας. «Εγώ να χάσω από αυτόν; Ούτε μία στο εκατομμύριο, στο υπογράφω», είναι μία έκφραση που ακούς συχνά όταν τα σύννεφα μαζεύονται

Λίγο πριν από το τέλος, στο Μέγαρο Μαξίμου αρχίζει να εδραιώνεται μια αίσθηση άρνησης της πραγματικότητας.

απειλητικά στον ορίζοντα. Είναι και ένα περίεργο πράγμα. Εκεί προς το τέλος νιώθεις τόσο άνετα στο Μαξίμου, που ξεχνάς ότι είσαι προσωρινός ένοικός του και πως πριν από εσένα πέρασαν πολλοί, το ίδιο θα συμβεί και μετά. Λίγο η συνήθεια, λίγο η γοητεία της εξουσίας, υπνωτίζουν ακόμη και τα πιο καλά πολιτικά ένστικτα. Αρχίζεις να μην καταλαβαίνεις τι σκέπτεται ο κόσμος... εκεί έξω. Και το χειρότερο; Πιστεύεις ότι εσύ δίνεις μάχες, περνάς άπειρες ώρες, θυσιάζεσαι κ.λπ. και ο κόσμος δεν το καταλαβαίνει.

Και ενώ είχες συνηθίσει όλα να σου «βγαίνουν», ξαφνικά τίποτα δεν γίνεται σωστά και αρχίζει να λειτουργεί ο νόμος του Μέρφι.

Τουρκικά παραλειπόμενα

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΟΡΔΑΝΙΔΗ**

Η υποβάθμιση της Τουρκίας στη βαθμίδα των χωρών με πιστοληπτική ικανότητα «σκουπίδια», από τον αμερικανικό οίκο αξιολογήσεως Standard&Pors, καταδεικνύει ότι ο πρόεδρος Ταγίπ Ερντογάν δεν έχει να αντιμετωπίσει μόνον τους εσωτερικούς πολιτικούς του αντιπάλους, στις επικείμενες εκλογές της 24ης Ιουνίου, ή την άκρως αρνητική στάση ορισμένων ισχυροτάτων ηγετών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και ένα τμήμα του διεθνούς οικονομικού κατεστημένου.

Ενόχλησε πολύ ο κ. Ερντογάν και ιδιαίτερα η σύμπλευσή του – αδιευκρίνιστη ως προς το βάθος της– με τη Ρωσία του Βλαντιμίρ Πούτιν, αλλά και το Ιράν. Νουθεσίες,

Όλες οι ενδείξεις δείχνουν, προς το παρόν, ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση αυτοπεριορίζεται και προσλαμβάνει χαρακτήρα μάλλον περιφερειακό.

πιέσεις, θορυβώδεις επικρίσεις σε διαφόρους τόνους διατυπώθηκαν κατά καιρούς από ηγέτες της Ευρώπης και θεσμικά όργανα της Ε.Ε. Δεν είναι, συνεπώς, παράδοξο ότι ο χρόνος που επελέγη από την S&P για να απαξιώσει αιφνιδιαώς την πιστοληπτική ικανότητα αυτής της χώρας να εξυπηρετούσε και κάποιες άλλες σκοπιμότητες, δεδομένου ότι ο κ. Ερντογάν οφείλει τη δημοτικότητα του στο γεγονός ότι παρέλαβε μία Τουρκία οικονομικώς εξαθλωμένη και την ενέταξε στους G-20 – στην ομάδα των οικονομικώς ισχυροτέρων κρατών.

Δεν ενδιαφέρει θεωρητικώς κανέναν εκθέρονο πολίτη της Ελλάδας –ή και πολιτικό της χώρας μας– ποιος θα είναι ο νικητής των εκλογών της 24ης Ιουνίου στην Τουρκία. Αν και είναι περίπου βέβαιο πως σε περίπτωση που κατισχύσει ο όποιος αντίπαλος του κ. Ερντογάν,

Νεύρα, ένταση, κούραση πολλαπλασιάζουν τα λάθη και τις γκρίνιες.

Πάντοτε σε αυτή την τελευταία περίοδο φταίνε οι δημοσιογράφοι και γενικά τα μέσα ενημέρωσης. Άλλοτε γιατί δεν ακολουθούν την ατζέντα που σχεδιάζει το Μαξίμου, άλλοτε γιατί σιγά - σιγά προσκωρούν στην αντιπολίτευση. «Μα είναι δυνατόν να μην παίζουν αυτό το θέμα;», αναρωτιούνται οι σύμβουλοι και κατόπιν αρχίζουν τη σενarioλογία. Ένα φαινόμενο που προκαλεί πολύ μεγάλη ένταση είναι οι μικροί και μεγάλοι διαπλεκόμενοι, οι οποίοι από εκεί που ήταν «κοληπτοί» αρχίζουν να την κάνουν με μικρά πηδηματάκια. Ο κύκλος της εξουσίας είναι σκληρός και αδυσώπητος. Οι παλαιοί διαπλεκόμενοι τον έχουν διανύσει τόσες φορές, που μετά βίας συγκρατούν ονόματα υπουργών και συμβούλων. Οι νεότεροι είναι πιο άγαρμποι. Κάπως έτσι φτάνει το Μαξίμου να γίνει ένα μεγάλο μπουνκερ, στο οποίο βρίσκονται κάθε μέρα άνθρωποι που νιώθουν κουρασμένοι, πικραμένοι, προδομένοι και χωρίς ανάσες. Αγαπημένο σπορ σε αυτές τις δύσκολες στιγμές, οι μεγάλοι εχθροί. Λειτουργεί σαν τονωτικό ελιξίριο η ανακάλυψη ή κατασκευή τους. Θεωρούνται υπεύθυνοι για κάθε τι κακό και τους αποδίδονται μεταφυσικές ικανότητες. Επειδή η σημερινή κυβέρνηση κατάφερε να βάλει μια πιο άγρια διαπλοκή στη θέση της παλιάς, η αγωνία να μη βρεθεί κανείς σε διασταυρούμενα «πυρά» είναι ακόμη πιο μεγάλη.

Μέσα σε αυτό το σκηνικό, πλησιάζει η ώρα που οι σημερινοί ένοικοι του Μαξίμου θα συνειδητοποιήσουν πως και η χώρα μπορεί να ζήσει χωρίς αυτούς στο τιμόνι και το συγκεκριμένο Μέγαρο θα γίνει για λίγο σπίτι κάποιου άλλου.

η πορεία των ελληνοτουρκικών σχέσεων θα είναι πιθανότατα πιο προβληματική, αφού οι σύμμαχοί μας θα σπεύσουν να στηρίξουν εκθύμως το νέο καθεστώς. Από την άποψη αυτή, δεν είναι απολύτως συμβατές ενδεχομένως οι επιδιώξεις των εταίρων μας, εν σχέσει πάντοτε με την Τουρκία, με τα ειδικά συμφέροντα –γεωγραφικά και ιστορικά– της χώρας μας.

Κάποιοι στην Αθήνα αναθάρρησαν από το γεγονός ότι ο νέος προϋπολογισμός της Ε.Ε. προβλέπει αύξηση των κονδυλίων για την κοινή άμυνα και για τη φύλαξη των ευρωπαϊκών συνόρων. Δεν θα ήταν σκόπιμο να λαομονεϊται, όμως, ότι από την εξαγγελία έως την εφαρμογή της όποιας ευρωπαϊκής «στратηγικής» μεσολαβεί δυσανάλογα πολύς χρόνος.

Πέραν τούτου, όλες οι ενδείξεις δείχνουν, προς το παρόν, ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση αυτοπεριορίζεται και προσλαμβάνει χαρακτήρα μάλλον περιφερειακό. Για μια μεγάλη δύναμη όμως –όπως αυτοπροσδιορίζεται η Ένωση– το γεγονός αυτό αποτελεί τεράστιο μειονέκτημα. Αντίθετα, οι Ηνωμένες Πολιτείες του προέδρου Ντόναλντ Τραμπ ακολουθούν πολιτική παγκόσμιας εμβέλειας δίχως να λαμβάνουν υπ' όψιν τις ευρωπαϊκές «ευαισθησίες» ή να αγωνίζονται να πείσουν τους εταίρους τους, όπως συνέβαινε επί της προεδρίας του Μπιλ Κλίντον ή ακόμη και του Τζορτζ Μπους.

Τέλος, ενόψει της εξόδου της από την Ε.Ε., και η Βρετανία επιχειρεί να θέσει σε εφαρμογή παρόμοια στρατηγική, δίδοντας έμφαση στην καλλιέργεια διμερών σχέσεων με τις χώρες της Ευρώπης και αξιοποιώντας τους δεσμούς της με τις χώρες της Κοινοπολιτείας. Εάν το επιχειρούσε μόνη θα ήταν δυσχερέστατο, αλλά σε συνδυασμό με την επικρατούσα τάση στην Ουάσιγκτον είναι μία ενδιαφέρουσα προσοικτιση. Ο ρόλος της Τουρκίας σε αυτή τη νέα δυναμική που αναπτύσσεται θα είναι κρίσιμος, και αυτό είναι κάτι που αφορά άμεσα την Ελλάδα.

Πριν από 50 χρόνια, τον Μάη του '68, νέοι σε δυτικές χώρες ξεσηκώθηκαν, αγανακτισμένοι με το «κατεστημένο», με τον πόλεμο στο Βιετνάμ, με το ότι η ζωή δεν πήγαινε ακριβώς όπως θα ήθελαν. Οπλισμένοι με ιερή δυσφορία, εξεπλάγησαν όταν είδαν τα καθεστώτα των γονιών τους να κλονίζονται υπό την επέλασή τους. Έτσι καθιερώθηκε σε πολλές χώρες ο σύγχρονος μύθος ότι οι νέοι κατέχουν το πώς πρέπει να διαμορφώνεται η κοινωνία – και η δοξασία ότι η επανάσταση είναι ιερός σκοπός.

Στην Ευρώπη σήμερα, οι νέοι του '68 βρίσκονται σε ηλικία συνταξιοδότησης, αλλά η ιδέα της δυναμικής αμφισβήτησης του καθεστώτος αντέχει, τροφοδοτείται από κοινωνικά προβλήματα που απαιτούν άμεσες λύσεις. Η ανισότητα, η ανεργία, η μαζική μετανάστευση, η αίσθηση ότι οι νέες γενιές έχουν λιγότερα να περιμένουν από τη ζωή απ' ό,τι οι γονείς τους οδηγούν είτε σε ακραίες σκέψεις και συμπεριφορές είτε στην απάθεια. Η τεχνολογία που βρίσκεται στην παλάμη του καθενός δημιουργεί μια ισοτία απαι-

τήσεων την ώρα της μεγάλης ανισότητας στις ευκαιρίες. Εχουν δικαιοδοσιο διαμαρτύρονται και ανησυχούν. Αυτό το δικαιο, όμως, δίνει αφορμή και άλλοθι σε όσους θέλουν να εκφράσουν αντικοινωνικά αισθήματα με εγκληματική συμπεριφορά (όπως τα «αντάρτικα πόλνς» που φύτρωσαν σε κάποιες δυτικές χώρες και ακόμη βρίσκουν μιμνπές στη χώρα μας). Αυτό δεν σημαίνει, ασφαλώς, ότι οι νέοι δεν πρέπει να διαμαρτύρονται, αλλά να γνωρίζουν –και αυτοί και η κοινωνία– ότι η απαίτηση για καλύτερο αύριο και η βία δεν είναι συνώνυμα. Ευθύνη της πολιτείας είναι να επιδιώκει λύσεις και στα προβλήματα της κοινωνίας και στις επικίνδυνες συμπεριφορές: όσο κυριαρχεί η αδράνεια των ηγεσιών, ο θυμός θα αυξάνεται.

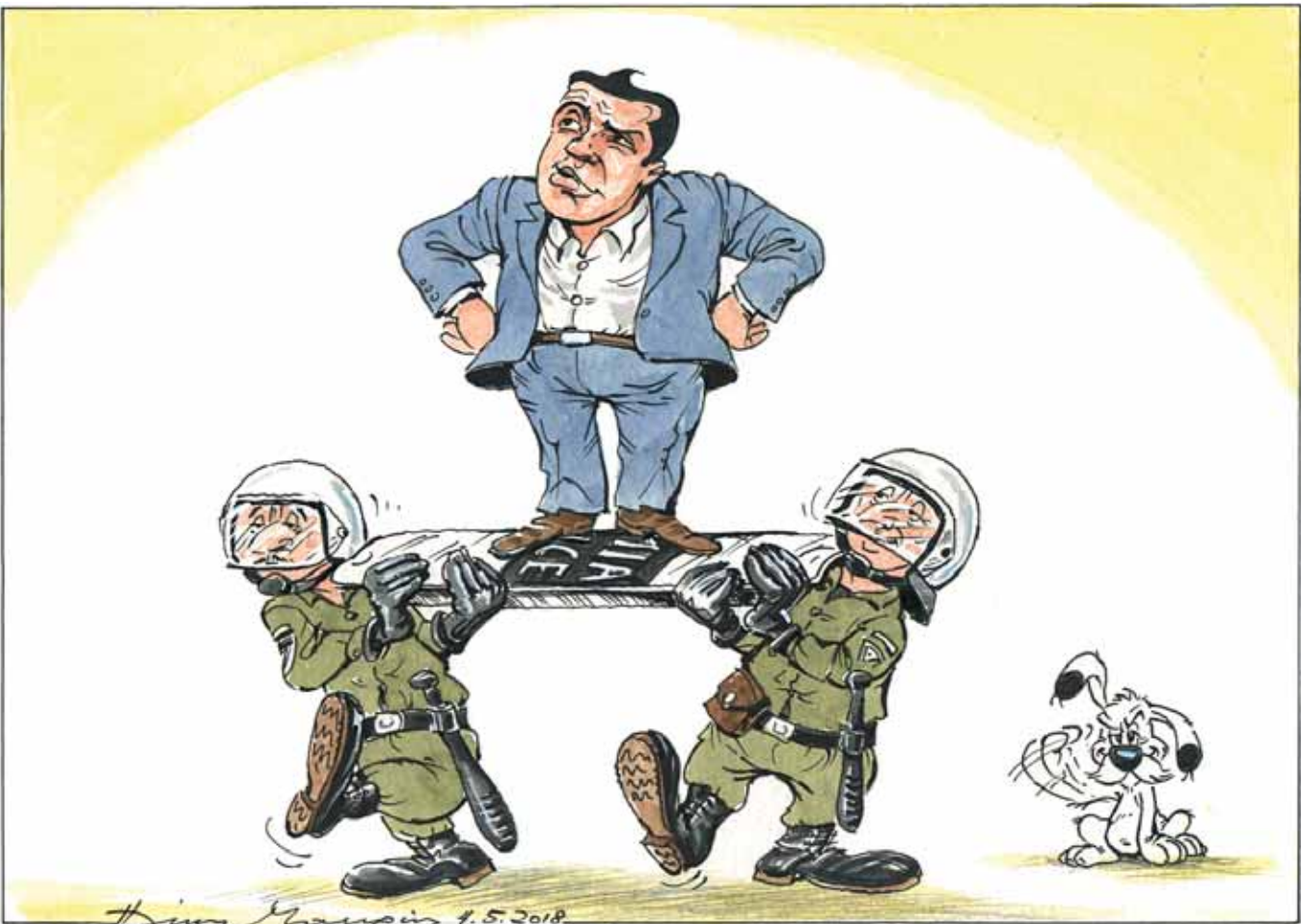
Υπάρχει, όμως, και μια άλλη επέτειος που αξίζει να θυμόμαστε εφέτος: τα 100 χρόνια από τη διακήρυξη των «14 σημείων» του Γούντροου Ουίλσον. Στις 8 Ιανουαρίου του 1918, σχεδόν δέκα μήνες πριν από τη λήξη του Α' Παγκοσμίου, ο Αμερικανός πρόεδρος εξέθεσε σε διάγγελμα τις σκέψεις του για το πώς θα έπρεπε να διαμορφωθεί ο κόσμος

μετά τον πόλεμο. Τα «14 σημεία», όπως έμειναν στην Ιστορία, στόχευαν στην κατάργηση των παραγόντων που είχαν οδηγήσει στον Μεγάλο Πόλεμο και στη θέσπιση μηχανισμών για την πρόληψη νέου πολέμου. Συμπεριελάμβαναν την κατάργηση μυστικών συμφωνιών μεταξύ χωρών, τη μείωση των εξοπλισμών και την καθιέρωση του ελεύθερου εμπορίου και της ελεύθερης ναυσιπλοΐας. Ο Ουίλσον πρότεινε στις αποικιοκρατικές χώρες να ελέγξουν τη συμπεριφορά τους, προς όφελος των ιθαγενών αλλά και των ιδίων των αποικιοκρατών. Πρότεινε, επίσης, την αυτοδιάθεση κατατρεγμένων μειονοτήτων. Πάνω απ' όλα, όμως, ο Αμερικανός πρόεδρος επιδίωκε τη θέσπιση διεθνούς οργανισμού που θα ασχολούνταν με τη συλλογική ασφάλεια.

Το σχέδιο του Ουίλσον ήταν να πείσει τη Γερμανία να σταματήσει να μάχεται και να συμμετάσχει στη νέα κατάσταση. Σύντομα, όμως, ο πρόεδρος είδε ότι κύριος στόχος της Βρετανίας και της Γαλλίας ήταν να κρατήσουν ό,τι μπορούσαν από τις κατακτήσεις τους και να πάρουν από τη Γερμανία ό,τι μπορούσαν

μετά την ήττα της. Επιπλέον, ο Ουίλσον απέτυχε στην απεγνωσμένη του προσπάθεια να πείσει τη Γερουσία να αποδεχθεί τη συμμετοχή των ΗΠΑ στην Κοινωνία των Εθνών. Γνώριζε ότι, χωρίς τη χώρα του, ο οργανισμός θα αποτύχαινε και δεν θα αργούσε να ξεσπάσει νέος πόλεμος. Οι φόβοι του δικαιώθηκαν. Ο πόλεμος που άρχισε 21 χρόνια μετά τη λήξη του πρώτου ήταν ακόμη πιο καταστροφικός. Μόνο τότε κατάλαβαν όλες οι χώρες τη σημασία της συλλογικής πολιτικής και οικονομικής ασφάλειας: τότε οι νικητές θέσπισαν τα όργανα που εξασφάλισαν την κυριαρχία της φιλελεύθερης δημοκρατίας για πολλές δεκαετίες.

Σήμερα αυτή η τάξη κλονίζεται από πολλές πλευρές. Οφείλουμε να θυμόμαστε τις προτάσεις και τους φόβους του Ουίλσον. Το 2018 δεν είναι τόσο ταραγμένο όσο το 1918, αλλά ούτε τόσο σταθερό όσο το 1968. Καθώς κυριαρχούν τάσεις διάλυσης, εναπόκειται σε κάθε χώρα να κατανοήσει ότι, παρ' όλες τις εσωτερικές διαμάχες, ανησυχίες και ασχολίες, η δική της ασφάλεια εξαρτάται από τη συλλογική.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ / Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

Όσοι διακοσμούν την παρακμή

Τεκμήριο προχωρημένης κοινωνικής παρακμής είναι να χαμπαλώνει συνεχώς ο πίκυς των φιλοδοξιών όσων αναλαμβάνουν ευθύνες ηγετών. Από τα εκατομμύρια των πολιτών ένας και μόνο πολιτής θα φτάσει να γίνει Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ένας πρωθυπουργός ή πρόεδρος της Βουλής ή πρόεδρος Ανώτατου Δικαστηρίου ή αρχιεπίσκοπος ή αρχηγός των Ενόπλων Δυνάμεων. Σε αυτόν τον ένα χαρίστηκε να βγει από την ανωνυμία των πολλών, να ξεχωρίσει από τα εκατομμύρια των συμπολιτών του, από εκατοντάδες εκατομμύρια συνανθρώπων του. Και λοιπόν; Για να κερδίσει τι;

Όσο λειτουργούσε «κοινωνία» ανθρώπων, σχέσεις κοινωνίας της ζωής, τότε διασωζόταν και αίσθηση προσφοράς, αποτιμήσεις ποιότητας, κριτική μνήμη, συνειδηση ιστορικής καταξίωσης. Όμως στη συλλογικότητα όπου το ατομικό **δικαίωμα** είναι υπαρκτικός αυτοσκοπός, η θωράκιση του εγώ και η ατομοκεντρική αξίωση πνόνθης αποτυποποιημένο υποκατάστατο της χαράς, εκεί μοιάζει ακατανόητη κάθε έννοια αυτοπροσφοράς, κοινωνικού υπογραφήματος, δημοκρατικής καινοτομίας.

Ο ρεαλισμός επιβάλλει να παραδεχτούμε ότι ο Ιστορικός Υλισμός είναι μονόδρομος. Τουλάχιστον Ουάσιγκτον είναι μία ενδιαφέρουσα προσοικτιση. Ο ρόλος της Τουρκίας σε αυτή τη νέα δυναμική που αναπτύσσεται θα είναι κρίσιμος, και αυτό είναι κάτι που αφορά άμεσα την Ελλάδα.

επιβίωσε λιγότερο από αιώνα (με τη μορφή ολοκληρωτικών καθεστώτων), προϋπόθεση απόδου σε θέσεις εξουσίας ήταν η τυφλή πειθάρκηση στην ιδεολογία και στους κομματικούς μηχανισμούς, μαζί με την αδίστακτη τοιμότητα «εκκαθάρισης» των ανταγωνιστών. Η «φιλελεύθερη» (ασυδοσίας των αγορών), όχι ελευθερίας του πολιτή) εκδοχή πληθώρας επιφάσεις «δικαιωμάτων» και προσχήματα δημοκρατικών θεσμών. Με νόμους «περί ευθύνων υπουργών» αμνηστεύει κοινωνικά εγκλήματα και κούκουριες βασανισμού χιλιάδων ή και εκατομμυρίων ανθρώπων.

Είναι μεγάλο ρίσκο να αποδεχθείς υψηλό αξίωμα σε κοινωνία επώδυνα και εξευτελιστικά υποταγμένη στην απάνθρωπη αυθαίρεσία της «ελευθερίας των αγορών». Να καμώνεσαι ότι προεδρεύεις, πρωθυπουργεύεις, αρχηγεύεις, προΐστασαι, ποιμαίνεις, ενώ στην πραγματικότητα διακοσμείς απλώς την επιτροπεία, την καταδυνάστευση, τον εμπαιγμό ενός λαού. Αποδέχεσαι να κυκλοφορείς με πολυτελή οχήματα και προστασία, να σε τιμούν στρατιωτικά αγήματα και φιλαρμονικές, ενώ την ίδια ώρα συμπολίτες σου περιμένουν στην ουρά για συσσίτιο ή ξυλοκοπούνται επειδή ζητάνε ακέραιη τη σύνταξή τους. Και οι πολιτικοί αυτουργοί του βασανισμού τους συνεχίζουν να απολαμβάνουν άδικοαστοι τις προνομίες κροίσων.

Οι φιλοδοξίες κάθε ανθρώπου είναι συνάρτηση της «ποιότητάς» του και μετράμε την ποιότητα με

το μέτρο της ανιδιοτέλειας, της ευαισθησίας, της καλλιέργειας, της δημοκρατικής τόλμης, της κοινωνικής προσφοράς. Αν δεν υπάρχουν αυτές οι κατακτήσεις, η πρωθυπουργία καθεαυτήν ή ο αρχιεπισκοπικός θρόνος είναι φιλοδοξίες που ικανοποιούν θλιβερές μετριότητες. Ποιος θυμάται σήμερα τον Δημήτριο Βούλαρη, έξι φορές πρωθυπουργό της Ελλάδας ή τον Αλέξανδρο Κουμουνδούρο, δέκα φορές πρωθυπουργό;

Σίγουρα, η πιο μεγάλη ικανοποίηση για τον άνθρωπο είναι να τον τιμούν γι' αυτό που είναι, όχι για το αξίωμα που διαχειρίζεται. Και ντροπή μεγαλύτερη δεν υπάρχει, από το να σε λογαριάζουν ως «λίγον» (ολίγιωτο) για το αξίωμα που κατέχεις. Γι' αυτό και μοιάζει προτιμότερο, αν έχεις χάρισμα ηγετικό και αντιδιοτελεις προθέσεις, αλλά όνομα τιμημένου προγόνου, να αλλάξεις όνομα για να «κατέβεις» στην πολιτική – να δοκιμασθείς χωρίς δάνειες επιδοτήσεις φήμης. Αν λέγεσαι Καραμανλής ή και Παπανδρέου, αν έχεις Μπτοστάκνς ή Γεννηματά ή Βαρβιτσιώτης, αλλάζεις όνομα. Ο νεποτισμός είναι παρανόμι της έσχατης παρακμής, ντροπή για μια οργανωμένη συλλογικότητα.

Να στελεχώνεις ένα πολίτευμα που καμπαλεύεται απροσχημάτιστα το όνομα της «δημοκρατίας», είναι αντίθεση, όχι προνόμιο. Να είσαι εκλεγμένος από τους πολίτες βουλευτής και το κόμμα σου να ανακονώνει επισήμως σε ποιες (οπάγιες) περιπτώσεις σου επιτρέπει να ψηφίζεις «κατά συνειδησιν» (ενώ σε όλες τις άλλες σε χρησιμο-

ποιεί σαν ανεγκέφαλο λακέ), είναι δημόσιος διασυρμός. Να είσαι υπουργός σε κυβέρνηση που με νόμο («περί ευθύνων υπουργών») σε αμνηστεύει οπωσδήποτε για οποιοδήποτε κακούργημα, βασανιστικό ή και εξοντωτικό χιλιάδων ή και εκατομμυρίων πολιτών (εξωφρενικό υπερδανεισμό της χώρας, ασύδοτο πελατειακό κράτος, «διαπλοκή» με τον υπόκοσμο), είναι ισόβιο στίγμα καταισχύνσης, ανεξίτηλος εξευτελισμός.

Αν θέλουμε να είμαστε ρεαλιστές, μια παρακμή με τέτοια συμπτώματα δεν έχει γιατρεία. Εξ άλλου πειραματιστήκαμε με όλα τα κόμματα (εντάξαμε στη Βούλα ακόμα και τους αποκλειστικούς αρνητές της ελευθερίας). Βυθίζομαστε στην άβυσσο μεθυσιμένοι με το όραμα «να γίνουμε Ευρωπαίοι!» παρ' όλα τα διακόσια χρόνια εφιαλτικού κόστους της Ξηλασίας. Τα πάντα τα είναι ατομικό «δικαίωμα», εγωτική επιλογή, βιτιστόζα προτίμηση – τίποτα να μην **κοινωνείται**, τίποτα να μην προκύπτει από την εμπειρία **μετοχής**, τίποτα από τη *σχέση*, τον έρωτα, τη μέθη του κάλλους.

Ο Ελληνισμός κόμισε στην Ιστορία την **αλήθεια** ως εμπειρική **μετοχή** κοινωνούμενη, σε ριζική αντίθεση προς τη βαρβαρική ταύτιση της «αλήθειας» με την «ορθή» **κατανόηση**. Σήμερα βουλιάζει κωμικά για το αντίθετο. Κάποτε γέννησε το άθλημα της **πόλεως** και της **πολιτικής**. Σήμερα βουλιάζει ανέλπιδα στον υπόνομο των περιττωμάτων που σόρευσε η διαστροφή της πολιτικής σε τεχνικές εξουσιασμού.

Η επαναλαμβανόμενη διαφοροποίηση του κ. Τσακαλώτου από το κεντρικό αφήγημα του κ. Τσίπρα για οριστικό απεγκλωβισμό από τα μνημόνια συνιστά σοβαρό πολιτικό πρόβλημα για το Μέγαρο Μαξίμου.

Σκληρό πολιτικό πόκερ με τον χρόνο των εκλογών

Γιατί τις ζητεί η αντιπολίτευση και τις αποκηρύσσει ο Τσίπρας

Του **Κ. Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ**

Πολιτικό πόκερ με τις κάλπες και ειδικότερα με τον χρόνο των προσεχών εκλογών παίζουν τα κόμματα, αλλά με τον ΣΥΡΙΖΑ να έχει περιέλθει πλέον σε δυσμενή θέση.

Το Μέγαρο Μαξίμου όχι μόνον εμφανίζεται απομονωμένο στην κεντρική πολιτική σκηνή, καθώς Ν.Δ. και Κίνημα Αλλαγής ζητούν μετ’ επιτάσεως την προσφυγή στη λαϊκή ετυμγορία, ενώ η ρητορική της κυβέρνησης παραμένει σταθερά προσανατολισμένη στην ολοκλήρωση της τετραετίας, αλλά και εμφανίζεται αδύναμο να αλλάξει την ατζέντα και να τη μεταφέρει σε ευνοϊκότερα για την κυβέρνηση πεδία. Είναι ενδεικτικό ότι την περασμένη εβδομάδα στην επικαιρότητα κυριάρχησαν η παρέμβαση του υπουργού Οικονομικών Ευκλ. Τσακαλώτου που κατέβασε τον πήχυ των προσδοκιών για την «επόμενη ημέρα» της ολοκλήρωσης του προγράμματος, τον Αύγουστο, και η σφοδρότατη σύγκρουση του Μεγάρου Μαξίμου με τον επιχειρηματία Ευάγγ. Μαρινάκη.

Η τοποθέτηση του υπουργού Οικονομικών προκάλεσε έντονο προβληματισμό, καθώς ο κ. Ευκλ. Τσακαλώτος απέκλεισε το ενδεχόμενο να μην εφαρμοστεί η περικοπή των συντάξεων από τον Ιανουάριο του επόμενου χρόνου, ενώ επί της ουσίας διέψευσε τις προσδοκίες για αύξηση του κατώτατου μισθού εντός του έτους. Συνομιλητές του πρωθυπουργού

Αλ. Τσίπρα δεν αποδίδουν στον κ. Τσακαλώτο εσωκομματικές σκοπιμότητες με ορίζοντα το σκηνικό στον ΣΥΡΙΖΑ μετά από πιθανή ήττα στις εθνικές εκλογές. Εκτιμούν ότι η στάση του υπαγορεύεται είτε από τη βεβαιότητα πως η συμφωνία που θα επιτευχθεί με τους εταίρους θα κινείται αρκετά κάτω από τον πήχυ που έχει θέσει το Μέγαρο Μαξίμου

Οι διαφοροποιήσεις Τσακαλώτου και η σφοδρή σύγκρουση Μαξίμου - Ευάγγ. Μαρινάκη.

ή ότι μετριάζει αισθητά τις προσδοκίες, ώστε οι ρυθμίσεις που θα ισχύσουν μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος να εμφανιστούν ως επιτυχία, ακόμη και εάν στην πραγματικότητα δεν είναι. Όμως, όπως σπεύδουν να προσθέσουν, ανεξαρτήτως προθέσεων, η επαναλαμβανόμενη διαφοροποίηση από το κεντρικό αφήγημα του κ. Τσίπρα για οριστικό απεγκλωβισμό από τα μνημόνια συνιστά σοβαρό πολιτικό πρόβλημα.

Προβληματισμός

Παράλληλα, προβληματισμός επικρατεί και για τους κυβερνητικούς χειρισμούς στην αντιπαράθεση με τον κ. Μαρινάκη, καθώς μάλλον είναι νωπές οι μνήμες από την υπόθεση της Novartis

που εμφανίσθηκε ως μέγα σκάνδαλο, αλλά μετά από μια Προανακριτική-παρωδία επέστρεψε άδωχα στη Δικαιοσύνη. Η κριτική που ασκείται στο Μέγαρο Μαξίμου εστιάζεται στο γεγονός ότι επί της ουσίας εμφανίσθηκε να προμηθεύει την καταλαμβάνει τη Δικαιοσύνη, αλλά και στην προσπάθεια να ταυτιστεί ο επιχειρηματίας με τη Ν.Δ., όταν είναι γνωστό και ο ίδιος το δήλωσε ότι είχε σειρά επαφών, συναντήσεων με κυβερνητικούς παράγοντες και προεβλημένα στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ.

Όπως προαναφέρθηκε, η πίεση που δέχεται η κυβέρνηση συμπίπτει με την αναζωπύρωση της αντιπαράθεσης αναφορικά με τον χρόνο των προσεχών εκλογών. Ο πρωθυπουργός διακηρύσσει ότι θα εξαντλήσει την τετραετία, ενώ κεντρική κυβερνητική γραμμή αποτελεί ότι η αντιπολίτευση κινείται με ανευθυνότητα ζητώντας την άμεση προσφυγή στις κάλπες, όταν βρίσκονται στον αέρα τόσο η τέταρτη και τελευταία αξιολόγηση όσο και η διαπραγμάτευση για τους όρους της «ενισχυμένης επιτήρησης», στην οποία θα τεθεί η χώρα μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος, καθώς και οι προβλέψεις για την ελάφρυνση του ελληνικού χρέους. Όμως, στην πραγματικότητα, ο κ. Τσίπρας θέλει να διατηρήσει και το πλεονέκτημα του εκλογικού αιφνιδιασμού, αφού οι περισσότεροι πλέον εκτιμούν πως για την παρούσα κυβέρνηση καταληκτική ημερομηνία αποτελούν οι ευρωεκλογές του επόμενου χρόνου.

Από την πλευρά του, ο κ. Κυρ. Μητσοτάκης έβαλε ξανά στην ατζέντα το αίτημα για πρόωρες εκλογές όχι μόνον για λόγους συσπείρωσης του κομματικού του ακροατηρίου, αλλά και επειδή στην Πειραιώς κυριαρχεί η εκτίμηση πως εκλογές μπορεί να προκληθούν ανά πάσα στιγμή μετά τον Αύγουστο. Όπως λέγεται χαρακτηριστικά, η κυβέρνηση έχει πλέον πολλαπλά μέτωπα εντός και εκτός της χώρας με αποτέλεσμα ακόμη και εάν ο σχεδιασμός του κ. Τσίπρα είναι η ολοκλήρωση της τετραετίας, τελικώς να αποδειχθεί πως δεν είναι σε θέση να τον υλοποιήσει. Παράλληλα, θα ήταν αντιφατικό η Ν.Δ. να κατηγορεί την κυβέρνηση ότι υπονομεύει το μέλλον της χώρας να μην ζητεί την απομάκρυνσή της από την εξουσία το συντομότερο δυνατόν.

Τέλος, παρότι αιφνιδιασε, δεν αποτελεί έκπληξη το γεγονός ότι και η πρόεδρος του Κινήματος Αλλαγής Φώφη Γεννηματά ζήτησε εκλογές και μάλιστα άμεσα. Η κ. Γεννηματά αναζητεί πολιτικές πρωτοβουλίες που θα την καθιστούν «κεντρικό παίκτη» στην πολιτική σκηνή. Παράλληλα, όμως, επιθυμεί να ενισχύσει τις διαχωριστικές γραμμές μεταξύ Κινήματος Αλλαγής και ΣΥΡΙΖΑ, όχι μόνον ως αντίβαρο προς τα ρητορικά ανοίγματα του τελευταίου, αλλά και επειδή τελευταία καταγράφονται στις δημοσκοπήσεις απευθείας μετακινήσεις ψηφοφόρων του κυβερνώντος κόμματος προς τη Ν.Δ.

Σε αποκλίνουσα ρότα οι σχέσεις των εταίρων της κυβέρνησης

Υποβόσκει η πιθανότητα σύγκρουσης

Της **ΔΩΡΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Ανεξάρτητοι βουλευτές, Ποτάμι, αλλά και ΑΝΕΛ είναι οι δεξαμενές στις οποίες προβλέπει ο ΣΥΡΙΖΑ για αναζήτηση πρόθυμων να σπρώξουν την κυβέρνηση βουλευτών, σε περίπτωση που προκύψει κυβερνητική κρίση από ενδεχόμενη απόφαση του Πάνου Καμμένου να άρει την εμπιστοσύνη του στην κυβέρνηση. Η επίσημη κυβερνητική θέση και η σταθερή απάντηση του Μαξίμου κάθε φορά που τίθεται το ερώτημα ενδεχόμενης ρήξης του κυβερνητικού συνασπισμού, είναι ότι δεν υπάρχει τέτοια περίπτωση. Ωστόσο, εικόνες όπως αυτή της σύγκρουσης, στις αρχές της εβδομάδας, των βουλευτών του ΣΥΡΙΖΑ Ελένης Αυλωνίτου και των ΑΝΕΛ Δημήτρη Καμμένου, δείχνουν ότι οι σχέσεις ανάμεσα σε πολλούς βουλευτές των δύο κομμάτων της συγκυβέρνησης δεν είναι οι καλύτερες δυνατές και ότι η πιθανότητα σύγκρουσης διαρκώς υποβόσκει. Πολύ περισσότερο, δε, όταν η συζήτηση απομακρύνεται από τα θέματα του μνημονίου, η υλοποίηση του οποίου λειτουργήσει ως συγκολλητική ουσία, και μετακινείται σε ζητήματα καθημερινότητας ή σε τομείς όπως αυτοί της εκπαίδευσης, της εξωτερικής πολιτικής και της άμυνας, που οι αφετηριακές θέσεις των δύο κομμάτων απέχουν παρασάγγας.

Η πιθανότητα ρήξης των δύο εταίρων αναδείχθηκε το τελευταίο διάστημα με επίκεντρο τα εθνικά θέματα, την προώθηση των οποίων προτάσσουν παγίως ως ατζέντα τους οι ΑΝΕΛ. Η προοπτική μιας συμφωνίας στο ονοματολογικό της ΠΓΔΜ με σύνθετη ονομασία, που θα περιλαμβάνει τον όρο «Μακεδονία», ανέδειξε την προοπτική διαφοροποίησης του μικρού κυβερνητικού εταίρου.

Στην Κουμουνδούρου

Την ίδια στιγμή, ωστόσο, δεν είναι λίγες και οι φωνές στο εσωτερικό του ΣΥΡΙΖΑ που κάνουν λόγο για ημερομηνία λήξης στη συμπίεση με τους ΑΝΕΛ. Πέραν του Νίκου Φίλη, που έχει θέσει το θέμα «μεγαλοφώνως», και άλλα στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ και της κυβέρνησης θεωρούν ότι θα πρέπει κάποια στιγμή να ολοκληρωθεί η πορεία του κυβερνητικού σχήματος και να γίνουν, ενόψει και των επόμενων εκλογών, ανοίγματα με προδευτικό πρόσημο. Όσοι υποστηρίζουν αυτή τη θέση, εκτιμούν ότι η λήξη του μνημονίου και η επιστροφή της χώρας στην κανονικότητα – όπως το Μαξίμου υποστηρίζει – αυτομάτως εξαλείφουν τους λόγους που επέβαλαν τη συγκυβέρνηση με τους ΑΝΕΛ. Δεν είναι λίγα τα στελέχη της Κουμουνδούρου που θεωρούν ότι από ένα σημείο και μετά, αυτή η συνύπαρξη λειτουργεί

αρνητικά, στερεί από τον ΣΥΡΙΖΑ επιχειρηματολογία με την οποία διεκδικεί το προοδευτικό ακροατήριο και τον μεσαίο χώρο, εξελίσσεται σε βαρίδι.

Ανεξαρτήτως, πάντως, των αιτιών που θα μπορούσαν να προκαλέσουν μια κυβερνητική κρίση, από την πλευρά του ΣΥΡΙΖΑ έχει γίνει «χαρτογράφηση» των βουλευτών στους οποίους θα μπορούσε να αναζητηθεί στήριξη, προκειμένου να συνεχιστεί ο βίος της κυβέρνησης. Και, όσο κι αν αυτό ακούγεται παράδοξο, η πρώτη δεξαμενή στην οποία στρέφεται το ενδιαφέρον είναι η κοινοβουλευτική ομάδα των ΑΝΕΛ. Από τους βουλευτές του μικρού εταίρου θεωρείται ότι, εάν ο κ. Πάνος Καμμένος αποφασίσει να άρει την στήριξη του προς την κυβέρνηση, θα μπορούσαν να διαφοροποιηθούν να να συνεχίσουν

Στη στήριξη βουλευτών από άλλους πολιτικούς χώρους προβλέπει ο ΣΥΡΙΖΑ, σε περίπτωση ρήξης με τους ΑΝΕΛ.

να στήριζαν, ενδεχομένως με την προοπτική ένταξής τους στον ΣΥΡΙΖΑ μελλοντικά, οι Ελένα Κουντουρά και Θανάσης Παπακριστόπουλος. Από την Κουμουνδούρου πιστεύουν ότι πολύ κοντά στον ΣΥΡΙΖΑ βρίσκεται και ο εξωκοινοβουλευτικός υπουργός των ΑΝΕΛ Τέρενς Κουίκ.

Από το Ποτάμι θετικά διακείμενοι προς τον ΣΥΡΙΖΑ θεωρούνται οι Σπύρος Δανέλλης, που υπήρξε στο παρελθόν βουλευτής του Συνασπισμού και ο Σπύρος Λυκούδης, προερχόμενος και αυτός από την παράταξη. Στην περίπτωση της Ενωσης Κεντρώων θεωρείται ότι η υποστήριξη που έλαβε η κυβέρνηση από την κ. Θεοδώρα Μεγαλοοικονόμου δεν θα έχει συνέχεια με κάποιον άλλο βουλευτή.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η δεξαμενή των ανεξάρτητων βουλευτών. Εκεί, σύμφωνα με την ανάλυση που έχει γίνει από την Κουμουνδούρου, πιθανή στήριξη σε παράταξη του κυβερνητικού βίου μπορεί να προκύψει όχι διότι κάποιοι από τους βουλευτές επιθυμεί να ενισχύσει τον ΣΥΡΙΖΑ, αλλά διότι ορισμένοι, μη έχοντας εξασφαλίσει κομματική στέγη για τις επόμενες εκλογές, κινούνται με μοναδικό κριτήριο την εξάντληση της τετραετίας από την παρούσα Βουλή, προκειμένου να παραταθεί και ο δικός τους κοινοβουλευτικός βίος. Στην κατηγορία αυτή θεωρείται ότι ανήκουν δύο - τρεις βουλευτές, που εκτιμάται ότι θα έδιναν αν όχι στήριξη, τουλάχιστον ψηφο ανοχής στην κυβέρνηση.

Ασκούμε πιέσεις για να μη δοθούν F-35 στην Τουρκία

Ενημερώνουμε από κοινού Αμερικανούς νομοθέτες, διπλωμάτες και αναλυτές, λέει στην «Κ» ο επικεφαλής του HALC, Εντι Ζεμενίδης

Συνέντευξη στον **ΑΘΑΝΑΣΙΟ ΕΛΛΙΣ**

Η **ελληνοαμερικανική** κοινότητα, σε συνεργασία με την εβραϊκή, προωθεί νομοσχέδια στο Κογκρέσο για την αμυντική θωράκιση της Κύπρου, όπως και για τη μη πώληση μαχητικών F-35 στην Τουρκία, τονίζει στην «Κ» ο εκτελεστικός διευθυντής του Συμβουλίου Ελληνοαμερικανικής Ηγεσίας (HALC) Εντι Ζεμενίδης, με αφορμή το συνέδριο που διοργανώνουν από κοινού με την Αμερικανική Εβραϊκή Επιτροπή (AJC), αύριο και μεθαύριο στην Ουάσινγκτον. – **Τι φέρνει μαζί την AJC και το HALC στην Ουάσινγκτον;** – Το 2013 βοηθήσαμε τους βουλευτές Γκας Μπιλιράκη και Τεντ Ντόιτς να εγκαينιάσουν την οργάνωση Ελληνοϊσραηλινή Συμμαχία

στο Κογκρέσο (CHIA). Από τότε, προωθούμε κοινές δράσεις στην Ουάσινγκτον, και στο φετινό μας, πέμπτο, ετήσιο συνέδριο, που θα διεξαχθεί τη Δευτέρα και την Τρίτη, έχουμε τη μεγαλύτερη ομάδα συμμετεχόντων και την ευρύτερη ατζέντα που είχαμε ποτέ.

– **Ποιοι είναι οι στόχοι σας;** – Το HALC και η AJC δεν κάνουν απλώς ένα συνέδριο ή ένα ταξίδι στο εξωτερικό κάθε χρόνο. Είμαστε σε συνεχή επαφή για τις αντίστοιχες προτεραιότητές μας, σε σημείο που εορτάζουμε μαζί την 28η Οκτωβρίου και την Ημέρα Μνήμης του Ολοκαυτώματος. Φέτος κάνουμε το πρώτο ταξίδι των νεαρών μελών HALC και AJC κάτω των 40 ετών, στην Αθήνα, τη Λευκωσία, όπως και στην Ιερουσαλήμ, όπου θα συμμετάσχουν στο Παγκόσμιο Φόρουμ της AJC.

Ο **εκτελεστικός** διευθυντής του Συμβουλίου Ελληνοαμερικανικής Ηγεσίας (HALC) Εντι Ζεμενίδης.

Επίσης, το φετινό συνέδριο συμπίπτει με την τριμερή σύνοδο κορυφής Κύπρου-Ελλάδας-Ισραήλ, στις 8 Μαΐου στη Λευκωσία, που πραγματοποιεί στην αρχή της θητείας του νέου υπουργού Εξωτερικών των ΗΠΑ Μάικ Πομπέο και σε μια εποχή όπου όλα τα ζητήματά μας, από την ενέργεια στην Αν. Μεσόγειο, τα ανθρώπινα δικαιώματα στην περιοχή, μέχρι την αμυντική συνεργασία μεταξύ ΗΠΑ, Κύπρου, Ελλάδας και Ισραήλ, βρίσκονται στο προσκήνιο. – **Συγκεκριμένες δράσεις;** – Προωθούμε δύο νομοσχέδια που έχουν ήδη εισαχθεί προς συζήτηση και εργαζόμαστε για ένα τρίτο. Το πρώτο είναι το ψήφισμα 835 της Βουλής, το οποίο στηρίζει και ενθαρρύνει τις ισχυρές και συνεχώς διευρυνόμενες σχέσεις μεταξύ όλων των εθνών με το Ισραήλ στην 70ή

επέτειο από την ίδρυση του ισραηλινού κράτους. Εχουμε επίσης το ψήφισμα 5508 του σώματος, για τον τερματισμό της απαγόρευσης της πώλησης όπλων στην Κύπρο. Αυτή η νομοθεσία θα εξαλείψει τα εμπόδια που δυσχεραίνουν τη μετεξέλιξη της Κύπρου σε χώρα «πρώτης γραμμής» για τα συμφέροντά και την ασφάλεια της Δύσης και θα δυσκολέψει την Τουρκία από το να συνεχίσει να κρατά όμηρο τη διμερή συνεργασία ΗΠΑ - Κύπρου μέσω της αδιαλαξίας στο Κυπριακό. Τέλος, θα συνεχίσουμε την πίεση για να μη δοθούν μαχητικά F-35 στην Τουρκία έως ότου η χώρα αυτή αρχίσει να συμπεριφέρεται υπεύθυνα. – **Πού στοχεύει η κοινή επισκεψή σε Ελλάδα, Κύπρο, Ισραήλ;** – Το ταξίδι σε Αθήνα, Λευκωσία και Ιερουσαλήμ θα δημιουργήσει

το υπόβαθρο για την προώθηση μιας επιθετικής ατζέντας στο Κογκρέσο. Το επόμενο διάστημα θα προωθήσουμε τα νομοσχέδια που αποσκοπούν στην εμπάθωση της συνεργασίας στους τομείς της ασφάλειας και της άμυνας μεταξύ Αμερικής, Ελλάδας, Κύπρου και Ισραήλ, και την προώθηση ερευνών για τον εντοπισμό και την αξιοποίηση πηγών ενέργειας στην Αν. Μεσόγειο. Δεν επεκτερινόμαστε μόνο σε νομοθέτες και διπλωμάτες, αλλά και σε διαμορφωτές γνώμης. Μία από τις μεγαλύτερες επιτυχίες μας είναι η ενημέρωση που κάνουμε από κοινού σε εμπειρογνώμονες του Κογκρέσου και συμβούλους γερουσιαστών και βουλευτών. Είτε εξασφαλίσουμε συγκεκριμένη στήριξη στο Κογκρέσο είτε όχι, η κοινή μας ατζέντα θα γίνει γνωστή.

Πρέπει να μείνετε πιστοί στις μεταρρυθμίσεις

Ο πρόεδρος του Eurogroup, Μάριο Σεντένο, μιλάει στην «Κ» για τις υποχρεώσεις της Ελλάδας μετά τη λήξη του προγράμματος

Συνέντευξη στην **ΕΛΕΝΗ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗ**

Σε μία αποκλειστική συνέντευξη στην «Κ», λίγους μήνες πριν λήξει το ελληνικό πρόγραμμα, ο νέος πρόεδρος του Eurogroup Μάριο Σεντένο μιλάει για το μεταμνημονιακό πλαίσιο της χώρας, τι σημαίνει ενισχυμένη εποπτεία και πόσο σημαντική είναι η συμμετοχή του ΔΝΤ ακόμα και τώρα. «Η Ελλάδα πρέπει να αναλάβει πλήρως την κυριότητα των μεταρρυθμίσεων», λέει χαρακτηριστικά και τονίζει πόσο σημαντικό είναι να μη γίνει επιστροφή «σε μη βιώσιμες πολιτικές». Καλεί μάλιστα όλους τους πολιτικούς παράγοντες της χώρας να διασφαλίσουν ότι «το μεταρρυθμιστικό “μομέντουμ” θα είναι ανθεκτικό σε αλλαγή του πολιτικού κύκλου».

— Ποια είναι τα βήματα που πρέπει να γίνουν μέχρι την 21η Ιουνίου για να έχουμε συμφωνία και τι θα πρέπει να αναμένουμε στο Eurogroup του Μαΐου;

— Η βασική ημερομηνία με την οποία πρέπει να δουλεύουμε είναι η 20η Αυγούστου, όταν λήγει το πρόγραμμα. Έχετε υπόψη σας ότι υπάρχουν Κοινοβούλια που κλείνουν το καλοκαίρι. Γι’ αυτό ο Ιούνιος είναι κρίσιμος. Κάθε εβδομάδα μέχρι την 21η Ιουνίου είναι σημαντική. Ο στόχος μου είναι να σπρώξω όλους μας να ολοκληρώσουμε το συντομότερο δυνατόν. Η Ελλάδα πρέπει να εφαρμόσει τα 88 προαπαιτούμενα και η επόμενη αποστολή των θεσμών στην Αθήνα θα είναι ένα βήμα προς το κλείσιμο της αξιολόγησης. Αυτό θα οδηγήσει στην τελική εκταμίευση και θα καθορίσει υπό ποιες προϋποθέσεις η Ελλάδα θα βγει από το πρόγραμμα. Πρέπει να κάνουμε όλες τις δυνατές προσπάθειες ώστε να επιπλέον στο ΔΝΤ να συμμετάσκει στο ελληνικό πρόγραμμα. Αυτό θα ξεκαθαρίσει τον Μάιο. Το ΔΝΤ θα στείλει την ομάδα του στην Αθήνα και θα κάνει τη δική του ανάλυση για τη βιωσιμότητα του χρέους. Αναμένω ότι το Eurogroup του Μαΐου θα είναι σημαντικό ως προς μία συμφωνία στα μέτρα για το χρέος. Η επιτυχημένη έξοδος από το πρόγραμμα είναι και μία προϋπόθεση για περισσότερη ελάφρυνση του χρέους. Μία άλλη είναι ότι απαιτούνται περαιτέρω μέτρα για να καταστεί βιώσιμο το χρέος. Μιλάμε για ένα πακέτο. Πρέπει να είναι αξιόπιστο στους δανειστές, στους επενδυτές και στον ελληνικό λαό που θα ζήσει μαζί του τα επόμενα χρόνια.

— Γιατί οι συζητήσεις για το χρέος δεν έχουν προχωρήσει περισσότερο;

— Δεν ξεκινάμε από το μηδέν, αυτό είναι άλλο ένα βήμα σε μια μακρά διαδικασία στην οποία το Eurogroup έχει ήδη δεσμευθεί σε σημαντική ελάφρυνση του χρέους. Από το 2016 έχουμε εφαρμόσει μέτρα που θα μειώσουν το χρέος ως προς το ΑΕΠ κατά 25 μονάδες μέχρι το 2060. Έχουμε δεσμευθεί να εξετάσουμε το ενδεχόμενο λήψης πε-

“

Η ενισχυμένη εποπτεία σημαίνει πιο σφικτή επιτήρηση, που δικαιολογείται από το γεγονός ότι η διαπραγμάτευση για την ελάφρυνση του χρέους θα συνεχιστεί και μετά τη λήξη του προγράμματος.

ρισσότερων μέτρων για την ελάφρυνση του χρέους στο τέλος του προγράμματος, εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις. Εάν εξακολουθούν να χρειάζονται, στο μέλλον μπορούμε ακόμη να εξετάσουμε πρόσθετα μακροπρόθεσμα μέτρα. Όλα αυτά τα μέτρα εξακριβώνονται. Τα πρόσφατα νούμερα είναι υποσχόμενα. Το πρωτογενές πλεόνασμα της Ελλάδας το 2017 είναι 2,5 φορές μεγαλύτερο από αυτό που προβλέφθηκε στο πρόγραμμα και αυτό είναι αρκετά καθυστερημένο για τις δεσμεύσεις των ελληνικών αρχών, και το λαμβάνουμε υπόψη μας.

— Ωστόσο, αυτό έγινε εις βάρος της ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας. Αυτό το γεγονός το λαμβάνετε υπόψη σας;

— Έχετε δίκιο, πρέπει να έχουμε μια ισορροπημένη θέση ανάμεσα στα πρωτογενή πλεονάσματα και στην ανάπτυξη, αυτή την ισορροπία πρέπει να λάβουμε υπόψη στον σχεδιασμό της ανάλυσης της βιωσιμότητας του χρέους. Η ανάπτυξη επέστρεψε στην Ελλάδα αλλά αυτό θα είναι μακρά διαδικασία. Είμαι πολύ σίγουρος ότι η Ελλάδα θα μπορέσει να την εκπληρώσει. Είναι προς όφελος της ελληνικής κοινωνίας να αναπτυχθεί η οικονομία με βιώσιμο τρόπο.

— Η στρατηγική για την ανάπτυξη που παρουσίασε ο Έλληνας υπουργός Οικονομικών αναφέρεται σε «αποκατάσταση των συλλογικών διαπραγματεύσεων» στην αγορά εργασίας και στη «σταδιακή αύξηση του κατώτατου μισθού». Σας ανησυχούν αυτές οι προτάσεις;

— Σίγουρα, αν την εξετάσετε με την ονομαστική της αξία, αυτή η στρατηγική για την ανάπτυξη εκπληρώνει την απαίτηση που μου είναι πολύ αγαπητή: η Ελλάδα πρέπει να αναλάβει πλήρως την κυριότητα των μεταρρυθμίσεων. Ξέρω ότι στην Ελλάδα ο όρος «μεταρρύθμιση» δεν είναι θετικός. Ειδικά αν λάβει κανείς υπόψη τη διάρκεια και τον αντίκτυπο των προγραμμάτων προσαρμογής, αυτό είναι ίσως κατανοητό. Πρέπει, όμως, να κατανοήσουμε τη σημασία που έχει η κυριότητα για το μέλλον της Ελλάδας — η μακροπρόθεσμη προ-

«Ο στόχος του Eurogroup είναι η Ελλάδα να έχει μια αξιόπιστη, βιώσιμη και επιτυχημένη στρατηγική εξόδου. Αν το ΔΝΤ μπορεί να προσφέρει κάτι στα παραπάνω, είναι καλοδεχούμενο», λέει ο Μάριο Σεντένο.

Οι δεσμεύσεις και το Βερολίνο

— Να αναμένουμε πιο σφικτή επιτήρηση με πιο αυστηρούς όρους;
— Η ενισχυμένη εποπτεία σημαίνει πιο σφικτή επιτήρηση που δικαιολογείται από το γεγονός ότι η διαπραγμάτευση για την ελάφρυνση του χρέους θα συνεχιστεί και μετά τη λήξη του προγράμματος. Οι όροι είναι αυτοί που ανέφερα προηγουμένως. Υπάρχουν δεσμεύσεις που έγιναν κατά τη διάρκεια του προγράμματος, στη στρατηγική ανάπτυξης της κυβέρνησης αλλά που θα προκύπτουν και από την ελάφρυνση του χρέους. Η υλοποίησή τους πλέον θα υπόκειται μόνο στις ελληνικές αρχές και αυτή είναι η μεγάλη διαφορά από την περίοδο του μνημονίου.
— Η Γερμανία είναι ένας από τους βασικούς πολεμίους της ελάφρυνσης του ελληνικού χρέους. Θεωρείτε ότι η στάση της έχει γίνει πιο ήπια με τη νέα γερμανική κυβέρνηση;
— Στη Γερμανία το ελληνικό ζήτημα είναι ένα πολύ θερμό θέμα και συζητείται με μεγαλύτερη λεπτομέρεια από οποιαδήποτε άλλη χώρα εκτός Ελλάδας. Η Γερμανία είναι η μεγαλύτερη χώρα στην Ευρώπη και έχει τη μεγαλύτερη συνεισφορά στη βοήθεια προς την Ελλάδα. Στο Eurogroup είμαστε όλοι δεσμευμένοι να υποστηρίξουμε την επιτυχή έξοδο της Ελλάδας από το πρόγραμμα. Υπό αυτή την έννοια, δεν βλέπω μια μεγάλη αλλαγή στη νέα γερμανική κυβέρνηση.

οπτική της ανάπτυξης είναι υψίστης σημασίας.

— Ανησυχείτε για πιθανά πισωγυρίσματα στις μεταρρυθμίσεις;
— Δεν είμαι οπαδός της έννοιας

του πισωγυρίσματος, γιατί η εφαρμογή πολιτικών δεν τελειώνει με το τέλος του προγράμματος. Αυτό που δεν πρέπει να γίνει είναι η επιστροφή σε μη βιώσιμες πολιτικές.

Αυτό που είναι σημαντικό είναι οι μελλοντικές πολιτικές να διευρύνουν τις δυνατότητες για ανάπτυξη στην Ελλάδα. Πρέπει να είμαστε ξεκάθαροι με την Ελλάδα σε αυτό το θέμα.

— Ακόμα και αν υπάρχουν μέτρα στο αναπτυξιακό σχέδιο της κυβέρνησης που δεν πηγαίνουν σε αυτή την κατεύθυνση;

— Η διαχείριση της οικονομικής κατάστασης μιας χώρας δεν είναι σαν να τρέχεις έναν αλγόριθμο. Συμπεριλαμβάνεται και ο παράγοντας πολιτική και ένα μάθημα από την ελληνική εμπειρία που ήταν σημαντικό και στην Πορτογαλία ήταν ότι το «μομέντουμ» των μεταρρυθμίσεων και της ανάπτυξης πρέπει να παραμείνει παρά την αλλαγή των κυβερνήσεων. Όλοι οι πολιτικοί παράγοντες στην Ελλάδα πρέπει να καταλάβουν το παρακάτω μήνυμα: για να ενισχυθεί η πιθανότητα ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας αυτό το «μομέντουμ» θα πρέπει να διασφαλίζεται ακόμα και όταν αλλάζει ο πολιτικός κύκλος.

— Πόσο δεσμευτικό είναι το σχέδιο της ανάπτυξης για την επόμενη κυβέρνηση;

— Πάντα υπάρχουν εναλλακτικές, αλλά πρέπει να είμαστε ξεκάθαροι στο ποιοι είναι οι στόχοι μας. Οι πολιτικές πρέπει να καθορίζονται με σαφήνεια. Τούτου λεχθέντος, θα ήθελα να δω ευρεία υποστήριξη γι’ αυτό το σχέδιο. Θα ενίσχυε την αξιοπιστία της Ελλάδας καθώς προχωράει εμπρός.

— Σχεδόν σε όλο το τρίτο πρόγραμμα, το ΔΝΤ δεν συμμετείχε με χρηματοδότηση. Γιατί θεωρείται ότι τώρα στην τελική ευθεία του προγράμματος είναι σημαντική η πλήρης συμμετοχή του Ταμείου;

— Ο στόχος του Eurogroup είναι η Ελλάδα να έχει μια αξιόπιστη, βιώσιμη και επιτυχημένη στρατηγική εξόδου. Αν το ΔΝΤ μπορεί να προσφέρει κάτι στα παραπάνω είναι καλοδεχούμενο. Το ΔΝΤ στήριξε την Ελλάδα από το 2010, γι’ αυτό θα είναι χρήσιμο από την άποψη της αξιοπιστίας αλλά και της εμπιστοσύνης των αγορών να συνεχίσει να συνεργάζεται με την Ελλάδα στο μέλλον. Δεν πρόκειται για οικονομικό θέμα, αλλά συνέχιση μιας διαδικασίας. Πέρυσι, το ΔΝΤ ενέκρινε ένα πρόγραμμα επί της αρχής για περαιτέρω οικονομική βοήθεια στην Ελλάδα. Ας δούμε πώς θα ακολουθήσουν. Για μερικά κράτη-μέλη πλήρης συμμετοχή του ΔΝΤ είναι πολύ σημαντική.

— Το εκτελεστικό μέλος της ΕΚΤ, Μπενουά Κερέ, ανέφερε ότι πρέπει να υπάρξουν ισχυρές μεταμνημονιακές δεσμεύσεις. Εσείς ποια θεωρείτε ότι θα ήταν μια αξιόπιστη μεταμνημονιακή συμφωνία για τις αγορές;

— Μια ισχυρή μεταμνημονιακή συμφωνία θα είναι αυτή που θα επιτρέπει στην Ελλάδα να καταφέρει μια πετυχημένη έξοδο στις αγορές μαζί με δυνατές εγκώριες δεσμεύσεις της κυβέρνησης για την εφαρμογή ενός οικονομικού προγράμματος που θα βοηθήσουν την Ελλάδα να σταθεί σταθερά στα πόδια της από τον Αύγουστο του 2018. Το Eurogroup θα συνεχίσει να στήριζει τη μεταρρυθμιστική διαδικασία και έχει μια διαδικασία παρακολούθησης όπως διαρθρώνεται στους κανόνες σταθερότητας για τη δημοσιονομική πειθαρχία. Και στην Πορτογαλία έχουμε τη μεταμνημονιακή διαδικασία παρακολούθησης και έχουμε προσφερθεί να βοηθήσουμε την Ελλάδα στην προετοιμασία της γι’ αυτή τη νέα φάση του προγράμματος. Μετά τη λήξη του προγράμματος θα συνεχίσετε να υποδέχεστε τους θεσμούς σε τακτά χρονικά διαστήματα. Ο λόγος θα είναι η παρακολούθηση της υλοποίησης των μεταμνημονιακών δεσμεύσεων, οι οποίες κατά την περίοδο αυτή θα πλαισιώσουν το μοντέλο ανάπτυξης που παρουσίασαν οι ελληνικές αρχές και θα επικαιροποιούνται σε τακτική βάση.

Η χαμηλή πτήση του ΑΕΠ απειλεί την επιστροφή στις αγορές

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Για συσώρευση πολλών παραγόντων κινδύνου ύστερα από την έξοδο από το μνημόνιο προειδοποιούν οικονομικοί αναλυτές, μετά και την ανακοίνωση των ανοιξιάτικων προβλέψεων της Κομισιόν, που επιβεβαίωσαν τους φόβους για χαμηλή πτήση του ΑΕΠ. Η πρόβλεψη των Βρυξελλών για ρυθμό ανάπτυξης 1,9% φέτος, έναντι 2,3% της πρόσφατης, αναθεωρημένης προς τα κάτω, κυβερνητικής, είναι μάλιστα ίσως κι αυτή αισιόδοξη. Σύμφωνα με πληροφορίες, αξιόπιστος φορέας προβλέπει πλέον, με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του, ρυθμό ανάπτυξης μόλις 1,7%. Και δεν βρισκόμαστε ακόμη ούτε στα μέσα της χρονιάς... Υπενθυμίζεται ότι για το 2017 η αρχική πρόβλεψη ήταν για ρυθμό ανάπτυξης 2,7% και τελικά διαμορφώθηκε στο 1,4%. Η προσγγείωση της ανάπτυξης

Η προσγγείωση της ανάπτυξης ενισχύει τα επιχειρήματα περί μη βιωσιμότητας του χρέους.

σε χαμηλά επίπεδα διαψεύδει την προσφιλή στον πρωθυπουργό «θεωρία του ελατηρίου» και τις προσδοκίες για επιστροφή σε εύλογο χρονικό διάστημα σε υψηλότερα επίπεδα ευημερίας. Παράλληλα, όμως, ενισχύει τα επιχειρήματα περί της μη βιωσιμότητας του χρέους, καθιστώντας προβληματική την έξοδο από το μνημόνιο, όπως αναφέρουν τραπεζικές πηγές.

Πολλά θα εξαρτηθούν από τη στάση του ΔΝΤ και το κατά πόσον θα εκδώσει «πιστοποιητικό βιωσιμότητας» του χρέους ή όχι. Οι ανα-

Πηγές εκτιμούν ότι ένα «διαζύγιο» με το ΔΝΤ θα είναι «βελούδινο».

λυτές υποστηρίζουν ότι μόνο για πολιτικούς λόγους θα μπορούσε να πάρει μια θετική απόφαση για την Ελλάδα το Ταμείο, δεδομένου ότι η Γερμανία δεν αναμένεται να φανεί αρκετά γενναιοδωρή στα μέτρα ελάφρυνσης. Μάλιστα, σύμφωνα με μια εκδοχή που κυκλοφορεί, προκειμένου να μπορέσει να στήριξει μια πιθανή θετική απόφαση του για την Ελλάδα, το Ταμείο θα πάρει σε αντάλλαγμα την εξαγορά των δανείων του προς την Ελλάδα από τον ESM.

Υπάρχει, επίσης, το ενδεχόμενο μη συμμετοχής του Ταμείου στο πρόγραμμα, λόγω ενός «διαζυγίου», που πηγή της αγοράς ομολόγων εκτιμά ότι θα είναι «βελούδινο», ώστε να μην προκαλέσει αναταράξεις. Είναι αμφίβολο, όμως, ότι κάτι τέτοιο μπορεί να επιτευχθεί με πειστικό τρόπο για τις αγορές.

Οι δυνατότητες δανεισμού της χώρας στο μέλλον ανησυχούν ήδη

τους αναλυτές, ενόψει και του εκλογικού σκηνικού, του οποίου τα δείγματα (π.χ. προσπάθεια μη εφαρμογής της μείωσης των συντάξεων το 2019) είναι ήδη ανησυχητικά. Δεν είναι τυχαίο ότι ο υπουργός Οικονομικών Ευκλείδης Τσακαλώτος αντέδρασε τόσο κατηγορηματικά, λέγοντας ότι «δεν είναι η ώρα γι’ αυτή τη συζήτηση». Όμως, οι αγορές γνωρίζουν ότι στην τελική ευθεία των εκλογών είναι πιθανότερο να επικρατήσει η παροχολογία έναντι της μεταρρυθμιστικής λογικής.

Το σκηνικό γίνεται περισσότερο απειλητικό στο πλαίσιο και της αναμενόμενης μετάβασης της ευρωπαϊκής και διεθνούς οικονομίας σ’ έναν νέο κύκλο υψηλότερων επιτοκίων και χαμηλότερων ρυθμών ανάπτυξης. Πολλοί φοβούνται ότι η χώρα ίσως τελικά χρειαστεί να καταφύγει σε ένα νέο πρόγραμμα.

Με εκπλήξεις στις κάλπες η τουρκική αντιπολίτευση

Δρομολογούνται στρατηγικές, κλειδώνουν ονόματα και το σενάριο που προβληματίζει

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Τις δικές της εκπλήξεις ετοιμάζει η τουρκική αντιπολίτευση για τις επικείμενες, πρόωρες προεδρικές και βουλευτικές εκλογές της 24ης Ιουνίου. Τα κόμματα της επιχειρούν να έρθουν σε συνεννόηση για την ανάδυση ενός κοινού εκλογικού μετώπου, το οποίο θα οδηγήσει την αντιπολίτευση σε πλειοψηφία εδρών στη νέα βουλή και σε νίκη στον δεύτερο γύρο των προεδρικών εκλογών, φυσικά αν και εφόσον ο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν δεν καταφέρει να λάβει λαϊκή έγκριση στις 24 Ιουλίου για την παραμονή του στο ανώτατο πολιτικό αξίωμα της χώρας. Το πρώτο βήμα προς την κατεύθυνση της δημιουργίας του κοινού μετώπου, πραγματοποιήθηκε την προηγούμενη εβδομάδα όταν τέσσερα κόμματα ανακοίνωσαν ότι προχωρούν με κοινές λίστες υποψηφιοτήτων για τις προεδρικές εκλογές. Η αξιωματική αντιπολίτευση ηγείται αυτής της συμμαχίας η οποία ενδέχεται να δώσει ώθηση στα σχέδια της αντιπολίτευσης τη δεύτερη Κυριακή. Εκτός από το Ρεπουμπλικανικό Λαϊκό Κόμμα (ΡΑΚ), στη συμμαχία της αντιπολίτευσης λαμβάνουν μέρος το Καλό Κόμμα της Μεράλ Άκσενερ, το Κόμμα Ευτυχίας το οποίο προέρχεται από τον συντηρητικό χώρο της Τουρκίας και το κεντροδεξιό Δημοκρατικό Κόμμα. Η εκλογική συμμαχία παρέχει σε αυτά τα τρία τη δυνατότητα της υπερνίκησης

του εμποδίου του αντιδημοκρατικού εκλογικού μέτρου των 10%. Με βάση τον εκλογικό νόμο εάν το μεγαλύτερο κόμμα της συμμαχίας, δηλαδή το ΡΑΚ, κατορθώσει να επιστρέψει στη νέα βουλή των 600 εδρών τότε και τα τρία αυτά κόμματα θα εισέλθουν αυτομάτως στο κοινοβούλιο.

Οι κινήσεις Ερντογάν

Ο Πρόεδρος της Τουρκίας και το κόμμα του παρακολουθεί από κοντά τις κινήσεις της αντιπολίτευσης και καταστρώνει τη δική του στρατηγική για την επικείμενη

Το Ρεπουμπλικανικό Λαϊκό Κόμμα (ΡΑΚ) θα υποστηρίξει την υποψηφιότητα Κιλιτσντάρογλου για το αξίωμα του Προέδρου της Τουρκίας.

κρίσημ αναμέτρηση. Όπως η αξιωματική αντιπολίτευση, έτσι και το Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ), αναζητάει συμμάχους. Μέσα στο πλαίσιο αυτής της αναζήτησης, στη «συμμαχία του λαού» εντάχθηκε τις προηγούμενες μέρες και ένα τρίτο κόμμα. Όπως είχε μεταδώσει η «Κ», το εθνικιστικό Κόμμα Μεγάλης Ενότητας (ΚΜΕ) θα συμμετέχει στις εκλογές μέσα από τις λίστες του ΑΚΡ. Οι προσπάθειες,

Στο κυβερνητικό στρατόπεδο, οι αναλυτές ξεκίνησαν να εστιάζουν στο σενάριο σύμφωνα με το οποίο ο Ερντογάν παρά την επανεκλογή του στην προεδρία της χώρας, ενδέχεται να μη διαθέτει στη νέα περίοδο την πλειοψηφία στο κοινοβούλιο.

Ο 54χρονος Μουκαρέμ Ιντζέ, ο οποίος στο παρελθόν διακρίθηκε ως ένας ικανός ρήτορας που έχει τη δυνατότητα να «αγγίξει» μεγάλες μερίδες της τουρκικής κοινωνίας, θα είναι ο υποψήφιος της αξιωματικής αντιπολίτευσης.

αλλά και η προεκλογική εκστρατεία του Ερντογάν κορυφώνεται σε μια στιγμή κατά την οποία οι τελευταίες ενδείξεις στο πεδίο της εσωτερικής πολιτικής και της οικονομίας δεν είναι θετικές για το κυβερνητικό

στρατόπεδο. Στο πεδίο της οικονομίας, συνεχίζεται η καταρρέουσα τουριστική Λίρας και η ξέφρενη κούρσα των ξένων νομισμάτων στην τουρκική αγορά. Την ίδια στιγμή, νέες σφυγμομετρήσεις δεί-

χνουν ότι η «συμμαχία του λαού» μέχρι στιγμής δεν έχει αποδώσει τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Έτσι η επανεκλογή Ερντογάν στον πρώτο γύρο των προεδρικών εκλογών δεν μπορεί να θεωρηθεί δεδομένη ενώ δεδομένη επίσης δεν θεωρείται και η εξασφάλιση της πλειοψηφίας των βουλευτικών εδρών από την συμμαχία του λαού. Αξίζει να σημειωθεί ότι στο κυβερνητικό στρατόπεδο, οι αναλυτές ήδη ξεκίνησαν να εστιάζουν στο σενάριο σύμφωνα με το οποίο ο Ερντογάν παρά την επανεκλογή του στην προεδρία της χώρας, ενδέχεται να μη διαθέτει στη νέα περίοδο την πλειοψηφία στο κοινοβούλιο. Σε αυτήν την περίπτωση, σύμφωνα με τους κυβερνητικούς κύκλους, δεν θα έχει άλλη επιλογή παρά να οδηγήσει τη χώρα σε επαναληπτικές εκλογές.

Το προαναφερόμενο σενάριο αποτελεί εφιάλτη για το ΑΚΡ καθώς ενδέχεται αυτό να έρθει στο προσκήνιο σε μια περίοδο κατά την οποία η τουρκική οικονομία οδεύει από το κακό στο χειρότερο και τα μαύρα σύννεφα στον ορίζοντα της Τουρκίας, πληθαίνουν επικίνδυνα.

Οι αντίπαλοι

Σε αντίθεση με τις εκλογές του 2014, στις πρόωρες προεδρικές εκλογές, ο ισχυρός πολιτικός άνδρας θα βρεθεί αντιμετώπιος με άλλο τόσο ισχυρούς αντιπάλους. Η πρόεδρος του Καλού Κόμματος (ΚΚ), Μεράλ Άκσενερ, έχει ήδη ανακοινώσει την υποψηφιότητά της για τις προεδρικές εκλογές και στοχεύει σε ένα καλό αποτέλεσμα στον πρώτο γύρο των εκλογών, με την υποστήριξη που ενδέχεται να εξασφαλίσει από τους κεντροδεξιούς και εθνικιστές ψηφοφόρους. Παράλληλα, τη δική του, ξεχωριστή υποψηφιότητα ανακοίνωσε και το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης την Παρασκευή διά στόματος του ηγέτη του ΡΑΚ, Κεμάλ Κιλιτσντάρογλου. Μετά το ναυάγιο για την ανάδειξη του τέως Προέδρου Αμπντούλάχ Γκιουλ ως κοινού υποψηφίου της αντιπολίτευσης, το Ρεπουμπλικανικό Λαϊκό Κόμμα (ΡΑΚ) θα υποστηρίξει τη δική του ξεχωριστή υποψηφιότητα για το αξίωμα του Προέδρου της Τουρκίας. Ο 54χρονος Μουκαρέμ Ιντζέ, ο οποίος στο παρελθόν διακρίθηκε ως ένας ικανός ρήτορας που έχει τη δυνατότητα να «αγγίξει» μεγάλες μερίδες της τουρκικής κοινωνίας, θα είναι ο υποψήφιος της αξιωματικής αντιπολίτευσης στις επικείμενες εκλογές. «Με τη βοήθεια του Αλλάχ στις 24 Ιουνίου θα γίνω Πρόεδρος. Δεν θα είμαι αποκλειστικά ο Πρόεδρος του ΡΑΚ. Θα είμαι ο Πρόεδρος των 80 εκατομμυρίων (Τούρκων), των οπαδών του ΑΚΡ, του ΗΔΡ του ΜΗΡ και του Saadet», δήλωσε ο Ιντζέ αμέσως μετά την ανακοίνωση της υποψηφιότητάς του, προσθέτοντας ότι η συνεργασία του ΑΚΡ με την Οργάνωση Γκιουλέν εκτροχίασε την Τουρκική Δημοκρατία. Πρωταρχικός στόχος του ίδιου είναι το να περάσει τον σκόπελο του πρώτου γύρου των προεδρικών εκλογών, ενώ ο στόχος της προεδρίας του θα είναι η καταπολέμηση της τρομοκρατίας και η αντιμετώπιση της διαφθοράς.

Η Ιταλία στο σταυροδρόμι της Ε.Ε.

Ο σχηματισμός νέας κυβέρνησης και ο ευρωσκεπτικισμός

Του **BEPPE SEVERGNINI***
THE NEW YORK TIMES

Δύο μήνες μετά τις ιταλικές εκλογές, ο σχηματισμός κυβέρνησης από το Κίνημα των 5 Αστέρων και τη Λέγκα του Βορρά –δύο κόμματα που πολέμησαν με πάθος τις Βρυξέλλες και την Ε.Ε.– παραμένει υπαρκτή προοπτική. Παρά το πρόσφατο «καβαδάκι» μεταξύ τους, το ένα από τα δύο –ή και τα δύο– θα είναι η κινητήριος δύναμη της επόμενης ιταλικής κυβέρνησης.

Ο ηγέτης της Λέγκας, Ματέο Σαλβίνι, χαρακτηρίσε την Ε.Ε. «Τιτανικό», έτοιμο να βουλιάξει». Παρότι οι απόψεις του Κινήματος των 5 Αστέρων είναι λιγότερο ξεκάθαρες, με μερίδα της ηγεσίας να εμφανίζεται τώρα πρόθυμη να διατηρήσει την Ιταλία στην Ένωση, η ηγετική ομάδα μπορεί και πάλι να αλλάξει γνώμη, επιλέγοντας την ευρωσκεπτικιστική οδό. Η Ευρωπαϊκή Ένωση κινδυνεύει άραγε; Οχι ακόμη. Μην περιμένετε την Ιταλία να εγκαταλείπει το ευρώ ή την Ένωση, καθώς κάτι τέτοιο θα ήταν αβυσσάκια δαπανηρά. Παρ' όλα αυτά, είναι γεγονός ότι η Ιταλία, που υπήρξε η πιο φιλοευρωπαϊκή χώρα της ηπείρου μας, έχασε την πίστη της στην Ε.Ε.

Τρία πράγματα άλλαξαν. Το ένα αφορά την ευρωπαϊκή πολιτική, το δεύτερο έχει να κάνει με τους Ιταλούς πολιτικούς και το τρίτο με τους Ιταλούς ψηφοφόρους.

Πρώτον, η Ε.Ε. προκάλεσε την απογοήτευση της Ιταλίας στο μεταναστευτικό. Η συμφωνία Τουρκίας - Ε.Ε. περιόρισε δραστικά τις ροές προς την Ελλάδα. Η απουσία κρατικών δομών στη Λιβύη, όμως, άφησε ανοικτό τον δρόμο προς τη νότια Ιταλία. Η ευρωπαϊκή δι-

Τα φώτα στην Ιταλία είναι στραμμένα στον ηγέτη της Λέγκας, Ματέο Σαλβίνι, ο οποίος χαρακτήρισε την Ε.Ε. «Τιτανικό», έτοιμο να βουλιάξει».

Αν και συνειδητοποιούν τα οφέλη από την Ε.Ε., οι Ιταλοί θεωρούν ότι οι Βρυξέλλες είναι πια απομακρυσμένες.

στακτικότητα στο θέμα της φιλοξενίας προσφύγων έκανε τους Ιταλούς να νιώσουν προδομένοι από την Ευρώπη.

Δεύτερον, κάθε χώρα της Ευρώπης διαθέτει πολιτικό κόμμα, το οποίο οικοδόμησε τη φήμη του πάνω στον ευρωσκεπτικισμό. Στη σύγχρονη Ιταλία, όμως, η στάση αυτή υιοθετήθηκε ακόμη και από τα παραδοσιακά φιλοευρωπαϊκά κόμματα, που δεν αντιστάθηκαν στον πειρασμό να κατηγορήσουν τις Βρυξέλλες για τις δικές τους αποτυχίες.

Τρίτον, οι Ιταλοί πολίτες νιώθουν ότι η Ε.Ε. εγκατέλειψε τον παραδοσιακό της ρόλο, αυτόν της πολιτικής αλλά αξιόπιστης τροφού, πάντα έτοιμης να τιθασέψει τους

θερμαιμούς Ιταλούς πολιτικούς. Οι πρόσφατοι αυστηροί δημοσιονομικοί κανόνες της Ένωσης, όμως, εμποδίζουν με την κρατική γενναioδωρία, με την πλειονότητα των Ιταλών να κατηγορεί πλέον την «τροφό» γι' αυτό.

Παρότι το ιταλικό κοινό συνειδητοποιεί τα οφέλη που προσέφερε η Ε.Ε. στη χώρα του, οι Ιταλοί θεωρούν ότι οι Βρυξέλλες είναι πια απομακρυσμένες από τις ανησυχίες και τις επιδιώξεις τους. Η αποστασιοποίηση αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική, καθώς η Ε.Ε. φαντάζει στους Ιταλούς ψυχρή και ανίκανη να προβάλει τις επιτυχίες της. Οι Ιταλοί ψηφοφόροι, όμως, πρέπει να ωριμάσουν και να αντιληφθούν ότι αν και η Ε.Ε. δεν είναι τέλεια, η λύση δεν βρίσκεται στην κατεδάφισή της, αλλά στη μεταρρύθμιση και στην επιδιόρθωση των ελλείψεων που εμφανίζει.

* Ο κ. Beppe Severgnini είναι διευθυντής σύνταξης του περιοδικού της εφημερίδας Corriere della Sera.

Σε «συμπληγάδες» η Τερέζα Μεί

Brexiters του υπουργικού εναντίον Βουλής των Λόρδων

Την Τετάρτη, οι οπαδοί του σκληρού Brexit στο βρετανικό υπουργικό συμβούλιο υποχρέωσαν την πρωθυπουργό Τερέζα Μεί να αποσύρει τη συμβιβαστική πρόταση για την παραμονή της Βρετανίας «με το ένα πόδι» στην τελωνειακή ένωση, εκτροχιάζοντας όλους τους υφιστάμενους σχεδιασμούς. Η πτέρυγα αυτή είχε μόλις ενισχυθεί από την αποχώρηση της μετριοπαθούς στο θέμα του Brexit υπουργού Εσωτερικών Αμπερ Ραντ, η οποία πλήρωσε το πολιτικό κόστος των καταχρηστικών απειλάσεων ηλικιωμένων πολιτών που είχαν φθάσει στη Βρετανία ενόσω οι χώρες τους ήταν ακόμη αποικίες.

Υπό τη δαμόκλειο σπάθη της απόσυρσης της εμπιστοσύνης τους, οι υπουργοί στρέφουν τη Μεί προς μια πιο καθαρή ρήξη με την Ευρωπαϊκή Ένωση, την ίδια στιγμή που η πραγματικότητα των ιρλανδικών συνόρων και οι πολιτικοί συσχετισμοί στη Βουλή των Λόρδων ασκούν πιέσεις προς την ακριβώς αντίθετη κατεύθυνση. Η Βουλή των Λόρδων έχει αποφασίσει ότι η τελική συμφωνία για τη διαμόρφωση των εμπορικών σχέσεων Βρετανίας - Ε.Ε. θα απαιτήσει την έγκρισή της, στοιχείο που της επιτρέπει να καθυστερήσει την υλοποίηση ενός σκληρού Brexit. Παράλληλα, δεν έχει βρεθεί τρόπος να βγει η Βρετανία από την τελωνειακή ένωση χωρίς να εμφανιστούν «σκληρά» σύννορα ανάμεσα στη Βόρεια Ιρλανδία και στη Δημοκρατία της Ιρλανδίας.

Ακομψα σχόλια

Το σχέδιο που παρουσιάστηκε από τη Μεί την Τετάρτη («εταιρική σχέση τελωνειακής ένωσης») είχε

Η Τερέζα Μεί με οπαδούς της Συντηρητικής. Μονο θετικό, ότι το κόμμα δεν πήγε όσο άσχημα αναμενόταν στις δημοτικές εκλογές της Παρασκευής.

Αποσύρθηκε η πρόταση για παραμονή της Βρετανίας «με το ένα πόδι» στην τελωνειακή ένωση.

ήδη απορριφθεί από τις Βρυξέλλες και τον αρμόδιο επίτροπο για το Brexit, Μισέλ Μπαρνιέ, ως ανέφικτο, ενώ οι χαρακτηρισμοί που λέγεται ότι ακούστηκαν για το σχέδιο αυτό στο υπουργικό συμβούλιο ήταν πολύ άκομψοι. Εν συντομία, προέβλεπε ότι η Βρετανία θα συνέχιζε να επιβάλλει τους δασμούς της Ε.Ε. στα προϊόντα τρίτων χωρών που περνούν τα σύνορά της, ενώ θα επέστρεφε τους δασμούς αυτούς σε όσους τους κατέβαλλαν μόνο αν τα προϊόντα προορίζονταν για την εσωτερική βρετανική αγορά.

Μπροστά στην αδυναμία να βρεθεί μια λειτουργική λύση, πολιτικοί όπως ο βετεράνος επικεφαλής των Φιλελευθέρων Δημο-

κρατών Πάντι Ασντάουν εκτιμούν πως η έξοδος της Βρετανίας από την Ε.Ε. έχει 55% πιθανότητες να αποτύχει. Από την άλλη, αξιωματούχοι τόσο από τη βρετανική κυβέρνηση όσο και από τις Βρυξέλλες διαμνύουν ότι όποια λύση και αν επιλεγεί, οι πρακτικές και τεχνολογικές λεπτομέρειες της αποχώρησης της Βρετανίας από την τελωνειακή ένωση θα χρειαστούν τουλάχιστον τέσσερα έως πέντε χρόνια προκειμένου να διευθετηθούν. Η είδηση αυτή ανησυχεί τους οπαδούς του σκληρού Brexit, που, σύμφωνα με την εφημερίδα Telegraph, φοβούνται ότι ουδέν μονιμότερον του προσωρινού.

Το μόνο θετικό για τη Βρετανίδα πρωθυπουργό στη δύσκολη εβδομάδα που πέρασε ήταν ότι οι Συντηρητικοί δεν πήγαν τόσο άσχημα όσο αναμενόταν στις δημοτικές εκλογές της Παρασκευής, ενώ το UKIP, το κόμμα που τους ώθησε σε όλο και σκληρότερες θέσεις για το Brexit, σχεδόν εξαφανίστηκε από τον πολιτικό χάρτη.

REUTERS

Πιο κοντινή η απειλή του πολέμου κατά του Ιράν

Λάδι στη φωτιά θα ρίξει η απόσυρση του Τραμπ από την πυρηνική συμφωνία

Του ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Από την πρώτη κιόλας εβδομάδα του στο αξίωμα του υπουργού Εξωτερικών, ο Μάικ Πομπέο δικαίωσε τις εκτιμήσεις ότι η αντικατάσταση του μετριοπαθούς Ρεξ Τίλερσον από τον μέχρι χθες διευθυντή της CIA θα σηματοδοτούσε περαιτέρω σκλήρυνση της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής, ιδιαίτερα στη Μέση Ανατολή. Μετά μια σύντομη στάση στο αρχηγείο του ΝΑΤΟ, στις Βρυξέλλες, όπου διεμήνυσε ότι η ψυχροπολεμική ατμόσφαιρα στις σχέσεις ΗΠΑ - Ρωσίας θα διατηρηθεί, ο Πομπέο βρέθηκε το Σάββατο, 28 Απριλίου, στο Ριάντ της Σαουδικής Αραβίας, όπου συνάντησε τον βασιλιά Σαλμάν και τον πρίγκιπα-διάδοχο Μοχάμεντ. Λίγες ώρες αργότερα, σαουδαραβικά αεροπλάνα βομβάρδιζαν το κτίριο του υπουργείου Εσωτερικών της Υεμένης, όπου συσκέπτονταν οι ηγέτες των σιιτών ανταρτών Χουθί, συμμάχων του Ιράν. Την κρίσιμη πληροφορία διαβίβασε στο Ριάντ η CIA, σύμφωνα με αραβικά μίντια.

Το Παλαιστινιακό

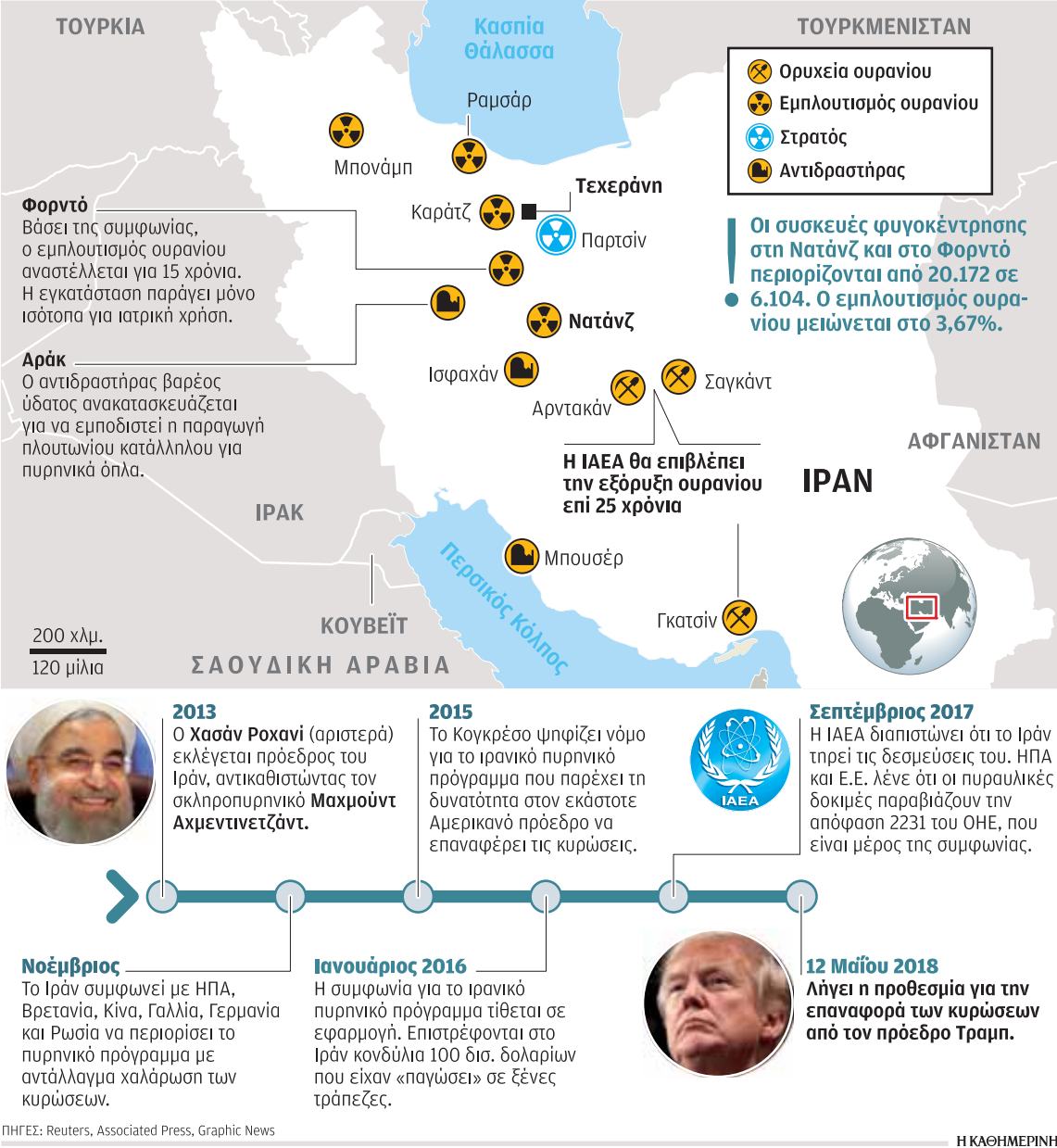
Βασικός στόχος της τριήμερης περιοδείας Πομπέο στη Μέση Ανατολή ήταν να στερεώσει την επωαζόμενη «ανίερη συμμαχία» Σαουδικής Αραβίας -Ισραήλ εναντίον του Ιράν. Προ ημερών, ο ισχυρός άνδρας του βασιλείου, ο πρίγκιπας-διάδοχος Μοχάμεντ μπιν Σαλμάν, είχε δηλώσει ότι Ριάντ και Τελ Αβιβ έχουν κοινό εχθρό την Τεχεράνη και ότι η χώρα του θα μπορούσε να αναγνωρίσει το Ισραήλ εφόσον υπάρξει κάποιου είδους λύση του Παλαιστινιακού. Αξιοπίστεες αραβικές πηγές λένε ότι ο πρίγκιπας πιέζει την παλαιστινιακή ηγεσία να αποδεχθεί σχέδιο «λύσης» που έχει επεξεργαστεί ο γαμπρός του Αμερικανού προέδρου Τζάρεντ Κούσνερ και το οποίο ούτε ο Χαμμούντ Αμπάς ούτε οι ποι-

οσδήποτε άλλος Παλαιστίνιος ηγέτης θα μπορούσε ποτέ να αποδεχθεί χωρίς να κατηγορηθεί για εθνική προδοσία. Εξάλλου, στις 29 Μαρτίου ο μπιν Σαλμάν είχε δηλώσει στη Wall Street Journal ότι η χώρα του μπορεί να εξαπολύσει στρατιωτική δράση εναντίον του Ιράν αν η διεθνής κοινότητα δεν επιβάλει κυρώσεις στην Ισλαμική Δημοκρατία. Οι ανησυχητικοί οιωνοί πύκνωσαν την περασμένη Κυριακή, όταν

Ο πόλεμος χαμηλής έντασης του άξονα ΗΠΑ - Ισραήλ - Σ. Αραβίας με τις ιρανικές δυνάμεις στη Μέση Ανατολή κινδυνεύει να εξελιχθεί σε ανοιχτή σύρραξη.

ο Πομπέο μεταφέρθηκε από το Ριάντ στο Τελ Αβιβ. Οι απειλές εναντίον του Ιράν ήταν το βασικό περιεχόμενο της κοινής συνέντευξης τύπου που παρέθεσε με τον Ισραηλινό πρωθυπουργό Μπέντζαμιν Νετανιάχου. Λίγες ώρες αργότερα, δύο συριακές βάσεις στη Χάμα και στο Χαλέπι δέχθηκαν πυραύλους, πιθανότατα ισραηλινής προέλευσης, που σκότωσαν 18 Ιρανούς και σίτες στρατιωτικούς. Την ίδια περίπου ώρα, το τηλεοπτικό δίκτυο NBC, επικαλούμενο τρεις ανώνυμους Αμερικανούς αξιωματούχους, υποστήριζε ότι το Ισραήλ ετοιμάζεται για «μεγάλο πόλεμο» με το Ιράν και επιδιώκει τη στήριξη της Ουάσινγκτον. Η συνέχεια ήρθε το βράδυ της Δευτέρας. Την ώρα της πιο υψηλής τηλεθέας, ο Μπέντζαμιν Νετανιάχου εμφανίστηκε, σε ζωντανή σύνδεση με το υπουργείο Αμυνας, στο Τελ Αβιβ, για να δώσει μια προσεκτικά σκηνοθετημένη παράσταση. Μιλών-

Η συμφωνία για το ιρανικό πρόγραμμα σε κίνδυνο

Ο πρόεδρος Τραμπ απειλεί να αποσυρθεί από τη διεθνή συμφωνία για το ιρανικό πυρηνικό πρόγραμμα και να επαναφέρει τις κυρώσεις, αν η Τεχεράνη δεν περιορίσει τις δοκιμές βαλλιστικών πυραύλων και τον ρόλο της στη Μέση Ανατολή.

Πίεση στην Ευρώπη

Στο σύνολό τους, οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις, συμπεριλαμβανομένης της βρετανικής, υποδέχθηκαν πολύ ψυχρά το σόου Νετανιάχου και δεν έδειξαν καμία προθυμία να ακολουθήσουν τον Τραμπ σε έναν νέο τυχοδιωκτισμό. Αλλωστε, ο Εμανουέλ Μακρόν και η Άγκελα Μέρκελ είχαν προσπαθήσει με τις διαδοχικές επισκέψεις τους στην Ουάσινγκτον, μία εβδομάδα νωρίτερα, να μεταπείσουν τον Αμερικανό πρόεδρο αναφορικά με το ιρανικό πυρηνικό πρόγραμμα, αν και τίποτα δεν δείχνει ότι τα κατάφεραν. Οι Ευρωπαίοι είδαν με πολύ καλό μάτι την εκλογή του μετριοπαθούς προέδρου Χασάν Ροχανί και τη συμφωνία του 2015. Ευρωπαϊκές επιχειρήσεις στους τομείς της ενέργειας, της αυτοκινητοβιομηχανίας και των μεταφορών προσβλέπουν σε μεγάλες επενδύσεις σε αυτή τη δυναμική αγορά μιας χώρας με 80 εκατομμύρια κατοίκους και με εργαστική δύναμη υψηλής κατάρτισης. Το πρόβλημα είναι ότι δυσκολεύονται να βρουν τρόπους να στηρίξουν τις επενδύσεις τους. Το 2015, η γαλλική τράπεζα BNP τιμωρήθηκε με πρόστιμο 9 δισ. δολ. για την παραβίαση των αμερικανικών κυρώσεων. Η όποια απόφαση Τραμπ για το Ιρανικό μπορεί να φέρει ακόμη πιο κοντά την απειλή ενός ανοιχτού εμπορικού πολέμου με τους Ευρωπαίους εταίρους του.

Σεξ, ψέματα και εκστρατείες του Ντόναλντ Τραμπ

Η πηγή των 130.000 δολαρίων για τη σιωπή της Στόρμι Ντάνιελς και οι ισχυρισμοί του Αμερικανού Προέδρου

Πότε μια υπόθεση συζυγικής απιστίας γίνεται πολιτικό ζήτημα; Την απάντηση στο ερώτημα αυτό καλείται να διερευνήσει ο Αμερικανός πρόεδρος Τραμπ μετά την παραδοχή του συνηγόρου του, πρώην δημάρχου Νέας Υόρκης, Ρούντι Τζουλιάνι, ότι ο Τραμπ γνώριζε για τα 130.000 δολάρια που έλαβε η πορνοστάρ Στόρμι Ντάνιελς με αντάλλαγμα τη σιωπή της.

Μέχρι τη δήλωση αυτή, που έγινε στον «αέρα» του Fox News, η χώρα είχε μείνει στην κατηγορηματική διάψευση του Τραμπ και στην ανακοίνωση του δικηγόρου Μάικλ Κόεν ότι αυτός κατέβαλε το ποσό με δική του πρωτοβουλία. Η Ντάνιελς υποστηρίζει ότι αν η συμφωνία εμπιστευτικότητας που υπέγραψε με τον Κόεν δεν ήταν σε γνώση του Τραμπ, δεν ισχύει, ενώ προσπαθεί δικαστικά να την κηρύξει άκυρη. Εχει μάλιστα προσφερθεί να επιστρέψει τις 130.000 δολάρια, προσβλέποντας σε μεγαλύτερο ποσό, από τα δικαιώματα του βιβλίου που σκοπεύει να γράψει.

Ο Τραμπ μιλάει για «απόπειρα εκβιασμού με ψευδείς κατηγορίες περί ερωτικής σχέσης» και υποστηρίζει ότι τέτοιου είδους συμφωνίες εμπιστευτικότητας «είναι

πολύ συχνές μεταξύ διασημοτήτων και ανθρώπων μεγάλου πλούτου». Το ζήτημα, ωστόσο, για τον Αμερικανό πρόεδρο είναι ότι η μεταβίβαση των χρημάτων έγινε τις παραμονές των εκλογών του 2016 και ως εκ τούτου ενδέχεται να παραβιάζει τη νομοθεσία περί χρηματοδότησης των υποψηφίων.

Η πληρωμή έγινε παραμονές των εκλογών και ενδέχεται να παραβιάζει τη νομοθεσία περί χρηματοδότησης των υποψηφίων.

Ειδικευμένος στη νομοθεσία αυτή, είπε στους Financial Times ότι το πρόβλημα ξεκινάει αν προσδιοριστεί ότι η πληρωμή δεν εξυπηρετούσε τη διευθέτηση προσωπικού ζητήματος, αλλά την επίτευξη πολιτικού στόχου.

Εξάλλου, ακόμη και χωρίς να αποδειχθεί ότι ο Τραμπ γνώριζε για την πληρωμή, οι 130.000 μπορεί να θεωρηθούν παράνομη, μη δεδλωμένη προσφορά του Μάικλ

Ο πρώην γιατρός του Τραμπ, Χάρολντ Μπόρνσταϊν, δήλωσε ότι η γνωμάτευση πως ο Τραμπ «είναι ο πιο υγιής άνθρωπος που αναλαμβάνει ποτέ την προεδρία των ΗΠΑ» ήταν εξ ολοκλήρου υπαγορευμένη από εκείνον.

Κόεν στην προεκλογική εκστρατεία του Ντόναλντ Τραμπ. Αν, από την άλλη πλευρά, ισχύουν οι δηλώσεις του Τζουλιάνι, σύμφωνα με τις οποίες ο Τραμπ ξεπλήρωσε τις 130.000 στον Κόεν σταδιακά, στο πλαίσιο δικηγορικής αμοιβής 420.000 δολαρίων, μπορεί να καταπίπτει η κατηγορία της παράνομης ενίσχυσης, αλλά γεννώνται ακόμη περισσότερα ερωτήματα ως προς τις υπηρεσίες που προσέφερε ο Κόεν για να λάβει τέτοιου είδους αμοιβή. Οι πολιτικοί αντίπαλοι του Τραμπ εικάζουν ότι η διαφορά αποκρύπτει και άλλες συμφωνίες εμπιστευτικότητας.

Πέραν όλων αυτών, μία ημέρα πριν από τη δήλωση Τζουλιάνι, εμφανίστηκε στην τηλεόραση ο πρώην γιατρός του Τραμπ, Χάρολντ Μπόρνσταϊν, και δήλωσε ότι η γνωμάτευση με την οποία διαπίστωνε ότι ο Τραμπ «είναι ο πιο υγιής άνθρωπος που αναλαμβάνει ποτέ την προεδρία των ΗΠΑ» ήταν εξ ολοκλήρου υπαγορευμένη από τον πρόεδρο. Η ανάγνωση της γνωμάτευσης, που έβριθε διατυπώσεων στον υπερθετικό βαθμό, παρουσιάζει σίγουρα μεγάλες ομοιότητες με τον τρόπο έκφρασης του Ντόναλντ Τραμπ. Το ποια είναι η πραγματική κατάσταση της υγείας του προ-

έδρου οι Αμερικανοί δεν πρόκειται να το πληροφορηθούν, καθώς οι ένοπλοι αστυνομικοί εισήλθαν στο ιατρείο του Μπόρνσταϊν και αφαίρεσαν τους σχετικούς φακέλους.

Μία άλλη αποκάλυψη, αντιθέτως, εμφανίζεται να ευνοεί τον Λευκό Οίκο. Την Δευτέρα, οι «Τάιμς της Νέας Υόρκης» δημοσίευσαν τον κατάλογο των ερωτήσεων που σκοπεύει να υποβάλει στον Ντόναλντ Τραμπ ο ειδικός ανακριτής Ρόμπερτ Μιούλερ. Ο Μιούλερ ερευνά κατά πόσον υπήρξε προεκλογική συνεργασία του περιβάλλοντος Τραμπ με τη Ρωσία και κατά πόσον ο πρόεδρος προσπάθησε να παρεμποδίσει τις έρευνες. Το ερωτηματολόγιο που διέρρευσε δείχνει ότι ο Μιούλερ σκοπεύει να ρωτήσει τον Αμερικανό πρόεδρο όχι μόνο τι έκανε σε συγκεκριμένες χρονικές στιγμές, αλλά και ποιες ήταν οι απόψεις του και οι μυχίες σκέψεις του για μια σειρά ζητημάτων. Ο κατάλογος φάνηκε σε ορισμένους τόσο υπερβολικός, ώστε να εκτιμώσουν ότι πιθανώς να διέρρευσε από τον ίδιο τον Λευκό Οίκο, ώστε να ενισχυθεί το επιχείρημα ότι ο πρόεδρος υπόκειται σε κυνήγι μαγισσών.

REUTERS, A.P.

Διανύει ιστορικές στιγμές η Ομόνοια

Εγινε η πιο μαζική εκλογική συνέλευση-Αναμένεται η συμφωνία με Παπασταύρου

Του ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΓΙΩΡΓΗ

Νέα εποχή στην Ομόνοια από τις πρώτες πρωινές ώρες της περασμένης Πέμπτης. Η Εκλογική Γενική Συνέλευση που άρχισε στις 4:45 το απόγευμα και ολοκληρώθηκε λίγο μετά τα μεσάνυχτα (γύρω στις 00:45) ανέδειξε πρόεδρο τον Λώρη Κυριάκου, του οποίου ο συνδυασμός κατέγραψε συντριπτικό ποσοστό, αφού εξελέγησαν και τα 15 μέλη του (ψηφισαν 861 μέλη ενώ υπήρχαν και 9 άκυρα ψηφοδέλτια).

Η Γενική Συνέλευση της Πέμπτης ήταν η πιο μακρά σε διάρκεια, αλλά και η πιο μαζική σε παρουσία μελών στην ιστορία της Ομόνοιας. Παράλληλα, ο αριθμός των 33 υποψηφίων (15 με τον συνδυασμό Λώρη Κυριάκου, 11 με την πορεία αλλαγής και 7 ανεξάρτητοι). Αυτά τα στοιχεία χαρακτηρίζουν ως ιστορική τη σύναξη των Ομονοιωτών. Υπάρχει και ένα άλλο στοιχείο που ενισχύει ακόμη περισσότερο τον παραπάνω χαρακτηρισμό. Το γεγονός ότι ο συνδυασμός Λώρη Κυριάκου στηρίζει τη σύναψη συμφωνίας διαχείρισης του ποδοσφαιρικού τμήματος του σωματείου με τρίτο νομικό πρόσωπο. Στην προκειμένη περίπτωση την εταιρεία του Σταύρου Παπασταύρου. Υπάρχουν δύο απόψεις επί του θέματος. Σύμφωνα με την πρώτη, με την εκλογή του συνδυασμού του Λώρη Κυριάκου αυτόματα δίδεται εντολή από τη Γενική Συνέλευση για υπογραφή της συμφωνίας. Με άλλα λόγια, τα μέλη ψήφισαν πλάνο και όχι συνδυασμό. Ο συνδυασμός που εξελέγη θα υλοποιήσει το πρόγραμμά του. Δεν υπάρχει πουθενά στο καταστατικό διάταξη που να διαλαμβάνει απαγόρευση εκχώρησης του ποδοσφαιρικού τμήματος σε τρίτο νομικό πρόσωπο. Από τη στιγμή λοιπόν που εξελέγη ο συνδυασμός Λώρη Κυριάκου και μάλιστα με πανίσχυρη εντολή από την Εκλογική Γενική συνέλευση θα προχωρήσει στην υλοποίηση της συμφωνίας με τον Σταύρο Παπασταύρου.

Η άλλη άποψη λέει ότι χρειάζεται καταστατική αλλαγή για να μπορεί ένα διοικητικό συμβούλιο να εκχωρήσει το ποδοσφαιρικό τμήμα του σωματείου σε οποιοδήποτε τρίτο νομικό πρόσωπο. Είναι πιθανό να το κάνει αυτό μελλοντικά η διοίκηση Λώρη Κυριάκου για περισσότερη ενίσχυση της κίνησής της. Αυτό ήταν και σημείο τριβής στη Γ.Σ. που πέρασε στιγμές γενικότερης έντασης.

Αποκορύφωμα οι προπληκτισμοί κατά του Λώρη Κυριάκου από άτομα που δεν συμφωνούσαν με την εκλογή του μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων. Πάντως, η μερίδα των ασχημονούντων δεν ξεπερνούσε τα 20 άτομα.

Η Ομόνοια θα βαδίζει ποδοσφαιρικά σε άλλη γραμμή πλεύσης. Αυτή της εταιρείας. Μία αλλαγή που βρίσκει αντιδρώντες με βάση τα όσα είδαμε. Η αντίδραση έχει να κάνει με την ίδια τη φύση των καταβολών του σωματείου και με τον ιδεολογικό προσανατολισμό της μεγάλης πλειοψηφίας του κόσμου της. Η ιδεολογία της αριστεράς δεν συμβαδίζει με την εμπορευματοποίηση του αθλητισμού. Όμως από την άλλη, η Ομόνοια οικονομικά... πεθαίνει. Και τα συνθήματα δεν την ανασταίνουν. Με βάση το τι ανέφερε ο Αντώνης Τζιωνής στη λογοδοσία του το χρέος του Συλλόγου αυξήθηκε από 14.329.000 εκατομμύρια ευρώ τον Μάιο του 2017 σε 16.860.000 εκατομμύρια ευρώ τον Δεκέμβριο του 2017.

Ενώ ο Σταύρος Παπασταύρου αναμένεται στην Κύπρο την ερχόμενη Τετάρτη ήδη έχει αρχίσει η εντατική δουλειά για την οικοδόμηση της Ομόνοιας της νέας χρονιάς. Ήδη, η πρώτη κίνηση έχει πραγματοποιηθεί με την πρόσληψη του Μάριου Καμπανέλλα στην θέση του εκτελεστικού διευθυντή, ο οποίος θα είναι και μέλος του 9μέλους Διοικητικού Συμβουλίου της ποδοσφαιρικής εταιρείας. Θα είναι ο συγκεκριμένος το ένα από τα έξι άτομα που θα διορίσει ο Σταύρος Παπασταύρου στο Δ.Σ. και είναι προσωπική του επιλογή.

Διετέλεσε για χρόνια γενικός διευθυντής των εταιριών Νίκου Σιακόλα, ενώ τα τελευταία χρόνια ήταν διευθύνων σύμβουλος στην εταιρεία Χαραλαμπίδη – Κρίστη. Διετέλεσε πριν από αρκετά χρόνια μέλος του Δ.Σ. της Ομόνοιας. Όσον αφορά, τα υπόλοιπα μέλη του Δ.Σ., ο ένας εξ αυτών θα είναι ο πρόεδρος του σωματείου, Λώρης Κυριάκου εκ μέρους της Ομόνοιας.

Επίσης, «σιγούρος» δείχνει ο Μίνως Χαραλάμπους, ενώ δέχονται έντονες πιέσεις για να πλαισιώσουν το Δ.Σ., οι Νικόλας Γεωργιάδης και Λάμπρος Πιερί. Η τριάδα αυτή μετείχε στις διαπραγματεύσεις με τον Σταύρο Παπασταύρου για τη διαμόρφωση της πρότασης δημιουργίας εταιρείας διαχείρισης του ποδοσφαιρικού τμήματος.

Η Γενική Συνέλευση της Πέμπτης ήταν η πιο μακρά σε διάρκεια, αλλά και με τη μεγαλύτερη συμμετοχή στην ιστορία της Ομόνοιας.

Ο Λώρης Κυριάκου εξελέγη πανηγυρικά στην προεδρία της Ομόνοιας

Ο πρώτος σε ψήφους και η επιστροφή της οικογένειας Παπαπέτρου

Πρώτος με 582 ψήφους αναδείχθηκε ο Φώτος Ιωάννου. Εντυπωσιακό το γεγονός για το συγκεκριμένο παράγοντα αφού επέρχεται για δεύτερη συνεχή εκλογική αναμέτρηση ενώ υπηρετεί την Ομόνοια στο Δ.Σ. από το 2004, στο τμήμα βόλει το οποίο είναι το πιο πετυχημένο τμήμα της ομάδας τα τελευταία χρόνια με το τριφύλλι να έχει τον εξής απολογισμό Πρωταθλήτρια: 2014-15, 2015-16, 2016-17. Κυπελλούχος: 2015-16, 2017-18. Σουπερ Καπ: 2014, 2015, 2016, 2017. Ο Ματθαίος Παπαπέτρου είναι ένα από τα 15 μέλη του συνδυασμού του Λώρη Κυριάκου που θα μετέχει στο Δ.Σ. Πρόκειται για τον γιο του Μιχάλη Παπαπέτρου που διατέλεσε μέλος του Δ.Σ. της Ομόνοιας από το 1971 μέχρι το 1975. Τη χρονιά 1971-72 ήταν μέλος του Δ.Σ., ενώ τις χρονιές 1972-73, 1973-74 και από 1974-75 διετέλεσε γραμματέας του σώματος.

Επαφές Παπασταύρου με υποψήφιο τεχνικό διευθυντή

Ο Σταύρος Παπασταύρου, που αναμένεται στο νησί μας την ερχόμενη Τετάρτη για τις τελικές υπογραφές με το Δ.Σ. της Ομόνοιας αλλά και για συνέχιση της προεργασίας, πραγματοποιεί τις τελευταίες επαφές με τον υποψήφιο τεχνικό διευθυντή της ομάδας. Οι πληροφορίες αναφέρουν ότι πρόκειται για τον Άνχελ Γκόμεζ Ρουίζ, ο οποίος είχε εξεταστεί και από την ΑΕΚ Λάρνακας. Πρόκειται για 41χρονο Ισπανό που δούλεψε στο παρελθόν ως τεχνικός διευθυντής στην Εσπανιόλ, την Ιντεπεντιέντε, και την Μπαρτσελόνα Εκουαδόρ.

Να θυμίσουμε τι διαλαμβάνει, σε αδρές γραμμές, η οικονομική πτυχή της συμφωνίας εκχώρησης του ποδοσφαιρικού τμήματος στην εταιρεία για 10 χρόνια με δικαίωμα επέκτασης για τα επόμενα 5 • Θα δοθεί αρχικά 1,5 εκατ. έναντι των χρεών μέχρι τις 31/5. • Το αρχικό μετοχικό κεφάλαιο θα είναι 5 εκατομμύρια και θα δοθεί ως εξής: 1,5 εκατ. στις 10/6, 500.000 στις 31/12, 1,5 στις 30/6/19 και 1,5 στις 31/6/20. • Σταδιακή αποπληρωμή από την εταιρεία του ποσού 9,3 που αφορά τις υποχρεώσεις του σωματείου. • Πληρωμή ετήσιου δικαιώματος στο Σωματείο το οποίο αυξάνεται από 180.000 ευρώ το 2018 σε 280.000 ευρώ το 2032. Σύνολο 3,4 σχεδόν ευρώ σε 15 χρόνια. • Πληρωμή δικαιωμάτων 5% στις πωλήσεις των προϊόντων του Σωματείου με ελάχιστο ποσό 100.000

Ο Σταύρος Παπασταύρου αναμένεται στην Κύπρο την ερχόμενη Τετάρτη για τις τελικές υπογραφές.

τα πρώτα 10 χρόνια και 200.000 ευρώ σε 15.

• Πληρωμή 10% από έσοδα συμμετοχής σε ομίλους ευρωπαϊκών διοργανώσεων. • Ελάχιστο οικονομικό όφελος στα 15 χρόνια: 16,2.

Το κυριότερο πρόβλημα το οποίο επηρεάζει άμεσα την πορεία της ομάδας σε σχέση με την προσπάθειά της να επανέλθει σε σταθερή τροχιά επιτυχιών, με απώτερο σκοπό να καταστεί ξανά μόνιμη πρωταγωνίστρια απαλύνεται με τα πιο πάνω.

Δεν είναι όμως μόνο τα λεφτά του Σταύρου Παπασταύρου που με βάση τις προσδοκίες θα αλλάξουν τα πράγματα. Θα φέρει στην Ομόνοια αυτό που ποτέ δεν διέθετε. Τον επαγγελματισμό, που χαρακτηρίζει ένα σύγχρονο αποτελεσματικό οργανισμό.

ΤΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ
ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ

Η Λίβερπουλ των... Θαυμάτων

Ο «τρελός» Κλοπ καθοδηγεί με μαεστρία στο Τσάμπιονς Λιγκ, τους Μανέ, Φιρμίνο και Σαλάχ

Του **ΕΦΡΑΙΜ ΓΕΩΡΓΙΟΥ**

Μετά από έντεκα χρόνια και από τον τελικό της Αθήνας, η Λίβερπουλ βρίσκεται και πάλι στον τελικό του Τσάμπιονς Λιγκ. Στις 26 Μαΐου το σεντόνι θα κυματίσει στο Ολυμπιακό Εθνικό Αθλητικό Κέντρο του Κιέβου και η Λίβερπουλ με τη Ρεάλ Μαδρίτης θα διασταυρώσουν τα ξίφη τους.

Ένας τελικός τον οποίο ούτε ο πιο αισιόδοξος οπαδός της Λίβερπουλ θα περίμενε με τον τρόπο που ξεκίνησε η σεζόν. Η φετινή Λίβερπουλ είναι καθαρά δημιούργημα του Γιούνγκερ Κλοπ. Ο Γερμανός έχει βάλει το στίγμα του στην ομάδα και αυτό φαίνεται ξεκάθαρα στα πάντα. Σε κίνηση, σε κάθε πάσα, σε κάθε αντίδραση των παικτών. Φαίνεται τόσο στα θετικά (την επίθεση που βγάζει φωτιές) όσο και στα αρνητικά (την άμυνα που μπορεί να δεχθεί τέρμα απ' τον κάθε αντίπαλο).

Βραδίες όπως αυτές κόντρα στη Μάντσεστερ Σίτι (3-0) και τη Ρόμα (5-2) στο Τσάμπιονς Λιγκ χτίζουν τον θρύλο της ομάδας αυτής. Ένας θρύλος που πάει χρόνια πίσω και που φαίνεται πως δεν θα αλλοιωθεί ποτέ. Όπως και να το κάνουμε, η Λίβερπουλ είναι ομάδα κοιμμένη και ραμμένη για το Τσάμπιονς Λιγκ.

Από την αρχή της σεζόν η Λίβερπουλ έδειξε τις προθέσεις της. Μπροστά δεν είχε πρόβλημα και με τον Σαλάχ να είναι σε απίστευτη κατόσταση (κάνεις δεν ανέμενε από τον Αιγύπτιο να έχει μια τέτοια σεζόν), όλες οι αντιπάλες άμυνες υποφέρουν. Βέβαια δεν είναι μόνος. Έχει δίπλα του τον Φιρμίνο και τον Μανέ αλλά και τους άλλους ποδοσφαιριστές της ομάδας που με τον δικό τους τρόπο βοηθούν στον τρόπο ανάπτυξης της ομάδας. Στο Τσάμπιονς Λιγκ η Λίβερπουλ έχει πετύχει 40 τέρματα. Μυθικός ο αριθμός αυτός για τη διοργάνωση. Έριξε 7 τέρματα στη Μάριμπορ, 7 στη Σπαρτάκ, 5 στην Πόρτο και τη Ρόμα, 3 στη Μάντσεστερ Σίτι και τη Σεβίλλη.

Όμως αντίθετα απ' την επιθετική γραμμή που βγάζει φωτιές, τα αμυντικά κενά είναι πολλά. Και αν για πολλούς είναι καθαρά θέμα προσώπων (που δεν θα διαφωνήσουμε σε απόλυτο βαθμό καθώς όντως ο Φαν Ντάικ έχει αλλάξει την εικόνα της αμυντικής γραμμής της Λίβερπουλ) οφείλουμε να σημειώσουμε πως είναι και θέμα τακτικής. Δεν υπάρχουν οι αλληλοκαλύψεις και έτσι όταν χαθεί στην επίθεση η μπάλα, τότε ο αντίπαλος έχει σοβαρό πλεονέκτημα. Αυτό το πλήρωσε στο πρωτάθλημα σε βάθος χρόνου. Η Μάντσεστερ Σίτι καπάρωσε

Μετά τη λήξη του αγώνα στη Ρώμη παίκτες και κόσμος πανηγύρισαν έξαλλα την επιστροφή της Λίβερπουλ σε τελικό Τσάμπιονς Λιγκ.

Η Λίβερπουλ του Κλοπ είναι μια ομάδα των άκρων. Μπορεί να κάνει τη Μάντσεστερ Σίτι να φαίνεται μια ομάδα της σειράς, όμως μπορεί και να δεχθεί δύο τέρματα από τη Γουέστ Μπρομ σε δέκα λεπτά.

τον τίτλο και δεν τον αφήνει με τίποτα, ενώ και η ο Μουρίνιο με την τακτική του και την επιμονή του κατάφερε να οδηγήσει τους «Κόκκινους Διαβόλους» (Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ) μπροστά από τους «Reds». Στο Τσάμπιονς Λιγκ όμως τα πράγματα είναι διαφορετικά. Η Λίβερπουλ ήταν στο στοιχείο της. Μια διοργάνωση που ταιριάζει στον Κλοπ και στην επιθετική του φιλοσοφία (το είδαμε αυτό και όταν ήταν προπονητής της Ντόρτμουντ). Σίγουρα για να φθάσει ως εδώ είχε και τύχη, όμως κανείς δεν μπορεί να αρνηθεί πως η ομάδα του Κλοπ βρίσκεται εδώ με το σπαθί της και πλέον ο τίτλος δεν φαντάζει σενάριο επιστημονικής φαντασίας αλλά ένα πολύ πιθανό σενάριο με στέρεες βάσεις.

Η «Αγία» τριάδα
Επιθετικά η Λίβερπουλ βγάζει φωτιές. Ποιος να σταματήσει τους Μανέ, Φιρ-

μίνο και Σαλάχ. Ταχύτητα, μυαλό, ντρίμπλες, τελειώματα, τα έχουν όλα. Η χημεία μεταξύ τους απίστευτη, βρίσκουν ο ένας τον άλλο με κλειστά τα μάτια και ίσως αποτελεί την καλύτερη τριπλέτα σε όλο τον κόσμο για τη φετινή χρονιά. Υπάρχουν στιγμές που πραγματικά η τριάδα κρύβει τη μπάλα. Έφθασαν μαζί τα 89 τέρματα και τις 41 ασίστ σε όλες τις διοργανώσεις και κάπου σε μια γωνιά ο Γιούνγκερ Κλοπ τριβεί τα χέρια του από ικανοποίηση. Όλοι τον θεωρούσαν γραφικό όταν έλεγε πως η φυγή του Κουτίνιο είναι σημαντική αλλά δεν θα επηρεάσει την ομάδα, όμως ο Γερμανός στην τελική κάτι ήξερε όταν τα έλεγε αυτά. Οι τρεις τους έχουν φθάσει τα 29 τέρματα στο Τσάμπιονς Λιγκ και έκαναν ρεκόρ. Ένα περισσότερο τέρμα απ' τους BBC (Μπενζεμά, Μπέιλ, Κριστιάνο Ρονάλντο), οι οποίοι κατείχαν το ρεκόρ με 28 τέρματα. Είναι πραγματικά μια μαγική τριάδα ικανή για τα πάντα.

Το παράδοξο των «Reds»
Από την άλλη όμως αυτή η ομάδα έχει και το παράδοξο. Μπορεί να σκορπίζει τον φόβο και τον τρόμο σε κάθε αντίπαλο, να ρίξει πεντάρα σε ημιτελικό Τσάμπιονς Λιγκ, να κάνει τη Μάντσεστερ Σίτι του Πεπ Γκουαρντιόλα να φαίνεται μια ομάδα της σειράς, όμως μπορεί και το αντίθετο. Μπορεί να δεχθεί δύο τέρματα από τη Γουέστ Μπρομ σε δέκα

λεπτά, τρία από την Άρσενал σε πέντε λεπτά, τρία από τη Σεβίλλη σε ένα ημίχρονο, να πετάει στα σκουπίδια ένα 5-0 επί της Ρόμα, το οποίο γίνεται 5-2 σε δέκα λεπτά και στον επαναληπτικό να χάνει με 4-2 στην Ιταλία. Είναι μια ομάδα των άκρων η Λίβερπουλ. Είτε σκορπά αντίπαλους για πλάκα, είτε χάνει τη μπάλα απ' τα πόδια της. Και στις δύο όμως περιπτώσεις ο κόσμος μένει γεμάτος με ερωτηματικά. Πώς και γιατί γίνεται αυτό; Η απάντηση όμως είναι απλή. Αυτός είναι ο Κλοπ, αυτές είναι οι ομάδες του, αυτή είναι η Λίβερπουλ. Μια ομάδα των άκρων.

Η φετινή Λίβερπουλ είναι μια ιδιαίτερη ομάδα. Ίσως η πιο ιδιαίτερη των τελευταίων ετών. Ικανή για όλα και για τίποτα. Δεν υπάρχει μέτρο σύγκρισης με τη Λίβερπουλ των πολλών τελευταίων ετών, είναι σκαλιά ανώτερη η φετινή, όμως σε κάποιες στιγμές ξυπνά ο κακός της εαυτός, και αυτός είναι ο μεγαλύτερός της αντίπαλος. Το στοίχημα για τον Κλοπ είναι σε μια τέτοια σεζόν να έρθει το Τσάμπιονς Λιγκ. Μόλις 90 λεπτά μακριά κι όμως τα πάντα μπορούν να συμβούν. Ποτέ δεν ξέρεις με τη Λίβερπουλ αυτή. Η κούπα του Τσάμπιονς Λιγκ είναι εκεί και ο στόχος είναι οι «Reds» να τη σηκώσουν ψηλά στον αέρα. Δύσκολο; Ναι! Ακατόρθωτο; Τίποτα δεν είναι ακατόρθωτο για τον χαρισματικό Κλοπ και τους «μάγους» του.

της Ομόνοιας, είτε οργανωμένα είτε ως ανεξάρτητοι. Ένα στοιχείο, ωστόσο, αποτέλεσε το κοινό σημείο επαφής κατά τη διάρκεια της... προεκλογικής περιόδου. Το καλό της Ομόνοιας, κάτι που επικαλέστηκαν όλοι. Κάτι που όλοι θα πρέπει να αποδείξουν πλέον με πράξεις, τόσο η πλευρά των νικητών όσο και αυτή των χαμένων. Ο λαός, τα μέλη έστω με δικαίωμα ψήφου, αποφάσισαν. Η προσπάθεια της νέας διοίκησης να επαναφέρει την Ομόνοια σε πρωταγωνιστική πορεία μόνο εύκολη δεν είναι και κανείς δεν το αμφισβητεί. Αν στην προσπάθεια αυτή θα βρει και «εσωτερικά» εμπόδια, οι πιθανότερες επιτυχίες μειώνονται σημαντικά. Αν μη τι άλλο, ας δοθεί πίστωση χρόνου στη νέα αυτή προσπάθεια, η οποία θα πρέπει να αξιολογηθεί και βαθμολογηθεί στην ώρα της και με ρεαλιστικά κριτήρια...

* * * * *

Κίρζης...
Εάν όντως χαθεί το πρωτάθλημα όπως τουλάχιστον δείχνουν τα πράγματα, είναι μεγάλο ερωτηματικό πώς θα διατηρήσει τη φετινή ομάδα ο Απόλλωνας. Μια ομάδα που όντως έθελε με την απόδοσή της, ωστόσο, μάλλον δεν θα φτάσει στο τελικό της διοργάνωσης. Θα προσπαθήσει ο Κίρζης να διατηρήσει τον κορμό ή θα πάει για ν' ανανεώσει το υλικό; Και είναι πολλές οι περιπτώσεις των παικτών που παίζεται το μέλλον τους...

* * * * *

Σοφοκλέους
Δύσκολα θα αποχωρήσει από την ομάδα. Όσο πλησιάζουμε στην 1η του Ιούνη ολοένα και ξεκαθαρίζει το σκηνικό όσον αφορά την παραμονή του στην εταιρεία. Ακόμη και για το σωματείο, δύσκολα θα εκλεχθεί κάποιος που δεν θα έχει τη συνείδηση του Σόφρο.

ΑΠΟΦΕΙΣ

Αλλάζετε το...

Του **ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ**

Οκ, είχε κάποιου είδους σασπένς το φετινό πρωτάθλημα. Να 'ναι καλά ΑΠΟΕΛ και Απόλλωνας μας κράτησαν ξύπνιους, όσον αφορά την κουβέντα που γίνεται για το ποιος θ' αναδειχθεί πρωταθλητής. Από την άλλη όμως, είναι και ρόλος πια να αποδεχθούν οι διοργανωτές ότι η διαδικασία των πλέι οφ, δεν βοηθάει ούτε και

τονώνει τον ανταγωνισμό. Τουλάχιστον με τη μορφή που έχει η δομή του πρωταθλήματος. Για το δεύτερο γκρουπ δεν έχουμε πολλά να πούμε. Χρόνια τώρα αποτε-

Είναι καιρός οι διοργανωτές να αποδεχθούν ότι η διαδικασία των πλέι οφ δεν βοηθάει τον ανταγωνισμό.

λεί την ντροπή του ποδοσφαίρου μας. Τόσο που σε κάνει ν' αναρωτιέσαι πώς είναι δυνατό να το διατηρούν χρόνια τώρα. Ή ηθελμένα ή δεν ξέρουν τι τους γίνεται. Δεν εξηγείται διαφορετικά. Εδώ και δέκα χρόνια που υιοθετήθηκε το μοντέλο τα παιχνίδια του Β' γκρουπ θυμίζουν αγώνες wrestling στις Ηνωμένες Πολιτείες. Ξέρεις δηλαδή ότι προκειται για ένα έργο με προκαθορισμένη εξέλιξη. Όσον αφορά τα παιχνίδια του Α' γκρουπ, επίσης μοιάζουν με ξενέρωτη διαδικασία νοουμένου ότι πολλές είναι οι ομάδες που δείχνουν αδιάφορες και δεν έχουν ιδιαίτερα κίνητρα. Ένας ειδικός να καθίσει από πάνω και να μελετήσει ποια είναι τα κρίσιμα παιχνίδια και ποια όχι, εύκολα θα το καταλάβει. Το μοντέλο είναι αποτυχημένο και δυστυχώς δεν βλέπουμε καμιά διάθεση από τους ιθύνοντες να το αλλάξουν. Καλό θα ήταν η νέα ηγεσία να δημιουργήσει μια επιτροπή ειδικών ούτως ώστε να καταλήξουν σ' ένα σχέδιο που θα διατηρεί τον ανταγωνισμό μέχρι και το τελευταίο ματς. Τρόποι υπάρχουν πολλοί, νοούμενου ότι πλέον οι ομάδες είναι δώδεκα, οι θέσεις για την Ευρώπη τρεις, ενώ υπάρχει και η διαβάθμιση. Λίγο είναι τεχνοκράτες, ένας ποδοσφαιράνθρωπος ακόμη και κάποιος εμπειρογνώμονες από το εξωτερικό μπορούν να καταλήξουν σ' ένα μοντέλο που να συνάδει με τα κυριακά δεδωμένα. Είναι όντως απογοητευτικό ότι τόσα χρόνια γινόμαστε μάρτυρες μιας κατάστασης που τίποτα δεν θυμίζει τον ανταγωνισμό και ακόμη δεν έχουν σκεφτεί ν' αλλάξουν κάτι...

Και τώρα υπομονή

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΟΓΙΑΝ**

Το αποτέλεσμα της εκλογικής διαδικασίας στην Ομόνοια δεν αφήνει αμφισβήτηση, ως προς την επιλογή του κόσμου, των μελών του σωματείου, σχετικά με την επόμενη μέρα και τον τρόπο λειτουργίας του ποδοσφαιρικού τμήματος. Πάλι καλά, θα μπορούσε να υποστηρίξει κάποιος, που ο συνδυασμός που εκπροσώπωσε τη συγκεκριμένη πρόταση αναδείχθηκε

απόλυτος νικητής, γιατί σε διαφορετική περίπτωση, ένα... πολυμορφικό διοικητικό συμβούλιο αναρτιζόμενο από άτομα διαφορετικής φιλοσοφίας, δύσκολα θα μπορούσε να λειτουργήσει. Ιστορική η επόμενη μέρα στην Ομόνοια. Από τον καιρό που πρωτοεμφανίστηκε στη χώρα μας οι ποδοσφαιρικές εταιρίες, πολύ δύσκολα θα μπορούσε να προβλέψει αλλά και να αποδεχθεί κάποιος, πως σε ένα σωματείο όπως η Ομόνοια θα λειτουργούσε ένα τέτοιο μοντέλο. Οι καιροί αλλάζουν όμως και το ίδιο επιχειρεί να κάνει και η Ομόνοια. Εύκολο δεν είναι, ούτε

Τα προβλήματα είναι πολλά και δεν λύνονται απλά με τη δημιουργία εταιρίας.

από τη μια μέρα στην άλλη μπορούν να αλλάξουν στον απόλυτο βαθμό δεδομένα δεκαετιών. Έπιασε πάτο η Ομόνοια πριν από την ιστορική απόφαση αλλαγής στην λειτουργία του ποδοσφαιρικού της τμήματος. Κανείς δεν το αμφισβητεί και κανείς δεν πρέπει να το ξεχνά, αναμένοντας τον αέρα της αλλαγής να φυσήσει και να φέρει επιτυχίες ξανά! Ακόμη και όσοι με κλειστά μάτια εμπιστεύονται το πλάνο Παπασταύρου, θα πρέπει να επιδείξουν υπομονή και αυτοσυγκράτηση. Τα προβλήματα είναι πολλά και δεν λύνονται απλά με τη δημιουργία μιας ποδοσφαιρικής εταιρίας. Επιπρόσθετα, το ποδόσφαιρο δεν είναι μια επιχείρηση η επιτυχία της οποίας εξαρτάται αποκλειστικά από τις αποφάσεις των ανθρώπων που τη διοικούν. Στο ποδόσφαιρο υπάρχουν και αστάθμητοι παράγοντες, υπάρχουν και οι αντίπαλοι και στην προκειμένη περίπτωση η Ομόνοια έχει ξεκόψει πολύ από τους υπόλοιπους... Προποντές, τεχνικοί διευθυντές, παίκτες που θα έρθουν και άλλοι που θα φύγουν. Είναι πολλά που πρέπει να γίνουν και είναι πολλά στα οποία πρέπει ο βαθμός επιτυχίας να είναι πολύ ψηλός. Καλός ο ενθουσιασμός, πιο αναγκαία και χρήσιμη όμως είναι η ρεαλιστική προσέγγιση των δεδομένων. Κάτι που δεν έγινε το περασμένο καλοκαίρι, με γνωστές τις καταστροφικές συνέπειες του υπέρμετρου ενθουσιασμού και της αδικαιολόγητης υπεραισιοδοξίας...

ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

Κυπριακά... ρεκόρ!
Για πρώτη φορά στην ιστορία του κυπριακού ποδοσφαίρου τρεις ομάδες μας έχουν καταφέρει να σπάσουν το φράγμα των 100 γκολ σε όλες τις διοργανώσεις, μέσα σε μία σεζόν! Επίδοση που δεν εμφανίζεται συχνά, ακόμα και στα κορυφαία πρωταθλήματα της Ευρώπης. Ο λόγος φυσικά για ΑΠΟΕΛ, Απόλλων και πιο πρόσφατα την ΑΕΚ. Η ομάδα της Λάρνακας έχει πετύχει 104 γκολ μέχρι τώρα στη σεζόν, η ομάδα του Σοφρώνη Αυγουστή έφτασε τα 118, ενώ ο ΑΠΟΕΛ πέτυχε 112 (σ.σ. δεν υπολογίζεται το χθεσινό παιχνίδι με την ΑΕΛ).

Επιπρόσθετα, ο ΑΠΟΕΛ ξεπέρασε τα 100 γκολ για τρίτη συναπτή σεζόν, κάτι που επίσης συμβαίνει για πρώτη φορά στην ιστορία του κυπριακού ποδοσφαίρου!

* * * * *

Θα συνεχιστεί η κυριαρχία;
Για ακόμη μία σεζόν η Ισπανία επιβεβαίωσε την κυριαρχία της στα ευρωπαϊκά κύπελλα. Η φετινή είναι η 4η φορά τα τελευταία πέντε χρόνια που η χώρα της ιβηρικής χερσονήσου θα εκπροσωπηθεί στους δύο τελικούς της UEFA, έχοντας κατακτήσει όλους τους προηγούμενους που έλαβε μέρος σε αυτή την περίοδο. Η Ρεάλ (τρεις φορές) και η Μπαρσελόνα κέρδισαν τους τέσσερις τελευταίους τελικούς του Τσάμπιονς Λιγκ, ενώ η Σεβίλη κατέκτησε το Γιουρόπα Λιγκ στις τρεις από τις τελευταίες τέσσερις σεζόν! Θα συνεχιστεί και φέτος η κυριαρχία των ισπανικών ομάδων στην Ευρώπη ή κάποια από τις Λίβερπουλ και Μαρσέιγ θα σταματήσει το εντυπωσιακό σερί των Ισπανών, στους δύο τελικούς με Ρεάλ και Ατλέτικο αντίστοιχα;

* * * * *

Ενθουσιασμός Vs απογοήτευση

Πριν από το ντέρμπι κορυφής της περασμένης Κυριακής, ο Απόλλωνας ήταν ομαδάρα, με μάγκα προπονητή, ήταν ακλόνητο φαβορί και έτοιμος για τον τίτλο. Πριν από την αναμέτρηση των δύο διεκδικητών του τίτλου στο ΓΣΠ, ο ΑΠΟΕΛ ήταν μια ομάδα με κυπριακές αγωνιστικές αδυναμίες, με αμφίβολο αξίας προπονητή και με παίκτες κουρασμένους αλλά και κορεσμένοι από κατακτήσεις τίτλων. Από το βράδυ της περασμένης Κυριακής, ο Απόλλωνας υπολείπεται πολλά ακόμη για να κάνει πρωταθλητισμό, ο προπονητής του κάνει λάθη που στοιχίζουν και οι παίκτες του δεν μπορούν να διαχειριστούν την πίεση. Και ο ΑΠΟΕΛ εξακολουθεί να έχει το DNA του πρωταθλητή, οι παίκτες του ξέρουν να κερδίζουν τίτλους και ο Μπρούνο Μπαλταζάρ ικανός να κάνει κινήσεις ματ στον αντίπαλο. Κυπριακό ποδόσφαιρο 2018, οπαδοί που εύκολα ενθουσιάζονται και εύκολα απογοτεύονται και προπονητές της κερκίδας και των social media...

Το θέαμα και η παραφωνία
Αυτό που ζήσαμε τους τελευταίους μήνες στη νοκ - άουτ φάσης των δύο ευρωπαϊκών διοργανώσεων δεν έχει προηγούμενο. Ειδικά στο Τσάμπιονς Λιγκ. Τόσο θέαμα, τόσο σασπένς, τόσες πολλές και τόσο μεγάλες ανατροπές και φυσικά τόσο πολλά γκολ (ρεκόρ στην ιστορία του θεσμού) δεν έχουμε δει ποτέ ξανά στα 26 χρόνια ζωής της διοργάνωσης! Παραφωνία στα πιο πάνω, αποτέλεσε η διαπίστωση. Η παρουσία της στα ευρωπαϊκά κύπελλα της φετινής σεζόν, τόσο στο Τσάμπιονς όσο και στο Γιουρόπα Λιγκ, ήταν κατώτερη των προσδοκιών και σί-

γουρα κατά πολύ κατώτερη του επιπέδου ποδοσφαίρου που παρακολουθήσαμε. Έγιναν πολλά και σοβαρά λάθη, τα οποία καθόρισαν αποτελέσματα και προκρίσεις. Ας ελπίσουμε τουλάχιστον ότι η διαπίστωση δεν θα καθορίσει και το αποτέλεσμα των δυο τελικών και η καλύτερη ομάδα να σκημάσει την κούπα.

* * * * *

Ενότητα, λόγια και πράξεις
Ήταν και παραμένουν τεράστιες οι διαφορές σε θέμα φιλοσοφίας, όλων όσοι διεκδίκησαν εκλογή στη νέα διοίκηση

Μεταβολές εβδομάδας		Dow Jones	Nasdaq	Nikkei	Dax	FTSE 100	 Ν. ΣΟΤΙΡΟΠΟΥΛΟΣ Επένδυσε 2,8 δισ. δολάρια στο χρυσό Σελ. 10	Πετρέλαιο	€/ \$
	Χ.Α.Κ. 0,57%	 -2,99%	 0,85%	 0,69%	 1,90%	 0,87%	 0,46%	 -1,19%	

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΒΟΥΤΙΑΣ ΤΗΣ ΛΙΡΑΣ

Μετατρέπουν σε χρυσάφι τα λεφτά τους οι Τούρκοι

Καταφύγιο στον χρυσό βρίσκουν οι Τούρκοι αποταμιευτές για να διασφαλίσουν την αξία των χρημάτων τους, που μειώνεται καθημερινά υπό το βάρος ενός διψήφιου πληθωρισμού που αγγίζει το 11% και ενός νομισματικού σε ελεύθερη πτώση. Το Α΄ τρίμηνο, η ζήτηση αυξήθηκε κατά 34%. **Σελ. 7**

ΕΛΛΑΔΑ

Δεν βλέπουν ανάπτυξη επιχειρήσεις-καταναλωτές

Επιβράδυνση στην ανάκαμψη της οικονομίας αναμένουν επιχειρήσεις και καταναλωτές, σύμφωνα με τον δείκτη υπευθύνων προμηθειών στη μεταποίηση της Markit και του οικονομικού κλίματος του IOBE. Η βελτίωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης δεν μεταφράζεται σε αύξηση των αγορών. **Σελ. 8**

ΕΥΡΩΠΗ

Κερδη για τις εταιρείες και ψίχουλα για μετόχους

Στις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις συμβαίνει το εξής παράδοξο: παρότι η κερδοφορία τους είναι υψηλή, δεν μεταφράζεται σε αντίστοιχα οφέλη για τους επενδυτές και τους μετόχους. Αντίθετα στην αντίπερα όχθη του Ατλαντικού οι όμιλοι χορηγούν μερίσματα στους μετόχους τους. **Σελ. 11**

Real Estate

Ακριβά τα ξενοδοχεία σε Μύκονο - Σαντορίνη

Από τις υψηλότερες τιμές ξενοδοχείων σε σχέση με ανταγωνιστικά νησιά της Μεσογείου εμφανίζουν Μύκονος και Σαντορίνη, ειδικά στις κατηγορίες τεσσάρων και τριών αστέρων. Στα πεντάστερα, η μέση τιμή στην Ίμπιζα διαμορφώνεται στα 245 ευρώ, στη Σαντορίνη 229 και στη Μύκονο 208. **Σελ. 12**

Απόδοση δεκαετών ομολόγων		
	Απόδοση	Εβδομαδιαία αλλαγή
Κύπρος	2,23%	-0,01%
Γερμανία	0,53%	-0,06%
Γαλλία	0,76%	-0,05%
Ιταλία	1,73%	-0,01%
Ισπανία	1,24%	-0,01%
Ιρλανδία	0,93%	-0,05%
Ελλάδα	3,94%	0,04%
Ην. Βασίλειο	1,39%	-0,11%

Βαθμολογία από οίκους αξιολόγησης		
Οίκος Αξιολόγησης	Μακρο-πρόθεσμο Χρέος	Βραχυ-πρόθεσμο Χρέος
DBRS	BBlow	R-4
Fitch	BB+	B
Moody's	Ba3	NP
S&P	BB+	B

Αλλάζει η τριάδα στην κούρσα για ΣΚΤ

Ελληνική με Atlas Merchant Capital, J.C. Flowers & Co και Lone Star Funds διαμορφώνουν το νέο σχήμα

Λιγότερο από δέκα ημέρες απομένουν για ολοκλήρωση της διαδικασίας υποβολής προτάσεων για την απόκτηση των καλών στοιχείων της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας από την Ελληνική Τράπεζα σε συνεργασία με υφιστά-

μενους και δυνητικούς επενδυτές. Η τριάδα των επενδυτικών ταμείων που ενδιαφέρονται να βάλουν κεφάλαια στην Ελληνική για απόκτηση της ΣΚΤ φαίνεται να διαφοροποιείται, καθώς η J.C. Flowers & Co εκδηλώνει ξανά ενδιαφέρον

και μαζί με την Atlas Merchant Capital και τη Lone Star Funds αναμένεται να διαμορφώσουν το νέο σχήμα. Η Apollo Global Management φέρεται να έμεινε λίγο πίσω στη διαδικασία, καθώς τα θέλω της δεν συνάδουν με αυτά

του καινούργιου σχήματος. Μετά την Atlas, λοιπόν, η Flowers φαίνεται ότι θα είναι το δεύτερο όχημα στο οποίο θα δώσει ψήφο εμπιστοσύνης η Ελληνική. Η πρόταση που υπάρχει στο τραπέζι και αξιολογείται θετικά είναι να βάλουν

από 120 εκατ. η Atlas και Flowers. Για να συμπληρωθούν τα συνολικά 450 εκατ. ευρώ που θα χρειαστούν για τον καλό Συνεργατισμό, ενδεχομένως να χρειαστεί να ενεργοποιηθεί και η Ελληνική σε επίπεδο κεφαλαίων. **Σελ. 3**

Αποσύρουν κεφάλαια από αναδυόμενες αγορές

Με την άνοδο του δολαρίου και των αποδόσεων στα αμερικανικά ομόλογα, οι επενδυτές γίνονται ολοένα και πιο συντηρητικοί όσον αφορά τις τοποθετήσεις τους. Τον περασμένο μήνα απέσυραν 7,8 δισ. δολάρια από ομόλογα και μετοχές των αναδυόμενων αγορών, κυρίως της Ασίας. Το Διεθνές Χρηματοπιστωτικό Ινστιτούτο παρατηρεί ότι οι μεγαλύτερες εκροές σημειώθηκαν στην Ινδία και στη Νότιο Κορέα. **Σελ. 10**

ΑΠΟΨΗ / Του FLORIAN HENSE*

Το πετρέλαιο, σύμμαχος της ΕΚΤ στον στόχο του πληθωρισμού

Αν πάρουμε τοις μετρητοίς τον χαμηλότερο από το αναμενόμενο πληθωρισμό της Ευρωζώνης τον Απρίλιο, τότε η πρόβλεψη της ΕΚΤ περί σταδιακής ανόδου του εξακολουθεί να είναι περισσότερο ευσεβής πόθος παρά πραγματικότητα. Ωστόσο, η επιβράδυνση του Απριλίου οφείλεται, σε μεγάλο βαθμό, στην εορτή του Πάσχα και θα πρέπει να υπάρξει ανάκαμψη τον Μάιο. Η ΕΚΤ θα παραβλέψει τη μεταβλητότητα των στοιχείων για τον πληθωρισμό. Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, είναι πιθανόν ο πληθωρισμός να αυξηθεί στο 1,7%-1,8% λόγω της ανόδου των τιμών του πετρελαίου, τρομάζοντας ενδεχομένως ορισμένους επενδυτές. Εκτός όμως από την παροδική επίδραση του πετρελαίου το 2018, η μακροπρόθεσμη προοπτική για τον πληθωρισμό είναι περιορισμένη. Ο δομικός πληθωρισμός φαίνεται πως θα αυξηθεί πολύ σταδιακά, επιτρέποντας στην ΕΚΤ να εφαρμόσει το σχέδιό της περί σταδιακού περιορισμού της ποσοτικής χαλάρωσης. Για να εκτιμήσουμε καλύτερα πόσο ισχυρές είναι οι πληθωριστικές πιέσεις

Ο πληθωρισμός θα μπορούσε να φθάσει στο 1,7% με 1,8% το καλοκαίρι, λόγω της ανόδου των τιμών του πετρελαίου.

και ποια η κατεύθυνσή τους, θα πρέπει να περιμένουμε τα στοιχεία του Μαΐου. Προβλέπουμε πως ο πληθωρισμός θα αυξηθεί στο 1,5% τον Μάιο, από 1,2% τον Απρίλιο, και πως θα μπορούσε να φτάσει στο 1,7% με 1,8% το καλοκαίρι λόγω της ανόδου των τιμών του πετρελαίου, προτού υποχωρήσει ξανά προς το 1,5%. Προβλέπουμε επίσης ενίσχυση του δομικού πληθωρισμού στο 0,9% τον Μάιο, από 0,7% τον Απρίλιο και στη συνέχεια άνοδο του στο 1,2% με 1,3% μέχρι το τέλος του έτους. Τους επόμενους μήνες, τα σημαντικότερα στοιχεία που θα πρέπει να λάβει κανείς υπόψη του είναι η

δυναμική των μισθών και σε ποιο βαθμό μεταφράζεται αυτή σε άνοδο των τιμών. Η μείωση της ανεργίας έχει οδηγήσει τον ρυθμό αύξησης των μισθών στο 1,8% το τέταρτο τρίμηνο του 2017 από 1,1% το δεύτερο τρίμηνο του 2016. Περαιτέρω άνοδος της απασχόλησης θα ενισχύσει τον ρυθμό αύξησης των μισθών περισσότερο από αυτόν της αύξησης της παραγωγικότητας και συνεπώς θα οδηγήσει σε άνοδο του κόστους ανά μονάδα εργασίας. Θεωρούμε πως υπάρχουν ελαφρώς περισσότερες πιθανότητες ο πληθωρισμός να διαμορφωθεί χαμηλότερα από την πρόβλεψή μας. Ωστόσο, οι κεντρικοί τραπεζίτες της Ευρωζώνης δεν χρειάζεται να ανησυχούν. Περιμένουμε πως η ΕΚΤ θα προσαρμόσει τις οδηγίες που δίνει στους επενδυτές και την πολιτική της με σειρά πολύ μικρών βημάτων. Αν έχουν υποχωρήσει, σε μεγάλο βαθμό, οι εντάσεις στο εμπόριο εντός των επόμενων έξι εβδομάδων, τότε η Ευρωζώνη θα μπορέσει να ανακάμψει στη διάρκεια του καλοκαιριού από την τρέχουσα επιβράδυνση της ανάπτυξης. Με τον

δομικό πληθωρισμό να αυξάνεται σταδιακά, το πιθανότερο είναι πως η ΕΚΤ θα περιορίσει το μηνιαίο ύψος αγοράς περιουσιακών στοιχείων από τα 30 δισ. ευρώ στα 15 δισ. ευρώ, με 10 δισ. ευρώ από τον Οκτώβριο μέχρι το τέλος του 2018. Περιμένουμε πως η πρώτη αύξηση του βασικού επιτοκίου δανεισμού, κατά 25 μονάδες βάσης, θα σημειωθεί τον Ιούνιο του 2019 και η δεύτερη τον Δεκέμβριο του ίδιου έτους, ενώ θα ακολουθήσουν ακόμη τρεις το 2020. Αν όμως κλιμακωθούν σε σημαντικό βαθμό και για πολύ μεγαλύτερο διάστημα οι εντάσεις στο εμπόριο, αν η επιβράδυνση της οικονομικής ανάπτυξης δεν αποδειχθεί προσωρινή και αν δεν αυξηθεί ο δομικός πληθωρισμός στη διάρκεια του 2018, τότε η ΕΚΤ ίσως καταστήσει την ολοκλήρωση του προγράμματος αγοράς περιουσιακών στοιχείων και την πρώτη αύξηση του βασικού επιτοκίου δανεισμού κατά τρεις με έξι μήνες.

*Ο κ. Florian Hense είναι επικεφαλής οικονομολόγος της Berenberg Bank.

www.pwc.com.cy/twitter-cast

Έχετε απορίες για την φορολογία στην Κύπρο;

Ζωντανή διαδικτυακή συνομιλία στο

Πέμπτη, 10 Μαΐου | 16:00 - 18:00

@PwC_Cy_Press
#PwCCyTaxCast

ΑΠΟΨΗ Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Λαϊκισμός χωρίς ευρωπαϊκή χρηματοδότηση

Στην Ευρώπη του ανερχόμενου λαϊκισμού, της ακροδεξιάς ρητορικής και των κυβερνητικών παρεμβάσεων στη Δικαιοσύνη, εμφανίστηκε ισχυρή, «θεσμική» αντίσταση. Οσοι μάχονται τον αυταρχισμό της «λαϊκής θέλησης», όσοι διώκονται ποινικά επειδή δεν είναι αρεστοί σε κάποιο «λαοπρόβλητο» καθεστώ, σε Ουγγαρία, Πολωνία, ίσως κι άλλου, στηρίζουν τις ελπίδες τους σε μια αναπάντεχη βοήθεια. Αυτή έρχεται από τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η τιμωρία των αυταρχικών καθεστώτων είναι η περικοπή ευρωπαϊκών

και ότι έως τώρα ο ετήσιος προϋπολογισμός χρειάζεται ομόφωνη συμφωνία των κυβερνήσεων και συνεπώς οι κυβερνήσεις αισθάνονταν σίγουρες ότι δεν θα έχουν συνέπειες ακόμα κι όταν δεν τηρούσαν συμφωνίες όπως η αποδοχή ενός αριθμού προσφύγων.

Αντίθετα, ο κανονισμός μπορεί να εγκριθεί από την πλειοψηφία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθώς και ενισχυμένη πλειοψηφία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, δηλαδή των αρχηγών κρατών που εκπροσωπούν το 55% του συνόλου ή το 65% του πληθυσμού της Ευρώπης.

Το κεντρικό ερώτημα βέβαια παραμένει. Επιτρέπεται στην Ευρώπη να τιμωρεί κυβερνήσεις που δεν ταιριάζουν με τις αρχές της; Έχει το δικαίωμα να εξαιρεί από τη χρηματοδότηση σκοπούς που δεν εξυπηρετούν, ενδεχομένως αντιτίθενται, στις κοινές αρχές και αξίες; Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απαντά με ξεκάθαρο «Ναι» και στηρίζεται στην αρχή ότι έχει ευθύνη για την αποτροπή της κλοπής ευρωπαϊκών κεφαλαίων. Σε μια χώρα όπου δεν ισχύει το κράτος δικαίου, όπου η δικαιοσύνη ελέγχεται από την κυβέρνηση ή το κόμμα, δεν υπάρχει ουσιαστικός έλεγχος για την αξιοποίηση της ευρωπαϊκής χρηματοδότησης.

Η νέα πρόταση επιτρέπει διακοπή χρηματοδότησης αν διαπιστωθεί ότι μια χώρα δεν διανέμει δίκαια τα οφέλη ή το δικαστικό σύστημα δεν έχει την ανεξαρτησία για να τιμωρήσει περιπτώσεις απάτης. Επιπλέον, η τιμωρία είναι διπλή, καθώς δεν ακυρώνονται απλά τα ευρωπαϊκά έργα. Το κράτος υποχρεώνεται να υλοποιήσει με εθνικούς πόρους τα προγράμματα που έχασαν την ευρωπαϊκή χρηματοδότηση.

Επίσης, με την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής διπλασιάζονται δαπάνες που δεν βλέπουν με καλό μάτι οι ακραίοι εθνικιστές, όπως το πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών Erasmus, ενώ δημιουργεί ειδικό Ταμείο για την προώθηση «ευρωπαϊκών αξιών» και την καταπολέμηση «εξτρεμισμού, ρατσισμού και δικασμού».

ΔΗΚΤΗΣ

Κάλλιο αργά παρά ποτέ η κατεδάφιση των δεξαμενών πετρελαιοειδών στη Λάρνακα.

Σε 2 χρόνια κάτω από 100%

Αν και η πορεία του δημοσίου χρέους έπεσε κάτω από το 100% για λίγο χρονικό διάστημα μέσα στο 2018 και ανέβηκε πάλι λόγω των ομολόγων του Συνεργατισμού στο 105,6%, η κυβέρνηση δεν ανησυχεί και προκρίνει ότι εντός του 2020 θα πέσει ξανά κάτω από το 100% και συγκεκριμένα στο 94,6% το 2020. Σύμφωνα με το βασικό σενάριο του ΥΠΟΙΚ, η κυπριακή οικονομία θα τρέξει με ισχυρούς ρυθμούς ανάπτυξης μέχρι και το 2021. Μάλλον καλά τα λέγανε οι Ευρωπαίοι ότι τα ομόλογα δεν θα δημιουργήσουν τόσο μεγάλο πρόβλημα όσο στην αρχή φαινόταν.

• • • •

400 εκατ. τον χρόνο

Η Βουλή ψήφισε σε νόμο το εναρμονιστικό νομοσχέδιο με το οποίο γίνεται τροποποίηση των Προδιαγραφών Πετρελαιοειδών και Καυσίμων, ώστε να εναρμονιστεί η εθνική νομοθεσία με μέρος ορισμένων πράξεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατά τη συζήτηση, ο βουλευτής του ΔΗ-ΣΥ Μάριος Μαυρίδης, αφού ανέφερε ότι οι τιμές του πετρελαίου αυξήθηκαν από τα 63 δολάρια το βαρέλι στα 73 δολάρια και άρα δικαιολογούνται οι αυξήσεις στα πετρελαιοειδή, παρατήρησε ότι «δεν είμαι δικηγόρος των εταιρειών». Πρόσθεσε πως αυτός που κλέβει τους πολίτες είναι το Δημόσιο, καθώς το κράτος εισπράττει 400 εκατ. ευρώ τον χρόνο από τις φορολογίες στα καύσιμα. «Μπορούσαμε να έχουμε μικρότερο Δημόσιο», συνέχισε προσθέτοντας ότι «δεν πρέπει να κρυβόμαστε πίσω από τις εταιρείες των οποίων

δεν είμαι δικηγόρος, είμαι όμως δικηγόρος των φορολογουμένων», κατέληξε.

• • • •

Χρυσές δουλειές ο χρυσός

Στον χρυσό αναγκάζονται να στραφούν οι Τούρκοι, προσπαθώντας να διασφαλίσουν την αξία των χρημάτων τους, που μειώνεται καθημερινά υπό το βάρος ενός διψήφιου πληθωρισμού και

ενός νομίσματος σε ελεύθερη πτώση. Η ζήτηση για χρυσό αυξήθηκε στη γεγονική χώρα κατά 34%, αφού η τουρκική λίρα έχει χάσει περίπου το 4,2% της αξίας της έναντι του δολαρίου μέσα στο πρώτο τρίμηνο.

• • • •

Ωφελημένη η Κύπρος

Η Κύπρος είναι από τις χώρες που θα ωφεληθεί ιδιαίτερα από το νέο δημοσιονομικό πλαίσιο της Ε.Ε., ειδικά στους τομείς της ασφάλειας του πολίτη και της έρευνας και τεχνολογίας, καθώς και του Erasmus + με το οποίο δίνεται η ευκαιρία στους Κύπριους νέους να αναπτύξουν και να βελτιώσουν τις δεξιότητές τους, σύμφωνα με τον Επίτροπο αρμόδιο για τη διαχείριση κρίσεων και την ανθρωπιστική πολιτική, Χρήστο Στυλιανίδη. Για να δούμε.

• • • •

Μειώνονται οι ακάλυπτες

Ακάλυπτες επιταγές αξίας μόλις €58.480 καταχωρήθηκαν τον Απρίλιο, με τον μέσο όρο των μηνιαίων καταχωρήσεων κατά τους πρώτους τέσσερις μήνες του 2018 να ανέρχεται στα €100.281. Το 2017, ο μέσος όρος μηνιαίων καταχωρήσεων είχε ανέλθει στα €187.699 και το 2016 στα €177.526. Το ποσό των €58.480 είναι το τρίτο χαμηλότερο από το 2003 που υπάρχουν στοιχεία. Το χαμηλότερο ιστορικά καταγράφηκε τον Ιούλιο του 2016 όταν καταχωρήθηκαν στον προκαταρκτικό κατάλογο του ΚΑΠ επιταγές αξίας μόλις €43.389.

Η ΛΕΞΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Περίοδος Χάριτος Δανειακής Σύμβασης

Περίοδος χάριτος μιας δανειακής σύμβασης για χορήγηση ή ρύθμιση δανείου καλείται το συμφωνημένο χρονικό διάστημα που ξεκινά με την έναρξη της σύμβασης και κατά το οποίο τίθενται σε ισχύ ειδικοί όροι προς όφελος του δανειολήπτη σε σχέση με την καταβολή τόκων ή/και δόσεων του δανείου.

Μάριος Χαραλαμπίδης
Καθηγητής Διοίκησης και Οικονομικών
Cyprus Institute of Marketing / The Cyprus Business School

ΑΠΟΨΗ Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Σε φόντο πλασματικό

Λευκωσία 1994. Μια βροχερή μέρα του Νοεμβρίου, ένα χωραφάκι περί τα 3.450 τετρ. μ. σε εμπορικό άξονα ενός Δήμου πουλήθηκε. Αγοραστής και πωλητής δήλωσαν ως τιμήμα συναλλαγής το ποσό των £45.000. Μιλάμε για λίρες, τις θυμάστε έτσι; Το Κτηματολόγιο έχοντας τα δικά του δεδομένα μπροστά του είπε, «όχι, είναι λίγα που μας το δηλώνετε» και εισέπραξε μεταβιβαστικά τέλη πάνω σε εκτιμημένο ποσό £53.000. Δηλαδή, δηλώθηκε προς £13/ τετρ. μ. περίπου και το Κτηματολόγιο το εκτίμησε προς £15/ τετρ. μ. περίπου.

Αν δεχτούμε πως οι συναλλασσόμενοι έλεγαν την αλήθεια, τότε το Κτηματολόγιο προσέδωσε μια λανθασμένη αύξηση στην αξία του τεμαχίου γης της τάξης του 18%. Αν δεχτούμε πως οι συναλλασσόμενοι είπαν ψέματα και το Κτηματολόγιο το εκτίμησε σωστά, τότε οι συναλλασσόμενοι έδωσαν ένα νούμερο που έλεγε κατά 85% την αλήθεια. Φυσικά μπορεί να ήταν όλοι λάθος και το πραγματικό τιμήμα πώλησης να μην το μάθουμε ποτέ. Το βέβαιο είναι πως το ελάχιστο τιμήμα που δόθηκε ήταν οι £45.000. Το κράτος εισέπραξε μεταβιβαστικά τέλη, 3% επί των £50.000 και 5% επί των £3.000, δηλαδή £1.650. Αν το Κτηματολόγιο δεχόταν τη δήλωση των συναλλασσομένων θα εισέπραττε μεταβιβαστικά τέλη £1.350. Αύξησε δηλαδή την εισπράξη του κράτους κατά £300.

Λευκωσία 1998. Μια ζεστή μέρα του Ιουλίου, ο παίκτης που αγόρασε το πιο πάνω χωραφάκι βρήκε νέο αγοραστή. Μέχρι τότε, το χρηματιστήριο ήταν κάπως flat, αλλά άρχιζαν να γεμίζουν οι μπαγιές για το μεγάλο παιχνίδι. Ήταν κάτι σαν μια pre-game κατάσταση ένα πράγμα. Αγοραστής και πωλητής δήλω-

σαν ως τιμήμα συναλλαγής το ποσό των £55.000. Το Κτηματολόγιο έχοντας τα δικά του δεδομένα μπροστά του είπε, «όχι, είναι λίγα που μας το δηλώνετε» και εισέπραξε μεταβιβαστικά τέλη πάνω σε εκτιμημένο ποσό £65.000. Δηλαδή, δηλώθηκε προς £16/ τετρ. μ. περίπου και το Κτηματολόγιο το εκτίμησε προς £19/ τετρ. μ. περίπου.

Αν δεχτούμε πως οι συναλλασσόμενοι έλεγαν την αλήθεια, τότε το Κτηματολόγιο προσέδωσε μια λανθασμένη αύξηση στην αξία του τεμαχίου γης της τάξης του 18%. Αν δεχτούμε πως οι συναλλασσόμενοι είπαν ψέματα και το Κτηματολόγιο το εκτίμησε σωστά, τότε οι συναλλασσόμενοι έδωσαν ένα νούμερο που έλεγε κατά 84,5% την αλήθεια. Φυσικά και πάλι μπορεί να ήταν όλοι λάθος και το πραγματικό τιμήμα πώλησης να μην το μάθουμε ποτέ. Το βέβαιο είναι πως το ελάχιστο τιμήμα που δόθηκε ήταν οι £55.000. Το κράτος εισέπραξε μεταβιβαστικά τέλη, 3% επί των £50.000 και 5% επί των £15.000, δηλαδή £2.250. Αν το Κτηματολόγιο δεχόταν τη δήλωση των συναλλασσομένων θα εισέπραττε μεταβιβαστικά τέλη £1.750. Αύξησε δηλαδή την εισπράξη του κράτους κατά £500.

Τώρα, το νέο στοιχείο που μπαίνει στο κάδρο μπροστά μας είναι η νέα δηλωθείσα τιμή των £55.000 στη χρονική στιγμή που έγινε η συναλλαγή. Πέρασαν περίπου 3½ χρόνια από την προηγούμενη συναλλαγή. Αν οι συναλλασσόμενοι μας έλεγαν την αλήθεια και τότε και τώρα, τότε σημαίνει πως ο πρώτος αγοραστής και τώρα πωλητής, σημείωσε κεφαλαιουχικό κέρδος πέραν του 22%. Αν το Κτηματολόγιο ήταν σωστό την πρώτη φορά και λάθος τη δεύτερη τότε το κέρδος του πωλητή

ήταν κάτω από 4% για τα 3½ χρόνια. Αν το Κτηματολόγιο ήταν λάθος την πρώτη και σωστό τη δεύτερη το κέρδος του πωλητή ήταν πέραν του 44% και αν το Κτηματολόγιο ήταν σωστό και τις δύο φορές τότε ο πωλητής σημείωσε κέρδος κοντά στο 23%.

Λευκωσία 2002. Μια φθινοπωρινό-ανοιξιάτικη μέρα του Οκτώβρη, ο δεύτερος παίκτης που αγόρασε το πιο πάνω χωραφάκι βρήκε νέο αγοραστή. Μέχρι τότε, οι λίγοι γύπες του χρηματιστηρίου τίναν την μπάνκα στον αέρα σε βάρος των αμνοερπιών που πήραν ως γνωστό, τον πούλο. Αγοραστής και πωλητής δήλωσαν ως τιμήμα συναλλαγής το ποσό των £150.000. Το Κτηματολόγιο έχοντας τα δικά του δεδομένα μπροστά του είπε, «μάλιστα κύριε, ούτε γάτ που είμαι μπορώ maximiser του κράτους δεν μπορώ να πω ότι πάει περισσότερα και δέχομαι τη δήλωσή σας» και εισέπραξε μεταβιβαστικά τέλη πάνω σε εκτιμημένο και δηλωθέν ποσό £150.000 ή £43,5/ τετρ. μ. περίπου.

Σε κρήμα, το κράτος εισέπραξε μεταβιβαστικά τέλη, 3% επί των πρώτων £50.000, 5% επί των άλλων £50.000 και 8% επί των τελικών £50.000, δηλαδή £8.000. Νοείται πως σε κάθε συναλλαγή επί του πιο πάνω τεμαχίου, το κράτος εισέπραττε και 20% επί του καθαρού κέρδους. Ο επαναλαμβανόμενος φόρος ακινήτης ιδιοκτησίας και όλοι οι άλλοι φόροι ήταν σχεδόν αμελητέοι, καθώς η φορολογητέα αξία κατά την 01.01.1980 για το κτήμα ήταν μόλις £9.000.

Ο πωλητής σημείωσε ένα κεφαλαιουχικό κέρδος πέραν του 170% μέσα σε 4 χρόνια που το κράττησε (αν μας έλεγε την αλήθεια) ή πέραν του 130% αν δούμε την οπτική γωνία

του Κτηματολογίου. Όπως και να έχει, ο άνθρωπος την έκανε.

Αυτός που το αγόρασε τότε ακόμα το έχει και κάθεται. Πρέπει να νιώθει ευτυχισμένος. Ο λόγος; Ε, όταν ήρθε η Τρόικα και μας είπε, «δεν γίνεται ολάν Κυπραίoi να μην έχετε σύγχρονες φορολογητέες αξίες για τα ακίνητά σας...» και ήρθε το Κτηματολόγιο και εκτίμησε την Κύπρο όλη σε τιμές 01.01.2013, το συγκεκριμένο τεμάχιο το εκτίμησε πέραν του €1,5 εκατ. ή σχεδόν £900.000 ή εκατόν φορές περισσότερα από το 1980. Δηλαδή, στο μυαλό του κυριαρχεί πως μέχρι το 2013 έκανε σχεδόν 500% κέρδος. Τι και αν πέρασε μια κρίση στο μεσοδιάστημα, τώρα που μας ακούει όλους ότι τα πράγματα είναι και καλύτερα, νιώθει Lion King!

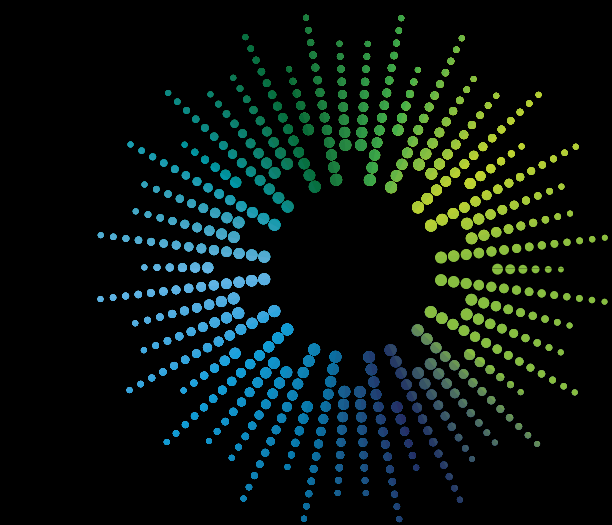
Το πιο πάνω παράδειγμα δεν είναι φανταστικό. Βασίζεται σε πραγματικά γεγονότα και πραγματικά νούμερα. Ξαν αυτό, υπάρχουν δεκάδες χιλιάδες άλλα. Η διαφορά είναι πως αυτός ανήκει σε μια κατηγορία ατόμων που δεν το κρωτιστούν σε κάποια τράπεζα. Το μέγεθος των υπεραξιών που σημειώθηκαν σε μια 20ετία ζωγραφίζει μια πολυσύνθετη εικόνα με τρεις βασικές πνευλιές: πρώτη, το «λίπος» που στάθηκε μεγάλο εμπόδιο στο να βγούμε έξω στους δρόμους το 2013, δεύτερη την επίπλαστη ευμάρεια που ζήσαμε βάζοντας ένα ευρώ και θεωρώντας πως βγάλαμε κέρδος πέντε και τρίτη, τη μόχλευση του θεωρητικού κέρδους για να υπερδανειστούμε. Και φυσικά τον πίνακα υπογράφει το κράτος που δεν κουμάνταρε όσα εισέπραξε.

Ο κ. Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS, είναι CEO APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Deloitte.

Φορολογικός Οδηγός 2018

Όλα όσα πρέπει να γνωρίζετε

- Όλες οι νέες φορολογικές αλλαγές και άλλες σχετικές αλλαγές
- Το φορολογικό ημερολόγιο 2018
- Όλο το φορολογικό πλαίσιο που ισχύει στην Κύπρο

Η έκδοση του Φορολογικού Οδηγού εντάσσεται στα πλαίσια της πάγιας πολιτικής της Deloitte για πλήρη, έγκυρη και λεπτομερή ενημέρωση των φορολογουμένων.

Την ηλεκτρονική έκδοση, στην Ελληνική και Αγγλική γλώσσα, του Φορολογικού Οδηγού 2018 της Deloitte μπορείτε να τη βρείτε στην ιστοσελίδα www.deloitte.com/cy

© 2018 Deloitte Limited

Tax ●

Επανέρχεται στο κάδρο η Flowers για ΣΚΤ

Συνεχείς διαβουλεύσεις της Ελληνικής Τράπεζας με τους υφιστάμενους μετόχους και τους δυνητικούς επενδυτές

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Η διαδικασία της υποβολής προτάσεων για την απόκτηση των καλών στοιχείων της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας από την Ελληνική Τράπεζα σε συνεργασία με υφιστάμενους και δυνητικούς επενδυτές κορυφώνεται. Απομένουν πλέον λιγότερο από δέκα ημέρες για ολοκλήρωση της διαδικασίας, καθώς η ημερομηνία κατά την οποία πρέπει να υποβληθούν οι δεσμευτικές προσφορές για την ΣΚΤ – έπειτα και από την παράταση που έδωσε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα – φαίνεται να έχει κλειδώσει για τις 14 Μαΐου.

Παρότι η «Κ» είχε αναφέρει πως πλέον οι επενδυτές που ενδιαφέρονται για να βάλουν κεφάλαια στην Ελληνική για απόκτηση της ΣΚΤ είναι τρεις, η Atlas Merchant Capital, η Lone Star Funds και η Apollo Global Management, αν και συνεχίζουν να παραμένουν τρεις, το επενδυτικό κάδρο έχει διαφοροποιηθεί. Σφήνα στη διαδικασία σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» φαίνεται να μπαίνει ξανά η J.C. Flowers & Co, συμπληρώνοντας την τριάδα μαζί με την Atlas και τη Lone Star. Η Apollo φέρεται να έμεινε λίγο πίσω στη διαδικασία, καθώς τα θέλω της δεν συνάδουν με αυτά του καινούργιου σχήματος που θα αποκτήσουν τον καλό Συνεργατισμό.

Το προβάδισμα της Atlas στη διαδικασία να μην είναι ακόμα επαρκές, αλλά η Flowers φαίνεται ότι θα είναι το δεύτερο όχημα στο οποίο θα δώσει ψήφο εμπιστοσύνης η Ελληνική στα νέα κυπριακά τραπεζικά δεδομένα που θα δημιουργηθούν μετά και την απορρόφηση του καλού Συνεργατισμού. Η πρόταση που υπάρχει στο τραπέζι και φαίνεται να αξιολογείται

Παρότι η «Κ» είχε αναφέρει πως πλέον οι επενδυτές που ενδιαφέρονται να συνεργαστούν με την Ελληνική Τράπεζα για να βάλουν κεφάλαια στον Συνεργατισμό είναι τρεις, διαφοροποιήθηκε η τριάδα.

Η πρόταση που υπάρχει στο τραπέζι και φαίνεται να αξιολογείται θετικά, είναι να βάλουν από 120 εκατ. ευρώ έκαστη, Atlas και Flowers.

θετικά, είναι να βάλουν από 120 εκατομμύρια ευρώ έκαστη, η Atlas και η Flowers για να αποκτηθούν αυτά τα καλά στοιχεία. Η μαθηματική πράξη όμως για να βγει και να συμπληρωθούν τα συνολικά 450 εκατ. ευρώ που θα χρειαστούν για τον καλό Συνεργατισμό, ενδεχομένως να χρειαστεί να ενεργοποιηθεί και η Ελληνική Τράπεζα

σε επίπεδο κεφαλαίων. Πώς θα το πραγματοποιήσει όμως αυτό; Η Ελληνική Τράπεζα σύμφωνα και με το τελευταίο της δελτίο στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου διαθέτει πρόσθετα Κεφάλαια της Κατηγορίας 1 (ΑΤ1), τα οποία περιλαμβάνουν τα υβριδικά στοιχεία αποτελούμενα από τα Μετατρέψιμα Αξιογράφα Κεφαλαίου 1 (ΜΑΚ 1) και τα Μετατρέψιμα Αξιογράφα Κεφαλαίου 2 (ΜΑΚ 2). Σύμφωνα με τις πρόνοιες που υπάρχουν, τα ΜΑΚ 1 και ΜΑΚ 2 μπορούν να μετατραπούν υποχρεωτικά και αμετάκλητα σε συνήθεις μετοχές. Το ποσό το οποίο μπορεί να αντλήσει εάν τα μετατρέψει σε κεφάλαιο αυτά τα αξιογράφα ανέρχονται στα 140 εκατ. ευρώ. Άρα, 240 εκατ. ευρώ από Atlas και Flowers συν τα 140 από τα ΜΑΚ της Ελληνικής

βγάσουν άθροισμα κοντά στα 450 εκατ. που γίνεται λόγος.

Με ένα σμπάρο

Το να εισχωρήσουν δύο και όχι ένας επενδυτής – αποκτώντας μεν ποσοστό στην τράπεζα αλλά όχι αυτή την πράξη, όχι γιατί δεν ενvisions ένα σενάριο που βρίσκει συμφωνους και τους επόπτες, καθώς έτσι δεν θα δημιουργηθεί κάποιος μεγαλύτερος που θα επισκιάσει όλους τους υπολοίπους. Το σενάριο για τα 120 εκατ. έκαστος από τα Ταμεία φαίνεται να ικανοποιεί και τις εποπτικές αρχές, αφού έτσι δεν θα αποκτήσει κάποιο «μεγάλη δύναμη» στην τράπεζα, και θα μπει να προστεθεί από τους θεσμούς λόγω του τραπεζικού του παρελθόντος. Ένας εκ των μεγάλων υφιστά-

μενων μετόχων της Ελληνικής Τράπεζας, η Wargaming που κατέχει αυτή τη στιγμή το 24,9% δεν αναμένεται να καταβάλει κεφάλαια για αυτή την πράξη, όχι γιατί δεν ενδιαφέρεται, αλλά πληροφορίες αναφέρουν ότι το σενάριο αυτό δεν βρίσκει συμφωνους τους επόπτες. Η Third Point από την άλλη που κατέχει το 26,2%, φαίνεται να έχει εξαντλήσει την Ελληνοκυπριακή έκθεση του Ταμείου – όχι πως δεν έχουν τη δυνατότητα κεφαλαίων φυσικά – και να μην δύναται να βάλει παραπάνω κεφάλαια για να ολοκληρωθεί η πράξη βάσει των σχεδιασμών της. Πληροφορίες όμως θέλουν τη Δήμητρα Επενδυτική, να ενδιαφέρεται να βάλει παραπάνω κεφάλαια στην Ελληνική Τράπεζα, παρά το 10% που κατέχει αυτή τη στιγμή, εάν και εφόσον αλλάξει η

παρούσα μετοχική δομή και «αποδυναμωθεί» συγκεκριμένος μέτοχος. Άρα, φτάνει ολοένα και πιο κοντά η Ελληνική στο να εξεύρει 450 εκατ. ευρώ για τον Συνεργατισμό.

Με πρόταση 14 του μήνα

Η πρόταση που αναμένεται να υποβληθεί μέχρι τις 14 του μηνός από την Ελληνική Τράπεζα δεν θα είναι μόνο προς όφελος της τράπεζας, υποστηρίζουν πολλοί, αλλά και ολόκληρου του τραπεζικού συστήματος της Κύπρου, μη έχοντας περιθώριο να αποτύχει το σύστημα για δεύτερη φορά αυτή τη δεκαετία. Οι συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Ελληνικής για την τελική πρόταση που θα υποβληθεί είναι συνεχείς, ενώ οι ίδιες πηγές αναφέρουν ότι θα υποβάλει μη δεσμευτική πρόταση η Ελληνική για τη ΣΚΤ και θα αναμένεται να εγκριθεί από τη γενική συνέλευση των μετόχων που την μετέθεσε η ίδια η Τράπεζα για 11 του Ιουλίου.

Σύνδεση Atlas – Flowers

Όπως ξαναέγραψε η «Κ» η Atlas, αν και προκρίνεται από τους θεσμούς ως «όνομα», δεν αναμενόταν να κινηθεί μόνη της στη διαδικασία, έχοντας στο πλάι της δύο ακόμα Ταμεία. Ένα εξ αυτών ενδεχομένως να είναι η J.C. Flowers, καθώς υπάρχει και παρελθόν μεταξύ των δύο. Η Atlas Merchant Capital LLC ιδρύθηκε το 2013 για να επενδύσει στην αγορά του τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, με συνιδρυτές τους Bob Diamond και David Schamis. Ο David Schamis, όμως, ήταν ο πρώην διευθύνων σύμβουλος της JC Flowers & Co. LLC, της εταιρείας ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων που φαίνεται να ξαναμπήκε στο παιχνίδι δυναμικά με ενδιαφέρον για το Συνεργατισμό και 120 εκατ. ευρώ.

MICHAEL KYPRIANOU & CO. LLC

ADVOCATES LEGAL CONSULTANTS

Η δικηγορική εταιρεία MICHAEL KYPRIANOU & CO LLC ζητά για πρόσληψη:

A. Για το γραφείο στη Λεμεσό - δικαστηριακό τμήμα

- δικηγόρο με τουλάχιστον 3 χρόνια πείρα εξασκήσεως του επαγγέλματος

B. Για το γραφείο στην Πάφο - δικαστηριακό τμήμα

- δικηγόρο με τουλάχιστον 3 χρόνια πείρα εξασκήσεως του επαγγέλματος

Γ. Για το γραφείο στη Λεμεσό - δικαστηριακό τμήμα

- γραμματέα για πλήρη απασχόληση (προηγούμενη πείρα σε δικηγορικό γραφείο θα θεωρείται επιπλέον προσόν)

Οι ενδιαφερόμενοι παρακαλούνται όπως επικοινωνούν στο τηλέφωνο 22447777 (Κούλλα Χριστοδούλου) ή να αποστείλουν το βιογραφικό τους σημείωμα μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στο koulla.christodoulou@kyprianou.com ή με φαξ στο 22767880. Προσφέρονται πολύ καλές απολαβές, 13ος μισθός, σχέδιο ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, ταμείο προνοίας και άλλα ωφελήματα.

Όλες οι αιτήσεις θα τύχουν πλήρους εμπιστευτικότητας.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ:
ΛΕΜΕΣΟΣ: T: (+357) 25 363685, E: limassol@kyprianou.com.cy
ΠΑΦΟΣ T: (+357) 26 930800, E: paphos@kyprianou.com.cy
ΑΘΗΝΑ: T: (+30) 210 3387060, E: info@kyprianou.gr
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ T: (+30) 2310 222267, E: thessaloniki@kyprianou.gr
BIRKIRKARA: T: (+356) 21 331810, E: info@kyprianou.com.mt
KIEBO: T: (+380) 44 3945878, E: perevozchikov@kyprianou.com.cy
ΝΤΟΥΜΠΑΙ: T: (+971) 436 33637, E: khamis@kyprianou.ae
ΛΟΝΔΙΝΟ: T: (+44) 2076 920777, E: theo.antoniou@kyprianou.com

Ηλεκτρονική Διεύθυνση: info@kyprianou.com.cy Ιστοσελίδα: https://www.kyprianou.com

ZHTEITAI ANALYST- ASSET MANAGER

Η εταιρεία Resolute Asset Management (Cyprus) LTD, με αριθμό μητρώου εργοδότη HE 330467, ζητά να προσλάβει προσοντούχο «ANALYST- ASSET MANAGER» με τα ακόλουθα προσόντα:

Απαιτούμενα προσόντα:

- Αγγλική και Αραβική γλώσσα
- Πτυχίο Πολιτικού Μηχανικού
- Πτυχίο Project Management
- Εμπειρία σε εργοτάξια κατά προτίμηση στη Μέση Ανατολή.
- Δεξιότητες διαπραγμάτευσης.
- COMPUTER SKILLS: Microsoft Office, Autocat, Photoshop

Καθήκοντα Θέσης:
REAL ESTATE αναλυτής με εμπειρία 3-4 χρόνια σε Project Management σε εργοτάξια στη Μέση Ανατολή, ώστε να βοηθήσει την εταιρία στην επέκταση των εργασιών της προς τις χώρες της Μέσης Ανατολής. Προσφέρεται μισθός ανάλογος της κλίμακας A8 και άλλα ωφελήματα.

Οι ενδιαφερόμενοι να αποστέλλουν το CV τους στο Επ. Γραφείο Λευκωσίας, τηλ. 22403000 και Φαξ 22873170 με αντίγραφο στην εταιρεία.
Στο βιογραφικό σημείωμα να σημειώνεται ο αριθμός μητρώου της εταιρίας

J&P

Η ΕΠΙΣΗΜΗ ΘΕΣΗ
J&P(OVERSEAS) LTD

Σχετικά με πρόσφατες δημοσιεύσεις σε κυπριακά Μέσα Ενημέρωσης η διοίκηση της **J&P(Overseas) Ltd** διευκρινίζει τα ακόλουθα:

Οι δημοσιεύσεις αυτές δεν έχουν την έγκριση της εταιρείας μας.

Η εταιρεία μας, μέσω της διοίκησής της, δηλώνει απερίφραστα, προς κάθε κατεύθυνση, την πρόθεσή της να υπερασπιστεί και να προστατεύσει με κάθε νόμιμο τρόπο τα συμφέροντα, την ιστορία και τη φήμη της έναντι οποιουδήποτε τα θέτει σε κίνδυνο ή και σε αυυποληψία, με τις πράξεις ή τις παραλείψεις του. Επίσης η εταιρεία μας κάνει και θα συνεχίσει να κάνει το παν για να προστατεύσει τους υπαλλήλους της και τα δεδουλευμένα τους.

Η διοίκηση της **J&P(Overseas) Ltd** νομιμοποιείται να εκπροσωπεί την εταιρεία στα ΜΜΕ ως η μόνη και αποκλειστικά αρμόδια και κανείς άλλος δεν δικαιούται να ομιλεί εκ μέρους της.

Η εταιρεία μας παρακολουθεί με προσοχή τα θέματα που έχουν ανακύψει και τα αντιμετωπίζει με υπευθυνότητα και αποφασιστικότητα.

Joannou & Paraskevaides (Overseas) Ltd

www.JandP-group.com

Στα ίδια επίπεδα με το 2017 αναμένεται να κινηθούν οι αφίξεις Ρώσων τουριστών, παρά το μούδιασμα που παρατηρείται τον τελευταίο μήνα, σύμφωνα με τουριστικούς παράγοντες.

Ρωσία-Τουρκία τα βρήκαν και χάνουμε τουρισμό

Στο 20-25% η μείωση από τη ρωσική αγορά στην ελεύθερη Αμμόχωστο, αλλά δεν ανησυχούν ιδιαίτερα οι φορείς

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Επιπτώσεις στον κυπριακό τουρισμό φαίνεται να επιφέρει ο διαρκής και πολυεπίπεδος εναγκαλισμός Ρωσίας-Τουρκίας. Τα δεδομένα είναι γνωστά ήδη σε κρατικούς φορείς και πολιτικούς αξιωματούχους στην Κύπρο, που προετοιμάζουν τα βήματα που πρέπει να γίνουν ώστε να αναкаιτιστεί η πτώση στις τουριστικές κρατήσεις από τη Ρωσία. Με δείγμα από την ελεύθερη περιοχή Αμμοχώστου, η οποία παραδοσιακά απορροφά τη μερίδα του λέοντος των τουριστικών αφίξεων (40% του συνόλου), οι ξενοδόχοι

ήδη μετρούν απώλειες. Σύμφωνα με τον διευθυντή Μάρκετινγκ της Τουριστικής Επιτροπής Αγίας Νάπας Λάκη Αβραμίδη, ενώ οι τουριστικοί φορείς ανέμεναν αριθμούς στα ίδια επίπεδα με τους περσινά, εντούτοις τα πρώτα δείγματα κρατήσεων για τον μήνα Μάιο κάνουν λόγο για μείωση από τη ρωσική αγορά που φτάνει το 20-25%. Μείωση η οποία παρατηρείται παρά τις προσδοκίες περί του αντιθέτου που εδράζονταν στην αργία της Πρωτομαγιάς την οποία φαίνεται να εκμεταλλεύονται δεόντως οι Ρώσοι τουρίστες. Αποτέλεσμα αυτού ήταν να «χαρίζουν» παραδοσιακά ένα δυνατό δεκαή-

μερο κρατήσεων στα ξενοδοχεία της Κύπρου, κάτι που είχε συμβεί πέρυσι όπως καταδεικνύεται και από τα στοιχεία του 2017. Τον Απρίλιο οι αφίξεις από τη Ρωσία ανέρχονταν στις 47.000, ενώ ένα μήνα μετά ο αριθμός αυτός εκτοξεύθηκε στις 108.063. Κάτι τέτοιο δεν επαναλήφθηκε φέτος, σύμφωνα με τα

Η μείωση από τη ρωσική αγορά αντισταθμίζεται από τις αυξημένες αφίξεις από άλλες χώρες.

όσα υποστηρίζουν αρμόδιες πηγές, ενώ τα συναφή στοιχεία δεν έχουν δει ακόμη το φως της δημοσιότητας.

Πάνε Τουρκία

Πηγές σε κυβερνητικό επίπεδο όπου και έθεσε το θέμα η «Κ», περιορίζονται να αναφέρουν ότι καταγράφεται αυξημένη ροή Ρώσων τουριστών προς την Τουρκία, όμως η εξέλιξη αυτή ήταν αναμενόμενη όπως τη χαρακτηρίζουν, λόγω της άρσης του ρωσικού εμπάργκο, που είχε επέλθει μετά την κατάρριψη του ρωσικού μαχητικού από τον τουρκικό στρατό το 2015 και όχι μόνο. Σωρεία πολιτικών και οικο-

νομικών λόγων έχουν λειτουργήσει θετικά για την οικονομία της Τουρκίας με τη συνεργασία της Ρωσίας, όπως θα διαφανεί παρακάτω. Παρόλα αυτά από τις ίδιες αρμόδιες κυπριακές πηγές δεν εκφράζονται ανησυχίες για το μούδιασμα της ρωσικής αγοράς και αυτό διότι, όπως υποστηρίζεται, έχουν δοθεί διαβεβαιώσεις προς τη Λευκωσία από Ρώσους ταξιδιωτικούς πράκτορες, οι οποίοι συνεργάζονται με την Κύπρο, ότι η κυπριακή αγορά τουρισμού δεν θα επηρεαστεί από αυτή την εξέλιξη. Εκτιμάται δε ότι ο αριθμός Ρώσων τουριστών θα κυμανθεί είτε στα ίδια με τα περσινά

επίπεδα, είτε θα καταγράψει μια μικρή μείωση. Τα ποσοστά πάντως δείχνουν μια τάση προς τη δεύτερη πιθανότητα, αν και σε κάθε περίπτωση αντιστάθμισμα στα όποια αρνητικά στατιστικά από Ρωσία, φαίνεται να αποτελεί η αύξηση που παρουσιάζεται από άλλες αγορές όπως είναι οι σκανδιναβικές χώρες, η Πολωνία αλλά και η Γερμανία. Η τελευταία είναι στο επίκεντρο των προσπαθειών τα τελευταία χρόνια, ενώ άρχισε να παίρνει τα πάνω της το 2016 και εντεύθεν. Είναι σαφές, ωστόσο, ότι πρόκειται για διαφορετικά και ίσως μη συγκρίσιμα μέγθη τουριστικών αγορών.

Ο ΚΟΤ εξετάζει νέες στρατηγικές

Φορείς του τουρισμού όπως είναι ο ΚΟΤ, επίσης δεν φαίνεται να ανησυχούν ιδιαίτερα από τις προαναφερόμενες εξελίξεις και παρά το μειωμένο ποσοστό που ήδη καταγράφεται, με τον πρόεδρο του οργανισμού Άγγελο Λοΐζου ν' αποδίδει αυτό το κλίμα σε δύο βασικούς παράγοντες.

• Πρώτον στο ότι η Κύπρος έχει κερδίσει το στοιχείο ως ένας αξιόπιστος προορισμός. Αυτό είναι το πλαίσιο των πληροφοριών που καταφθάνουν από μεγάλους τουρ operators, και ως εκ τούτου, χώρες οι οποίες συγκυριακά έχουν επανέλθει στο επίκεντρο του τουριστικού ενδιαφέροντος δεν απειλούν τις τουριστικές αφίξεις στη χώρα μας, όπως τονίζεται.

• Δεύτερον, η Κύπρος φαίνεται να κερδίζει την προτίμηση στις βασικές αγορές που στοχεύει, ήτοι

τουριστικές αφίξεις θα προσεγγίσουν ακόμα περισσότερο τα 4 εκατ., κι αυτό παρά το γεγονός ότι καταγράφεται μεγάλη αύξηση τουριστικού ρεύματος σε χώρες όπως το Μαρόκο, η Τυνησία, η Αίγυπτος και η Τουρκία. Ο ίδιος ανέφερε εξάλλου ως βασικό συγκριτικό πλεονέκτημα της Κύπρου αυτό που αναφέρθηκε πρώτο προηγουμένως, δηλαδή η αξιοπιστία της ως προορισμός. «Η σύγκριση της χώρας μας θα πρέπει να γίνεται σε αυτή τη βάση και με χώρες ανεπτυγμένες τουριστικά όπως η Γαλλία, η Ιταλία, η Ισπανία και η Πορτογαλία», υποδεικνύει σχετικά. Είναι σαφές πάντως ότι ο ΚΟΤ ως βασικός πυλώνας του τουρισμού της χώρας δεν θα μπορούσε να κλείσει τα μάτια μπροστά στην κατάσταση όπως περιγράφεται και τις νέες προκλήσεις που διαμορφώνονται. Έτσι εξετάζονται και πιθανές, νέες στρατηγικές, όχι όμως στο επίπεδο διαφημιστικής καμπάνιας, καθώς αυτό μάλλον δεν αποδίδει στην αχανή αγορά της Ρωσίας. Βήματα γίνονται σε συνεννόηση και επαφή με μεγάλα ταξιδιωτικά γραφεία της χώρας, ενώ σύμφωνα με τον πρόεδρο του οργανισμού η προσπάθεια που γίνεται αφορά την προσέλκυση τουριστών υψηλότερης εισοδηματικής τάξης και διατήρησης της ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχονται.

Οι λόγοι

Η Ρωσία και η Τουρκία έχουν περάσει στην άνοιξη των μεταξύ διμερών τους σχέσεων, κάτι που αντικατοπτρίζεται σε μια σειρά από κοινές ενέργειες βαρύνουσας σημασίας. Η από κοινού κατασκευή του πυρηνικού εργοστασίου στο Άκιογιουγ είναι ένας πρώτος λόγος, που επήλθε στο προσκήνιο μετά που έγινε γνωστό ότι η Άγκυρα θα αγοράσει (και με ρωσικά κονδύλια) το πυραυλικό σύστημα S-400. Και για τα δυο θέματα έχουν εκφραστεί διαφωνίες από την Ε.Ε. και το ΝΑΤΟ εν προκειμένω, ωστόσο, διαφαί-

Αύξηση του τουριστικού ρεύματος κατά 8% αναμένει για το φετινό καλοκαίρι ο ΚΟΤ, ο οποίος καταβάλλει συνεχείς προσπάθειες για προώθηση της Κύπρου.

Τι λένε οι ξένοι τουριστικοί πράκτορες

Η ροή προς Τουρκία αναδύεται και από στοιχεία που δίνουν αφενός ο βρετανικός ταξιδιωτικός όμιλος Thomas Cook Group και αφετέρου οι μεγάλοι ταξιδιωτικοί όμιλοι της Γερμανίας Altours και FTI. Ειδικότερα για την Τουρκία, η Thomas Cook ανέφερε πρόσφατα αύξηση των πακέτων διακοπών κατά 84% σε σύγκριση με το 2017, ενώ μεταξύ όλων των τουριστικών προορισμών που προσφέρει ο όμιλος, η Τουρκία προσελκύει στον μέγιστο βαθμό τουρίστες που την έχουν ήδη επισκεφθεί. Πρόκειται για θεαματική ανάκαμψη μετά την πτώση που σημείωσε η τουριστική κίνηση πριν από δύο χρόνια, όταν σειρά τρομοκρατικών επιθέσεων συνδυάστηκε με την απόπειρα πραξικοπήματος του Ιουλίου του 2016. Διαφαίνεται πως το όλο κλίμα έχει αλλάξει άρδην και η Τουρκία κερδίζει πάλι βήματα προς την αποκατάστασή της ως ασφαλής τουριστικός προορισμός. Μιλώντας στη βρετανική εφημερίδα The Guardian, ο γενικός διευθυντής της Thomas Cook, Κρις Μότερσχεντ, χαρακτήρισε την Τουρκία «βασικό τουριστικό προορισμό για το 2018». Μιλώντας, άλλωστε, στο Bloomberg, ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας, Πίτερ Φανκχάουζερ, επισήμανε ότι η τουριστική κίνηση στην Τουρκία επιστρέφει στα προ του πραξικοπήματος επίπεδα, ενώ ανάλογες τάσεις καταγράφονται σε Αίγυπτο και Τυνησία.

νεται πως Ρωσία και Τουρκία αισθάνονται πως δεν έχουν να λογοδοτήσουν σε κάποιον. Μαζί με την προαναφερόμενη άρση του εμπάργκο που είχε επιβληθεί το

2015, η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης σε πολιτικό πλαίσιο ανάμεσα στις δύο χώρες, φαίνεται πλέον ότι διαπερνάει όλα τα επίπεδα, του τουρισμού συμπεριλαμβανο-

μένου. Η μεγάλη εικόνα συμπληρώνεται και από στοιχεία που δείχνουν πως για το 2018 οι Ρώσοι τουρίστες θα επιλέξουν περισσότερο να ταξιδέψουν στην Τουρκία παρά στις ΗΠΑ, επιβεβαιώνοντας και με αυτό τον τρόπο πως οι σχέσεις καλής γειτονίας Μόσχας-Άγκυρας σχηματίζουν ένα μέτωπο απέναντι στο ψυχρό κλίμα που προέρχεται από την Ουάσινγκτον προς τις δύο πρώτες. Από την εικόνα δεν μπορεί να λείψει και η διαρκής εδώ και μεγάλο χρονικό διάστημα, πτώση της τουρκικής λίρας. Τα γεγονότα που αφορούν πλέον την οικονομία της Τουρκίας είναι καθημερινά, ενώ καθώς αποδυναμώνεται η λίρα τόσο πιο «εύκολη» καθίσταται η αγορά ελκυστικών τουριστικών πακέτων, από τουρίστες άλλων χωρών. Τι σημαίνει αυτό με αριθμούς; Τον περασμένο χρόνο την Τουρκία επισκέφθηκαν 4,7 εκατομμύρια Ρώσοι τουρίστες, σύμφωνα με στοιχεία που είδαν το φως της δημοσιότητας, ενώ φέτος η Τουρκία περιμένει 6 εκατομμύρια Ρώσους τουρίστες.

Στην ενίσχυση του ενδιαφέροντος ενδιαφέρον των Ρώσων να ταξιδέψουν στο εξωτερικό συνέβαλε, όπως δήλωσε και ο πρόεδρος της επιτροπής μεταφορών της Ένωσης Τουριστικών πρακτόρων της Ρωσίας Ντμίτρι Γκόριν, και το γεγονός ότι ξεκίνησαν και πάλι οι πτήσεις τσάρτερ προς την Τουρκία. Ωστόσο, το ότι μέσα στην εβδομάδα η S&P προχώρησε σε ακόμα μία υποβάθμιση του χρέους της Τουρκίας, που έχει προ πολλού υποβαθμιστεί από όλους τους οίκους πιστοληπτικής αξιολόγησης στο επίπεδο των «ομιλόγων σκουπιδιών», δεν αποτελεί πλέον έκπληξη. Η είδηση προκάλεσε νέα ελεύθερη πτώση της τουρκικής λίρας, την ανησυχιακή υποτίμηση της οποίας επικαλέστηκε η S&P μεταξύ άλλων παραγόντων, ο ένας ο υψηλός πληθωρισμός, οι ανεξέλεγκτος δανεισμός και τα μεγάλα ελλείμματα. Την ώρα που οι κρατήσεις παρουσιάζουν αύξηση της τάξης του 70% για τη θερινή περίοδο, κερδίζοντας ολόένα και περισσότερα μερίδια από τη Ρωσία.

το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Γερμανία και τη Ρωσία σε σχέση με άλλες εξαιρετικά δημοφιλείς τουριστικές χώρες όπως είναι η Ισπανία, η Πορτογαλία και η Μάλτα. Παρά το γεγονός ότι οι τελευταίες ενδείξεις είναι ανησυχιακές, όπως καταγράφει σήμερα η «Κ», και παράλληλα ότι η όποια αισιοδοξία εκφράζεται συγκρατημένα, ο κ. Λοΐζου εκτιμά ότι με το τέλος του 2018 θα έχει καταγραφεί νέο ρεκόρ των τουριστικών αφίξεων. Επισημαίνει μάλιστα στην εφημερίδα ότι με βάση τα υφιστάμενα δεδομένα η γενικότερη αύξηση θα είναι της τάξης του 8%, κάτι που σημαίνει ότι οι

Οι διαφημιστικές καμπάνιες δεν αποδίδουν στην αχανή αγορά της Ρωσίας, βήματα γίνονται σε συνεννόηση με μεγάλα ταξιδιωτικά γραφεία της χώρας.

Χωρίς τέλος η πτώση λίρας στην Τουρκία

Στο 13,6% εκτινάχθηκε η απόδοση των κρατικών δεκαετών ομολόγων

Δεν φαίνεται να έχουν τέλος τα δεινά της τουρκικής οικονομίας, η οποία πλύνεται από ένα εκπληκτικό μείγμα εσωτερικών προβλημάτων και, παράλληλα, ακολουθεί τη μοίρα των αναδυόμενων οικονομιών. Ενώ η χώρα οδεύει προς τις πρόωρες εκλογές του Ιουνίου, η τουρκική λίρα σημειώνει το ένα ιστορικό χαμηλό μετά το άλλο. Και ενώ την Πέμπτη σημείωνε νέα πτώση 1,6% έναντι του δολαρίου, εκτινασσόταν στα ύψη το κόστος δανεισμού της. Η Τουρκία κινδυνεύει να εγκαταλειφθεί από το ξένο κεφάλαιο, καθώς οι επενδυτές εκφράζουν φόβους για τον κίνδυνο υπερθέρμανσης της οικονομίας της.

Την Παρασκευή, η συναλλαγματική ισοτιμία της λίρας έφθανε να υποχωρεί έως και τις 4,2901 λίρες ανά δολάριο. Τις πρώτες τέσσερις μέρες του Μαΐου, η πτώση του τουρκικού νομίσματος έχει φτάσει στο 5%. Το αποτέλεσμα είναι να εξουδετερώνονται οι προσπάθειες της κεντρικής τράπεζας να ανακόψει την περαιτέρω άνοδο του πληθωρισμού, που τον Απρίλιο έφτασε στο 10,85%. Όπως σχολίασαν αναλυτές της Commerzbank μιλώντας στους Financial Times, η Τράπεζα της Τουρκίας προειδοποίησε πριν από λίγες μέρες για τον κίνδυνο περαιτέρω εκτίναξης του πληθωρισμού. Προβάλλοντας, άλλωστε, αντιστάσεις στις εντει-

νόμενες πολιτικές πιέσεις, την περασμένη εβδομάδα αύξησε το κόστος δανεισμού κατά 75 μονάδες βάσης. Από τις αρχές του περασμένου έτους έχει αυξήσει, μάταια όπως αποδεικνύεται, το βασικό επιτόκιο δανεισμού κατά 500 μονάδες βάσης (5%).

Την ίδια στιγμή, οι αποδόσεις των δεκαετών ομολόγων του τουρκικού δημοσίου υπερέβαιναν το 13,60%, καταγράφοντας άνοδο

Από τις αρχές του 2017, η Τράπεζα της Τουρκίας έχει, ματαιώς, αυξήσει το βασικό επιτόκιο δανεισμού κατά 5%.

κατά 67 μονάδες βάσης μέσα μόλις σε δύο συνεδριάσεις. Εν ολίγοις βρίσκεται, ουσιαστικά, σε απαγορευτικά επίπεδα το κόστος δανεισμού της γειτονικής χώρας, που εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το ξένο κεφάλαιο για την κάλυψη των ελλειμμάτων της. Εν τω μεταξύ, η Τουρκία αντιμετωπίζει το αυξανόμενο κόστος των εισαγωγών πετρελαίου, εμφανίζει το μεγαλύτερο έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών ανάμεσα σε όλες τις αναδυόμενες οικονομίες και τα συναλλαγματικά της διαθέσιμα

Η Τουρκία είναι αντιμέτωπη με το αυξανόμενο κόστος των εισαγωγών πετρελαίου και εμφανίζει το μεγαλύτερο έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών μεταξύ των αναδυόμενων οικονομιών.

έχουν συρρικνωθεί σε ποσοστό μικρότερο του 10% του ΑΕΠ της. Οι επιμέρους παθογένειες της εντείνουν τον κίνδυνο να ενταθούν οι μαζικές εκροές κεφαλαίων που έχουν αρχίσει να πλύνουν τις αναδυόμενες αγορές, καθώς αυξάνεται το κόστος δανεισμού στις ΗΠΑ και το δολάριο βρίσκεται σε ανοδική πορεία.

Η τουρκική οικονομία δέχθηκε, άλλωστε, νέο πλήγμα μέσα στην εβδομάδα, όταν η S&P υποβάθμισε περαιτέρω τα ομόλογά της που βρίσκονταν ήδη στο επίπεδο

των ομολόγων «σκουπιδιών». Ενδεικτική της δυσπιστίας που εκπλώνουν προσφάτως οι επενδυτές προς την τουρκική οικονομία είναι η πτώση του χρηματιστηρίου της Κωνσταντινούπολης. Από τον Ιανουάριο, ο βασικός δείκτης Borsa Istanbul 100 έχει σημειώσει πτώση 16% και η συνολική κεφαλαιοποίησή του βρίσκεται στα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων εννέα ετών. Οι μετοχές των τουρκικών τραπεζών είναι οι φθηνότερες μεταξύ των αναδυόμενων αγορών.

Καίει η χονδρική αγορά ηλεκτρισμού στην Ελλάδα

Η δεύτερη ακριβότερη αγορά της Ευρώπης είναι η χονδρική αγορά ηλεκτρισμού της Ελλάδας, σύμφωνα με την έκθεση της Γενικής Διεύθυνσης Ενέργειας της Ε.Ε., που αναλύει τα στοιχεία του τελευταίου τριμήνου του 2017.

Στη χονδρική αγορά διαμορφώνεται η τιμή στην οποία αγοράζουν οι προμηθευτές το ρεύμα που διαθέτουν στη λιανική αγορά (σε οικιακούς καταναλωτές και επιχειρήσεις) και βασικές παράμετροι καθορισμού της είναι το μείγμα καυσίμου, η ζήτηση, η διαθεσιμότητα των μονάδων παραγωγής, η δυναμικότητα των διανομέων της με ηλεκτρικά συστήματα άλλων αγορών και αντίστοιχα η εξάρτησή της από εισαγωγές που ανάλογα τη συγκυρία μπορεί να είναι ακριβές ή φθηνές.

Από τα στοιχεία που παρουσιάζονται στην έκθεση της Επιτροπής προκύπτει καθαρά ότι αγορές με επαρκείς διανομές είναι πιο ανταγωνιστικές σε σχέση με αγορές με περιορισμένες διανομές όπως η ελληνική ή η ιταλική, οι οποίες είναι οι δύο ακριβότερες της Ευρώπης, ενώ ως προς το μείγμα καυσίμου προκύπτει επίσης ότι τη διαφορά ως προς τις χονδρικές τιμές την κάνουν τα καύσιμα χαμηλού λειτουργικού κόστους, όπως τα υδροηλεκτρικά και τα πυρηνικά.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι τιμές χονδρικής σε όλη την Ευρώπη το τελευταίο τρίμηνο του έτους παρουσίασαν αύξηση με μεγάλες αποκλίσεις μεταξύ των κρατών-μελών, εξέλιξη που η Επιτροπή αποδίδει στις μεταβολές των μειγμάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στις διάφορες χώρες, όπως για παράδειγμα ότι βρέθηκαν εκτός σύνδεσης σημαντικές ποσότητες πυρηνικής παραγωγής, η οποία αντικαταστάθηκε από ορυκτά καύσιμα και ανανεώσιμες πηγές.

Οι τιμές χονδρικής στην Κεντρική και στη Δυτική Ευρώπη που διαθέτει και τις μεγαλύτερες διανο-

δéseis παρουσίασαν μείωση σε σχέση με τον μέσο ευρωπαϊκό όρο, όπως και στην Κεντρική -Ανατολική Ευρώπη. Αντίθετα, οι υψηλότερες τιμές χονδρικής παρουσιάστηκαν στις αγορές της Νότιας Ευρώπης (Ισπανία, Ιταλία και Ελλάδα), με την Ιταλία να κρατάει την πρώτη θέση και την Ελλάδα τη δεύτερη.

Η μέση τιμή χονδρικής στην ελληνική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας διαμορφώθηκε στο τελευταίο τρίμηνο του 2017 σε 61 ευρώ η μεγαβατώρα, σχεδόν διπλάσια από ό,τι στις αγορές της Δανίας και της Σουηδίας, όπου οι τιμές διαμορφώθηκαν στα 31 ευρώ η μεγαβατώρα, και μόλις ένα ευρώ χαμηλότερα από την υψη-

Είχε τις υψηλότερες τιμές στην Ευρωπαϊκή Ένωση το τελευταίο τρίμηνο του 2017, μετά την Ιταλία που είναι πρώτη.

λότερη τιμή της ιταλικής αγοράς των 62 ευρώ η μεγαβατώρα.

Το μείγμα καυσίμου της ελληνικής αγοράς το ίδιο διάστημα διαφοροποιήθηκε σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2016. Συγκεκριμένα, το μερίδιο της αιολικής παραγωγής αυξήθηκε στο 12% έναντι 9% το τελευταίο τρίμηνο του 2016 και το μερίδιο της υδροηλεκτρικής παραγωγής υποχώρησε στο 4% από 7%. Ελαφρά αυξημένες ήταν την ίδια περίοδο και οι εισαγωγές (1.028 GWh έναντι 964 GWh το γ' τρίμηνο του 2016).

Την ίδια περίοδο στη Βουλγαρία οι τιμές χονδρεμπορικής διαμορφώθηκαν στα ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα των 38-42 ευρώ η μεγαβατώρα, καθώς τα υδάτινα αποθέματα ήταν υψηλότερα του συνθησιμένου.

ΧΡΥΣΑ ΛΙΑΓΓΟΥ

Έχεις eshop;

Παράδοση στην Κύπρο και σε όλο τον κόσμο!

Ολοκληρωμένες λύσεις Logistics για Eshops!

3PL – 4PL – 5PL
Αποθήκευση προϊόντων | Ετοιμασία και παράδοση παραγγελιών
Είσπραξη και παράδοση χρημάτων | Αυτοματοποιημένος έλεγχος αποθεμάτων
Αυτοματοποιημένος έλεγχος αποστολών, επιστροφών και εισπράξεων
Άμεση απόδοση αντικαταβολών

- Σημεία Εξυπηρέτησης σε όλα τα Ταχυδρομικά Γραφεία και Kronos Express
- Ενημέρωση με Email και SMS για αποστολή και παράδοση
- Ηλεκτρονική παρακολούθηση αποστολής

ΓΡΗΓΟΡΑ • ΑΞΙΟΠΙΣΤΑ • ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Το τραπεζικό σύστημα είναι καλά ρυθμισμένο και κεφαλαιοποιημένο

Υπάρχει πλέον μικρότερο ρίσκο και έχει καταστεί πολύ ασφαλέστερο, επισημαίνει στην «Κ» ο Daniel Murray

Συνέντευξη στον
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Τη θέση πως η αιτία της επόμενης οικονομικής κρίσης δεν θα είναι η ίδια με την αιτία της τελευταίας, καθώς ο χρηματοπιστωτικός τομέας δεν παρουσιάζει πλέον συστημικούς κινδύνους εκφράζει ο Deputy CIO και Global Head of Research της EFG Asset Management, Daniel Murray, σε συνέντευξη του στην «Κ».

Στο πλαίσιο του συνεδρίου CFA Forecast του Συνδέσμου Χρηματοοικονομικών Αναλυτών Κύπρου, ο Daniel Murray αναφέρθηκε στις μελλοντικές προδοκίες για τις διεθνείς αγορές και τις επενδύσεις, κάνοντας την εκτίμηση ότι βρισκόμαστε προς το τέλος, αλλά όχι ακόμα στο τέλος του τρέχοντος οικονομικού κύκλου ανάπτυξης.

—Θα θέλαμε την εκτίμησή σας για τον τραπεζικό τομέα στην Ευρώπη, αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο.

—Ένα από τα καλά που προέκυψαν ένεκα της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης που ξεκίνησε πριν από δέκα χρόνια, είναι ότι το παγκόσμιο τραπεζικό σύστημα είναι πλέον πολύ καλύτερα ρυθμισμένο και κεφαλαιοποιημένο. Οι τράπεζες σε μεγάλο μέρος του κόσμου έχουν λιγότερη μόχλευση (δανειακά χρήματα που δίνονται σε έναν επενδυτή από μία τράπεζα ή έναν broker για να αυξήσει τον όγκο μιας επένδυσης), από ό,τι πριν από δέκα χρόνια, ενώ οι ισολογισμοί τους έχουν πολύ

μεγαλύτερο έλεγχο από τις αρμόδιες αρχές, για παράδειγμα μέσω των ετήσιων προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων (stress tests). Ταυτόχρονα, οι τράπεζες εξαρτώνται πολύ λιγότερο από τη χονδρική χρηματοδότηση και έχουν πολύ μικρότερη έκθεση σε τίτλους που υποστηρίζονται από στοιχεία ενεργητικού. Επιπλέον, σε ορισμένα

Η αυστηρότερη νομισματική πολιτική είναι ο πιο πιθανός κίνδυνος για να λειτουργήσει ως καταλύτης στην επόμενη οικονομική ύφεση, εντούτοις δεν αναμένεται ότι θα αποτελέσει πρόβλημα μέχρι τα τέλη του 2019 ή νωρίτερα.

μέρη του κόσμου υπάρχουν περιορισμοί όσον αφορά τους τύπους δραστηριοτήτων που μπορούν να ασκήσουν οι τράπεζες.

Έτσι, ο παγκόσμιος τραπεζικός τομέας έχει πλέον μικρότερο ρίσκο και ως εκ τούτου έχει καταστεί πολύ ασφαλέστερος. Έτσι, η αιτία της επόμενης οικονομικής κρίσης δεν εκτιμώ ότι θα είναι η ίδια με την αιτία της τελευταίας κρίσης και δεν εκτιμώ ότι σήμερα ότι ο χρημα-

τοπιστωτικός τομέας παρουσιάζει συστημικούς κινδύνους. Αυτό φυσικά θα αλλάξει εάν οι κανονισμοί γίνουν υπερβολικά χαλαροί και οι τράπεζες επιστρέψουν στις πολιτικές συμπεριφορές όπως πριν από το 2007. Τέλος, η απότομη αύξηση της μόχλευσης είναι ο πιο συνθησιμένος δείκτης ότι ο χρηματοπιστωτικός τομέας αρχίζει να γίνεται εύαλτος, καθώς αυτό συνήθως προηγείται της αύξησης των χρεών.

—Ποιους κινδύνους αντιμετωπίζουν οι τράπεζες για τα επόμενα χρόνια;

—Μερικοί δυνητικοί κίνδυνοι είναι οι εξής: Άκρατος πιστωτικός δανεισμός. Παρουσιάζεται απίθανο να είναι ο καταλύτης δεδομένου του χαμηλού κόστους εξυπηρέτησης του χρέους των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών, αλλά και με τις τράπεζες που έχουν πλέον καλύτερη κεφαλαιοποίηση. Δημοσιονομική συρρίκνωση. Δεδομένων των φορολογικών περικοπών του Τραμπ και των δαπανών για τις υποδομές, αυτό φαίνεται επίσης απίθανο για την περίπτωση των ΗΠΑ, αλλά στην Ευρώπη τα δεδομένα δείχνουν ότι υπάρχει μεγαλύτερη πίεση λόγω των προγραμμάτων δημοσιονομικής εξυγίανσης. Αξίζει να σημειωθεί ότι η Γερμανία, η μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης, διαχειρίζεται ένα μικρό πλεόνασμα του προϋπολογισμού και εάν υπάρξει αυξημένη πίεση στη Γερμανία, ίσως υιοθετήσει μια πιο επεκτατική δημοσιονομική πολιτική. Πιθανό σοκ παροχής εμπο-

Ο Daniel Murray κατά το 14ο συνέδριο CFA Forecast αναφέρθηκε στις μελλοντικές προδοκίες για τις διεθνείς αγορές και τις επενδύσεις.

ρευμάτων ή υπηρεσιών. Τέτοιο γεγονός συνέβη τη δεκαετία του 1970, όταν υπήρξε διαταραχή των τιμών του πετρελαίου και βασικών εμπορευμάτων. Ναι μεν είναι πιθανό, αλλά και πολύ δύσκολο να προβλεφθεί. Πρέπει να παρακολουθούμε προσεκτικά τις πιθανότητες για να ξεσπάσει ένας εμπορικός πόλε-

μος, αλλά ευτυχώς η πρόσφατη ρητορική φαίνεται να έχει μαλακώσει σε αυτό το θέμα. Γεωπολιτικός κίνδυνος. Αυτό είναι πραγματικά ένας πιθανός κίνδυνος για μια οικονομική ύφεση, αν και είναι επίσης δύσκολο να προβλεφθεί. Συχνά ο γεωπολιτικός κίνδυνος έχει ελάχιστες άμεσες επιπτώσεις στις ανα-

πτυγμένες αγορές. Η αυστηρότερη νομισματική πολιτική είναι η πιο πιθανός κίνδυνος για να λειτουργήσει ως καταλύτης στην επόμενη οικονομική ύφεση, εντούτοις όμως δεν αναμένουμε ότι η παγκόσμια νομισματική πολιτική θα αποτελέσει πρόβλημα μέχρι τα τέλη του 2019 ή νωρίτερα.

Εάν η αύξηση της ανάπτυξης οφείλεται σε επενδύσεις που ενισχύουν την παραγωγικότητα και στην καλύτερη αξιοποίηση των υφιστάμενων πόρων, οι κίνδυνοι είναι λιγότεροι, τονίζει ο D. Murray.

Η πηγή της ανάπτυξης κάνει τη διαφορά

—Υπάρχουν κίνδυνοι για μια χώρα με ετήσιο ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ από 4% έως 5% για αρκετά χρόνια όπως η Κύπρος; Εάν ναι, ποιοι είναι αυτοί οι κίνδυνοι;

—Γενικά, είναι καλύτερο για μια χώρα και τους πολίτες της να βιώνουν ισχυρούς ρυθμούς ανάπτυξης. Ωστόσο, η πηγή της ανάπτυξης είναι εκείνη που κάνει τη διαφορά. Εάν η αύξηση οφείλεται σε επενδύσεις που ενισχύουν την παραγωγικότητα και στην καλύτερη αξιοποίηση των υφιστάμενων πόρων, τότε προκύπτει χαμηλότερος κίνδυνος από την ανάπτυξη που οφείλεται στη μόχλευση και την

έκθεση σε εύκολα μεταβλητούς τομείς όπως είναι τα εμπορεύματα. Οι κίνδυνοι είναι οι ίδιοι με τους προαναφερθέντες νωρίτερα, αν και βεβαίως κάθε χώρα είναι διαφορετική και η εκτίμηση αυτών των κινδύνων πρέπει να λαμβάνει στο πλαίσιο των γνωρισμάτων της κάθε χώρας.

—Ποιες είναι οι προδοκίες για το μέλλον των αγορών και των επενδύσεων παγκοσμίως, συμπεριλαμβανομένης της Κύπρου;

—Το προηγούμενο έτος αλλά και ο πρώτος μήνας του τρέχοντος έτους εμφάνισαν ασυνήθιστη δύναμη οι αγορές των μετοχών, με σχετικό χαμηλό επίπεδο μεταβλητότητας. Είναι φυσικό μετά από

τόσο ισχυρή επίδοση να περιμένουμε μια περίοδο ενοποίησης όπως αυτή που βιώνουμε τη δεδομένη στιγμή. Όμως, η πρόσφατη άνοδος της μεταβλητότητας των αγορών αντικατοπτρίζει την επιστροφή σε πολύ πιο φυσιολογικές συνθήκες και δεν πρέπει πλέον να ανησυχούμε για οτιδήποτε. Ενόψει της ισχυρής παγκόσμιας οικονομικής ανάπτυξης, της σταθερής νομισματικής πολιτικής και της σταθερής ανάπτυξης των εταιρικών κερδών, αναμένουμε οι παγκόσμιες αγορές μετοχών να συνεχίσουν να διατηρούν τη δυναμική τους. Η προσοχή μας πλέον στρέφεται στις μετοχές της Ιαπωνίας και των ανα-

δυόμενων αγορών. Εντός των Αναδυόμενων Αγορών έχουμε στρέψει την προσοχή μας στις αγορές της Λατινικής Αμερικής και σε μικρότερο βαθμό στις αγορές της ανατολικής Ευρώπης. Μολονότι δεν ανησυχούμε ιδιαίτερα για τη διευρύνση των διαφορών απόδοσης (yield spreads), πιστεύουμε ότι υπάρχουν περιορισμένες ευκαιρίες για την αυστηρότερη κατανομή της απόδοσής τους. Όσον αφορά τους κινδύνους, πρέπει να έχουμε επίγνωση των προοπτικών για αυστηρότερη άσκηση της νομισματικής πολιτικής σε σχέση με τις τιμές και να παρακολουθούμε το γεωπολιτικό τοπίο.

COLUMBIA
RESTAURANTS

ANMELCO

Columbia Restaurants Company Ltd is recruiting catering staff for the new Cyprus Casino opening in Limassol

Chefs / Sushi Chefs
Cooks / Restaurant Supervisors
Bar Staff / Waiters
Cleaners / Runners / Cashiers

tel: 25 892304
CV's to: jobs@columbia-restaurants.com
www.cityofdreamsmed.com.cy
www.columbia-restaurants.com

EXPERIENCE IN GREAT FOOD
20
YEARS

#GrowWithUs

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΟΣ

Την Πέμπτη 17 Μαΐου και ώρα 9πμ στη Δημοσιογραφική Εστία (δίπλα από το Αρχηγείο Αστυνομίας) στη Λευκωσία, θα διεξαχθεί Πλειστηριασμός που θα περιλαμβάνει 151 αντικείμενα όπως 2 αυτοκίνητα AUDI A6 με αριθμούς εγγραφής KNG747 & KNG829, ηλεκτροτουρπίνες, μηχανές συγκόλλησης, κουγκρο-μηχανές ηλεκτρικές & πετρελαίου, 1 οδοστρωτήρα, αντλίες νερού, και διάφορα άλλα. Περιλαμβάνουν επίσης παιδικά κρεβάτια (πάνω-κάτω), παιδικά τραπέζια με παγκάκια και καρέκλες, ελβετικά κρεβάτια, ντουλάπες, Roneo, μαθητικά θρανία και καρέκλες.

Οι ενδιαφερόμενοι αγοραστές μπορούν να εξετάσουν τα πιο πάνω αντικείμενα που βρίσκονται, κυρίως, στις Κεντρικές Αποθήκες δίπλα από το ΣΟΠΑΖ στην Παλλουριώτισσα, από τη Πέμπτη 10/5/18 μέχρι και την Τετάρτη 16/5/18 μεταξύ των ωρών 8πμ-2μμ καθώς και το πρωί του πλειστηριασμού μεταξύ 7.30-8.30πμ.

Για περισσότερες πληροφορίες και καταλόγους απευθύνεστε στους Δημοπράτες:

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ ΛΤΔ
Τ. Παπαδόπουλου 6, Άγιος Δομέτιος, Λευκωσία
(Απέναντι από Ξενοδοχείο "ΑΣΤΥ")
Τηλ. 99639733, 22778751

ΕΝ ΤΩ ΕΠΑΡΧΙΑΚΩ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ Δικαιοδοσία Διαχείρισεως Κληρονομιών Αρ. Αιτ. 287/2000

Επί τοις αφορώσι την περιουσία του Λοιζου Θεοφάνους Παντζόπουλου, τέως εκ Λευκωσία, Αποβιώσαντα

Καλούνται όλα τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα/κληρονόμοι να παρουσιαστούν στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας την 17/5/2018 και ώρα 9.00 π.μ., η οποία είναι ορισμένη για οδηγίες. Σε περίπτωση μη εμφάνισης οποιουδήποτε ενδιαφερόμενου/ κληρονόμου τότε η παρούσα Διαχείριση θα τεθεί εκτός πινακίου και/ή θα απορριφθεί με όλες τις συνέπειες του Νόμου.

Δήμος και Λία Γεωργιάδη & Σία ΔΕΠΕ
Δικηγόροι

ΕΝ ΤΩ ΕΠΑΡΧΙΑΚΩ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ Δικαιοδοσία Διαχείρισεως Κληρονομιών Αρ.Αιτ.136/2002

Επί τοις αφορώσι την περιουσία του Κάρμιου, τέως από τη Λευκωσία, Αποβιώσαντα

Καλούνται όλα τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα/κληρονόμοι να παρουσιαστούν στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας την 7/5/2018 και ώρα 9.00 π.μ., η οποία είναι ορισμένη για οδηγίες. Σε περίπτωση μη εμφάνισης οποιουδήποτε ενδιαφερόμενου/ κληρονόμου τότε η παρούσα Διαχείριση θα τεθεί εκτός πινακίου και/ή θα απορριφθεί με όλες τις συνέπειες του Νόμου.

Δήμος και Λία Γεωργιάδη & Σία ΔΕΠΕ
Δικηγόροι

Κάμψη εσόδων κατά 3,5% στα ελληνικά καζίνο το 2017

Οι εισπράξεις διαμορφώθηκαν σε 254 εκατ. έναντι 264 εκατ. ευρώ το 2016

Του **ΒΑΓΓΕΛΗ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ**

Οι **τουρίστες** ανεβάζουν τα πονταρίσματα στα ελληνικά καζίνο. Το 2017 η αγορά των καζίνο παρουσίασε μεικτά πρόσημα, αλλά έγινε ξεκάθαρο ότι στους τουριστικούς προορισμούς, τα στοιχήματα στη θεά τύχα αυξάνονται. Τα πονταρίσματα των παικτών σημείωσαν οριακή αύξηση κατά 0,3% φτάνοντας τα 1,58 δισ. ευρώ. Το μέγεθος αυτό είναι αυξημένο μόλις κατά 5 εκατ. ευρώ από εκείνο της προηγούμενης χρονιάς. Ωστόσο, τα έσοδα των καζίνο (Gross Gaming Revenue) σημείωσαν κάμψη 3,5%. Διαμορφώθηκαν σε 254 εκατ. ευρώ έναντι 264 εκατ. ευρώ το 2016.

Αποδόσεις

Οι επιχειρήσεις καζίνο, προκειμένου να κάνουν ελκυστικότερα τα παίγνια τους, αύξησαν τις αποδόσεις στους παίκτες, επηρεάζοντας άμεσα τα έσοδά τους. Όλες ανεξαιρέτως οι επιχειρήσεις αύξησαν τις αποδόσεις, με τη μέση απόδοση (payout) να διευρύνεται από το 83,4% το 2016 στο 84% πέρυσι. Σημειώνεται ότι τα (ακαθάριστα) έσοδα των καζίνο (GGR) προκύπτουν από τον τζίρο αφαιρουμένων των κερδών των παικτών.

Η μείωση των εσόδων των καζίνο αναμφίβολα επηρέασε και τα έσοδα του Δημοσίου από τον φόρο παίγνιων (GGR Tax), που υπολογίζεται στο 30% των ακαθάριστων εσόδων των καζίνο. Έτσι, τα έσοδα του Δημοσίου, από περίπου 84 εκατ. ευρώ το 2016, πέρυσι περιορίστηκαν σε 81 εκατ. ευρώ.

Συνολικά, οι επιχειρήσεις καζίνο διένειμαν 1,33 δισ. ευρώ στους παίκτες, έναντι 1,32 δισ. ευρώ το 2016. Τις υψηλότερες αποδόσεις στους παίκτες, οι οποίες ξεπερνούν ακόμη και το 84%, παρέχουν τα μεγάλα καζίνο (Πάρινηθα,

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΖΙΝΟ Πονταρίσματα και έσοδα 2017

ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΥΡΩ	Τζίρος	Δ% '17/'16
Πάρινηθα	523.670.921,63	0,0%
Θεσσαλονίκη	457.310.926,83	-1,2%
Λουτράκι	373.259.496,00	0,4%
Ρόδος	98.519.138,00	5,7%
Πάτρα	46.311.050,00	-6,9%
Θράκη	31.528.485,00	-0,5%
Κέρκυρα	26.371.575,00	11,5%
Πόρτο Καρράς	17.491.950,73	20,4%
Σύρος	7.614.525,00	11,5%
Σύνολο	1.582.078.068,19	0,3%

	Εσοδα καζίνο (GGR)	Δ% '17/'16
Πάρινηθα	82.400.977,63	-3,8%
Θεσσαλονίκη	70.002.615,95	-2,9%
Λουτράκι	54.872.341,76	-3,7%
Ρόδος	20.300.825,71	1,9%
Πάτρα	9.925.055,63	-14,8%
Θράκη	6.696.378,18	-6,8%
Κέρκυρα	5.077.844,88	-2,4%
Πορτο Καρράς	2.702.191,60	4,6%
Σύρος	1.555.465,51	7,1%
Σύνολο	253.533.696,85	-3,5%

ΠΗΓΗ: ΥΠΟΚ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Θεσσαλονίκη, Λουτράκι), ενώ τις χαμηλότερες έχουν τα μικρά και περιορισμένα γεωγραφικά καζίνο (Σύρος, Ρόδος, Κέρκυρα). Εκεί, η απόδοση είναι μικρότερη του 80%. Ωστόσο, ο μέσος όρος διαμορφώνεται από τους τρεις μεγάλους της αγοράς, που ελέγχουν πάνω από 85% του ετήσιου τζίρου. Πέρυσι, η κατάταξη των καζίνο παρέμεινε ίδια με εκείνη του 2016. Πρώτο σε τζίρο και (ακαθάριστα) έσοδα ήταν το καζίνο της Πάρινηθας και ακολου-

θούσαν το καζίνο της Θεσσαλονίκης και του Λουτρακίου. Βέβαια, τους υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης παρουσιάζουν τα μικρότερα καζίνο και κυρίως εκείνα που βρίσκονται στους λεγόμενους τουριστικούς προορισμούς. Για παράδειγμα, πέρυσι τη μεγαλύτερη ανάπτυξη σημείωσαν τα καζίνο της Κέρκυρας (+20,4% ο τζίρος), του Πόρτο Καρράς και Θράκης (+11,5%) και της Ρόδου (5,7%). Αντίθετα, τη μεγαλύτερη κάμψη τζίρου σημείωσε

το καζίνο του Ρίου (-6,9%). Η θετική πορεία των καζίνο στους τουριστικούς προορισμούς, αναμφίβολα επιβεβαιώνει τη στρατηγική για δημιουργία καζίνο σε άλλους, πιθανόν ακόμη πιο ζωτικούς τουριστικά προορισμούς, όπως π.χ. η Μύκονος, η Σαντορίνη και η Κρήτη.

Μια καλή χρονιά

Εν γένει, το 2017 ήταν μια καλή χρονιά για τα καζίνο. Αυτό ισχύει δεδομένου ότι πέρυσι οι ελληνικές επιχειρήσεις καζίνο αντιμετώπισαν για πρώτη φορά τον ανταγωνισμό του ΟΠΑΠ στις παιγνιομηχανές (γνωστές και ως VLTs). Αυτή άλλωστε ήταν και η βασική αιτία που οδήγησε τις επιχειρήσεις καζίνο σε αύξηση των αποδόσεων παικτών τους, δεδομένου ότι η αγορά των τυχερών παιγνίων μέσω των VLTs είναι ιδιαίτερα σημαντική για τις επιχειρήσεις καζίνο. Θεωρητικά, αν εξαιρεθεί ο παράνομος τζόγος, μέχρι το 2016 οι λάτρεις του τζόγου θα μπορούσαν να παίξουν τα συγκεκριμένα παίγνια μόνον στις επιχειρήσεις καζίνο. Η οριακή αύξηση του τζίρου στα καζίνο θα μπορούσε να ήταν πέρυσι ακόμη μεγαλύτερη, αν δεν σημειώνονταν τα προβλήματα λειτουργίας στο καζίνο του Ρίου. Η σημαντική μείωση τζίρου και εσόδων που παρουσίασε το συγκεκριμένο καζίνο, αποδίδεται τόσο στα οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η εταιρεία, αλλά και στο προσωρινό λουκέτο που μπήκε πέρυσι δύο φορές στην επιχείρηση. Συγκεκριμένα, τόσο τον περασμένο Μάρτιο όσο και τον Σεπτέμβριο, μερίδα εργαζομένων του καζίνο, ζητώντας τα δεδουλευμένα, πέτυχε να κλείσει το καζίνο, με την κατάσχεση του αποθεματικού της επιχείρησης που πρέπει να υπάρχει για τα κέρδη των παικτών.

Μικρή μείωση τζίρου στο λιανεμπόριο τον Φεβρουάριο

Οριακή μείωση σε σύγκριση με το 2017 σημείωσε ο δείκτης κύκλου εργασιών στο λιανεμπόριο τόσο σε τρέχουσες όσο και σε σταθερές τιμές, ενισχύοντας την αντίληψη που επικρατεί στον εμπορικό κόσμο περί στασιμότητας στην αγορά. Οι καταναλωτές, παρά τις ελαφρώς μειωμένες τιμές, όπως φαίνεται τόσο από τα στοιχεία για τον δείκτη τιμών καταναλωτή όσο και από τα στοιχεία για τις πωλήσεις στο λιανεμπόριο, εμφανίζονται συγκρατημένοι στις αγορές τους έχοντας υποστεί βαριές απώλειες στο εισόδημά τους. Οι λιανεμπορικές επιχειρήσεις προσδοκούν μερική βελτίωση της κατάστασης την υπόλοιπη χρονιά, βασιζόμενοι στο πρόωρο καλοκαίρι και στην ενίσχυση της τουριστικής κίνησης. Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), ο κύκλος εργασιών στο λιανεμπόριο (σε τρέχουσες τιμές) υποχώρησε τον Φεβρουάριο του 2018 κατά 0,4% σε σύγκριση με τον Φεβρουάριο του 2017, ενώ ο δείκτης όγκου μειώθηκε το ίδιο διάστημα κατά 0,1%. Η μεγαλύτερη μείωση στην αξία πωλήσεων εντοπίζεται στα μεμονωμένα καταστήματα τροφίμων, κατά 11,1% σε σύγκριση με τον Φεβρουάριο του 2017, ενώ ανάλογη είναι και η μείωση του όγκου πωλήσεων στην κατηγορία αυτή. Στην πραγματικότητα, μερίδα των καταναλωτών που, μετά την κατάρρευση του δικτύου της «Μαρινόπουλος» είχε στραφεί στα εξειδικευμένα καταστήματα τροφίμων, με τη σταδιακή επαναλειτουργία της αλυσίδας σούπερ μάρκετ, κυρίως από το δεύτερο εξάμηνο του

2017 κι έπειτα, επέστρεψαν εκεί. Άλλωστε, στα μεγάλα καταστήματα τροφίμων (στα σούπερ μάρκετ δηλαδή) παρατηρείται αύξηση του δείκτη κύκλου εργασιών και του δείκτη όγκου κατά 1,1% και κατά 2,4% αντιστοίχως. Η δεύτερη μεγαλύτερη μείωση τζίρου σε ετήσια βάση καταγράφεται στα καταστήματα πώλησης, βιβλίων, χαρτικών και λοιπών ειδών, στα οποία συγκαταλέγονται και τα καταστήματα πώλησης ηλεκτρονικών υπολογιστών, περιφερειακού εξοπλισμού υπολογιστών και λο-

Ενίσχυση της τουριστικής κίνησης προσδοκούν οι επιχειρήσεις.

γισμικού και τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού (καταστήματα πώλησης προϊόντων τεχνολογίας). Στην κατηγορία αυτή ο δείκτης κύκλου εργασιών υποχώρησε κατά 7,6% τον Φεβρουάριο του 2018 σε σύγκριση με τον Φεβρουάριο του 2017 και ο δείκτης όγκου κατά 6,1%.

Ακολουθούν τα πολυκαταστήματα, κατηγορία στην οποία ο δείκτης κύκλου εργασιών και ο δείκτης όγκου υποχώρησαν σε ετήσια βάση κατά 5,1% και 4,3% αντιστοίχως.

Στον αντίποδα βρίσκονται τα καταστήματα πώλησης επίπλων, ηλεκτρικών ειδών και οικιακού εξοπλισμού, στα οποία καταγράφη αύξηση του δείκτη κύκλου εργασιών κατά 5,1% σε ετήσια βάση. Το ίδιο διάστημα, ο δείκτης όγκου αυξήθηκε περισσότερο, κατά 7,7%.

TVONE

ψυχαγωγία

ΚΑΤΣΕ
να ΔΕΙΣ

Πρεμιέρα
Δευτέρα 14 Μαΐου
στις 21:05

Dancing for you 6

DANSING FOR YOU 6

Κάθε Δευτέρα στις 21:05

Απλώς, «κάτσε να δεις» ψυχαγωγία στο TVONE.

tvone.com.cy

TVONE

ψυχαγωγία

ΚΑΤΣΕ
να ΔΕΙΣ

Πρεμιέρα Τετάρτη 9 Μαΐου στις 21:05

στο

αλαλούμ

Τετάρτη - Πέμπτη - Παρασκευή στις 21:05

Απλώς, «κάτσε να δεις» ψυχαγωγία στο TVONE.

στο

ΑΛΑΛΟΥΜ

Τετάρτη - Πέμπτη - Παρασκευή στις 21:05

Απλώς, «κάτσε να δεις» ψυχαγωγία στο TVONE.

tvone.com.cy

Οι Τούρκοι στρέφονται μαζικά στο ασφαλές καταφύγιο του χρυσού

Τους τρομάζουν ο πληθωρισμός και η πτώση της λίρας

Στον χρυσό αναγκάζονται να στραφούν οι Τούρκοι, προσπαθώντας να διασφαλίσουν την αξία των χρημάτων τους, που μειώνεται καθημερινά υπό το βάρος ενός διψήφιου πληθωρισμού και ενός νομίσματος σε ελεύθερη πτώση. Στη διάρκεια του πρώτου τριμήνου, η ζήτηση για χρυσό αυξήθηκε στη γειτονική χώρα κατά 34%, με τις πωλήσεις του χρυσού να φτάνουν σε αξία τα 965 εκατ. δολάρια. Σύμφωνα με το Παγκόσμιο Συμβούλιο Χρυσού, πρόκειται για τη μεγαλύτερη αύξηση που σημειώθηκε παγκοσμίως όσον αφορά τη ζήτηση για χρυσό. Όλα αυτά συμβαίνουν ενώ η συνεχιζόμενη διολίσθηση της τουρκικής λίρας έχει οδηγήσει στα ύψη τις τιμές των κοσμημάτων στην Τουρκία.

Οι υψηλές τιμές τους δεν έχουν αποθαρρύνει τους Τούρκους καταναλωτές, που σπεύδουν να τοποθετήσουν σε ασφαλείς επενδύσεις τα χρήματά τους. Και αυτό γιατί η τουρκική λίρα έχει χάσει περίπου το 4,2% της αξίας της έναντι του δολαρίου μέσα στο πρώτο τρίμηνο. Χθες σημείωσε ιστορικό χαμηλό, με το δολάριο να αντιστοιχεί σε 4,2487 τουρκικές λίρες.

Σημείωσε, εν ολίγοις, νέα πτώση από το κλείσιμο της Τετάρτης, οπότε ένα δολάριο αντιστοιχούσε σε 4,1785 τουρκικές λίρες. Την εξώθησε σε νέα πτώση η είδηση ότι ο πληθωρισμός στη γειτονική χώρα επιταχύνθηκε περαιτέρω τον Απρίλιο, φθάνοντας στο

10,85% από το 10,23% στο οποίο βρισκόταν από τον Μάρτιο. Οι αγορές χρυσού στη γείτονα χώρα δεν οφείλονται μόνο στη ζήτηση από καταναλωτές αλλά και στην κεντρική τράπεζα της Τουρκίας, που αγοράζει συνεχώς ράβδους. Σύμφωνα με το Παγκόσμιο Συμβούλιο Χρυσού, τα αποθέματα της

Στη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του 2018, η ζήτηση για χρυσό αυξήθηκε κατά 34% - Οι πωλήσεις του πολύτιμου μετάλλου έφθασαν σε αξία τα 965 εκατ. δολάρια.

κεντρικής τράπεζας σε χρυσό έχουν σχεδόν διπλασιαστεί τους τελευταίους 12 μήνες.

Σχολιάζοντας την εξέλιξη στο μέτωπο του πληθωρισμού, ο Γκιγιόμ Τρέσκα, αναλυτής αναδυόμενων αγορών στην Credit Agricole, προέβλεψε ότι ο δείκτης μπορεί να αυξηθεί περαιτέρω. Τόνισε, μάλιστα, ότι η κεντρική τράπεζα της Τουρκίας «δεν έχει μεγάλα περιθώρια ελιγμών, εξαιτίας των πολιτικών πιέσεων που υφίσταται ενόψει των πρόωρων εκλογών του

Ιουνίου». Η κεντρική τράπεζα προχώρησε σε αύξηση του κόστους δανεισμού κατά 75 μονάδες βάσης προ ολίγων εβδομάδων, και από τις αρχές του 2017 έχει αυξήσει τα επιτόκια συνολικά κατά 500 μονάδες βάσης. Στην αρχή της εβδομάδας, όμως, ο Μουράτ Τσετίνκαγια, ο διοικητής της κεντρικής τράπεζας, προειδοποίησε ότι θα συνεχιστεί η ανοδική πορεία του πληθωρισμού.

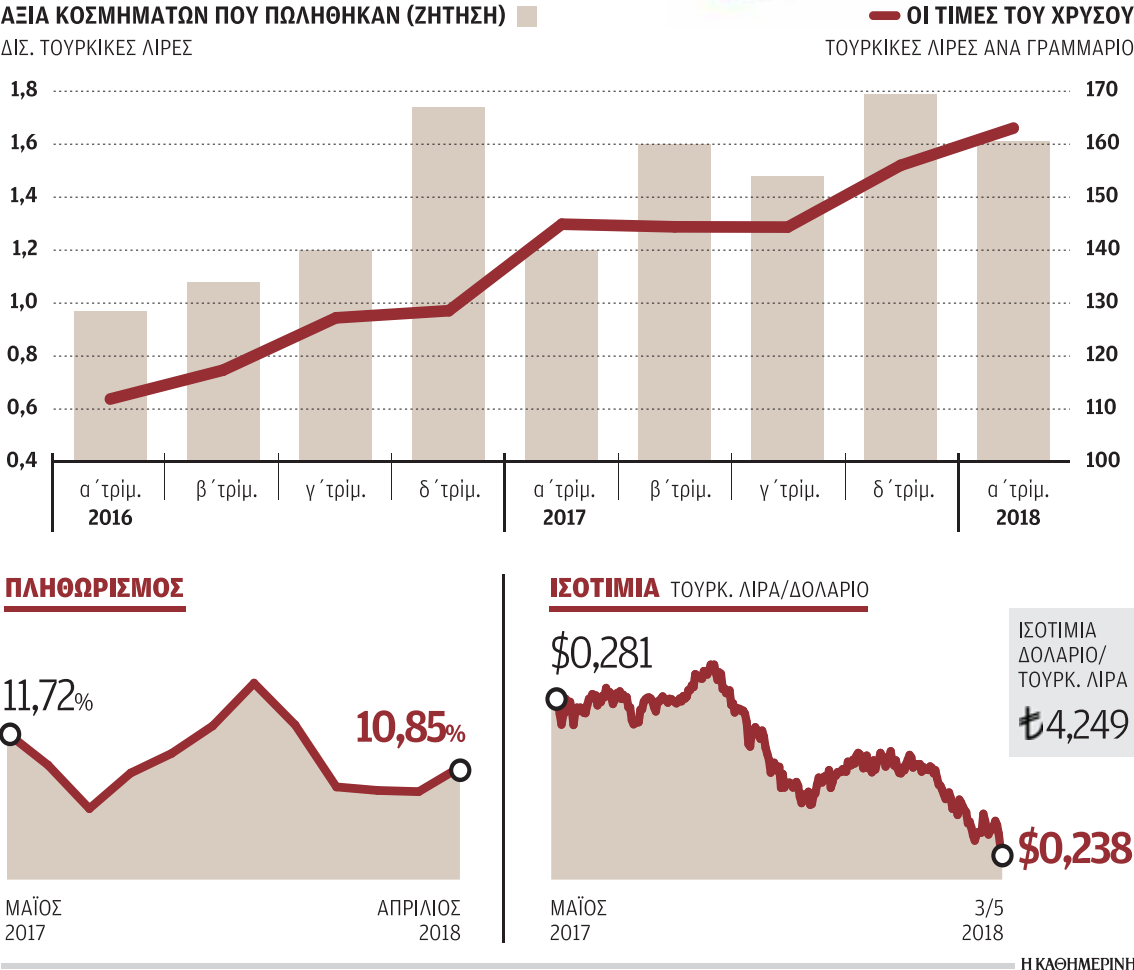
Η είδηση για τη νέα επιτάχυνση του πληθωρισμού δεν έπληξε μόνο την τουρκική λίρα, αλλά έδωσε νέα ανοδική ώθηση στο κόστος δανεισμού της γείτονας, προκαλώντας μαζικές πωλήσεις ομολόγων του τουρκικού δημοσίου. Οι αποδόσεις των δεκαετών ομολόγων εκτινάχθηκαν στο 13,25%, σημειώνοντας περαιτέρω αύξηση από το 12,93% στο οποίο είχαν κλείσει την Τετάρτη.

Η εμπιστοσύνη των επενδυτών στην Τουρκία έχει κλονιστεί προ πολλού, καθώς οικονομικοί αναλυτές προειδοποιούν ότι διατρέχει κίνδυνο υπερθέρμανσης. Ο λόγος είναι ότι αναπτύσσεται με υψηλούς ρυθμούς λόγω ενός διαρκώς αυξανόμενου δανεισμού. Στη διάρκεια του περασμένου έτους η τουρκική οικονομία αναπτύχθηκε κατά 7,4%. Την ανησυχία τροφοδοτεί, άλλωστε, η προσπάθεια του Τούρκου προέδρου να διατηρήσει τους υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης με επενδυτικές δαπάνες και πακέτα επιδοτήσεων.

Στην αρχή της εβδομάδας προ-

Η ζήτηση για χρυσά κοσμήματα στην Τουρκία αυξάνεται, παρά την εκτίναξη των τιμών τους

Οι αγορές χρυσών κοσμημάτων είναι η διέξοδος που βρήκαν οι Τούρκοι για να προστατευθούν από τον πληθωρισμό και την πτώση της τουρκικής λίρας.

χώρησε σε μιαν άκρως ψηφοθηρική κίνηση, ενόψει των πρόωρων εκλογών του Ιουνίου, όταν ανακοίνωσε ότι θα αποσταλούν επιταγές αξίας περίπου 200 ευρώ η μία σε τουλάχιστον 12 εκατ. Τούρκους συνταξιούχους. Το μέτρο θα κοστίσει στο τουρκικό κράτος περίπου 5 δισ. ευρώ. Περαιτέρω πλύγ-

μα δέχθηκε, άλλωστε, η εικόνα της τουρκικής οικονομίας μέσα στην εβδομάδα, όταν ο οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης S&P υποβάθμισε το χρέος της, που βρίσκεται στο επίπεδο των «ομολόγων-σκουπιδιών». Έτσι, τα τουρκικά ομόλογα βρίσκονται στο επίπεδο BB-/B από BB/B που ήταν η

βαθμολογία τους από τη S&P μέχρι τις αρχές της εβδομάδας. Προηγήθηκε τον Μάρτιο υποβάθμιση της Τουρκίας από τη Moody's, που προειδοποίησε ότι η τουρκική οικονομία είναι ευάλωτη σε εξωτερικά πλήγματα, ενώ αποτελεί εστία κινδύνου η διαρκής επιδείνωση του πολιτικού κλίματος.

ΕΙΔΙΚΕΣ
TIMES
για τους
ακροατές

Το ΚΑΝΑΛΙ 6
σε συνεργασία με τη Salamis Tours
σας ταξιδεύει!

3 κρουαζιέρες,
16 προορισμοί!

*18 - 24 Ιουνίου: Πάτμος, Βόλος (Μετέωρα), Αιδηψός, Πειραιάς, Σύμη

*23-28 Ιουλίου: Κάλυμνος, Ναύπλιο, Σύρος (Τήνος), Καστελόριζο

*26 Αυγούστου-2 Σεπτεμβρίου: Ρόδος, Ζάκυνθος, Κέρκυρα, Πάτρα, Ιθάκη, Μίηλος, Καστελόριζο

Για πληροφορίες στο 99771060

ΚΑΝΑΛΙ

Ε3

Θ

ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΘΕΑΤΡΟΥ

ΔΗΜΟΥ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

ΜΑΪΟΣ
ΙΟΥΝΙΟΣ
2018

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ 22 470470

ΤΕΤΑΡΤΗ 02 ΜΑΪΟΥ • 20:30 ΗΡΩΣ ΤΟΥ GERALD SIBLEYRAS ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΤΟΛΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ ΕΙΣΟΔΟΣ €10,00 ΑΡ. ΑΔ. ΕΡΑΝΟΥ 28/2018	ΔΕΥΤΕΡΑ 14 ΜΑΪΟΥ • 20:30 ΜΠΑΜΠΑ ΜΗΝ ΞΑΝΑΠΕΘΑΝΕΙΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΩΜΩΔΙΑ ΤΩΝ ΡΗΓΑ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΜΕ ΤΟ ΣΑΤΙΡΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ ΕΙΣΟΔΟΣ €5,00 ΑΡ. ΑΔ. ΕΡΑΝΟΥ 32/2018	ΤΕΤΑΡΤΗ 16 ΜΑΪΟΥ • 20:30 ΟΘΕΛΛΟΣ ΣΑΞΕΠΗΡΟΥ ΔΡΑΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΜΑΔΑ NO STAGE ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ
ΠΕΜΠΤΗ 17 ΜΑΪΟΥ • 20:30 ΤΟ ΦΩΣ ΤΟΥ ΓΚΑΖΙΟΥ – GAS LIGHT ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΚ ΧΑΜΙΛΤΟΝ ΜΕ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΔΙΟΝΥΣΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ ΕΙΣΟΔΟΣ €5,00 ΑΡ. ΑΔ. ΕΡΑΝΟΥ 30/2018	ΤΡΙΤΗ 05 ΙΟΥΝΙΟΥ • 20:30 ΖΩΡΖ ΝΤΑΝΤΕΝ Ή Ο ΑΝΥΠΑΡΚΤΟΣ ΣΥΖΥΓΟΣ ΤΟΥ ΜΟΛΙΕΡΟΥ ΜΕ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΚΑΛΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ ΕΙΣΟΔΟΣ €5,00 ΑΡ. ΑΔ. ΕΡΑΝΟΥ 31/2018	ΣΑΒΒΑΤΟ 09 ΙΟΥΝΙΟΥ • 20:30 ΤΟ ΝΥΦΙΚΟ ΚΡΕΒΑΤΙ ΤΟΥ JAN DE HARTOG ΠΑΡΑΓΩΓΗ: SPP MEDIA ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ ΕΙΣΟΔΟΣ €10,00 ΑΡ. ΑΔ. ΕΡΑΝΟΥ 29/2018

ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΗΣ

ΔΗΜΟΣ
ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

ΧΟΡΗΓΟΙ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

LOVE
100.7m

100.7m

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Επιβράδυνση ανάπτυξης στην Ευρωζώνη το α΄ τρίμηνο

Η ανάπτυξη στην Ευρωζώνη επιβραδύνθηκε σημαντικά, στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων 18 μηνών, το πρώτο τρίμηνο του έτους, σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας. Η ανάπτυξη επιβραδύνθηκε στο 0,4% έναντι 0,7% στο τελευταίο τρίμηνο του 2017. Οικονομικοί αναλυτές υποστηρίζουν πως για την επιβράδυνση ευθύνονται εν μέρει παροδοικοί παράγοντες, όπως

Η έρευνα υπευθύνων παραγγελιών στη μεταποίηση έδειξε υποχώρηση του δείκτη τον Απρίλιο στο χαμηλότερο επίπεδο από τον Μάρτιο του 2017.

Ο ρυθμός ανάπτυξης 0,4% είναι ο χαμηλότερος από το καλοκαίρι του 2016.

η κακοκαιρία, ωστόσο εκφράζονται ανησυχίες για την αρνητική επίπτωση που έχουν η ενίσχυση του ευρώ και η ένταση που κυριαρχεί στο παγκόσμιο εμπόριο με αφορμή τους αμερικανικούς δασμούς. Το ΑΕΠ της Ευρωζώνης αυξήθηκε κατά 2,5% σε ετήσια βάση το πρώτο τρίμηνο του 2018, ενώ το τελευταίο τρίμηνο του 2017 είχε αυξηθεί κατά 2,8%, σύμφωνα με τη Eurostat. Ουσιαστικά πρόκειται για τη χαμηλότερη ανάπτυξη της Ευρωζώνης από το καλοκαίρι του

2016 (με βάση τον τριμηνιαίο ρυθμό ανάπτυξης) και για την πρώτη επιβράδυνση του ΑΕΠ σε ετήσια βάση τα τελευταία οκτώ τρίμηνα. Παράλληλα, η έρευνα υπευθύνων παραγγελιών (PMI) στη μεταποίηση, της εταιρείας IHS Markit, έδειξε υποχώρηση του δείκτη τον Απρίλιο, για τέταρτο συνεπείκτο μήνα, στο χαμηλότερο επίπεδο από τον Μάρτιο του 2017. Πιο ανησυχητική είναι η επιδείνωση του δείκτη της ιταλικής μεταποίησης στο χαμηλότερο επίπεδο από τον Ιανουάριο του 2017. «Ο μεταποιητικός κλάδος επιβραδύνθηκε περαιτέρω στην αρχή του δεύτερου τριμήνου, αλλά ως μη λησμονούμε πως ο ρυθμός της συνολικής επέκτασης (της οικονομικής δραστηριότητας) παραμένει ενθαρρυντικά ικανοποιητικός», σχολίασε ο Kris Γουίλιαμσον, επικεφαλής οικονομολόγος της IHS Markit. Σύμφωνα με τον ίδιο, παράγοντες όπως ο βαρύς χειμώνας, η επιδημία γρίπης και περιορισμοί στην ικανότητα των εργοστασίων να αυξήσουν την παραγωγή τους ευθύνονται για την επιβράδυνση στη μεταποίηση, κατ'επέκταση και στην ανάπτυξη. Παράλληλα, εμφανίζονται τα πρώτα στοιχεία πως η ενίσχυση του ευρώ και η απειλή εμπορικού πολέμου μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας έχουν αρχίσει να πλήττουν τη ζήτηση. «Η πτωτική προσαρμογή υποδηλώνει επιβράδυνση της ανάπτυξης, αλλά όχι την αρχή πτωτικής πορείας», είπε στο Bloomberg ο Μάρκο Βάλι, επικεφαλής οικονομολόγος της UniCredit για την Ευρωζώνη. Το δυσάπικτο ερώτημα για κυβερνήσεις αλλά και για την ΕΚΤ είναι κατά πόσον η επιβράδυνση της ανάπτυξης είναι παροδική ή κατά πόσον βρισκόμαστε στην αρχή μιας σημαντικότερης επιβράδυνσης που θα σημαίνει την επιστροφή στον αναμικτό ρυθμό ανάπτυξης που είχε η Ευρωζώνη από τις αρχές του 2013 μέχρι τα μέσα του 2015, οπότε και η ΕΚΤ άρχισε να εφαρμόζει το πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης. Η ΕΚΤ αναμένεται πως θα ολοκληρώσει το πρόγραμμα στα τέλη του 2018, ωστόσο, αν συνεχιστεί η επιβράδυνση, η ΕΚΤ ίσως να γίνει πιο επιφυλακτική, σχολιάζουν οικονομολόγοι του Bloomberg.

Μεγάλες εκροές κεφαλαίων από τις αναδυόμενες αγορές

Η αύξηση στις αποδόσεις των αμερικανικών ομολόγων διώχνει τους επενδυτές

Με την άνοδο του δολαρίου και των αποδόσεων στα αμερικανικά ομόλογα, οι επενδυτές γίνονται ολοένα και πιο συντηρητικοί όσον αφορά τις τοποθετήσεις τους. Τον περασμένο μήνα απέσυραν 7,8 δισ. δολάρια από ομόλογα και μετοχές των αναδυόμενων αγορών, κυρίως της Ασίας. Νέα έκθεση του Διεθνούς Χρηματοπιστωτικού Ινστιτούτου (IIF), που εδρεύει στην Ουάσινγκτον, επισημαίνει ότι «οι ξένοι επενδυτές έχουν ρευστοποιήσει πάνω από 5,5 δισ. δολάρια από τις 16 Απριλίου, ξεπερνώντας τις μεγάλες εκροές που σημειώθηκαν την πρώτη φορά που η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ έδωσε το σήμα για την αρχή του τέλους των μέτρων πο-

Τον Απρίλιο απέσυραν 7,8 δισ. δολάρια από ομόλογα και μετοχές των αναδυόμενων αγορών, κατά κύριο λόγο της Ασίας.

σοτικής χαλάρωσης, τον Μάιο του 2013». Οι πιέσεις αναμένεται να αυξηθούν σε χώρες που χρηματοδοτούνται με ξένα κεφάλαια. Σε αυτή την ομάδα ανήκουν η Τουρκία, η Πολωνία και η Αργεντινή, που έχουν συσσωρεύσει πάνω από 900 δισ. δολάρια σε ομολογιακές υποχρεώσεις που λήγουν έως τα τέλη του 2018. Το IIF, μέλη του οποίου είναι 420 από τις μεγαλύτερες εμπορικές και επενδυτικές τράπεζες του κόσμου, αποδίδει την αποχώρηση των επενδυτών από τις αναδυόμενες αγορές στην άνοδο των αποδόσεων των αμερικανικών ομολόγων μαζί με την ενίσχυση του δολαρίου. Τα προηγούμενα χρόνια, οι επενδυτές είχαν συνηθίσει σε έναν περιβάλλον εύκολου δανει-

Το Διεθνές Χρηματοπιστωτικό Ινστιτούτο παρατηρεί ότι οι μεγαλύτερες εκροές σημειώθηκαν στην Ινδία και στη Νότιο Κορέα. Προβλέπει, μάλιστα, ότι θα υπάρξουν διακρίσεις μεταξύ των αναδυόμενων αγορών, με τους ξένους επενδυτές να αποφεύγουν χώρες με υψηλό ή αυξανόμενο δημόσιο χρέος.

σμού με σχεδόν μηδενικά επιτόκια και χαμηλό πληθωρισμό στις ΗΠΑ, όπου λειτουργούν οι ισχυρότερες αγορές κεφαλαίου. Αναζητώντας υψηλότερες αποδόσεις, τα διεθνή επενδυτικά κεφάλαια στράφηκαν στα ομόλογα των αναδυόμενων αγορών. Πολλά από αυτά τα ομόλογα εκδόθηκαν εκείνη την εποχή σε όρους δολαρίου, επειδή ήταν πολύ χαμηλό το κόστος δανεισμού. Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών, τα ομόλογα των αναδυόμενων αγορών που έχουν εκδοθεί

σε δολάρια φθάνουν τα 3,7 τρισεκατομμύρια. Σήμερα, το ενισχυμένο δολάριο αυξάνει τις υποχρεώσεις αυτών των ομολογιούχων και γεννά φόβους για την πρόκληση αλυσιδωτών αντιδράσεων στις άλλες αγορές, πρωτίστως στα χρηματιστήρια. Οπότε, οι ξένοι επενδυτές αποσύρονται από τις αναδυόμενες αγορές. Αυτή η κίνηση φέρνει στον νου το μεγάλο κύμα των εκροών κεφαλαίων που σημειώθηκε τον Μάιο του 2013. Τότε, η Fed, με επικεφαλής τον Μπεν

Μπερνάνκι, είχε υποδείξει ότι θα ξεκινούσε την αναδιπλώση των μέτρων ποσοτικής χαλάρωσης που είχαν υιοθετηθεί κατά τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2007-2009, με στόχο την αποκατάσταση της ομαλής λειτουργίας του αμερικανικού χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Κατά τη διάρκεια του Απριλίου, η απόδοση των 10ετών αμερικανικών ομολόγων αυξήθηκε από το 2,72% στο 2,95%, ξεπερνώντας ακόμη και το 3% για πρώτη φορά έπειτα από τέσσερα χρόνια. Ο δείκτης δολαρίου, ο οποίος προσμετρά την ισοτιμία του αμερικανικού νομίσματος έναντι λοιπών ισχυρών νομισμάτων, ανέβηκε από τις 90,14 μονάδες στις αρχές Απριλίου στις 92,66 μονάδες χθες. Η άνοδος των αποδόσεων στα αμερικανικά ομόλογα τροφοδοτείται από τις εκτιμήσεις για περισσότερες αυξήσεις στο βασικό επιτόκιο των ΗΠΑ από τη Fed, όσο ο πληθωρισμός φθάνει τον στόχο του 2%, και επειδή ο Λευκός Οίκος εφαρμόζει χαλαρή δημοσιονομική πολιτική, με τη μείωση φόρων και την αύξηση των δημόσιων δαπανών.

Οι εκροές από την Ασία, κατά τη διάρκεια του Απριλίου, έρχονται σε πλήρη αντίθεση με τις καθαρές εισροές των 77 δισ. δολαρίων που είχαν καταγραφεί σε όλες τις αναδυόμενες αγορές το α΄ τρίμηνο του 2018. Αξίζει, επίσης, να τονιστεί πως οι τοποθετήσεις σε αξιόγραφα από τη Λατινική Αμερική από το εξωτερικό έφθασαν τα 6,8 δισ. δολάρια τον περασμένο μήνα. Το IIF παρατηρεί ότι οι μεγαλύτερες εκροές σημειώθηκαν στην Ινδία και τη Νότιο Κορέα, ενώ η Βραζιλία προσείκκυσε τα περισσότερα ξένα κεφάλαια. Προβλέπει δε ότι θα υπάρξουν διακρίσεις μεταξύ των αναδυόμενων αγορών, με τους ξένους επενδυτές να αποφεύγουν χώρες με υψηλό ή αυξανόμενο δημόσιο χρέος, δηλαδή με επίφοβη δημοσιονομική πολιτική.

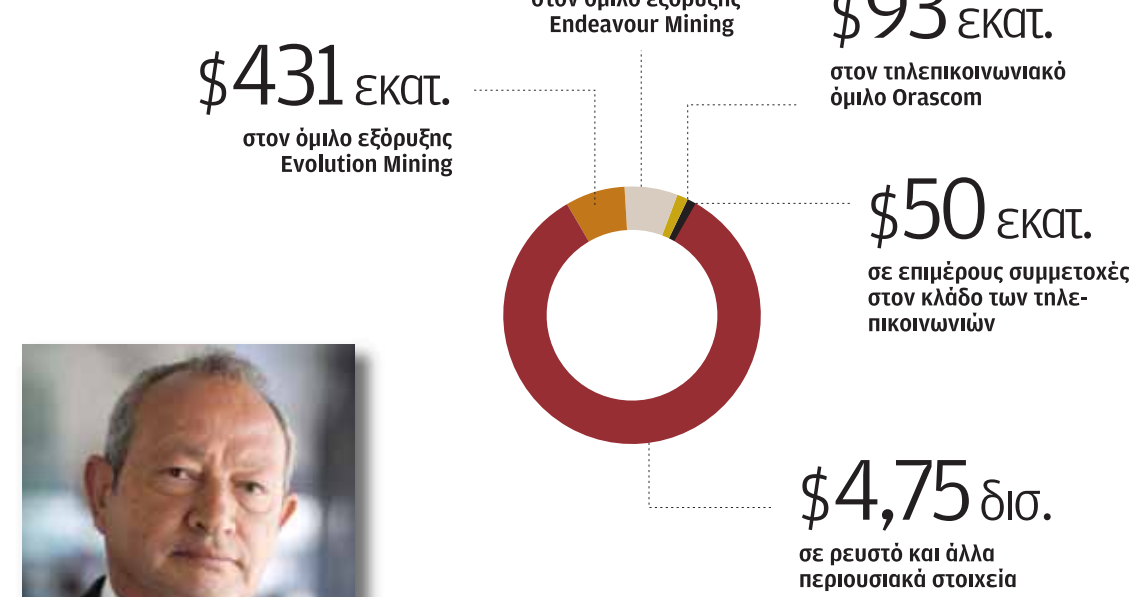
REUTERS

Ο Ναγκίμπ Σαουίρις επένδυσε 2,8 δισ. δολάρια στον χρυσό

Εκτιμά ότι η τιμή του πολύτιμου μετάλλου θα εκτιναχθεί στα 1.800 δολάρια η ουγγιά, λόγω των κρίσεων διεθνώς

Το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο του Αιγύπτιου Ναγκίμπ Σαουίρις είναι περίπου 5,7 δισ. δολάρια

Τα μεγαλύτερα μερίδια σε εξορυκτικούς ομίλους συμπεριλαμβάνουν και τις τοποθετήσεις του σε χρυσό.

ΠΗΓΗ: Δείκτης Δισεκατομμυρίων του Bloomberg

Ο Ναγκίμπ Σαουίρις σε συνεργασία με τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειάς του έχουν επενδύσει σε μεγάλους διεθνείς ομίλους. Ωστόσο, προτεραιότητά τους παραμένει η πατρίδα τους, η Αίγυπτος. Το 2018 θα διαθέσουν κεφάλαια στην αγορά ακινήτων.

Μερικές φορές, οι μεγάλοι επενδυτές, αν και διαβλέπουν ότι επίκειται αναταραχή στις αγορές, αποφασίζουν να παραμείνουν σταθεροί στις επιλογές τους. Ο Αιγύπτιος μεγίστανος Ναγκίμπ Σαουίρις αποφάσισε να μη μείνει αδρανής και να επενδύσει το ήμισυ της περιουσίας του, που ανέρχεται σε 5,7 δισ. δολ., σε προϊόντα χρυσού. Γιατί, όπως είπε μιλώντας στο ειδησεογραφικό πρακτορείο Bloomberg, «οι τιμές του πολύτιμου μετάλλου θα σημειώσουν περαιτέρω άνοδο και από τα σημερινά τους επίπεδα των ελαφρώς άνω των 1.300 δολαρίων η ουγγιά, θα εκτιναχθούν στα 1.800 δολάρια η ουγγιά». Επιπροσθέτως, η Κίνα δεν πρόκειται να παύσει να καταναλώνει. Συν τοις άλλοις, όπως προσέθεσε, «οι άνθρωποι τείνουν να καταφεύγουν στον χρυσό στη διάρκεια κρίσεων, και αυτήν τη στιγμή έχουν ξεσπάσει κρίσεις σε όλο τον κόσμο», δηλώνει ο κ. Σαουίρις, ο οποίος έχει ακίνητα για ίδια χρήση στην Ελλάδα και επενδύσεις την Κύπρο. «Αρκεί να κοιτάξει κανείς τι ακριβώς συμβαίνει στη Μέση Ανατολή».

Παρά τα όσα υποστηρίζει ο κ. Σαουίρις, ο Αμερικανός πρόεδρος τον βοηθά κατά κάποιον τρόπο. Αν επιτευχθεί ειρήνη με τη Βόρεια Κορέα, τότε οι επενδύσεις του Αιγύπτιου επιχειρηματία θα του αποφέρουν υψηλά κέρδη. Αρχισε να δραστηριοποιείται εκεί πριν από δέκα χρόνια, όταν ίδρυσε την πρώτη εταιρεία τηλεπικοινωνιών της χώρας, την Korylink. «Εχω αναλάβει το ρίσκο, τα έσοδά μου είναι σε ένα νόμισμα το οποίο δεν μπορώ να μετατρέπω εύκολα σε δολάρια, ενώ

έχω κατασκευάσει και ένα ξενοδοχείο εκεί και έχω κάνει και αρκετά άλλα πράγματα», επισημαίνει. Όπως είναι αναμενόμενο, η παρουσία του Ναγκίμπ Σαουίρις στη Βόρεια Κορέα προκαλεί έντονες αντιδράσεις. Δεν υπάρχει κυβέρνηση δυτικού κράτους που να μην του άσκησε αφορητες πιέσεις, όπως εξομολογείται. Η Βόρεια Κορέα υφίσταται κυρώσεις από τη Δύση λόγω πυρηνικού της προγράμματος και αυτό έχει «παγώσει» και τις εκεί επενδύσεις του. Υπό αυτό το πρίσμα, ο Αιγύπτιος μεγαλοεπιχειρηματίας εκτιμά ως πολύ θετική την πρόσφατη συνάντηση του Βορειοκορεάτη ηγέτη Κιμ Γιονγκ Ουν με τον πρόεδρο της Νότιας Κορέας Μουν Τζε Ιν. Πιστεύει ότι πολύ σύντομα ο Κιμ Γιονγκ Ουν θα συναντηθεί με τον Ντόναλντ Τραμπ. «Οι Βορειοκορεάτες είναι υπερήφανοι άνθρωποι, τους ξέρω καλά», επισημαίνει ο Ναγκίμπ Σαουίρις. «Δεν δέχονται απειλές, δεν φαίνεται να τρομοκρατούνται, αλλά, αν συζητήσεις μαζί τους με ήπιο τρόπο, θα βρεθεί η λύση».

Είναι ενδιαφέρουσα η ιστορία της οικογένειας Σαουίρις, η οποία έχει μακρά παράδοση στις επενδύσεις. Επίσης, ελέγχει πολλές από τις εισηγμένες εταιρείες στο αιγυπτιακό χρηματιστήριο. Ο 88χρονος Ονσί Σαουίρις, που έχει αποσυρθεί από την ενεργό δράση, ίδρυσε την πρώτη του εταιρεία Orascom το 1950. Τα νηία της έχουν πλέον αναλάβει οι τρεις γιοι του Ναγκίμπ, Σαίχ και Νασέφ. Σήμερα, η Orascom έχει μετεξελιχθεί σε πολυεθνική όμιλο. Μία από τις εταιρείες της, η κατασκευαστική Orascom Construc-

tion, ιδρύθηκε από τον Ναγκίμπ Σαουίρις, ο οποίος απέκτησε μεγάλη φήμη λόγω των επενδύσεών του στις τηλεπικοινωνίες της πατρίδας του, αλλά και σε αγορές όπως το Ιράκ, το Πακιστάν, το Μπανγκλαντές και η Βόρεια Κορέα. Ο τολμηρός Αιγύπτιος μεγίστανος αγόρασε και την ιταλική Wind Telecomunicazioni πριν από τη συγχώνευσή της το 2011 με τη Veon, που επίσης ελέγχει. Εκτοτε και εκείνος και η υπόλοιπη οικογένεια εισήλθαν ως επενδυτές και στον χρηματοπιστωτικό κλάδο, αγοράζοντας την αιγυπτιακή τράπεζα Belton Financial Holding. Επιπλέον, είχαν αποπειραθεί να αποκτήσουν και την CI Capital Holding, για να τη συνενώσουν με την Belton και να δημιουργήσουν τη μεγαλύτερη επενδυτική τράπεζα της Αιγύπτου, αλλά απέτυχαν. Ζωηρό ενδιαφέρον έχει επιδείξει η οικογένεια Σαουίρις για την εξόρυξη μετάλλων. Ο Ναγκίμπ και τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας έχουν αναδειχθεί στους μεγαλύτερους επενδυτές του κλάδου. Έχουν συμμετοχές στα ορυχεία Evolution Mining, Endeavour Mining Corporation και La Mancha Resources. «Βέβαια, για να επενδύσουμε εγώ και η οικογένειά μου στην εξόρυξη γενικά και στον χρυσό ειδικότερα, έπρεπε να πείσω τη μητέρα μου πως όντως πρόκειται για αξιόλογη τοποθέτηση», δήλωσε ο Ναγκίμπ Σαουίρις. Πάντως, προτεραιότητά του παραμένει η Αίγυπτος, ειδικά μετά το πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων που ξεκίνησε το 2016, με τη στήριξη του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου.

BLOOMBERG

Τα ναυπηγεία στο Γκντανσκ πρωτοπόρα στην πράσινη ενέργεια

Κατασκευάζουν ανεμογεννήτριες για υπεράκτια αιολικά πάρκα στη Βαλτική

Τα ναυπηγεία του Γκντανσκ έχουν συνδεθεί άρρηκτα με τις μεγάλες απεργιακές κινητοποιήσεις των Πολωνών εργατών κατά τη δεκαετία του 1980 και με το κοινωνικό κίνημα που δημιουργήθηκε με αίτημα περισσότερες πολιτικές ελευθερίες.

Επίσης, έχουν συνδεθεί με τον Λεχ Βαλέσα, τον ηγέτη της Αλληλεγγύης, του πολωνικού συνδικαλιστικού αντικομμουνιστικού κινήματος. Ουσιαστικά, ήταν το προανάκρουσμα της πτώσης των κομμουνιστικών καθεστώτων.

Σήμερα, το Γκντανσκ πρωτοστατεί σε μια άλλη επανάσταση, η οποία συνδέεται με το περιβάλλον, την οικονομία και την ενέργεια, κατασκευάζοντας ανεμογεννήτριες. Στόχος αυτή τη φορά είναι να μειωθεί η εξάρτηση της Πολωνίας από τις ρωσικές εισαγωγές γαιάνθρακα, δίνοντας έμφαση στην παραγωγή ενέργειας με ήπιο τρόπο.

Η ανατολικοευρωπαϊκή χώρα ήταν ανέκαθεν υπέρμαχος της συμβατικής ρυπογόνου ενέργειας που παράγεται από γαιάνθρακα. Μάλιστα, η εθνικιστική κυβέρνηση που βρίσκεται στην εξουσία από το 2015 είχε στηρικθεί στις βιομηχανίες του κλάδου. Είχε υποσχεθεί ότι θα διατηρήσει εν λειτουργία τα ορυχεία

Η Πολωνία στις μέρες μας εφαρμόζει επαναστατικές πολιτικές στον τομέα παραγωγής φιλικής στο περιβάλλον ενέργειας.

και τα εργοστάσια που χρησιμοποιούν τη συγκεκριμένη καύσιμη ύλη, ως στυλοβάτες του ενεργειακού μέλλοντος της Πολωνίας. Ωστόσο, όσο περνούν τα χρόνια, η εξάρτηση από τη γειτονική Ρωσία μεγαλώνει, δεδομένου ότι η εγχώρια παραγωγή γαιάνθρακα δεν επαρκεί για τις ανάγκες της χώρας.

Η τιμή του αυξάνεται, όταν η αιολική ενέργεια καθίσταται φθηνότερη.

Γι' αυτό και η Βαρσοβία στρέφεται σταδιακά στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ) και προγραμματίζει επενδύσεις 30 δισ. δολαρίων σε πλωτά αιολικά πάρκα 30 χιλιόμετρα πέραν των ακτών της χώρας στη Βαλτική Θάλασσα. Γι' αυτόν τον λόγο

Η Βαρσοβία προσανατολίζεται σταδιακά στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και προγραμματίζει επενδύσεις 30 δισ. δολαρίων στη Βαλτική Θάλασσα. Γι' αυτόν τον λόγο έστρεψε σε αυτόν τον τομέα την παραγωγή των ναυπηγείων της.

έστρεψε αλλού την παραγωγή των ναυπηγείων της, τα οποία πλήττονταν από τον σκληρό ανταγωνισμό από την Ασία.

Τα έθεσε υπό κρατικό έλεγχο, τα μετονόμασε σε GSG Towers και τους ανέθεσε να κατασκευάζουν εξοπλισμό και υποδομές για τις ΑΠΕ.

Σήμερα, τα πρώην ναυπηγεία εντάσσονται στη χορεία εταιρειών όπως η δανέζικη Vestas Wind Systems, η γερμανική Siemens και η γαλλική Alstom, που αναλαμβάνουν έργα για υπεράκτια αιολικά πάρκα. «Πρέπει να κάνουμε αλλαγές και να ανταποκριθούμε στις νέες τάσεις, διατηρώντας τις τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας σε λογικά επίπεδα», τόνισε η Τζοάνα Μακο-

ביאק-Πάντερα, επικεφαλής της εταιρείας ενεργειακών συμβούλων, Forum Energii, που παρέχει συμβουλές σε δημόσιους οργανισμούς και εταιρείες στο πεδίο της παραγωγής αιολικής ενέργειας. «Αναγνωρίζουμε ότι πρέπει να εκπληρώσουμε τους ευρωπαϊκούς στόχους για μείωση της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα».

Παρότι στο πεδίο της αιολικής ενέργειας η Πολωνία είναι μεγάλη δύναμη, με διπλάσια παραγωγή από τη Ρουμανία, πέτυσε οι δημόσιες επενδύσεις ήταν περιορισμένες στις 197.000 δολάρια. Ωστόσο, τα πράγματα αλλάζουν. Ο πρωθυπουργός Ματέους Μοραβιέκι τάσσεται υπέρ της αιολικής ενέργειας και κατά

της Ρωσίας, «η οποία χρεώνει για το φυσικό αέριο περισσότερο την Πολωνία απ' ό,τι χρεώνει τη Γερμανία».

Μεσοπρόθεσμος στόχος του Ματέους Μοραβιέκι είναι να παραχθούν 8 γιγαβάτ ηλεκτρικής ενέργειας, που καλύπτουν περίπου 8 εκατομμύρια ευρωπαϊκά νοικοκυριά.

Το κόστος για 1 γιγαβάτ από υπεράκτια εγκατάσταση ανέρχεται στα 4,1 δισ. δολάρια, άρα για τα 8 γιγαβάτ θα απαιτηθούν 32,8 δισ. δολάρια. Αυτή τη στιγμή η παραγωγή ενέργειας με τη χρήση του αέρα έχει φθάσει σε επίπεδα-ρεκόρ σε χώρες όπως η Γερμανία, η Γαλλία, η Ιρλανδία και η Βρετανία.

BLOOMBERG

Μικρό το μερίδιο στα κέρδη για τους μετόχους των ευρωπαϊκών ομίλων

Στις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις συμβαίνει το εξής παράδοξο: παρότι η κερδοφορία τους έχει ανακάμψει και είναι υψηλή, δεν μεταφράζεται σε αντίστοιχα οφέλη για τους επενδυτές και τους μετόχους τους. Εν τω μεταξύ, στην αντίπερα όχθη του Ατλαντικού συμβαίνει το ακριβώς αντίθετο. Οι όμιλοι χορηγούν μερίσματα στους μετόχους τους, οι οποίοι επωφελούνται και από προγράμματα επαναγοράς μετοχών. Ωστόσο, υπάρχουν και εξαιρέσεις. Μία από αυτές είναι η Unilever, η οποία ανακοίνωσε πρόγραμμα εκ νέου αγοράς μετοχών της, ύψους 6 δισ. ευρώ. Πάντως, στο πλαίσιο της Ευρωζώνης και σε μια συνολική αποτίμηση, τα εταιρικά κέρδη, τα οποία διανέμονται σε μετόχους υπό τη μορφή μερισμάτων ή επαναγοράς, αγγίζουν τα χαμηλότερα επίπεδά τους από το 1999, σύμφωνα με την Credit Suisse Group. Τότε δημιουργήθηκε το κοινό νόμισμα. Έχοντας υπ' όψιν κανείς όλα αυτά τα στοιχεία, ενδεχομένως να μπορεί να εξηγήσει γιατί ο πανευρωπαϊκός χρηματιστηριακός δείκτης Stoxx 600 τον Μάρτιο υποχώρησε σε επίπεδα ναδίρ, συγκρινόμενος με τον αμερικανικό S&P 500.

Στα μέσα της εβδομάδας, η τιμή της μετοχής της ολλανδοβρετανικής Royal Dutch Shell σημείωσε πτώση σχεδόν κατά 3%, όταν αναλυτές εξέφρασαν τις επιφυλάξεις ως προς τη δυνατότητά της να καλύψει το σχεδιαζόμενο πρόγραμμα επαναγοράς των 25-30 δισ. δολαρίων. Η ανταγωνίστρια Total ξεκίνησε τη δική της επαναγορά το πρώτο τρίμηνο, αλλά η Shell δεν έδωσε κάποια πληροφορία σχετικά με το πότε θα κάνει τη δική της. Εντούτοις, δεν είναι όλα άσχημα, τουλάχιστον αν δεν έχεις επενδύσεις σε μετοχές. Υπάρχουν ορισμένες ενδείξεις ότι, εφόσον τα ανά μετοχή κέρδη των ευρωπαϊκών εταιρειών αναμένεται να φθάσουν σε επίπεδα-ρεκόρ μετά

την κρίση, προφανώς και οι διολκήσεις τους θα θέσουν ως προτεραιότητα τις κεφαλαιακές διαπύες και την αποπληρωμή χρεών. Στις Ηνωμένες Πολιτείες, πάντως, η προτίμηση των επιχειρήσεων στην επαναγορά μετοχών έχει προκαλέσει αντιδράσεις, γιατί θεωρείται ότι αντικαθιστά τις επενδύσεις οι οποίες δημιουργούν θέσεις εργασίας.

Στη Γηραιά Ήπειρο τώρα, οι επενδύσεις σε εργαλειομηχανικό εξοπλισμό έχουν παρουσιάσει αύξηση κι αυτό αποτελεί καλό σημάδι για την οικονομία. Οι επιχειρήσεις εστιάζουν στην παραγωγικότητα

Αυτό εξηγεί εν μέρει γιατί η επίδοση των ευρωπαϊκών χρηματιστηριακών δεικτών είναι συγκριτικά χαμηλότερη από αυτήν των αμερικανικών.

στο μέλλον και απευθύνονται σε εταιρείες παραγωγής κεφαλαιακών αγαθών, ωφελώντας και τους εργαζομένους τους. Στην περίπτωση, όμως, των επαναγορών, ωφελημένοι βγαίνουν μόνον οι μέτοχοι. Επιπλέον, υπάρχει και διαφορά νοοτροπίας. Στις ΗΠΑ είναι συνηθισμένη η επαναγορά μετοχών, δεδομένου ότι οι εταιρείες εκμεταλλεύθηκαν τα χαμηλά επιτόκια και τις φοροαπαλλαγές και διοχετεύουν ρευστό στους επενδυτές. Βέβαια, από την άλλη πλευρά, το να διαμορφώσει η Ευρώπη ένα ευνοϊκό πλαίσιο, όπου οι μέτοχοι θα ικανοποιούνται με χαμηλότερες αποδόσεις, ενώ παράλληλα οι διοικήσεις των εταιρειών θα αυξάνουν τις επενδύσεις τους, δεν είναι κάτι απλό.

BLOOMBERG

Ο πανευρωπαϊκός χρηματιστηριακός δείκτης Stoxx 600 τον Μάρτιο υποχώρησε σε επίπεδα ναδίρ, συγκρινόμενος με τον αμερικανικό S&P 500.

Η Apple κερδίζει κάθε μέρα όσα κερδίζουν 2.500 νοικοκυριά κάθε χρόνο στις ΗΠΑ

Τα τελευταία χρόνια τα κέρδη που εμφανίζουν οι μεγάλες αμερικανικές τεχνολογικές εταιρείες Apple, Google, Facebook, Microsoft και Amazon προκαλούν δέος. Αυτές οι πέντε είναι οι εταιρείες με την υψηλότερη κεφαλαιοποίηση στον κόσμο. Ωστόσο δεν γίνεται εύκολα αντιληπτό μόνο από την ανακρίνοση των εταιρικών κερδών πόσο πλούτο παράγουν. Αθροιστικά η κεφαλαιοποίηση των πέντε αυτών εταιρειών ανέρχεται στα 3,5 τρισ. δολ. Μόνο τέσσερις χώρες στον πλανήτη, οι ΗΠΑ, Κίνα, Ιαπωνία και Γερμανία, έχουν υψηλότερο ΑΕΠ. Η κεφαλαιοποίηση

Η κεφαλαιοποίηση της Apple, της Google, της Facebook, της Microsoft και της Amazon ανέρχεται στα 3,5 τρισ. δολάρια.

των πέντε είναι υψηλότερη από αυτή των επόμενων 11 μεγαλύτερων αμερικανικών εταιρειών, στις οποίες περιλαμβάνονται εταιρείες κολοσσοί

όπως οι JPMorgan, Johnson & Johnson και Walmart. Η Apple κερδίζει κάθε ημέρα 151 εκατ. δολ., όσο είναι δηλαδή το μέσο ετήσιο εισόδημα 2.500 αμερικανικών νοικοκυριών. Για να το θέσουμε αλλιώς, το ημερήσιο κέρδος της Apple το 2017 ήταν σχεδόν τριπλάσιο από αυτό του πετρελαϊκού γίγαντα Exxon-Mobility (54 εκατ. δολ.). Το πρώτο τρίμηνο του 2018 η Facebook είχε κέρδη 5,1 δισ. δολαρίων ή 56 εκατ. δολ. την ημέρα, 2,3 εκατ. δολ. την ώρα ή 39.000 δολ. το λεπτό. Οι δύο τεχνολογικές εταιρείες τις οποίες οι χρήστες δεν πληρώνουν σχεδόν

ποτέ απευθείας—Google και Facebook—έχουν την πολυτέλεια να προσφέρουν δωρεάν τις υπηρεσίες τους επειδή έχουν αλώσει τον κλάδο της ψηφιακής διαφήμισης. Οι δύο εταιρείες προβλέπεται πως θα έχουν το 2018 έσοδα από διαδικτυακή διαφήμιση ύψους 61 δισ. δολ., σύμφωνα με την εταιρεία ερευνών eMarketer. Μόλις δύο εταιρείες ελέγχουν πάνω από το 25% της συνολικής διαφημιστικής πίτας στις ΗΠΑ (221 δισ. δολ.).

Την Πέμπτη ο Μαρκ Ζούκερμπεργκ, συνιδρυτής και διευθύνων σύμβουλος της Facebook, έγινε

πλουσιότερος κατά 6,6 δισ. δολ. Το προηγούμενο βράδυ η εταιρεία είχε ανακοινώσει κέρδη τριμήνου και την Πέμπτη η μετοχή της είχε ενισχυθεί κατά 9%.

Ο Ζούκερμπεργκ κατείχε στις 31 Δεκεμβρίου 457,1 εκατ. μετοχές της εταιρείας. Βέβαια γίνεται φτωχότερος όταν υποχωρεί η μετοχή της Facebook, όπως για παράδειγμα όταν είχε χάσει 6 δισ. δολάρια σε μία ημέρα μετά την αποκάλυψη του σκανδάλου της Cambridge Analytica. Η δε Amazon αύξησε τα κέρδη της κατά 2 δισ. δολάρια με μόνο μία απλή κίνηση: η εταιρεία ανα-

κοίνωσε την Πέμπτη πως θα αυξήσει κατά 20 δολάρια το κόστος ετήσιας συνδρομής στην υπηρεσία Prime (παρέχει πρόσβαση σε τηλεοπτικό και κινηματογραφικό υλικό, μουσική, δωρεάν μεταφορικά για αγορά προϊόντων κ.ά.) που προσφέρει σε περίπου 100 εκατομμύρια πελάτες της (αν υποθέσουμε πως δεν θα εγκαταλείψουν την υπηρεσία). Και κάτι ακόμη: αν είχατε επενδύσει 10 χιλιάδες δολάρια στην Apple το 1997, όταν είχε επιστρέψει ως διευθύνων σύμβουλος ο Στιβ Τζομπς, οι μετοχές σας σήμερα θα άξιζαν 2,1 εκατ. δολάρια.

Διπλάσιες ταχύτητες για πολύ περισσότερα.

Τώρα με το δίκτυο της MTN έχεις την υπερδύναμη να κάνεις πολύ περισσότερα, ακόμη πιο γρήγορα.

Το δίκτυο με τη μεγαλύτερη 4G κάλυψη στην Κύπρο δεν σταματά να εξελίσσεται και σου δίνει διπλάσιες ταχύτητες ίντερνετ στο κινητό σου, για να κάνεις όλα όσα αγαπάς ακόμη πιο γρήγορα.

mtn.com.cy

Στα ύψη οι τιμές ξενοδοχείων στη Μύκονο και τη Σαντορίνη

Από τις υψηλότερες μεταξύ ανταγωνιστικών προορισμών στη Μεσόγειο

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

ΜΕΡΙΚΕΣ από τις υψηλότερες τιμές ξενοδοχείων σε σχέση με ανταγωνιστικά νησιά της Μεσογείου εμφανίζουν Μύκονος και Σαντορίνη, καθώς η υψηλή ζήτηση και τα πεπερασμένα μεγέθη των υποδομών οδηγούν σε υψηλότερες χρεώσεις, ειδικά στις μεσαίες κατηγορίες ξενοδοχείων, τεσσάρων και τριών αστέρων. Μεταξύ Ισπανίας, Ιταλίας, Τουρκίας και Ελλάδας τον Μάρτιο, την υψηλότερη μέση τιμή κράτησης στα ξενοδοχεία 5 αστέρων κατέχει η Ιμπιζα με 254 ευρώ (έναντι 276 ευρώ τον Μάρτιο του 2017) και ακολουθεί η Σαντορίνη με 229 ευρώ (έναντι 213 ευρώ τον Μάρτιο του 2017).

Στη Μύκονο, η μέση τιμή ανήλθε στα 208 ευρώ. Στην κατηγορία 4 αστέρων η υψηλότερη τιμή κράτησης στις τέσσερις αυτές περιοχές σημειώθηκε στη Σαντορίνη, στα 193 ευρώ από τα 148 ευρώ πέρυσι και έπονται Ιμπιζα (144 ευρώ) και Σαρδηνία (137 ευρώ). Στη Μύκονο, τον Φεβρουάριο του 2017 η τιμή ανερχόταν στα 122 ευρώ, ενώ τον Φεβρουάριο του 2018 ανέρχεται στα 132 ευρώ.

Κρατήσεις από Trivago

Αυτά προκύπτουν από την επεξεργασία στοιχείων της διαδικτυακής πλατφόρμας κρατήσεων Trivago που πραγματοποιήσε, στο πλαίσιο συνεργασίας που ξεκίνησε, το Ινστιτούτο του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΙΝΣΕΤΕ). Τα στοιχεία προέρχονται από την Trivago και ως εκ τούτου αφο-

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ 3 ΑΣΤΕΡΩΝ

Σαντορίνη	€98
Μύκονος	€96
Σαρδηνία	€83
Ιμπιζα	€74

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ 4 ΑΣΤΕΡΩΝ

Σαντορίνη	€193
Ιμπιζα	€144
Σαρδηνία	€137
Μύκονος	€132

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ 5 ΑΣΤΕΡΩΝ

Ιμπιζα	€254
Σαντορίνη	€229
Σαρδηνία	€209
Μύκονος	€208

ΠΗΓΗ: Trivago, ΣΕΤΕ, Μάρτιος 2018

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ρούν κυρίως την αγορά μεμονωμένων ταξιδιωτών. Παρ' όλα αυτά δίνουν σημαντικές πληροφορίες για τάσεις στις διάφορες αγορές αλλά και στους διάφορους προορισμούς. Ο μήνας αφορά τον μήνα άφιξης στο ξενοδοχείο και όχι τον μήνα κράτησης, ενώ οι τιμές ξενοδοχείων

αποτελούν σταθμισμένους μέσους όρους των τιμών στους προορισμούς.

Σύμφωνα με το ΙΝΣΕΤΕ και τα δεδομένα της Trivago, στην κατηγορία 3 αστέρων η ελληνική αγορά στην κατηγορία διακοπών «ήλιος και θάλασσα» είναι σαφέστατα η

ακριβότερη: Η τιμή κράτησης για τη Σαντορίνη ανήλθε στα 98 ευρώ, για τη Μύκονο στα 96, ενώ στους υπόλοιπους προορισμούς η τιμή βρίσκεται κάτω από τα 90. Ειδικότερα, στην Ιμπιζα 74 και στη Σαρδηνία 83. Στην κατηγορία 1-2 αστέρων η τιμή κράτησης για τη Μύκονο ήταν 61 ευρώ και για τη Σαντορίνη 57 ευρώ. Στην Ιμπιζα ανήλθε στα 68 ευρώ και στη Σαρδηνία εκτοξεύθηκε στα 114 ευρώ.

Παράλληλα, οι ελληνικοί προορισμοί στην κατηγορία 5 αστέρων παρουσίασαν αύξηση τιμών σε σχέση με τον Μάρτιο του 2017, ενώ οι ανταγωνιστικοί μείωσαν.

Στη κατηγορία 4 αστέρων η Μύκονος, η Σαντορίνη και η Ιμπιζα παρουσίασαν αύξηση, ενώ η Σαρδηνία μείωση. Υψηλότερες τιμές είχαν οι ελληνικοί προορισμοί σε σχέση με τους ανταγωνιστές στην κατηγορία 3 αστέρων. Στη κατηγορία 1-2 αστέρων η Σαρδηνία παρουσιάζει υψηλότερη τιμή σε σχέση με την αντίστοιχη τιμή των ξενοδοχείων 3 αστέρων όλων των προορισμών.

Οι μεγαλύτερες αγορές

Αξίζει να σημειωθεί πως από τα ίδια δεδομένα προκύπτει ότι Γερμανία, Βρετανία και Ιταλία παραμένουν σταθερά οι τρεις μεγαλύτερες αγορές από τις οποίες η Ελλάδα αντλεί επισκέπτες όπως και ότι Αθήνα και Θεσσαλονίκη κερδίζουν μερίδια στην αντίστοιχη κατηγορία τους σε σχέση με τις ανταγωνίστριες πόλεις (Βαρκελώνη, Κωνσταντινούπολη, Ρώμη, Μπλόνη και Σμύρνη αντίστοιχα).

Εντείνεται ο φορολογικός ανταγωνισμός στον τουρισμό στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Εντείνεται περαιτέρω ο φορολογικός ανταγωνισμός μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών στον τουρισμό την ώρα που στην Ελλάδα ο ξενοδοχειακός κλάδος έχει τους υψηλότερους συντελεστές ΦΠΑ.

Η προοπτική θέσης χαμηλού συντελεστή ΦΠΑ σε ξενοδοχεία και εστιατόρια από τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. αποτέλεσε κύριο σημείο της 76ης Γενικής Συνέλευσης της HOTREC, των ευρωπαϊκών ξενοδοχειακών επιμελητηρίων, που ολοκληρώθηκε στη Βιέννη. Όπως σημειώνει μιλώντας στην «Κ» ο πρόεδρος του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου της Ελλάδος Αλέξανδρος Βασιλικός, που συμμετείχε στις εργασίες της HOTREC, «ήδη η Αυστρία, που έχει ανάλογο ΑΕΠ και πληθυσμό και περισσότερες αφίξεις από την Ελλάδα, μείωσε τον συντελεστή ΦΠΑ στα ξενοδοχεία από 13% στο 10%, ενώ η συντριπτική πλειονότητα των ευρωπαϊκών χωρών έχουν ήδη πολύ χαμηλότερο συντελεστή ΦΠΑ στη διαμονή σε σχέση με τη χώρα μας».

Πράγματι, η ξενοδοχειακή διαμονή στην Ελλάδα υπάγεται σε συντελεστή 13% την ώρα που οι ανταγωνίστριες Ιταλία, Γαλλία και Ισπανία υπόκεινται σε συντελεστή μόλις 10%, η Πορτογαλία στο 6%, ενώ εκτός Ε.Ε. η ευθέως ανταγωνιστική Τουρκία στο 8%.

Στη δε εστίαση τα ελληνικά ξενοδοχεία υπάγονται σε συντελεστή 24%, ενώ Γαλλία, Ισπανία και Ιταλία στο 10%, η Πορτογαλία στο 13% και η Τουρκία στο 8%.

Αυτό που έγινε κατανοητό στη Βιέννη είναι πως το προτεινόμενο καθεστώς της Ε.Ε. για τους συντελεστές ΦΠΑ αποτελεί περαιτέρω κίνδυνο για την Ελλάδα εάν δεν

αναπροσαρμόσει τάχιστα τους συντελεστές της σε ανταγωνιστικότερα επίπεδα. Και αυτό διότι προοπτικά θα επιτρέπεται σε κάθε χώρα της Ε.Ε. να θεσπίσει μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ στα ξενοδοχεία και εστιατόρια χωρίς παρεμβάσεις από την Ε.Ε.

Με δεδομένους και τους υψηλούς φορολογικούς συντελεστές στο εισόδημα και τις ασφαλιστικές εισφορές που επιβάλλονται στην Ελλάδα, εκτιμάται πως είναι πρακτικά αδύνατο να διαμορφωθούν ανταγωνιστικά τιμολόγια. Ο κίνδυνος το ελληνικό προϊόν να καταστεί

Η Αυστρία μείωσε τον συντελεστή ΦΠΑ στα ξενοδοχεία από 13% στο 10%.

δυσανάλογα ακριβό σε σχέση με την αξία του ή τον ανταγωνισμό είναι περισσότερο υπαρκτός παρά ποτέ, υπογραμμίζουν παράγοντες της αγοράς.

Στην κύρια –για τον ανά την Ευρώπη κλάδο της ξενοδοχίας– εκδήλωση, που διοργανώθηκε ως προπομπός ενόψει της ανάληψης της προεδρίας της Ε.Ε. από την Αυστρία, συμμετείχαν 40 εκπρόσωποι των κορυφαίων εθνικών οργανώσεων ξενοδοχίας και εστίασης από 29 χώρες της Ευρώπης.

Την Ελλάδα στη συνέλευση εκπροσώπησαν ο πρόεδρος του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου της Ελλάδας Αλέξανδρος Βασιλικός και η διευθύντρια του ΣΕΕ Αγνή Χριστίδου.

ΗΛΙΑΣ Γ. ΜΠΕΛΛΟΣ

Η υψηλή ζήτηση ρίχνει τις αποδόσεις των ακινήτων

Αποδόσεις άνω του 7,5% αναζητούν στην ελληνική κτηματαγορά οι επενδυτικές ακινήτων (ΑΕΕΑΠ), κάτι που μέχρι προσφάτως το κατάφερναν σε ικανοποιητικό βαθμό εκμεταλλευόμενες την υποχώρηση των τιμών μετά την πολυετή ύφεση της οικονομίας. Πλέον στα επιτελεία των ΑΕΕΑΠ επικρατεί προβληματισμός, καθώς η μεγάλη ζήτηση που οι ίδιες –σε μεγάλο βαθμό προκάλεσαν– έχει ενισχύσει τις τιμές, εξέλιξη που «ροκανίζει» τις προσδοκώμενες αποδόσεις. Ετσι, δεν αποκλείεται σύντομα οι διοικήσεις να υποχρεωθούν να αναλάβουν μεγαλύτερο ρίσκο, ή να τοποθετηθούν σε νέες κατηγορίες ακινήτων (π.χ. κατοικίες, φοιτητικές εστίες, ξενοδοχεία), που ενδεχομένως και υπό προϋποθέσεις να προσφέρουν τις προσδοκώμενες αποδόσεις. Όπως αναφέρουν στελέχη του κλάδου, «βλέπουμε πως υπάρχει πίεση των αποδόσεων προς τα κάτω, λόγω της ανοδικής πορείας των τιμών σε ορισμένες κατηγορίες ακινήτων, όπως π.χ. τα γραφεία». Ο λόγος είναι το μεγάλο αγοραστικό ενδιαφέρον από ξένους αγοραστές, θεσμικούς και μη, ακόμα και από εγκώρια private equity funds που έχουν εμφανιστεί το τελευταίο διάστημα στην αγορά και αγοράζουν ακίνητα σε υψηλότερες τιμές, από εκείνες που θα ήταν διαθεσιμίες να πληρώσουν οι εγχώριες ΑΕΕΑΠ. Ασφαλώς, η εξέλιξη αυτή έχει και άλλη «ανάγνωση», καθώς εξυπηρετεί ιδιαίτερα τις τράπεζες, που με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζουν υψηλότερα έσοδα. Σημειώτεον δε ότι ο μεγαλύτερος όγκος των ακινήτων που έχουν συσσωρεύσει οι τράπεζες είναι χαμηλής ποιτικής στάθμης και κενά και επομένως, είναι σχεδόν βέβαιο ότι οι αξίες τους θα υποχωρήσουν κι άλλο.

Αγονοί οι πρώτοι ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί του Δημοσίου

Για 15 ακίνητα με βάση την εμπορική τιμή, αλλά δεν υπήρξε ενδιαφέρον

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Αγονοί υπήρξαν όλοι οι πλειστηριασμοί που είχε προγραμματίσει για το Δημόσιο, καθώς δεν υπήρξε ενδιαφέρον από αγοραστές. Πρόκειται για 15 ακίνητα –οικόπεδα και κτίρια– που βγήκαν προς πλειστηριασμό με τιμές εκκίνησης από 96.000 ευρώ έως και 600.000 ευρώ, οι κάτοχοι των οποίων –κυρίως επιχειρήσεις– βαρύνονταν με οφειλές από 970.000 ευρώ έως και τα 863 εκατ. ευρώ. Επόμενη κίνηση για τη ρευστοποίηση των συγκεκριμένων ακινήτων που ήταν και τα πρώτα που έβγαλε σε πλειστηριασμό το Δημόσιο στην εμπορική τιμή, είναι μείωση της τιμής ρευστοποίησης στο ένα τρίτο της αρχικής.

Το πρόβλημα της έλλειψης αγοραστών αντιμετωπίζουν και οι τράπεζες στους πλειστηριασμούς που έχουν ξεκινήσει από τα τέλη Νοεμβρίου.

Με βάση τον νόμο, προϋπόθεση για να συμβεί αυτό είναι να υπάρξει δεύτερη προσπάθεια πλειστηριασμού στην αρχική τιμή, η οποία να αποβεί επίσης άκαρπη. Στην ηλεκτρονική πλατφόρμα «euction» έχει αναγγελθεί η διενέργεια 7.630 πλειστηριασμών έως τα τέλη του 2018 και ήδη το ηλεκτρονικό σύστημα επιτρέπει τη διενέργεια πλειστηριασμών όχι μόνο μία φορά την εβδομάδα και συγκεκριμένα κάθε Τετάρτη, όπως συνέβαινε μέχρι σήμερα, αλλά και άλλες μέρες. Η έλλειψη αγοραστών για τα

Στην ηλεκτρονική πλατφόρμα «euction» έχει αναγγελθεί η διενέργεια 7.630 πλειστηριασμών έως τα τέλη του 2018 και ήδη το ηλεκτρονικό σύστημα επιτρέπει τους πλειστηριασμούς όχι μόνο μία φορά την εβδομάδα και συγκεκριμένα κάθε Τετάρτη, όπως συνέβαινε μέχρι σήμερα, αλλά και άλλες μέρες.

ακίνητα που βγαίνουν στο σφυρί μέσω πλειστηριασμών αποτελεί ένα από τα βασικά προβλήματα στην αγορά ακινήτων σήμερα.

Το φαινόμενο αντιμετωπίζουν, άλλωστε, και οι τράπεζες, οι οποίες αγοράζουν οι ίδιες τα ακίνητα που βγάζουν στον πλειστηριασμό. Σύμφωνα με εκπροσώπους της αγοράς ακινήτων, η έλλειψη ενδιαφέροντος για τα ακίνητα που οι τράπεζες ρευστοποιούν έχει κυρίως να κάνει με το γεγονός ότι τα ακίνητα αυτά αντιμετωπίζουν διάφορα

νομικά και τεχνικά προβλήματα που αποτρέπουν υποψήφιους αγοραστές.

Σύμφωνα με τις ίδιες εκτιμήσεις, πρόκειται για ακίνητα που μπορούν να 팔θούν σε τιμές μάλιστα που δεν απέχουν από αυτές του αρχικού πλειστηριασμού, αφού όμως προηγουμένως τακτοποιηθούν ως προς τις εκκρεμότητες που τα βαραίνουν και οι οποίες μπορεί να είναι από απλήρωτους λογαριασμούς έως και νομιμοποιήσεις ημιυπαίθριων χώρων.

Σύμφωνα με στοιχεία της «Κ», από

το σύνολο των 1.241 πλειστηριασμών που πραγματοποιήθηκαν από τα τέλη του προηγούμενου χρόνου, οπότε και άνοιξε η πλατφόρμα για τους ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς, έως και τα τέλη Μαρτίου, οι 509 κηρύχθηκαν άγονοι, ενώ ενδιαφέρον υπήρξε μόλις για 115 ακίνητα.

Η πολιτική των τραπεζών

Τα ίδια στοιχεία επιβεβαιώνουν ότι οι τράπεζες υλοποίησαν την πολιτική που είχαν εξαγγείλει, να αγοράζουν δηλαδή οι ίδιες τα ακίνητα που βγάζουν στο σφυρί και είναι χαρακτηριστικό ότι μέχρι σήμερα έχουν αγοράσει τα μισά από τα ακίνητα που έχουν εκπλειστηριαστεί.

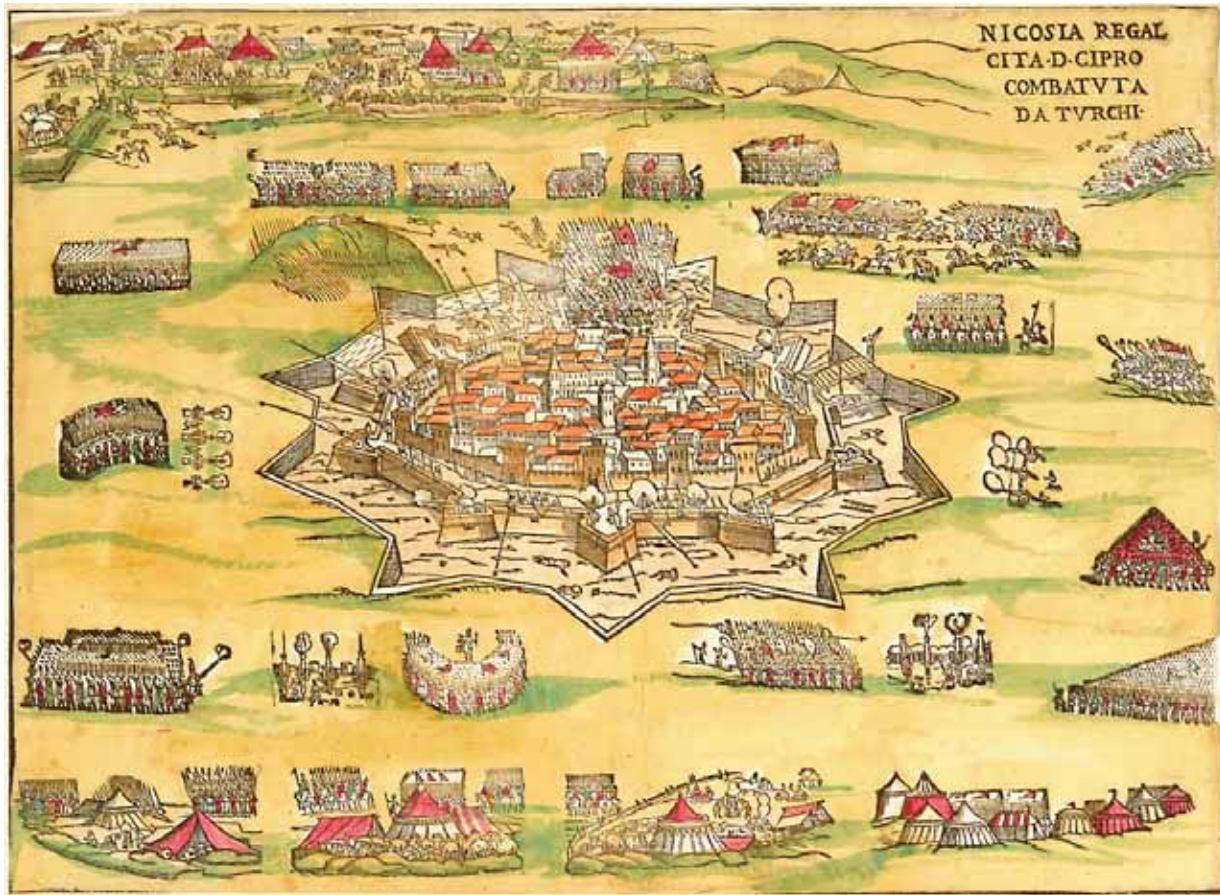
Πρόκειται για 617 ακίνητα στο σύνολο των 1.241 ακινήτων που εκπλειστηριάστηκαν από τα τέλη Νοεμβρίου του 2017. Οι τράπεζες έχουν υπολογίσει ότι τα δύο προεχόν χρόνια θα αγοράσουν πάνω από 5.000 ακίνητα και για τον λόγο αυτό έχουν εγγράψει στον προϋπολογισμό τους έως και 5 δισ. ευρώ.

Από τα ίδια στοιχεία προκύπτει, επίσης, ότι ένας σημαντικός αριθμός οφειλετών, υπό την απειλή του πλειστηριασμού, καταφεύγει στο παρά πέντε σε συνεννόηση με την τράπεζα προκειμένου να αποφύγει τη ρευστοποίηση της ακίνητης περιουσίας του.

Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, μέχρι σήμερα υπήρξαν 339 αναστολές πλειστηριασμών, αριθμός που αυξάνεται γεωμετρικά μήνα με τον μήνα. Είναι χαρακτηριστικό ότι τον Μάρτιο, 211 οφειλές σε σύνολο 339 ήρθαν σε συνεννόηση με την τράπεζα, γεγονός που σημαίνει ότι σταδιακά εμπεδώνεται η πεποίθηση ότι έχει λήξει η περίοδος χάριτος.

Κάνε viral την Κορνάρο και τον Ριχάρδο

Μία πρωτότυπη ιδέα που αναρτά την ιστορία της Λευκωσίας στους ηλεκτρονικούς μας τοίχους

Χάρτης της Λευκωσίας, άγνωστου χαρτογράφου, που παρουσιάζει την άλωση της πόλης της Λευκωσίας από τους Οθωμανούς το 1570. Δωρεά: Ίδρυμα Α. Γ. Λεβέντη. Αρ. Μητρώου: Β/2005/0,248.

“

Ας κάνουμε τη Λευκωσία viral με τον πιο ευφάνταστο τρόπο. Υιοθετώντας αντικείμενα από τις συλλογές του Λεβέντειου Δημοτικού Μουσείου.

“

Μέσα από τα τέσσερα αντικείμενα που προσφέρονται για «υιοθεσία» είναι μια καλή ευκαιρία να γνωρίσουμε από κοντά την ιστορία όχι μόνο της πόλης, αλλά ολόκληρης της Κύπρου.

Γκραβούρα του 18ου αιώνα με πορτρέτο του Ριχάρδου του Λεοντόκαρδου. Δωρεά: Αχιλλέας Έξαρχος†. Αρ. Μητρώου: Β/1997/1659.

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Ποιος είναι ότι δεν μπορείτε να πάρετε στον χώρο σας ένα μουσειακό αντικείμενο και μάλιστα να φωτογραφηθείτε μαζί του; Το Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο Λευκωσίας στο πλαίσιο των εκδηλώσεων που διοργανώνει επί τη ευκαιρία της Διεθνούς Ημέρας Μουσείων, στις 18 Μαΐου, που φέτος έχει θέμα «Μουσεία και (δια)δίκτυα. Νέες προσεγγίσεις, νέο κοινό» οργανώνει μια πρωτότυπη δημιουργική δράση που απευθύνεται προς όλους, και ιδιαίτερα στις νεαρότερες ηλικίες. Σύμφωνα με αυτή τη δράση που έχει τίτλο «Πάρε ένα κομμάτι ιστορίας στο σπίτι» τέσσερα αντικείμενα της μεσαιωνικής Λευκωσίας αναπαράχθηκαν σε αντίγραφα και το κοινό μπορεί να τα πάρει και να τα «υιοθετήσει» για μερικές μέρες. Συγκεκριμένα από το μουσείο δημιουργήθηκαν αντίγραφα ενός εγχάρακτου αγγείου του 15ου αιώνα με καφέ και πράσινη εφυάλωση, του πορτρέτου της Αικατερίνης Κορνάρο του δεύτερου μισού του 16ου αιώνα, μιας γκραβούρας του 18ου αιώνα με τον φημισμένο βασιλιά της Αγγλίας Ριχάρδο Α΄, και ενός Ο χάρτη που παρουσιάζει την άλωση της πόλης της Λευκωσίας από τους Οθωμανούς το 1570.

Το κοινό που θέλει να λάβει μέρος στη δράση αυτή θα μπορεί να παίρνει το αντικείμενο που θα επιλέξει στο σπίτι του, στον εργασιακό του χώρο, στο σχολείο του αν είναι μαθητής και γενικά να βάλει το αντικείμενο που θα επιλέξει σε κάθε στιγμή της καθημερινότητάς του. Και κάπου εδώ αρχίζει το ταξίδι στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης... το κοινό θα πρέπει να καταγράψει φωτογραφικά τη διαδικασία της υιοθέτησης με «selfies» και να τη στείλει ηλεκτρονικά στο Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο Λευκωσίας στο email: info@leventismuseum.org.cy και το μουσείο θα αναλάβει το δικό του μερίδιο στη διάχυση της εικόνας μέσω των σελίδων του σε Facebook, Twitter και Instagram. Φυσικά, οι φωτογραφίες θα πρέπει να αναρτώνται από τους χρήστες και στις προσωπικές τους σελίδες με την ένδειξη: @LeventisMuseum, #TakeAPieceofHistoryHome #MedievalNicosia. Οι φωτογραφίες που θα

συγκεντρώσουν τα περισσότερα «likes» θα παρουσιαστούν σε μικρή έκθεση στον εκθεσιακό χώρο του Μουσείου «Το Κουτί της Πανδώρας», ενώ οι νικητές θα έχουν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν ειδική ξενάγηση στη νέα περιοδική έκθεση του Μουσείου «Λευκωσία: Η γέννηση και η εξέλιξη μιας πρωτεύουσας. Βυζαντινή – Μεσαιωνική περίοδος». Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να παραλαμβάνουν τα αντικείμενα από τις 18 Μαΐου από τον χώρο πληροφοριών του Λεβέντειου Δημοτικού Μουσείου Λευκωσίας, με μόνη προϋπόθεση να τα επιστρέψουν στο Μουσείο.

Η υπεύθυνη δημοσίων σχέσεων του Μουσείου Μαργαρίτα Κουνναφή μάς είπε ότι σκοπός της δημιουργικής αυτής δράσης είναι να προβάλει την ιστορία μας ως αναπόσπαστο στοιχείο της σημερινής μας ταυτότητας, αλλά και να σηματοδοτήσει την εξωστρέφεια του μουσείου που επιδιώκεται πολύ έντονα το τελευταίο διάστημα, «θέλουμε να έρχεται ο κόσμος στο μουσείο μας, να αναπτύξουμε μια αλληλεπίδραση με το κοινό της πόλης και ο κόσμος να αποκτήσει άμεση επαφή με τα αντικείμενα που εκτίθενται στις συλλογές μας. Με τη δράση αυτή στόχος μας είναι να κάνουμε τη Λευκωσία viral!».

Δεν θέλει πολύ κόπο, λοιπόν, για να κάνουμε viral την ιστορία της πόλης μας και να ταξιδέψουμε τους όπου γης φίλους μας, έστω και εικονικά, στη Λευκωσία που όλοι θέλουμε να ζούμε.

Κάνε τα viral

Τα τέσσερα αντικείμενα είναι ενδεικτικά της μεσαιωνικής συλλογής του Μουσείου και προέρχονται από διάφορες συλλογές και δωρεές. Συγκεκριμένα στην γκραβούρα του 18ου αιώνα με τον βασιλιά της Αγγλίας Ριχάρδο Α΄ τον Λεοντόκαρδο, το μετάλλιο που βρίσκεται κάτω από το πορτρέτο του βασιλιά παρουσιάζει σκηνή από μάχη με τον Σαλαντιν, τον σουλτάνο της Αιγύπτου, αντίπαλο του Ριχάρδου κατά τη διάρκεια της Γ΄ Σταυροφορίας. Μάλιστα, ο Ριχάρδος ο Λεοντόκαρδος, πλέοντας για τους Αγίους Τόπους, επικεφαλής της Γ΄ Σταυροφορίας κατέλαβε τη Κύπρο το 1191 νικώντας τον Ισαάκιο Κομνηνό αυ-

Πορτρέτο της Αικατερίνης Κορνάρο, Λάδι σε καμβά. Δεύτερο μισό 16ου αιώνα. Συλλογή: Μιχάλης Ζεϊπέκης. Αρ. Μητρώου: Β/2015/0,989.

Εγχάρακτη μεσαιωνική εφυαλωμένη κεραμική κούπα του 15ου αι. Δωρητής: Ίδρυμα Α. Γ. Λεβέντη. Αρ. Μητρώου: Β/2003/021.

τοανακρηγμένο «Δεσπότη» του νησιού.

Ο έγχρωμος χάρτης αποτελεί μοναδικό δείγμα με παραστατική απεικόνιση της άλωσης της Λευκωσίας. Ο χαρτογράφος παραμένει μέχρι σήμερα άγνωστος. Ο χάρτης παρουσιάζει την άλωση της πόλης της Λευκωσίας από τους Οθωμανούς το 1570, όταν η Κύπρος βρισκόταν υπό Ενετική κυριαρχία. Συγκεκριμένα, εικονογραφείται ο οθωμανικός στρατός να περικυκλώνει τα ενετικά τείχη και να εισβάλλει στην πόλη της Λευκωσίας. Το γεγονός διαδραματίστηκε στις 9 Σεπτεμβρίου 1570 και σηματοδοτεί για την ιστορία της Κύπρου την απαρχή της Οθωμανικής περιόδου (1571-1878).

Η Αικατερίνη Κορνάρο, γόνος αριστοκρατικής και πλούσιας οικογένειας της Βενετίας και βασίλισσα της Κύπρου, μετά το γάμο της με τον Ιάκωβο Β΄ Λουζινιάν το 1472 υπήρξε βασικός παράγοντας ενός πολύ σημαντικού σταθμού στην ιστορία της Κύπρου. Η Κύπρος από ανεξάρτητο φεουδαρχικό βασίλειο μεταπίπτει σε κτήση και σταθμό του εμπορικού κράτους της Βενετίας. Το πορτρέτο της Αικατερίνης Κορνάρο αποτελεί την πιο αξιόλογη και εντυπωσιακή εκδοχή, με διαδύεται σήμερα στην Κύπρο και συμπιπτει χρονολογικά με την εποχή και τεχνολογικά με την ύψους του γνωστού βρετανό του ζωγράφου Τισανού και της σχολής του. Η βασίλισσα της Κύπρου, αποδίδεται στον πίνακα, με ένδυμα χιρσίας, ντυμένη στα μαύρα και με το βασιλικό στέμμα στο κεφάλι. Σημειολογικά αντανάκλα την τραγικότητα της απεικονιζόμενης αλλά και σηματοδοτεί τη στιγμή λίγο πριν την παράδοση της Κύπρου στη Βενετία.

Το αγγείο του 15ου αιώνα με καφέ και πράσινη εφυάλωση έχει διακοσμηση στο εσωτερικό του έναν άντρα με γεράκι, ίσως ένα «γερακάρι». Οι γερακάριδες ήταν εκπαιδευτές γερακιών, άτομα εξειδικευμένα στο ημέρωμα των αρπακτικών πουλιών που πρόσφεραν τις υπηρεσίες στους ευγενείς. Στη μεσαιωνική Κύπρο το κυνήγι με τη βοήθεια αρπακτικών πουλιών ήταν πολύ διαδεδομένο και αποτελούσε μέρος της ψυχαγωγίας των μελών της βασιλικής οικογένειας, ευγενών αλλά και πλούσιων εμπόρων.

Διάρκεια Δημιουργικής Δράσης «Πάρε ένα κομμάτι ιστορίας στο σπίτι»: Οι φωτογραφίες θα πρέπει να αποστέλλονται ηλεκτρονικά στο Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο Λευκωσίας στο email: info@leventismuseum.org.cy. Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να αναρτούν τις φωτογραφίες τους στις προσωπικές τους σελίδες με την ένδειξη: @LeventisMuseum, #TakeAPieceofHistoryHome #MedievalNicosia. Διάρκεια δράσης από 18 Μαΐου έως 30 Ιουνίου.

Για περισσότερες πληροφορίες το κοινό μπορεί να επικοινωνήσει με το Τμήμα Δημοσίων Σχέσεων του Μουσείου στο τηλ: 22661475 (etx.110) ή με email: info@leventismuseum.org.cy.

Ατζέντα

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ε Σ

6.5.18-12.5.18

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ
art@kathimerini.com.cy
kouroupakisa@kathimerini.com.cy

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Η Κινηματογραφική Λέσχη Λεμεσού διοργανώνει αφιέρωμα στους αδελφούς Ταβιάνι, τον Πάολο και τον Βιτόριο, προβάλλοντας την ταινία «Νύχτα του Σαν Λορέντζο». Η ταινία διασχίζει μέσα στην επιτηδευμένη και όμως ταυτόχρονα αφοπλιστική κατασκευή της όλη την ιστορία του ιταλικού σινεμά μέχρι εκείνη την στιγμή και παρουσιάζουν τον πόλεμο με λυρικό τρόπο, ως αυτό που στην πραγματικότητα είναι: ένα έγκλημα της ανθρωπότητας προς την ίδια την ανθρωπότητα. **Δευτέρα 7 Μαΐου, ώρα 8:15 μ.μ. Σινεμά Ρίο 3, Ελλάδος 125 Λεμεσός.**

ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

«Η Εφημερίς των Κυριών»

Ένα θυλικό έντυπο, «Η Εφημερίς των Κυριών», μιας τεράστιας προσωπικότητας του 19ου αι., της Καλλιρόης Παρρέν, που εξεδόθη για πρώτη φορά στις 8 Μαρτίου του 1887, συγκινεί και εμπνέει μία σύγχρονη τραγουδοποιό, ώστε να δημιουργήσει μια παράσταση. Η «Εφημερίς» ξαναδιαβάζεται από την Ευσταθία σε μια παράσταση μετά μουσικής. Η ηθοποιός Ανδρομάχη Μαρκοπούλου, ούσα μνημένη εδώ και χρόνια στη μαγεία της ανάγνωσης της Εφημερίδος, ταυτίζεται με την Καλλιρόη Παρρέν και γίνεται σιγά-σιγά η φωνή της που διασχίζει τους αιώνες για να έρθει στα δικά μας αφτιά. Ο Χάρης Μπότσης στο πιάνο, εμπλέκεται μουσικά με την υπέροχη ελληνική γλώσσα της «Εφημερίδος των Κυριών» αντιπαραθέτοντας παλιές και σύγχρο-

νες μελωδίες καθώς και τραγούδια διάσπαρτα μέσα στην παράσταση με συγκεκριμένη θεματική μέχρι να φτάσει στο «τώρα» με ένα φρέσκο τραγούδι που έγραψε η Ευσταθία για το φινάλε της παράστασης. Η Νίκη Μαυροειδή ενσάρκωνει μία αδικημένη γυναίκα μορφή, άγνωστη στους περισσότερους που με μεταφυσικό τρόπο θέλει να μας πει τη δική της αληθινή ιστορία από μian ανάγκη να δικαιωθεί η ίδια και μαζί η αυτήν και όλες οι γυναίκες της γενιάς της που δεν είδαν τα όνειρά τους να γίνονται πραγματικότητα. Σάββατο, 12 Μαΐου, ώρα 8:00 μ.μ. Θέατρο «Ανοιξη» της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας, Αγίου Ιλαρίωνος 66, Καϊμακλί. **Πληροφορίες 22894356. Εισιτήρια προπωλούνται ηλεκτρονικά: www.ucy.ac.cy/alumni**

ΜΟΥΣΙΚΗ

«Ιστορίες και τραγούδια»

Η Μαργαρίτα Ζορμπαλά ανοίγει το κουτάκι των αναμνήσεών της, ανοίγει τα φωτογραφικά της άλμπουμ και τη διακοθήκη της, ανοίγει τα βιβλία που αγάπησε και τις ιστορίες τους. «Ανοίγει» τη μνήμη και το αίσθημά της. Κάθε εμφάνιση της Μαργαρίτας Ζορμπαλά είναι μία πρόταση, έχει μια ιδέα, ένα θέμα, έχει συνοχή και το αίσθημα του συλλεκτικού. Τα τελευταία χρόνια με κεντρικό όχημα τη μουσική και το τραγούδι, ανοίγεται και στους δρόμους της θεατρικής πράξης. Μουσικότητα εξάλλου εκπέμπουν τα πάντα επάνω της, η κίνηση της, η ομιλία της η κάθε χειρονομία της. Παράλληλα η θεατρική έκφραση είναι μέσα της από τη παιδική ηλικία. Άλλωστε το θέατρο το γνώρισε, το σπούδασε και το δοκίμασε με

μεγάλη επιτυχία. Η φετινή της παράσταση είναι στην ουσία ένας μουσικός μονόλογος όπου «όλα μπερδεύονται γλυκά». Οι ιστορίες που ξεκινούν από την παιδική ηλικία και προχωρούν στην εφηβεία και στα νεανικά χρόνια για να ολοκληρωθούν στην ωριμότητα της, φέρνουν συγκυριακά στη ψυχή τραγούδια, μουσικές απρόβλεπτες και ξεχωριστές. Τη Μαργαρίτα Ζορμπαλά στη παράσταση αυτή συνοδεύει 5μελής ορχήστρα υπό τη διεύθυνση του Βάσου Αργυρίδη. Όλα τα έσοδα θα διατεθούν για τη λειτουργία των Υπηρεσιών και προγραμμάτων του ΠΑΣΥΚΑΦ. Παρασκευή, 11 Μαΐου, ώρα 8:30 μ.μ. Πατίκειο Θέατρο Λεμεσού, Αγίας Ζώνης 6, Λεμεσός. **Πληροφορίες τηλεφώνω 25377277.**

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

«Ανάμεσα στους Ήχους»

Οι Εκδόσεις Εν Τύποις, η Εθνική Εταιρεία Ελλήνων Λογοτεχνών Κύπρου παρουσιάζουν την ποιητική συλλογή «Ανάμεσα στους Ήχους» της Αθηνάς Τέμβριου. Στην ποιητική συλλογή «Ανάμεσα στους ήχους», η Αθηνά Τέμβριου κινείται ανάμεσα στη φύση και τη μεταφυσική, το γήινο και το ουράνιο, αποκωδικοποιώντας ποιητικά τους ήχους της ανθρώπινης ψυχής που ακούει. Με τρόπο μυθικό και σπάνια μυστικό, εναλλάσσονται στους στίχους της η μακάρια σιγή με τους θορύβους της καθημερινής τύρβης. Τον γεφυρωτικό ρόλο των αντιθέσεων τον έχει αναλάβει η ποίηση, η μαγική τέχνη που αξιοποιείται για να ισορροπήσει ο διπολικός, ο υλικός και ο πνευματικός, άνθρωπος. Παρουσιάζουν οι Ανδρεανή Ηλιοπούλου και Θεοδόσης Πυλαρινός. **Δευτέρα 7 Μαΐου, ώρα 7:30 μ.μ. Κέντρο Εκδόσεων Εν Τύποις, Χιλής 26 και Λάμπρου Πορφύρα, Παλουριώτισσα, Λευκωσία.**

ΜΟΥΣΙΚΗ

Μουσική Βραδιά

Η Πρεσβεία της Ελλάδας στη Λευκωσία, σε συνεργασία με τη Μουσική Ακαδημία Λευκωσίας ARTE, διοργανώνει μουσική βραδιά με έργα συνθετών της κλασικής και ρομαντικής περιόδου. Συμμετέχει η μετζο-σοπράνο, ποιήτρια και μεταφράστρια Λένια Ζαφειροπούλου. Η Λένια Ζαφειροπούλου έχει συνεργαστεί με τις ορχήστρες Philharmonia Orchestra, Welsh National Opera, την Συμφωνική Ορχήστρα της Κύπρου και με όλες τις ελληνικές ορχήστρες. Μαζί της ο πιανίστας Στέφανος Θωμόπουλος, ο οποίος, μεταξύ άλλων, έχει ηχογραφήσει επτά δίσκους, (το έργο του Ξενάκη για πιάνο 'Timpani' και το Τέταρτο κοντσέρτο του Μπετόβεν στην εκδοχή του για πιάνο και κοινότητα εγχόρδων 'Chant de Linos'). **Τετάρτη 9 Μαΐου 8:30 μ.μ. Μουσική Ακαδημία ARTE, Λεωνίδα 34-36, Λευκωσία. Τηλέφωνο κρατήσεων: 22676823, 22445122. Είσοδος ελεύθερη.**

ΕΚΘΕΣΗ

«Veritas Regained»

Το Κέντρο Σύγχρονες Τέχνες Διάτοπος παρουσιάζει τη νέα εικαστική πρόταση της Ελένης Παυλοπούλου με τίτλο «Veritas Regained». Η ενότητα «Veritas Regained» αποτελείται από έναν κύκλο έργων με αφετηρία τα σύγχρονα δράματα και τις συμφορές στον κόσμο. Πρόκειται για διφορούμενες αλληγορικές συνθέσεις με κυρίαρχο το μπλε ελεγειακό χρώμα. Η Ελένη Παυλοπούλου σπούδασε ζωγραφική με καθηγητή τον Δημ. Μυταρά, όπως και χαρακτική στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας με υποτροφία του ΙΚΥ (Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών) κατά το διάστημα 1992-1997. Έχει μεταπτυχιακές σπουδές με Υποτροφία του ΙΚΥ στη Ζωγραφική, στην ΑΣΚΤ με καθηγητή τον Τά-

σο Χριστάκη. Διάρκεια έκθεσης έως 2 Ιουνίου. Ώρες λειτουργίας Δευτέρα - Παρασκευή 5:00 μ.μ. 8:00 μ.μ. Σάββατο 11:00 π.μ. - 1:00 μ.μ. Κέντρο Σύγχρονες Τέχνες Διάτοπος, οδός Κρήτης 11, Λευκωσία. **Πληροφορίες τηλεφώνω 22766117, info@diatopos.com.**

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ | Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Λεμονόκουπες της μνήμης

Η σύλληψη της πολιτιστικής κληρονομιάς της Κύπρου είναι μία μόνο από τις συνέπειες της τουρκικής εισβολής το 1974. Δεν ξέρω αν μπορεί να τοποθετήσω την προώλητα ζωής, τον εκτοπισμό, την προσφυγία, την πολιτιστική καταστροφή, την απώλεια μνήμης και χαρακτηριστικών και όλα τα αρνητικά ενός πολέμου σε τάσια και να δω προς τα πού κλίνει η ζυγαριά, ποιο ζυγίζει περισσότερο. Όμως μπορώ να πω τι διαρκεί περισσότερο στον χρόνο και τι είναι περισσότερο διαβρωτικό. Ο πόνος για την απώλεια, ο φυσικός πόνος σε χαράσσει βαθιά, όταν χάνεις τον δικό σου άνθρωπο, το παιδί σου, τη γυναίκα σου, τον άντρα σου, ο πόνος είναι ατομικός, κανείς δεν μπορεί να καταλάβει μια μάνα που έχασε το παιδί της, κανείς δεν μπορεί να νιώσει τη χήρα, το ορφανό, όσο και αν προσπαθήσει. Το ίδιο περίπου συμβαίνει και με την απώλεια του τόπου σου, του σπιτιού σου. Η διαφορά σε αυτή την περίπτωση είναι ότι ο πόνος της προσφυγιάς διαχέεται σε περισσότερους ανθρώπους. Ποτέ δεν θα καταλάβει ο Λεμεσιανός τι σημαίνει για τον Μορφίτη η απώλεια του πορτοκαλεώνα του, ποτέ ο Παφίτης δεν θα νιώσει το ρίγος του Κερυνειώτη που θα δει τον σπίτι του έρημο ή να κατοικείται

από άλλον και πάει λέγοντας. Η γιαγιά μου έφυγε από το χωριό της στα 85 της για να ζήσει σε άλλον τόπο, έφυγε αναγκαστικά, θεωρεί ότι εξορίστηκε, όσο και μου το εξηγεί δεν το καταλαβαίνω πόσο πολύ της λείπει το χωριό της. Έφυγε αναγκαστικά, ειρηνικά μεν, αλλά αναγκαστικά. Όλοι της λένε είσαι κοντά στα παιδιά σου, αλλά εκείνη το θεωρεί εξορία, και όπως μου λέει συχνά ονειρεύεται τα χωράφια και τα σπιτάρια της. Πόσω μάλλον ο πρόσφυγας που έφυγε υπό τις κλαγγές των όπλων, πόσω μάλλον ο βιαιώς εκπατρισθείς που έφυγε διά τον φόβο των άλλων. Και πάλι όμως είναι ατομική η συνθήκη ή έστω περιορισμένη αριθμητικά. Οι δε οικονομικές απώλειες έχουν πάλι άλλη δυναμική, και συχνά ακούω από πρόσφυγες, τους υπερήλικες πρόσφυγες, ότι καλά ήμασταν στο χωρικό μας, αλλά πάλε, δουλέψαμε και δημιουργήσαμε, ό,τι μπορούσαμε. Σίγουρα, αλλάξαν οι ζωές πολλών ανθρώπων, και ορίστηκαν, αν θέ-

λετε, από την οικονομική καταστροφή, και πάλι όμως μιλάμε για πρόσωπα. Η Κύπρος συνετέλεσε, κατά τους σοφούς, ένα οικονομικό θαύμα, Μέση Ανατολή, Αγγλία, Ελλάδα, Αυστραλία και σε χίλια άλλα μέρη έφυγαν πρόσφυγες για να δημιουργήσουν, να αποκατασταθούν. Πολλοί έκαναν περιουσία και εκμεταλλευόμενοι την κατάσταση, επίσης, δολίως και υπούλως, εις βάρος άλλων, μιν τα εξιδανικεύουμε όλα. Πάλι για άτομα μιλάμε, επιστρέφουμε στην ατομικότητα, όσοι κάνανε περιουσία καλώς. Η απώλεια της συλλογικής μνήμης όμως; Η απώλεια της ταυτότητας; Εμπνέει πολλούς, επηρεάζει έναν λαό ολόκληρο. Και εδώ επιστρέφω στη σύλληψη της πολιτιστικής κληρονομιάς αυτού του τόπου. Αρχαιολογικοί θησαυροί χάθηκαν, παλαιοί σε εμπόρους και κόνσορτσια, ξένοι έκαναν δουλειές, συλλέχθηκαν εκκλησίες και νεκροταφεία, βιβλιοθήκες, μουσεία και αρχαιολογικές συλλογές. Αρχαία χάθηκαν, έσβηνε η μνήμη ενός τόπου λες

και κάποιος κρατάει από το 1960, για να μην πάω πιο πίσω, συνεχώς ένα σβηστήρι και σιγά διαγράφει ονόματα, τόπους, ομορφίες και λέξεις. Δεν είναι οι λουκουμάδες τα φώτα η μνήμη μας, δεν είναι τα αλλμάδα της νύφης ο συνδυασμός μας κρίκος, και το πιστεύω ακράδαντα αυτό. Δεν γίνεται να το παίζουμε πατριώτες και αγωνιώντας για τα χαμένα μας και να πληρώνουμε για να τα έχουμε πίσω. Βγάζουμε γλυκό, βγάζουμε και μέντα μα για το «φωνικό» δεν λέμε κουβέντα... Ξέρουν κάποιοι πού είναι το τάδε, έχουμε πληροφορίες που είναι το άλλο, που είναι δικό μας, το υφάρπαξαν κάποιοι για το κέρδος... και το κέρδος παραμένει, η επένδυση πρέπει να αποδώσει και εμείς πληρώνουμε, συμβολικά μεν, αλλά πληρώνουμε για να μας επιστρέψουν τα κλεμμένα.

Η Κύπρος αρχίζει και χάνει την ταυτότητά της, και μιν νομίζετε ότι μόνο οι κάτοικοι της Δημοκρατίας αλλάζουν συνήθειες, αλλά και οι Τ/κ γίνονται ολοένα πιο μουσουλμάνοι, γίνονται ολοένα ασθενείς με σύνδρομο Στοκχόλμης. Μαλλιά κυνόβρια γίνανε, και δεν καταφέραμε να αποστρέψουμε το βλέμμα μας από τα καθεφτάκια, μας γυαλίζουν, μα δεν καταλαβαίνουμε πως ό,τι λάμπει δεν είναι χρυσός.

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ

Της ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ

Εργαστήριο συνειρμών

Το «Εργαστήριο διλημάτων» είναι μια αφηγηματική εγκατάσταση η οποία βασίζεται στις «Ικέτιδες» του Αισχύλου, εκπροσώπησε την Ελλάδα στην Μπιενάλε της Βενετίας και αυτήν την περίοδο παρουσιάζεται στην Αθήνα, στο Εθνικό Μουσείο Σύγχρονες Τέχνες. Αντιγράφουμε από το ενημερωτικό φυλλάδιο: «Εστιάζοντας στο διλήμμα μεταξύ της σωτηρίας του Ξένου και της ασφάλειας του Εγχώριου, επιχειρεί να καταδείξει την αγωνία, την αμηχανία και τη σύγχυση των ανθρώπων και των κοινωνικών ομάδων όταν δυσκολεύονται να επιλέξουν».

Η εγκατάσταση (την οποία υπογράφει ο Γιώργος Δρίβας, με επιμελητή τον Ορέστη Ανδρεαδάκη) χωρίζεται σε τρία τμήματα, ένα εκ των οποίων είναι λαβύρινθος, και αποτελείται από οπτικά και ακουστικά αποσπάσματα.

Η αισχύλεια τραγωδία συνδέεται με τη φανταστική ιστορία ενός βιολογικού πειράματος, που διεξήχθη –υποτίθεται– τέλη της δεκαετίας του '60, στο οποίο μια ομάδα επιστημόνων καλείται να αποφασίσει αν θα αποδεχτεί έναν αριθμό ευάλωτων κυττάρων σε ένα εργαστηριακό βιοσύστημα, για να τα σώσει. Το πείραμα παρουσιάζεται με τη μορφή ημιτελούς ντοκιμαντέρ. Τα ερωτήματα ανακύπτουν μέσα από την επιστημονική διαδικασία: αποδεχόμαστε ή απορρίπτουμε το «ξένο»; Είμαστε έτοιμοι να το εντάξουμε στο δικό μας «σύστημα», γνωρίζοντας ότι αν δεν το κάνουμε κινδυνεύει από αφανισμό; «Προστατεύοντας τα νέα κύτταρα ίσως θέσουμε σε κίνδυνο τα ήδη υπάρχοντα», όπως εξηγεί ο καθηγητής. Αν ένα έργο τέχνης κρίνεται (και) από τους συνειρμούς που προκαλεί και τις διαδρομές που ανοίγει, νοητικές και συναισθηματικές, τότε ο Γ. Δρίβας δημιουργήσει ένα πραγματικό «εργαστήριο διλημάτων».

Το πολύπλοκο σε αντίστιξη με το μονοδιάστατο της μιας και αδιαμφισβήτητης απάντησης «ο μοναδικός μεταγίγνησμός που, αν δεν ανοίξει σε δημόσιο διάλογο, γίνεται μήτρα στρεβλώσεων και ακροτήτων. Τα διλήμματα καλούν τα παραμύθια. Αλλά η επιστήμη, όπως και η πολιτική και η κοινωνία, νοσεί από την καλλιέργεια του μη εφικτού. Από το παραμύθι που ταυτίζεται κυρίως με το ψέμα και όχι με την παρηγορία.

Όταν τίθεται «το διλήμμα» καλούνται όλοι να πάρουν θέση. Στο «Εργαστήριο» η τελευταία πράξη παίζεται μέσα στο «Δωμάτιο προβολής» γύρω από ένα τραπέζι, όπου οι επιστήμονες, ντυμένοι αυστηρά και μουντά (ανάμεσά τους και η Σαρλότ Ράμπλινγκ), πρέπει να αποφασίσουν τι θα γίνει με «τα νέα κύτταρα». Ξαν 12μελής χορός αρχαίας τραγωδίας.

Η κινηματογράφηση του Γιώργου Δρίβα έχει κάτι υποδόρια σκοτεινό και, παρότι η συζήτηση είναι πολιτισμένη, η μαγνητοσκοπημένη αυτή σύσκεψη δηλώνει τον φόβο, την επιφυλακτικότητα, την άρνηση, την περιχαράκωση.

Οι προοπτικές είναι τόσο «περίκλειστες» όσο και ο τετραγωνισμένος χώρος του επιστημονικού συμβουλίου. Η προβολή είναι σε λούπα, επαναλαμβάνεται συνεχώς, δεν έχει τέλος...

Δεν μαθαίνουμε ποτέ τι απόφαση πήραν. Χωρίς απάντηση, ο θεατής φεύγει από την εγκατάσταση, έχοντας πολλαπλασιάσει μέσα του τα ενδεχόμενα. Μήπως να επιστρέψει και πάλι στον αρχικό λαβύρινθο; «Ο λόγος που έχω χρησιμοποιήσει τον λαβύρινθο δεν είναι για να κάνω τον επισκέπτη να χαθεί εκεί μέσα, αλλά αντιθέτως για να τον καθοδηγήσω», σημειώνει ο Γ. Δρίβας στον κατάλογο. «Ο λαβύρινθος είναι η πρόκληση που οφείλουμε να δεχτούμε, ο χρόνος και η ενέργεια που οφείλουμε να επενδύσουμε, η δουλειά που πρέπει να κάνουμε. Ως άτομα, αλλά και ως κοινωνίες».

Η περιπλάνηση σε ένα έργο τέχνης, ακόμη και στους λαβυρίνθους του, δεν είναι σαν τρετά προσομοίωσες με την πραγματικότητα. Η πίεση και η εξουθενωτική αμφιθυμία, που ταλανίζει μέχρις εξοντώσεως στη ζωή, συνοψίζεται σε ένα «μου άρεσε», «δεν μου άρεσε» ή «δεν ξέρω» όταν αφορά το έργο τέχνης.

Όμως το «Εργαστήριο διλημάτων» δολώνει ακριβώς αυτό: το ανοίκειο, το ψευδές, το δαιδαλώδες, το αναπάντητο που διασχίζει τις δεκαετίες. Το πείραμα που έμεινε ημιτέλες από το '60 και δεν θα αποδειχθεί ποτέ αν τα «νέα κύτταρα» απορροφήθηκαν ή αφανίστηκαν. Ίσως γιατί τα διλήμματα που παραμένουν παύουν κάποια στιγμή να είναι πειστικά. Είτε γιατί τα διαδέχονται άλλα πειστικότερα είτε γιατί έχουν ήδη λυθεί, αλλά χρειάζεται χρόνος για να αντιληφθούμε τη λύση.

Μπορούμε όλοι μας να επιτύχουμε τα πάντα

«Ηρωικοί και συγκινητικοί όσοι γονείς αντιμετωπίζουν προκλήσεις, παρόμοιες με αυτές του Εντ», λέει ο Αλέξανδρος Παρίσης

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Το μυθιστόρημα του Μαρκ Χάντον «Ποιος σκότωσε το σκύλο τα μεσάνυχτα» μεταφέρθηκε στο θέατρο από τον Σάιμον Στίβενς και ανεβαίνει στην Κεντρική Σκηνή του ΘΟΚ σε σκηνοθεσία Λέας Μαλένη. Ο Αλέξανδρος Παρίσης υποδύεται τον ρόλο του Εντ, του πατέρα του Κρίστοφερ, ενός έφηβου που θέλει οπωσδήποτε να μάθει ποιος σκότωσε τον σκύλο του γείτονα... Στην πορεία, ωστόσο, ανακαλύπτεται και άλλα πολλά, που θα τον κλονίσουν αρχικά, αλλά και που θα αποδείξουν ότι τίποτε δεν είναι αδύνατον. Ο πατέρας του, ο Εντ, κάνει ό,τι μπορεί για να σταθεί δίπλα στον γιο του, ο οποίος έχει τις δικές του ιδιαιτερότητες, που τον καθιστούν στα μάτια κάποιων ίσως και προβληματικό. Ο Αλέξανδρος Παρίσης σίγουρα δεν το βλέπει έτσι, ως πατέρας του, και αν πέφτει σε λάθη διαχείρισης της μεταξύ τους σχέσης αυτό είναι αποτέλεσμα της καθημερινής πίεσης. «Νιώθω τυχερός που μου δόθηκε η ευκαιρία να ερμηνεύσω τον συγκεκριμένο ρόλο».

—Αλέξανδρε, πώς έχεις προσλάβει τον ρόλο σου;
—Ο πατέρας, του Κρίστοφερ, ο χαρακτήρας που ενσαρκώνω είναι η τραγική φιγούρα της παράστασης, ο οποίος σε μια πολύ δύσκολη στιγμή της ζωής του μένει μόνος με τον γιο του, ο οποίος έχει πολλές ιδιαιτερότητες. Εκείνος καλείται να σταθεί δίπλα του και προσπαθεί να τον στηρίξει. Κάνει τα λάθη του κι αυτός, όπως κάθε γονιός, όμως κάνει ό,τι καλύτερο μπορεί.

“
Οι άνθρωποι μπορεί να περάσουν από πολύ δύσκολες καταστάσεις και να λυτρωθούν, να δώσουν ελπίδα.

—Τον καταλαβαίνει τον γιο του, που είναι ένας έφηβος, αλλά και με τις δικές του ιδιαιτερότητες;
—Το καταλαβαίνει αρκετά, αλλά παρ’ όλα αυτά, πρέπει να διαχειριστεί έναν έφηβο, που συν τοις άλλοις, όπως είπαμε, έχει τις ιδιαιτερότητές του. Ο πατέρας πρέπει να αντεπεξέλθει τόσο στα καθημερινά όσο και στην ομαλή συνύπαρξη με τον γιο του, που πολλές φορές μέσα στη μέρα χρειάζεται παρότρυνση στήριξη αλλά και την καθημερινή φροντίδα. Ε, όλο αυτό είναι ένας κλοιός που αρχίζει να σφίγγει τον Εντ. Είναι δύσκολο αυτό που πρέπει να διαχειριστεί.
—Τι τύπος είναι ο Εντ;
—Είναι ο άνθρωπος που δεν ξέρεις αν πρέπει να τον λυπηθείς ή να τον αντιπαθήσεις. Ο πατέρας κάνει κάποιες λάθος επιλογές ή ατυχείς, αν θέλεις.
—Δεν θα έπρεπε να συμπεριφέρεται με περισσότερη σύνεση;
—Είναι εύκολο να κρίνουμε όσοι είμαστε έξω από μια κατάσταση. Ευρισκόμενος ο πατέρας σε δύσκολες συνθήκες, ένιωσε να πνίγεται, οπότε πήρε τις αποφάσεις αυτές

Ο Αλέξανδρος Παρίσης θεωρεί τον εαυτό του τυχερό που ερμηνεύει τον ρόλο του Εντ, του πατέρα του «διαίτερου» Κρίστοφερ.

που θεώρησε πιο σωστές, αν θες ήταν και κίνηση πανικού, που μπορεί να είχε και άλλα κίνητρα, αλλά αυτό ασ το κρίνει ο θεατής.
—Ποιο είναι το πιο καίριο σημείο του χαρακτήρα που υποδύεσαι;
—Η μετάβαση που κάνει ο πατέρας από τη μία κατάσταση στην άλλη είναι αυτό που κάνει σπουδαίο τον ρόλο που έχω την τύχη να ερμηνεύω. Ο πατέρας επιλέγει να κάνει την ανατροπή, να μη συνεχίσει να λειτουργεί όπως είχε σχεδιάσει, αλλά να καταλάβει ότι πρέπει να αναπροσαρμοστεί, να αλλάξει στάση και να δει τα πράγματα από άλλη σκοπιά.

—Ο πατέρας πώς εκλαμβάνει την αγάπη του γιου του Κρίστοφερ, δεδομένης και της ιδιαιτερότητας του μικρού.
—Είναι σημαντικό να πούμε ότι οι γονείς που έχουν να αντιμετωπίσουν τέτοιες καταστάσεις γνωρίζουν τι πρέπει να περιμένουν. Η αγάπη ίσως να υπάρχει, αλλά εκείνοι δεν την εισπράττουν και αυτό τους κατατάσσει στους πολύ ηρωικούς και συγκινητικούς ανθρώπους. Έχουν και αυτοί την ανάγκη να αγαπηθούν από τα παιδιά τους.
—Ποιο θα ήταν το επιμύθιο από αυτό το έργο;
—Αν τολμήσεις, ακόμα κι αν έχεις

ιδιαιτερότητες, ακόμα και αν υπάρχουν δυσκολίες στη ζωή, όλα γίνονται, με κόπο, αλλά γίνονται. Όταν θέλεις πραγματικά κάτι μπορείς να το πετύχεις ακόμα κι αν η κοινωνία φαντάζει να βρίσκεται τελείως κόντρα σε αυτό που θέλουμε. Αν βρούμε τα ψυχικά αποθέματα και πατάσουμε γερά στα πόδια μας μπορούμε να επιτύχουμε τα πάντα. Οι άνθρωποι μπορεί να περάσουν από πολύ δύσκολες καταστάσεις και να λυτρωθούν, να δώσουν ελπίδα.
—Η διπλή διανομή στον πρωταγωνιστικό ρόλο σε δυσκόλεψε;
—Μία ακόμα ιδιαιτερότητα της

παράστασης είναι αυτή η διπλή διανομή. Ο Φώτης Καραλής και ο Ανδρέας Κουτσόφτας έχει ο καθένας έναν διαφορετικό τρόπο προσέγγισης του χαρακτήρα του Κρίστοφερ. Δεν μπορώ να πω ότι με δυσκόλεψε, αλλά ότι με έκανε να έχω τις αισθήσεις μου σε εγρήγορση για να αντιλαμβάνομαι το τι διαφορετικό μου δίνει ο κάθε ηθοποιός και πώς θα πρέπει εγώ να το αξιοποιήσω. Το ζητούμενο είναι να υπάρχει επικοινωνία επάνω στη σκηνή και αυτό είναι κάτι που το δουλέψαμε και το δουλεύουμε ακόμα και όλο αυτό μας ιντριγκάρει.
—Είναι μία απαιτητική παράσταση γενικά, Αλέξανδρε;
—Ναι, έχει πολύ μεγάλες δυσκολίες για να συμβεί επί σκηνής. Χρειάζεται ένα συνεργείο δέκα τουλάχιστον ανθρώπων. Από πού να ξεκινήσω, από τις εξαιρετικές 3D προβολές του Στάθη Μήτσιου, τους φωτισμούς του Γιώργου Κουκουμά, τη μουσική της Χριστίνας Γεωργίου; Αλλά και εμάς τους ηθοποιούς η Φρόσω Κορρού μάς βοήθησε πάρα πολύ με την κίνηση, η Λέα σε πολύ καθορισμένο χρόνο μας βοήθησε να πετύχουμε τις εικόνες οι οποίες απαιτούνται για να βγει η παράσταση. Είναι θεωρώ πρωτόγνωρη για τα κυπριακά δεδομένα, κάτι τόσο κινηματογραφικά δομημένο, θεωρώ ότι δεν έχει ξαναδει ο κύριος θεατής.

info
«Ποιος σκότωσε τον σκύλο τα μεσάνυχτα». Θέατρο ΘΟΚ, Κεντρική Σκηνή Αίθουσα Εύης Γαβριλίδης. Κάθε Τετάρτη, Παρασκευή και Σάββατο, έως τις 26 Μαΐου, ώρα 8:30 μ.μ.

SPP MEDIA

#mtnmustfashion

Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ ΜΟΔΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

EROTOKRITOS FT. CONVERSE

GREGORY MORFI FT. PAPAΦΙΛΙΠΟΥ ICE CREAM

ANDREAS ZANNETIDES FT. EMMI CAFFÉ LATTE

ANICE FT. EVIAN

NATARGEORGIOU

MARIANNA DAMIANOU

LKC LOUKIA KYRIAKOU

ZS ZOE SOPHOCLEOUS

ALEXANDER CARA

MICHALIS ASIMAKIS

EDGE BOUTIQUE

MINT

FOREVER 21

FOLLI FOLLIE

FREDERICK UNIVERSITY FT. EASTPAK

30 ΜΑΪΟΥ

ΩΡΑ: 20:00

ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Για προώληση εισιτηρίων και πληροφορίες στα γραφεία της SPPMEDIA Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 2411 Έγκωμη, τηλ. 22472472 και από όλα τα καταστήματα της ACS Courier και www.tickethour.com.cy, τηλ. 77 77 7040

Η ΜΤΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

MTN

MUST fashion

ΜΑΪΟΣ 2018

FASHION BRAND	JEWELLERY BY	STYLE ICON	DRINKS BY	MAKEUP BY	HAIR BY	COFFEE BY	ICE-CREAMS BY	SERVICES BY	OFFICIAL CARRIER	ΠΑΡΑΓΩΓΗ
evian	Folli Follie	MINI	BECK'S	SHI-EIDO	KEVIN.MURPHY	CAFFÉ LATTE	PAPAΦΙΛΙΠΟΥ ICE CREAM	ACCORHOTELS SICK	COBALT	must

Δόκτωρ Χάξταμπλ και μίστερ Κόσμπι

Πώς η αποκάλυψη ενός σεξουαλικού εγκληματία κηλίδωσε την οικογενειακή σειρά των '80s που άλλαξε την τηλεόραση

Της **ΛΙΝΑΣ ΓΙΑΝΝΑΡΟΥ**

Ο Μπιλ Κόσμπι βρέθηκε ένοχος και για τις τρεις κατηγορίες σεξουαλικής κακοποίησης σε βαθμό κακουργήματος που αντιμετώπιζε. Σήμερα βρίσκεται σε κατ' οίκον περιορισμό, περιμένοντας την ανακοίνωση της ποινής του, έως και τριάντα χρόνια. Είναι 80 ετών. Ο Μπιλ Κόσμπι, σύμφωνα με το σώμα των ενόρκων, το 2004 νάρκωσε και βίασε την πρώην προπονήτρια της γυναικείας ομάδας μπάσκετ του Temple University, Αντρεα Κόνσταντ. Ο Μπιλ Κόσμπι είναι πλέον καταδικασμένος σεξουαλικός παραβάτης, ούτε «φερόμενος ως» ούτε «κατηγορούμενος για». Ο Μπιλ Κόσμπι καταδικασμένος σεξουαλικός εγκληματίας. Επαναλαμβάνουμε το όνομα μπας και χάσει το νόημά του, όπως συμβαίνει όταν les ξανά και ξανά την ίδια λέξη, αλλά δεν πάνει το τρικ.

Η δικαστική απόφαση σηματοδοτεί την πρώτη επίσημη νίκη του κινήματος #metoo και ταυτόχρονα την πρώτη επίσημη σφαλιχάρα για μια ολόκληρη γενιά ακόρταγαν κα-

“

Για πρώτη φορά «οι μαύροι παρουσιάζονταν ευτυχισμένοι, εύποροι και ελεύθεροι από τη λευκή καταπίεση και ενοχή», παρατηρούν οι New York Times.

ταναλωτών της αμερικανικής ποπ κουλτούρας. Πρώτα είχε έρθει ο Ουάινσταϊν, ο παραγωγός του σινεμά όπως το γνωρίζουμε. Ακολούθησε ο Σπέτσι, ίσως ο καλύτερος ηθοποιός της εποχής μας, που μας υποχρέωσε να ξεριζώσουμε από τη θέση της τουλάχιστον μία από τις ταινίες του top 10 των καλύτερων ταινιών μας. Μετά ήρθε ο Louis CK, που πόνεσε ακόμα περισσότερο, το γέλιο έχει κάτι το συνωμοτικό. Και τώρα ο Μπιλ Κόσμπι, ο δρ Κλιφ Χάξταμπλ με τα πολύχρωμα πουλόβερ του «The Cosby Show». Ο μπαμπάς της Ντενίς και του Θίο, της Σόντρα, της Βανέσα και της Ρούντι. Ο μπαμπάς όλων των μπαμπάδων και η οικογένεια που συνδέσαμε τα δικά μας παιδικά χρόνια – έστω το κομμάτι που περάσαμε μπροστά στην τηλεόραση. Όταν ξεκίνησε να προβάλλεται το «The Cosby Show» στο NBC, το 1984, ο Μπιλ Κόσμπι ήταν ήδη ένας από τους πιο πετυχημένους κωμικούς της γενιάς του, με καριέρα και στην τηλεόραση και στη σκηνή (υπήρξε ο πρώτος Αφροαμερικανός που πρωταγωνίστησε σε δραματική σειρά, το «ISpy» το 1965). Ο ρόλος του Χάξταμπλ, ωστόσο, υπήρξε τομή και για τον ίδιο αλλά και για την τηλεόραση.

Η «δικαίωση» των μαύρων

Σπαζώντας ένα επίμονο ταμπού των τηλεοπτικών δικτύων, η σειρά είχε αποκλειστικά μαύρο καστ, που μάλιστα δεν θα αποτύπωναν στερεοτυπικούς ρόλους. Για πρώτη φορά, «οι μαύροι παρουσιάζονταν ευτυχισμένοι, εύποροι και ελεύθεροι από τη λευκή καταπίεση και ενοχή» όπως παρατηρούν οι New York Times (18/6/17), κάτι σαν το απότομο αποτέλεσμα του κινήματος για τα πολιτικά δικαιώματα και τον αγώνα κατά των φυλετικών διακρίσεων. Το στοιχείο αυτό φυσικά είχε εκείνη την εποχή ξεσηκώνει αντιδράσεις από μέρος της μαύρης κοινότητας, που κατηγορούσε τη σειρά ότι κουκούλωνε ζητήματα όπως τη φτώχεια των μαύρων. Φαίνεται, όμως, ότι όλοι απολάμβαναν να παρακολουθούν την καθημερινότητα του Κλιφ και της Κλερ Χάξταμπλ, γιατρού και δικηγόρου αντιστοίχως, και των πέντε παιδιών τους. «Για πολλούς, αντιπροσώπευαν είτε τις δικές τους οικογένειες είτε την οικογένεια που εύχονταν να έχουν», έγραφε το 2005

Ο Μπιλ Κόσμπι, αντιμέτωπος στα 80 του με τη Δικαιοσύνη. Βρέθηκε ένοχος και για τις τρεις κατηγορίες σεξουαλικής κακοποίησης σε βαθμό κακουργήματος.

η Boston Globe, με αφορμή την έκδοση της σειράς σε DVD.

Για πέντε από τις οκτώ του σεζόν (παιζόταν έως το 1992), το «The Cosby Show» ήταν η δημοφιλέστερη εκπομπή στην τηλεόραση, καθιλώνοντας συστηματικά το 1/3 με 1/2 του συνόλου των τηλεθεατών κάθε εβδομάδα, 20% περισσότερους από τον δεύτερο, το ειδησεογραφικό «60 Minutes». Αυτό που κυρίως χρεώνεται στο «The Cosby Show» είναι η αναβίωση του μοντέλου της sitcom, της μισάωρης κωμωδίας καταστάσεων. Το 1984, οι κριτικοί επέμεναν ότι αυτές οι εκπομπές είναι παρελθόν για την αμερικανική τηλεόραση, για να διαψευστούν πολύ σύντομα από την οικογένεια Χάξταμπλ. Πέντε χρόνια αργότερα, θα ξεκινούσε και το «Seinfeld» και το 1994 τα «Φιλαράκια».

Στην Ελλάδα η σειρά προβαλλόταν τα Σάββατα από την ΕΡΤ. Η εμπειρία για το ελληνικό κοινό ήταν πρωτόγνωρη. «Είναι δύσκολο να το καταλάβει κανείς σήμερα, στην εποχή του Netflix και του ατελείωτου streaming, αλλά στην εξωτική δεκαετία του '80, δεν υπήρχε τίποτε καλύτερο για εμάς τα παιδιά από το σαββατιάτικο πρόγραμμα της ΕΡΤ, που μετέδιδε διαδοχικά το "Μπιλ Κόσμπι Σόου", το "Αυτός, Αυτή και τα Μυστήρια", για να ακολουθήσει η ελληνική ταινία», λέει ο δημοσιογράφος Νίκος Φωτάκης. «Ηταν μια χορηγιστική, ισορροπημένη διαίτα μα-

Ως δρ Κλιφ Χάξταμπλ, πλάι στην τηλεοπτική του κόρη Ντενίς (Λίσα Μπονέ), κατά την «αθώα» εποχή του τόσο επιτυχημένου «The Cosby Show» (1984-1992).

ζικής κουλτούρας, με πιο θρεπτικό κομμάτι το πρώτο από τα τρία προγράμματα, αυτήν την καλόκαρδη κωμική σειρά με ήρωα έναν στοργικό πάτερ φαμίλια, έναν μεσοαστό γιατρό που βρίσκει πάντοτε έναν έξυπνο, πονηρό τρόπο να νουθετήσει και να καθοδηγήσει τα παιδιά του».

Η Μελίνα Λαζαρίδου, φιλόλογος, θυμάται σαν τώρα που έφηβη καθόταν μπροστά στην τηλεόραση να παρακολουθούσε την εκπομπή.

«Με το που ακούω το όνομα Μπιλ Κόσμπι, αμέσως τηλεμεταφέρομαι στα 15 μου στο σπίτι μου όπως ήταν παλιά, να βλέπω με τη μάνα μου τον δόκτορα Χάξταμπλ και να γελάμε κάνοντας ανακωχή από την καθημερινή μας κόντρα. Γέφυρα πρεμιás ο γλυκός αυτός μπαμπάς που μας έμαθε το sitcom και την καθημερινότητα μιας οικογένειας μαύρων ανθρώπων, νέα πράγματα για εμάς τότε. Χωρίς την υστερία και τις φω-

“

«Ο Κόσμπι ήταν σίγουρος πως ό,τι και να συνέβαινε στη ζωή του, θα μπορούσε πάντα να δραπέτευει στη σκηνή», έγραψε το New Yorker.

νές των πρωταγωνιστών άλλων σόου, αλλά και χωρίς υπονοούμενα που είναι το «ευκολάκι» για γέλιο, τα κατάφερε να μας κρατά το χαμόγελο στο στόμα και τη ζεστασιά της οικειότητας στο μυαλό».

Όταν το 2005, ένα χρόνο μετά την επίθεση, η Κόνσταντ καταθέτει μήνυση εναντίον του Κόσμπι, ο τοπικός εισαγγελέας αποφασίζει να μην ασκήσει δίωξη. Η Αμερική δεν ήταν έτοιμη να δει τον μπαμπά της να τσαλακώνεται, μολονότι υπόνοιες για απιστία και σεξουαλικές παρενοχλήσεις τον συνόδευαν καθ' όλη τη διάρκεια της καριέρας του. Η υπόθεση λύνεται εξωδικαστικά, ωστόσο οι επώνυμες καταγγελίες αρχίζουν να συσσωρεύονται.

Για τα επόμενα χρόνια, το θέμα

Κόσμπι φουσκώνει και ξεφουσκώνει στα media, με τον ηθοποιό να αναδύεται πάντα αλώβητος, συνεχίζοντας τις εμφανίσεις του. Ήταν σαν μια άσκηση αυτοσυμπύκνωσης, έγραφε το New Yorker σε ένα εκτενές αφιέρωμα τον Σεπτέμβριο του 2014 με τίτλο «Ο αληθινός Κλιφ Χάξταμπλ». «Ο Κόσμπι ήταν σίγουρος πάντα πως ό,τι και να συνέβαινε στη ζωή του, θα μπορούσε πάντα να δραπέτευει στη σκηνή».

Το 2014 ήταν, πάντως, η μοιραία χρονιά. Ο Κόσμπι είχε μόλις παραλάβει βραβείο για το σύνολο του έργου του από τα American Comedy Awards με τον Kris Rok να τον προσφωνεί τον «μεγαλύτερο κωμικό όλων των εποχών», ενώ είχε κυκλοφορήσει και η βιογραφία του «Cosby: His Life and Times» (εκδ. Simon & Schuster), με την υπογραφή του πρώην αρχισυντάκτη του Newsweek, Μαρκ Γουίτακερ. Το βιβλίο, στο οποίο δεν υπήρξε αναφορά για τις πρόσφατες κατηγορίες εναντίον του Κόσμπι, είχε φτάσει αμέσως σε όλες τις λίστες των best seller. Ο ασκός του Αιόλου άνοιξε τυχαία, και μάλιστα μέσα από την «οικογένεια» του Κόσμπι, τους stand up κωμικούς. Σε μια σκηνή της Φίλαδέλφειας, ο κωμικός Χάινιπαλ Μπούρες αποκαλεί τον Κόσμπι «βιαστή», αναφέροντας ότι έχει καταγραφεί για βίασμο από 13 διαφορετικές γυναίκες. Το βίντεο γίνεται viral, πυροδοτώντας νέο γύρο αποκαλύψεων.

Τον Ιούλιο του 2015 γίνεται γνωστό ότι σε κατάθεσή του, το 2005, ο Κόσμπι είχε παραδεχθεί ότι έδωσε ένα πρεμιστικό και υπνωτικό σε τουλάχιστον μία γυναίκα, το 1976, για να συνευρεθεί μαζί της σεξουαλικά. Ετσι ανακινήθηκε η υπόθεση της Αντρεα Κόνσταντ, φτάνοντας για πρώτη φορά στο δικαστήριο. Η πρώτη δίκη έληξε χωρίς ετυμωγία το 2017, καθώς οι ένοργοι δεν μπορούσαν να καταλήξουν σε απόφαση. Το 2018, όμως, το #metoo είχε αλλάξει τα δεδομένα και η δεύτερη δίκη εξελίχθηκε πολύ διαφορετικά για τον Κόσμπι και κυρίως για τις γυναίκες που είχαν το θάρρος να καταθέσουν ενάντια σε ένα αμερικανικό είδωλο, τον ίδιο τους τον «μπαμπά». Με την ανάκρουση της απόφασης, τα ψεύτικα γέλια στο στούντιο κόπηκαν για τα καλά.

«Το τέλος της αθωότητας»

Τι σημαίνει η καταδίκη του Μπιλ Κόσμπι την περασμένη εβδομάδα (αναμένεται να ασκήσει έφεση) για τον δρ Χάξταμπλ; Θα μπορούσαμε να ξαναδοούμε ποτέ το «Cosby Show»; Πώς επηρεάζει το ακατόρθωτο, να αφαιρέσεις χειρουργικά τον καλλιτέχνη από την ίδια του την τέχνη; «Η καταδίκη του ήρθε να επιβεβαιώσει με τον πιο ξεκάθαρο τρόπο το ποίον του ανδρός και να σημαίνει το τέλος της παιδικής μας αθωότητας», σημειώνει ο Νίκος Φωτάκης. «Βέβαια, πλέον έχουμε αρχίσει να συνθιζόμαστε. Ζούμε σε μια εποχή που το ένα μετά το άλλο, διάφορα είδωλα καταρρίπτονται κι αυτό είναι κάτι με το οποίο θα πρέπει να μάθουμε να ζούμε. Το πιο δύσκολο είναι να μπορέσουμε να κάνουμε τον διαχωρισμό μεταξύ καλλιτεχνικού προϊόντος και πραγματικής ζωής.

Οτι ο ήρωας του «Κόσμπι Σόου» ήταν ο ηθικός και καθαρός άνθρωπος που ο ίδιος ο Κόσμπι δεν κατάφερε να γίνει. Τώρα που η σειρά είναι πλέον –εκτός από απαρχαιωμένη– τόσο τοξική που μάλλον δεν πρόκειται να την ξαναδεί ποτέ κανείς, ας κηδέψουμε οριστικά τον δρ Κλιφ Χάξταμπλ. Ήταν ένας καλός άνθρωπος. Ο Μπιλ Κόσμπι πάλι όχι». Η Μελίνα Λαζαρίδου κρατά πιο σφιχτά τις αναμνήσεις της. «Οι αποκαλύψεις ήταν για μένα ένα μεγάλο «μπαμ». Η εικόνα του ζωγραφίστηκε από πολλές γυναίκες τόσο σκοτεινή, με τόσο κόντρα ρόλο που μου προκάλεσε γροθιά στο στομάχι. Εγώ αποφασίζω ακόμα να ελπίζω, ότι δεν είναι έτσι, ότι κάτι θα αποδειχθεί διαφορετικά, γιατί αλλιώς θα του ζητήσω κι εγώ τον λογαριασμό για τα εφηβικά μου χρόνια».

Το βιβλίο δεν φοβάται πια την τεχνολογία

Ο πρόεδρος της Διεθνούς Ενώσεως Εκδοτών μιλάει στην «Κ»

Του **ΣΑΚΗ ΙΩΑΝΝΙΔΗ**

«**Ενθουσιασμένοι**» που η Παγκόσμια Πρωτεύουσα Βιβλίου 2018 διοργανώνεται στην Αθήνα ήταν ο Μίκελ Κόλμαν όταν τον συναντήσαμε στις λίγες ώρες που πέρασε στην Αθήνα ενόψει της επίσημης έναρξης της διοργάνωσης. Ο χαμογελαστός Ολλανδός, που ξεκίνησε ως αστροφυσικός και αργότερα πέρασε στο σύμπαν των επιστημονικών εκδόσεων, είναι σήμερα από τα βασικά στελέχη του εκδοτικού οίκου Elsevier και πρόεδρος της Διεθνούς Ενώσεως Εκδοτών (IPA, International Publishers Association).

Μπορεί η εκδοτική βιομηχανία σε διεθνές επίπεδο να πηγαίνει καλά, τουλάχιστον καλύτερα από τα προηγούμενα χρόνια, αλλά οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει η IPA δεν είναι μόνο στο πεδίο της αγοράς. Σε ορισμένες χώρες, μας λέει ο κ. Κόλμαν, τα βιβλία δυσκολεύονται να εκδοθούν. «Μακάρι να μπορούσα να πω ότι η ελευθερία της δημοσίευσης (freedom of publish) είναι μια κατάσταση που βελτιώνεται, αλλά στην πραγματικότητα πηγαίνει χειρότερα. Σε παγκόσμιο επίπεδο, η ελευθερία της έκφρασης και η ελευθερία της δημοσίευσης δέχονται επίθεση», σημειώνει, και στην περιοχή της Μεσογείου η ανησυχία της IPA στρέφεται προς την Τουρκία. «Ανησυχούμε για τις εξελίξεις στην Τουρκία. Δεν είναι μόνο η ελευθε-

ρία της έκφρασης αλλά και οι εκδότες που δέχονται επίθεση στη γειτονική χώρα. Ελπίζουμε ότι οι εκλογές δεν θα κάνουν τα πράγματα χειρότερα, όμως όταν η εξουσία συγκεντρώνεται σε έναν άνθρωπο δεν βοηθάει την κατάσταση. Θα θέλαμε να δούμε ένα περιβάλλον όπου οι άνθρωποι μπορούν να εκφράζουν την άποψή τους και να δημοσιεύουν πράγματα που δεν είναι στη γραμμή του καθεστώτος», τονίζει.

Ούριος άνεμος

Η «απειλή» που ένιωθαν οι παραδοσιακοί εκδότες από την τεχνολογία και το ψηφιακό βιβλίο φαίνεται πως ανήκει στο παρελθόν. Από τα συνολικά έσοδα του εκδοτικού χώρου διεθνώς για το 2016, το 28% προέρχεται από τις ηλεκτρονικές εκδόσεις, ένα νούμερο που παραμένει σταθερό τα τελευταία χρόνια και ο κ. Κόλμαν εύχεται να αρχίσει να ανεβαίνει και πάλι. «Τα καλά νέα είναι ότι οι πωλήσεις των έντυπων εκδόσεων ανεβαίνουν και ακολουθούν τα audiobooks από πίσω. Με αυτή την έννοια στη βιομηχανία του βιβλίου πνέει ούριος άνεμος. Νομίζω ότι κανείς δεν λέει πια ότι το έντυπο θα κυριαρχήσει στα ηλεκτρονικά βιβλία ή ότι τα ebooks θα εξαφανιστούν. Έχουμε αυτά τα δύο φορμά, αλλά φαίνεται ότι είναι δύο υγιή φορμά», τονίζει. Αντιθέτως, εκτιμά πως οι εκδότες δεν έχουν εκμεταλλευτεί πλήρως τις δυνατότητες που τους

δίνει η τεχνολογία και το ηλεκτρονικό βιβλίο. «Ελπίζω ότι ο χώρος μας θα καινοτομήσει, μπορούμε να μάθουμε μερικά πράγματα από τη βιομηχανία των ηλεκτρονικών παιχνιδιών, πώς να αντιμετωπίζουμε την πληροφορία με έναν συναρπαστικό διαδραστικό τρόπο, πώς να γίνουν πιο διαπροσωπικά και στα ebooks κάτι τέτοιο δεν έχει συμβεί ακόμη».

Στην Κίνα, την ανερχόμενη δύναμη στον χώρο των εκδόσεων, αναπτύσσονται αρκετές καινοτομίες από τους εκδότες, λέει ο κ. Κόλμαν. Η τελευταία μόδα θέλει τους νέους να διαβάζουν στο κινητό τους λογοτεχνικά «επεισόδια» σε συνέχειες. «Μερικά από αυτά είναι τόσο επιτυχημένα που γίνονται τηλεοπτικές σειρές, ταινίες ή προϊόντα και οι ιδιοκτήτες τους γίνονται εκατομμυριούχοι», σημειώνει. Η παραγωγή της Κίνας άγγιξε τα 57 εκατομμύρια βιβλία το 2016, φέρνοντας τη χώρα στην πρώτη θέση της λίστας, με τη Βρετανία να ακολουθεί με 45 εκατομμύρια βιβλία. Με μεγάλη μερίδα του πληθυσμού να στρέφεται σταδιακά προς τα αγγλόφωνα βιβλία, η χώρα διαμορφώνεται σε έναν ισχυρό παίκτη με ανοικτό όμως το ζήτημα της λογοκρισίας. «Στον τομέα της προστασίας των δικαιωμάτων βλέπουμε αρκετή πρόοδο. Η εικόνα έχει αλλάξει συγκριτικά με 20 χρόνια πριν, όταν η πειρατεία ήταν μεγάλο θέμα, αλλά διατηρούμε τις επιφυλάξεις μας στον τομέα των

Ο **Μίκελ Κόλμαν**, πρόεδρος της Διεθνούς Ενώσεως Εκδοτών (IPA), επισκέφθηκε την Αθήνα με αφορμή την Παγκόσμια Πρωτεύουσα Βιβλίου 2018 που διοργανώνεται στην πρωτεύουσα.

«**Η Κίνα** είναι μια αναπτυσσόμενη αγορά», λέει ο Μίκελ Κόλμαν.

ελευθεριών της δημοσίευσης. Θα θέλαμε να δούμε μεγαλύτερη ελευθερία στους Κινέζους εκδότες από αυτή που έχουν σήμερα», επισημαίνει ο κ. Κόλμαν.

Οι πλατφόρμες

Αρκετοί εκδότες, κυρίως των εκπαιδευτικών και επιστημονικών περιοδικών και συγγραμμάτων, έχουν γίνει «εταιρείες δεδομένων», χρησιμοποιούν τεχνολογίες τεχνητής νοημοσύνης και λειτουργούν κυρίως online. Ωστόσο, η σχέση των εκδοτών γενικά με τις μεγάλες διαδικτυακές πλατφόρμες περνάει από διάφορα κύματα. Ενώ σταδιακά γίνεται αντιληπτό σε όλους ότι «δεν μπορούν να παίρνουν το περιεχόμενο που έχουν παραγάγει άλλοι χωρίς να το πληρώνουν», οι μεγάλες πλατφόρμες «δεν έχουν αναλάβει τις ευθύνες τους ως προς το περιεχόμενο», σημειώνει ο πρόεδρος της IPA, κάτι που διαφορο-

Ο Μίκελ Κόλμαν ανησυχεί για τις εξελίξεις στην Τουρκία, αισιοδοξεί για την αγορά της Κίνας και όταν ερωτάται για την ενιαία τιμή του βιβλίου, «δείχνει» την πατρίδα του την Ολλανδία.

ποιεί τους παραδοσιακούς εκδότες, ειδικά στην εποχή της διασποράς ψευδών ειδήσεων. Από την άλλη, σημειώνει, το μεγαλύτερο διαδικτυακό βιβλιοπωλείο, η Amazon, κινείται με τους δικούς του όρους. «Δεν μοιράζονται τα στοιχεία τους, δεν ξέρουμε για παράδειγμα πόσα βιβλία πωλούνται μέσω της Amazon και αυτό είναι κρίμα», τονίζει ο κ. Κόλμαν.

Όταν η κουβέντα έρχεται στα ελληνικά πράγματα και στο ακανθώδες θέμα της ενιαίας τιμής του βιβλίου, την επαναφορά της οποίας διεκδικεί η Ένωση Ελληνικού Βιβλίου (από τα νεότερα μέλη της IPA), ο κ. Κόλμαν επαναλαμβάνει την ουδέτερη στάση που τηρεί η Ένωση στο ζήτημα (καθώς άλλες χώρες-μέλη την εφαρμόζουν και άλλες όχι) αλλά μας δίνει από την πατρίδα του, την Ολλανδία, την αξία του μέτρου. «Κάθε φορά που έρχεται η συζήτηση για το αν πρέπει να συνεχίσουμε με την ενιαία τιμή του βιβλίου στην Ολλανδία αποφασίζουμε να συνεχίσουμε επειδή είναι πολύ σημαντικό για τα μικρά ανεξάρτητα βιβλιοπωλεία. Δεν θέλουμε να καταλήξουμε σε μια κατάσταση όπου η αγορά θα κυριαρχείται από τα μπεστ σέλερ, τα οποία φοβόμαστε ότι δεν θα είναι ολλανδικά», καταλήγει γελώντας.

3,4/ Ήρωες

GERALD SIBLEYRAS πεμ / παρ

20:30 (90')

Μετά από τις επιτυχημένες τους παραστάσεις στην Αθήνα, οι Ήρωες, Γιάννης Φέρτης, Δημήτρης Πιατάς και Ιεροκλής Μιχαηλίδης έρχονται στο θέατρο Ριάλτο. Η βραβευμένη κωμωδία, σε σκηνοθεσία Nikita Milivojevic, έχει στο επίκεντρό της τρεις γκρινιάρηδες βετεράνους στρατιωτικούς που ζουν έγκλειστοι σε ένα νοσοκομείο αναπολώντας τις παλιές τους δόξες. Μετάφραση: Μαριάννα Τόλη. € 22 / 18

5/ Κυπριακή Σερενάτα

ΕΠΙΛΟΓΗ σαβ **20:30** (90')

Μια περιδιάβαση στο λυρισμό της Κυπριακής μουσικής, ποίησης και ζωγραφικής από την Πολιτιστική Κίνηση Λεμεσού Επιλογή. Συμμετέχουν η Παιδική Χορωδία, το Γυναικείο Φωνητικό Σύνολο Cantus Novus Femina και η Μικτή Χορωδία. Επιλογή, καθώς και 10-μελής ορχήστρα. Διεύθυνση Χορωδίας: Αγγελίνα Νικολαΐδου. € 15 / 12

6/ Εκατό Χρόνια Leonard Bernstein Centenary THE ROYAL BALLET

κυρ **18:30** (180')

Αναμετάδοση του αφιερώματος στα 100 χρόνια από τη γέννηση του συνθέτη Leonard Bernstein. Ένα μοναδικό πρόγραμμα από τους τρεις συνεργάτες χορογράφους του Royal Ballet, Wayne McGregor, Christopher Wheeldon και Liam Scarlett που αναδεικνύουν το εύρος και την χορευτική δυναμική της μουσικής του Bernstein. € 15 / 10

8*,9/ Το Κέλυφος

NEA ΣΚΗΝΗ ΘΟΚ τρί, τέτ

20:30 (100')

Από τη Νέα Σκηνή του ΘΟΚ, το έργο της Κωνσταντίας Σωτηρίου, το οποίο προσεγγίζει το θέμα της γεροντικής άνοιας. Σκηνοθεσία Ανδρέας Αραούζος. Ερμηνεία: Φώτης Αποστολίδης, Βαρνάβας Κυριαζής, Υρώ Μανέ, Παναγιώτα Παπαγεωργίου, Ανδρέας Τσέλεπος.

*Με Αγγλικούς και Τουρκικούς υπέρτιτλους. €12 / 6

12/ Σταχτοπούτα

JULES MASSENET THE MET

LIVE IN HD σαβ **19:55** (207')

Αναμετάδοση από την Metropolitan Opera, της βασισμένης στο κλασικό παραμύθι όπερας Σταχτοπούτα. Υπό τη διεύθυνση του Bertrand de Billy και σε σκηνοθεσία του Laurent Pelly με τη Joyce DiDonato στον ομώνυμο ρόλο. Με ελληνικούς και αγγλικούς υπότιτλους. € 18 / 14

13-16/ Η Μεγάλη Χίμαιρα ΘΕΑΤΡΟ ΠΟΡΕΙΑ

κυρ, δευ, τρι, τέτ **20:30** (150')

Το μυθιστόρημα του Μ. Καραγάτση σε σκηνοθεσία Δημήτρη Τάρλσου, που μετατράπηκε σε μια από τις μεγαλύτερες θεατρικές επιτυχίες, με 4 χρόνια sold-out παραστάσεις, αμέτρητα βραβεία και 100.000 θεατές, έρχεται από την Αθήνα αποκλειστικά στο Θέατρο Ριάλτο. € 25 / 20

18/ Καλωσόριες

Άνοιξη ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ

ΚΥΠΡΟΥ παρ **20:30** (90')

Η Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου κάνει ένα μουσικό αφιέρωμα στην Άνοιξη. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει το συνθέτη Aaron Copland και την Ορχηστρική σουίτα Appalachian Spring, τη Συμφωνική σουίτα «Άνοιξη» του Claude Debussy και τον Robert Schumann με τη Συμφωνία αρ. 1 «Άνοιξη». € 12 / 7 / 5

23/ Μαζί ή Τίποτα

FATİH AKIN GERMANIA τέτ

20:30 (105')

Η νέα ταινία του Fatih Akin αγγίζεται την κατάδυση μιας γενιάς στην κόλαση μετά τον θάνατο του συζύγου και του γιου της σε βομβιστική επίθεση. Η ταινία απέσπασε τη Χρυσή Σφαίρα Καλύτερης Ξενογλώσσας Ταινίας και η πρωταγωνίστρια Diane Kruger το Βραβείο Γυναικείας Ερμηνείας στο Φεστιβάλ Καννών. Με διαλόγους στα Γερμανικά, Ελληνικά και Αγγλικά. € 10 / 7

25/ Όχι Αθώς πια

HAPPY END ΣΤΕΓΗ ΩΝΑΣΗ παρ

20:30 (60') 14+

Η σκηνοθέτης και εκπαιδευτικός Γεωργία Μαυραγάνη (Γκιακ/Εθνικό θέατρο) και η ομάδα Happy End, μιας μουσού στο σαγηνευτικό κόσμο της εφηβείας. Μια ξεχωριστή παράσταση του θεάτρου επιμόρφωσης που ασχολείται με θέματα όπως τι σημαίνει να είσαι έφηβος σήμερα; Με τη συνεργασία της Στένης Ωνάση. € 15 / 12

27/ Tea Ceremony

THEATRE COLLECTIVE SRSLY

YOURS GERMANIA ΙΑΠΩΝΙΑ

ΚΥΠΡΟΣ κυρ **18:00 + 20:30** (75') 18+

On Stage Μετά την ευρωπαϊκή περιοδεία των παραστάσεων *Egoland* (2017) και *Fear Industry* (2016), η ομάδα *SRLYSyours* επανέρχεται στο Ριάλτο με μια ιεροτελεστία. Το τελετουργικό του οικοδεσπότη (Μάριος Ιωάννου) γίνεται το όχημα για μια διαδρομή στην αέναη αναζήτηση του ανθρώπου για γήινες απολαύσεις, και στο υπέρτατο τίμημα που πλήρωσε και πληρώνει η ανθρωπότητα στο σκοτεινό και αδηφάγο σύστημα που την σαγηνεύει και εξουσιάζει. Σκηνοθεσία/Δραματογραφία: Achim Wieland, Κίνηση: Αλέξης Βασιλείου. € 15 / 12

31/ Μουσικοί Τιτάνες

ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΚΥΠΡΟΥ

ΠΕΜ **20:30** (90')

Μια ιδιαίτερη συναυλία που συνδυάζει τη λιγότερο δημοφιλή συμφωνία αρ. 39 του Mozart με την 5η του Beethoven, σε Ντο ελάσσονα, έργο 67, που είναι ίσως το πιο γνωστό έργο Δυτικής μουσικής στον κόσμο. Μαέστρος: Jens Georg Bachmann. € 12 / 7 / 5

➔
Μάιος / Μήνας
Θεάτρου

rialto.com.cy

Μια Πολιτιστική Προσφορά
του Συνεργατισμού

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ

Του ΣΤΑΥΡΟΥ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ

Γεράσιμος Βλάχος ο Κρης

Το Μεγάλο Τζαμί των Βρυξελλών. Εκεί που η Δυτική Ευρώπη πίστευε ότι είχε κλείσει τους λογαριασμούς της με τις θρησκείες, υποχρεώνεται τώρα, με τη δυναμική επανεμφάνιση του Ισλάμ, να τους ξαναανοίξει.

Το ερώτημα σήμερα είναι ουσιαστικά ένα: πόσο συμβατό είναι το Ισλάμ με τη δημοκρατία.

εκδώσουν οι εμπορικές εκδοτικές εταιρείες αποτελεί κύρια εκδήλωση της αποστολής των ερευνητικών ιδρυμάτων και επιστημονικών εταιρειών. Τα έργα του Βλάχου, για παράδειγμα, όσα δεν έχουν χαθεί ή δεν λανθάνουν, περιμένουν ακόμη τον κριτικό εκδότη τους. Η ΕΚΙΜ, πάντως, εκπληρώνει αξιέπαινα αυτή την αποστολή.

Ο Βλάχος στην εν λόγω πολεμική πραγματεία του παρουσιάζει, με πλήθος παραθέματα από το Κοράνι και άλλα μουσουλμανικά έργα, την ισλαμική θρησκεία ως παραληρηματική ανοησία. Όταν διαβάσουμε ένα αντιρρητικό ή πολεμικό κείμενο, το κρίσιμο ιστορικό ερώτημα που έχουμε να απαντήσουμε είναι τι ακριβώς επιδιώκει ο συγγραφέας του, ποιος είναι ο στόχος του, ποιο ακριβώς είναι το επίδικο ζήτημα, σε ποιον απευθύνεται. Τα ερωτήματα αυτά δεν είναι τόσο εύκολα όσο εκ πρώτης όψεως φαίνονται.

Ο μν εξοικειωμένος με τη σχετική, κάθε είδους, αντιρρητική γραμματολογία θα μπορούσε να πει ότι η επιδιώξη και ο στόχος διατυπώνονται ήδη στον τίτλο των κειμένων αυτών. Δεν είναι, όμως, ακριβώς έτσι, ή μάλλον δεν είναι καθόλου έτσι. Όπως καλά γνωρίζουμε από την

αντιπυδαϊκή γραμματολογία, που αποτελεί και το πρότυπο για κάθε άλλη, σφοδρά αντιπυδαϊκά κείμενα εξακολουθούν να γράφονται επί αιώνες μετά τη θρησκευτική και πολιτική ήττα του Ιουδαϊσμού, και μάλιστα σε περιοχές όπου δεν ζουν Εβραίοι. Για ποιο σκοπό, τι επιδιώκουν;

Το ερώτημα τίθεται και για την πραγματεία του Γερασίμου Βλάχου. Σύμφωνα με τον εκδότη της, η πραγματεία γράφεται τους πρώτους μήνες ή τον πρώτο χρόνο μετά την πτώση του Χάνδακα (Σεπτέμβριος 1669), γι' αυτό και πιθανολογεί ο Αστέριος Αργυρίου ότι «στόχευε πρωτίστως στην αναχαίτιση των εξισλαμισμών». Οποια και αν ήταν η επιδιώξη, το έργο καθ' εαυτό είναι ασήμαντο και έμεινε χωρίς απήχηση. Σε μια ιστορική προσέγγιση, όμως, ακόμη και τα ασήμαντα έργα μπορεί να περιέχουν σημαντικά στοιχεία. Το μεγάλο ενδιαφέρον του εν λόγω έργου είναι, όπως σωστά επισημαίνει ο Αργυρίου, οι πηγές του: Petrus Venerabilis, ηγούμενος του Κλινί, υπό την αιγίδα του οποίου εκπονήθηκε η λατινική μετάφραση του Κορανίου που χρησιμοποιεί ο Βλάχος, καρδινάλιος Νικόλαος Κουζάνος, Theodor Buchmann, άλλως Bibliander, προτεστάντης θεολόγος της Ζυρίχης. Όπως καταδεικνύει ο Αργυρίου, ο Βλάχος γράφει το κείμενό του, έχοντας διαρκώς ανοικτό δίπλα του το «Machumetis Saracenorum principis...» (1543, 1550) του Bibliander. Ο ομολογιακά αφαντίστιτος Βλάχος δεν έχει κανέναν δισταγμό να αντλεί από τη λατινική Δύση.

ΚΡΙΤΙΚΗ

Της ΜΑΡΙΑΣ ΤΟΠΑΛΗ

«...ή πατριωτικός οίστρος ή διαρκές κλαυθμύρισμα...»

ΑΛΕΞΗΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

Η ρομαντική λογοτεχνία στο εθνικό κράτος 1830-1880

Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης
σελ. 453

Ηδη από τον τίτλο μας οι υποψιασμένοι αναγνώστες διαισθάνονται ότι, ενώ συζητάμε κάτι παλιό, μιλάμε και για κάτι που έντονα θυμίζει το παρόν. Εφιαλτικό; Ασφαλώς το είχε στον νου του ο Αλέξης Πολίτης, όταν άπλωνε το ογκώδες, λησμονημένο υλικό του φέρνοντας τον σύγχρονο αναγνώστη σε επαφή με έναν πολιτισμό-ναυάγιο, που ωστόσο μας στοιχειώνει από τον βυθό του σε κάθε μας βήμα. Αντικείμενο της πραγματείας του σημαντικού νεοελληνιστή είναι αφενός η κριτική παρουσίαση της λογοτεχνίας των πρώτων 50 χρόνων του ελληνικού κράτους, αφετέρου η γνώση που η λογοτεχνία αυτή μας παρέχει για τον πολιτισμό, την ιδεολογία, την ταυτότητα.

Παρουσιάζει άραγε γενικό ενδιαφέρον το επιστημονικό αυτό βιβλίο; Επιτρέπει την πρόσβαση στον μν ειδικό; Η κομψή γραφή με την απαραίτητη δόση χιούμορ και μετρημένων προσωπικών τόνων οδηγεί αμέσως σε καταφατική απάντηση στο δεύτερο ερώτημα. Όσο για το πρώτο, υπάρχουν στο βιβλίο αυτό συγκινήσεις για πολλά

γούστα. Πρώτα πρώτα η έκπληξη: από τη λογοτεχνία των 50 αυτών ετών, όπου η ποίηση (άλλες εποχές...) κατέχει τη μερίδα του λέοντος, ο συγγραφέας ορίζει ως αντικείμενο μελέτης τους δημοφιλείς ελάσσονες που, as μη φοβηθούμε να το πούμε, ήταν κατά βάση κακοί λογοτέχνες!

Θα διαβάσουμε, λοιπόν, ξανά και ξανά όχι για τον Σολωμό και τον Κάλβο αλλά για Σούτσους, Ραγκαβίδες, Καρασούτσης, και ένα σωρό άλλους που πρώτοι, μάλλον, και τελευταία ίσως φορά θα έρθει σε επαφή μαζί τους ο μέσος μορφωμένος αναγνώστης. Πώς αυτό; Ο ένας λόγος είναι, as πούμε, αντικειμενικός. Έχει να κάνει με το αντιστρόφως ανάλογο κύρος που οι Έλληνες συγγραφείς προσέδιδαν στους καλούς ποιητές: τους παραμέριζαν. Ο άλλος συνιστά ταυτόχρονα τη μεγάλη αξία του βιβλίου:

την εποχή, την κοινωνία, τη χώρα δεν τις μαθαίνουμε στ' αλήθεια παρά από τους «ποπ» αλλά χαμηλής ποιότητας λογοτέχνες, ιδίως τους ποιητές της βραχυβίας δόξης.

Εναλλάσσοντας σκόλια με αποσπάσματα (όταν πρόκειται για την ποίηση) και σύντομες αναδηγήσεις (όταν πρόκειται για πεζογραφία ή θέατρο) ο Πολίτης μας οδηγεί χρόνο τον χρόνο, κλιμακωτά, από την οθωνική μεταπαναστατική Ελλάδα της δεκαετίας του 1830 στην αυγή μιας νέας εποχής που στη λογοτεχνία θα συνδεθεί με την εμφάνιση της λεγόμενης «γενιάς του '80». Χωνεύοντας σιγά σιγά την εκπληξη του ο αναγνώστης θα οδηγηθεί μέσα από τις σελίδες μιας τέχνης νεκρής και άγονης, που δεν δημιουργήσε παράδοση, αλλά και μέσα από τα τεκμήρια της πρόσληψής της από τους αναγνώστες του καιρού εκεί-

Η αδιάκοπη συνάντηση του ισλαμικού με τον χριστιανικό κόσμο έχει πάρει στις μέρες μας τραγική τροπή. Ο διάλογος, ωστόσο, ανάμεσα τους δεν διακόπηκε, άλλαξε όμως εντελώς περιεχόμενο. Είναι ένας διάλογος ουσιαστικά πολιτικός. Δεν απασχολούν κανέναν πια τα ερωτήματα που απασχόλησαν άλλοτε, για τον Μωάμεθ και τον Χριστό, τον μονοθεϊσμό, την τριαδικότητα, την άλλη ζωή. Σημεία των καιρών. Το ερώτημα σήμερα είναι ουσιαστικά ένα: πόσο συμβατό είναι το Ισλάμ με τη δημοκρατία. Ό,τι και αν συζητούμε ανάγεται εντέλει σε αυτό το ερώτημα: είτε για δικαιώματα είναι ο λόγος, είτε για τη θέση της γυναίκας και τη μαντιλα, είτε για την τζιζάντ, είτε για την ανέγερση τζαμιών στις πόλεις της Ευρώπης, ουσιαστικά συζητάμε για τη σχέση του Ισλάμ και τη δημοκρατία. Στον διάλογο μετέχουν κυρίως πολιτικοί στοχαστές, ειδικοί των διεθνών σχέσεων, φιλόσοφοι και λιγότερο θεολόγοι.

Η Δυτική Ευρώπη κουβαλάει μια τραυματική μνήμη, τη μνήμη των θρησκευτικών πολέμων. Χύθηκε πολύ αίμα στα εδάφη της λόγω των θρησκειών. Και εκεί που πίστευε ότι είχε κλείσει τους λογαριασμούς της με τις θρησκείες υποχρεώνεται τώρα, με τη δυναμική επανεμφάνιση του Ισλάμ, που επανασυνδέει τη θρησκεία με τον φανατισμό και τη βία, να τους ξαναανοίξει. Δύο είναι οι ακραίοι πόλοι της σχετικής συζήτησης. Στον ένα πόλο τοποθετούνται όσοι πιστεύουν ότι το Ισλάμ είναι ασύμβατο προς την ευρωπαϊκή δημοκρατία εγγενώς, λόγω δηλαδή της ίδιας της κορανικής διδασκαλίας και της ερμηνείας της, αλλά και του τρόπου της αρχικής διάδοσής του. Στον άλλο πόλο, όσοι πιστεύουμε ότι δεν υπάρχει καμία απολύτως εγγενής αδυναμία των μουσουλμάνων να αποδεχθούν τις δημοκρατικές αξίες, όπως δεν υπήρχε και στον Χριστιανισμό, που του πήρε ωστόσο σχεδόν δύο αιώνες μετά τη Γαλλική Επανάσταση για να συμφιλιωθεί πλήρως με την ευρωπαϊκή δημοκρατία.

Το αξιοσημείωτο σε αυτό το δίπολο είναι πως οι πρώτοι, οι οποίοι θεωρούν ασύμβατο, και άρα απειλητικό, το Ισλάμ προς τη δημοκρατία, είναι στην πλειονότητά τους εκείνοι που πιστεύουν λιγότερο σε αυτή ή ακόμη που την εκθρεύονται ανοικτά, δηλαδή οι απανταχού ανερχόμενοι ακροδεξιοί.

νου, στη γνωριμία με έναν πολιτισμό βαριά συμπλεγματοποιημένο, δυστυχώς, δεν θα μας φανεί καθόλου άγνωστος: ένας συνδυασμός στομφώδους αρχαιοπρέπειας και ελληνολαγνείας με μίαν ευερέθιστη διάθεση απέναντι στην Ευρώπη και τον πολιτισμένο κόσμο, με τον οποίο οι ασήμαντοι αυτοί λογοτέχνες συγκρίνονται εριστικά, και προς τον οποίο πεστικά εγείρουν απαιτήσεις.

Πολύτιμο, όπως το λέει κι ο συγγραφέας για την ιστορία των νοοτροπιών αλλά και απολαυστικό το ανάγνωσμα, που κάθε τόσο μας φέρνει σε επαφή τότε με μια πικάντικη λεπτομέρεια (τη Σουηδέζα που εντοπίζει τη νοσηρή σχέση των Ελλήνων με τη φαντασίωση), τότε με ένα από τα πάμπολλα εμβριθή σκόλια του Πολίτη («Ο Βαλαωρίτης βιώνει το ίδιο κλίμα απελπισίας με τον Δημήτριο Παπαρρηγόπουλο»).

Ο πειρασμός να αναρωτηθούμε τι από τη σύγχρονή μας δημοφιλή λογοτεχνία θα θεωρούσε αξιόπιστο τεκμήριο για την κοινωνία μας ο ιστορικός λογοτεχνίας του μέλλοντος, απαξιωνοντάς την ταυτόχρονα, είναι μεγάλος. Από την άποψη αυτή η ποίηση, που ενδιαφέρει πια ελάχιστους, βρίσκεται, ευτυχώς γι' αυτήν, στο απυρόβλητο.

500 ΛΕΞΕΙΣ

ΜΕ ΤΟΝ ΒΑΓΓΕΛΗ ΜΠΕΚΑ

Ο Βαγγέλης Μπέκας είναι συγγραφέας και σεναριογράφος. Πρόσφατα σκηνοθέτησε το ντοκιμαντέρ μεγάλου μήκους «Athens Beat», που αφορά την άνοηση της underground καλλιτεχνικής ζωής της Αθήνας την περίοδο της κρίσης. Το τελευταίο του μυθιστόρημα «Μαύρο φυλακτό» (εκδ. Ψυχογιός) είναι ένα ιστορικό μυθιστόρημα, το οποίο διαβάζεται και ως θρίλερ μυστηρίου.

Ποια βιβλία έχετε αυτόν τον καιρό πλάι στο κρεβάτι σας;

Το «On acting» του Sanford Meisner. Για μένα οι ηθοποιοί είναι οι Σαολίν του δυτικού πολιτισμού. Κατά κάποιον τρόπο κρατούν (σωματικά) το νήμα της συνέχειας από τη γέννηση των σπουδαίων αφηγήσεων της αρχαιότητας. Ας με συγκωρέσουν που κλέβω τις τεχνικές τους για την κατασκευή χαρακτήρων της λογοτεχνίας.

Ποιος ήρωας/ηρωίδα λογοτεχνίας θα θέλατε να είστε και γιατί;

Ο Φρεντερίκ Μορό της «Αισθηματικής αγωγής» του Φλομπέρ, ήρωας σε μεταιχμακές καταστάσεις στον έρωτα, στην πολιτική και στην κοινωνία.

Διοργανώνετε ένα δείπνο. Ποιους συγγραφείς καλείτε, ζώντας και τεθνεώτες;

Γκόγκολ, Ντοστογιέφσκι, Καζαντζάκης, Ιονέσκο, Τάιμπο 2 και Ουελμπέκ. Στοχαστικό δράμα με μαύρο χιούμορ.

Ποιο ήταν το πιο ενδιαφέρον στοιχείο που μάθατε πρόσφατα χάρη στην ανάγνωση ενός βιβλίου;

Για να ζεις στο εδώ και τώρα στη ζωή, την υποκριτική και τη γραφή, δεν θα πρέπει να παραμελείς τον κόσμο των ενστίκτων.

Ποιο κλασικό βιβλίο διαβάσατε πρόσφατα για πρώτη φορά;

Το «Πέδρο Πάραμο» του Χουάν Ρούλφο. Παρόλο που ακούγεται κάπως ασταί να βαφτίζω κλασικό κάτι τόσο μοντέρνο.

Και ποιο είναι το βιβλίο που έχετε διαβάσει τις περισσότερες φορές;
«Μύτη» του Γκόγκολ με «Μπέρτα του σκύλου»

του Μάτεσι σημειώσατε Χ.

Το «Μαύρο φυλακτό» είναι ένα ιστορικό μυθιστόρημα αλλά with a twist, δηλαδή λοξό; Αν ναι, πού έγκειται αυτή η λοξή ματιά;

Στον λοξό ήρωα. Ο Μάρκος είναι ένας αντήρωας σε ηρωικές εποχές. Κάποιος που φοβάται το αίμα και σκαρφίζεται τα πάντα προκειμένου να το κρύψει από τους άλλους Σουλιώτες, που είναι καθωσπρέπει ήρωες.

Τι σας έκανε να στραφείτε σε μια ιστορία ηρωική όταν όλα είναι τόσο αντιηρωικά γύρω μας;

Όταν πάνε όλα στραβά, ίσως πρέπει να γυρίσεις πίσω και να επαναπροσδιοριστείς. Η Ελληνική Επανάσταση ήταν η γέφυρα-συνάντηση «των πουλιών που μίλούσαν για νεκρούς αδερφούς» με τον μοντέρνο κόσμο που προέκυψε από τη Γαλλική Επανάσταση. Με τον Μάρκο, τον αντήρωα Σουλιώτη, ταξίδεψα στην προεπαναστατική Ελλάδα, τότε που οι Γάλλοι επαναστάτες κατέλαβαν την Κέρκυρα. Κομβική εποχή για στοχασμό, εποχή γεμάτη συναρπαστικές ιστορίες.

Έχετε Facebook, Twitter κ.τ.λ.; Εάν ναι, εμποδίζουν ή εμπλουτίζουν το γράψιμο και το διάβασμα;

Μαθαίνεις τα trend της λογοτεχνίας μέσω του fb, αλλά σαφώς χρειάζεται να βαθύτερες διεργασίες για να ανακαλύψεις τον δικό σου αναγνωστικό και συγγραφικό δρόμο.

Πρώτα σε πωλήσεις

Αυτή την εβδομάδα	Μελέτες, λευκώματα, βιογραφίες	
1	«Μόνον λίγα χιλιόμετρα. Ιστορίες για την Ιστορία» των Μαρίας Ευθυμίου, Μάκη Προβατά (Πατάκης)	
2	«Homo Deus: Μια σύντομη ιστορία του μέλλοντος» του Νόα Γιουνάλ Χαράρι (Αλεξάνδρεια)	
3	«Μαχάτμα Γκάντι: Το δώρο του θυμού» του Αρουν Γκάντι (Διόπτρα)	
4	«Πριν νυχτώσει» του Ελευθερίου Ελευθεριάδη (Εν πλω)	
5	«Το χρονικό του χρόνου» του Stephen Hawking (Κάτοπτρο)	
Αυτή την εβδομάδα	Λογοτεχνία	
1	«Οι πολυθρόνες των Δράκων» της Χρυσίδας Δημουλίδου (Ψυχογιός)	
2	«Μάκβεθ» του Jo Nesbo (Μεταίχμιο)	
3	«Γινάτι. Ο σοφός της λίμνης» του Γιάννη Καλπούζου (Ψυχογιός)	
4	«Ο Ρένος και η ροκ» της Le Huche Magali (Πατάκης)	
5	«Ο φοίνικας» του Χρήστου Χωμενίδη (Πατάκης)	

• Αυτή την εβδομάδα τα στοιχεία παρέχονται από τα βιβλιοπωλεία Public.

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Επιμέλεια: **ΝΙΚΟΣ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ**

ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ Μοντέρνοι καιροί

Η αμερικανική τέχνη τεσσάρων δεκαετιών που άλλαξαν τον κόσμο, από το 1910 έως το 1950, είναι το θέμα της μεγάλης έκθεσης που εγκαινιάστηκε πρόσφατα στο Μουσείο Καλών Τεχνών της Φιλαδέλφειας. Εστιάζει στους αρχετυπικούς Αμερικανούς καλλιτέχνες της εποχής που έπιασαν τον παλμό της μεταβολής στο ύψος, στη φόρμα και στο πνεύμα, όπως την Τζόρτζια Ο' Κίφι, τον Τζέικομπ Λόρενς ή τον Μάρσντεν Χάρτλεϊ. Η έκθεση, έως τις 3 Σεπτεμβρίου, δοξάζει όλους εκείνους που άνοιξαν δρόμους.

ΛΟΝΔΙΝΟ Μπίργκιτ Νίλσον

Στις 4 Μαΐου κυκλοφόρησε από τη δι-σκογραφική Decca Classics η ιστορική έκδοση με όλες τις βαγκνερικές ερμηνείες της Σουηδής μεγάλης σοπράνο Μπίργκιτ Νίλσον (1918-2005). Η έκδοση είναι μνημειώδης, περιλαμβάνει 79 cd και 2 dvd και κοστίζει περί τις 200 στερλίνες. Εκδόθηκε με αφορμή τα 100 χρόνια από τη γέννηση της Νίλσον και υποστηρίχτηκε από το Ίδρυμα Μπίργκιτ Νίλσον. Περιλαμβάνει όλες τις ηχογραφήσεις για την Decca, τη Philips, την Deutsche Grammophon και την EMI.

ΛΟΝΔΙΝΟ Το πνεύμα μιας εποχής

Στην όμορφη Dulwich Picture Gallery του Λονδίνου, η νέα έκθεση (από 23 Μαΐου) δίνει άλλη διάσταση στον πολύ γνωστό στην Αγγλία, αλλά όχι τόσο στην Ελλάδα, δημιουργό Εντουαρντ Μπόντεν (Edward Bawden, 1903-1989). Με περισσότερα από 160 έργα, η έκθεση επιχειρεί να επανασυστήσει τον Μπόντεν ως έναν πολύμορφο εικαστικό καλλιτέχνη, γνωστό όχι μόνο για τα σχέδια και τα μοτίβα που αγόραζαν καταστήματα όπως το Fortnum & Mason, αλλά και για τα χαρακτηριστικά και ζωγραφικά έργα του.

ΟΞΕΦΟΡΔΗ

Γυναικές στην τέχνη της Κίνας

Η νέα έκθεση στο περίφημο Μουσείο Ashmolean της Οξφόρδης έχει θέμα «Ενας αιώνας γυναικών στην κινεζική τέχνη». Στην ειδική Αίθουσα Κινεζικής Ζωγραφικής η έκθεση έχει ισχυρό αφηγηματικό χαρακτήρα, καθώς ξετυλίγει τις μορφές των γυναικών που ανθολογούνται από μία πορεία εκατό και πλέον χρόνων στην τέχνη της Κίνας από τις αρχές του 20ού αιώνα έως τις μέρες μας. Υπάρχουν πολλές εντυπωσιακές ζεύξεις με τη δυτική τέχνη όπως στην αρ ντεκό, αλλά η ιδέα της Κίνας κυριαρχεί παντού.

ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ

Ανήκε στον πατέρα της

Η 97χρονη Σαρλότ Μπίσσοφ φαν Χέμσκερκ φωτογραφίζεται δίπλα στο «Γεύμα με θαλασσινά» του Jacob Ochtervelt (1634-1682) στον Sotheby's στο Αμστερνταμ. Αυτό το έργο της Χρυσής Εποχής ανήκε στον πατέρα της Σαρλότ. Εκλάπη από τους ναζί όταν κατέλαβαν την Ολλανδία και εντοπίστηκε -έπειτα από δεκαετίες αγώνων- στην κατοικία του δημάρχου του Λονδίνου. Όταν πιστοποιήθηκε η ταυτότητά του, επεστράφη στους δικηγόρους και σταδιακά πήρε τον δρόμο της νόμιμης πλέον δημοπρασίας.

Στο ρεαλιστικό φως του ευρωπαϊκού Βορρά

ΔΑΝΙΑ

Υπάρχει ένας πολύ ιδιαίτερος και διακριτός κόσμος, μικρόκοσμος για ορισμένους, αλλά με μεγάλη στον χρόνο επίδραση, που γεννήθηκε σε απρόσμενα μέρη, συχνά σε απόμερες κοινότητες, μακριά από τις μεγάλες πόλεις, που έμελλε σταδιακά να συγκροτήσουν τη δική τους καλλιτεχνική κοινότητα. Να γίνουν πατρίδες από επιλογής. Ενας τέτοιος τόπος ήταν και το Σκάγκεν, στη βόρεια άκρη της Δανίας, ένα σημείο ανοικτό και προστατευμέ-

νο ταυτόχρονα, απέναντι από τις ακτές της Σουηδίας, ένα παλιό ψαροχώρι με τις δικές του παραδόσεις που λίγο λίγο έγινε πατρίδα ζωγράφων. Είναι μια παλιά ιστορία, για τα σημερινά δεδομένα, μια ιστορία που πηγαινει πίσω στα τέλη του 19ου αιώνα, σε μια εποχή μεγάλης ακμής του λεγόμενου σκανδιναβικού ρεαλισμού στις τέχνες. Εκεί στο Σκάγκεν βρέθηκε και ο ζωγράφος Michael Peter Ancher (1849-1927) και ήταν από τους ελάχιστους που έμεινε εκεί κι έγινε κάτοικος.

Αλλά το Σκάγκεν ήταν ήδη μια καλλιτεχνική παροικία, που συγκέντρωνε ζωγράφους και γλύπτες, και δημιουργούσε χρόνο με τον χρόνο, κυρίως μετά το 1870, τη δική του, ιδιόρρυθμη ώσμωση ανάμεσα στους αστούς, έστω και μποέμ, καλλιτέχνες με τους ψαράδες του χωριού. Σήμερα, το Σκάγκεν είναι προορισμός και για τουρίστες και εκεί, ήδη από το 1928 υπάρχει το περίφημο Μουσείο του Σκάγκεν, που είναι η κιβωτός όλης αυτής της περιφημής και μοναδικής κληρονομιάς,

ιδίως της 50ετίας 1870-1920. Στο Μουσείο του Σκάγκεν εγκαινιάστηκε μια έκθεση, που πολλοί θα ήθελαν να δουν αν δεν εμποδίζε η απόσταση. Είναι το αφιέρωμα στον Michael Peter Ancher, που λογίζεται ένας από τους σπουδαιότερους Άνδρους του στυλ 1900. Αθάνατος για τις σκηνές με τους ψαράδες, ο Ancher είχε και μιαν άλλη πλευρά. Ζωγράφιζε επισταμένως τις γυναίκες και σταθερή έμπνευσή του ήταν η γυναίκα του Anna. Η έκθεση, τώρα, στο Μουσείο του Σκάγκεν φωτί-

ζει αυτήν την πλευρά του Ancher, τα γυναικεία πορτρέτα, όχι μόνο από το περιβάλλον της οικογενείας του και του καλλιτεχνικού περιγύρου αλλά και από επισκέπτες και, φυσικά, από τις γυναίκες των ψαράδων. Όλος αυτός ο θηλυκός κόσμος αναδεικνύει τη γυναικεία μορφή με εντυπωσιακή δύναμη. Το έργο που δημοσιεύουμε δείχνει τη ρομαντική ατμόσφαιρα του Σκάγκεν, αλλά υπάρχουν και πορτρέτα ιδιαίτερης δύναμης στο όριο ενός πρώιμου εξπρεσιονισμού.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΚΡΙ

Γράφει ο **ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ**

Τη νύχτα που κοιμήθηκες

Η Κόνσταντ Ντόουλινγκ ως pin-up girl της δεκαετίας του '40, λίγα χρόνια προτού γνωρίσει και ερωτευθεί τον Τσέζαρε Παβέζε στην Ιταλία.

Ο ποιητής και συγγραφέας Τσέζαρε Παβέζε έδωσε τέλος στη ζωή του, σε δωμάτιο ξενοδοχείου πλάι στον σιδηροδρομικό σταθμό του Τορίνου. Ήταν 42 ετών και βρισκόταν στο απόγειο της δημιουργικότητάς του. Τον Απρίλιο εκείνης της χρονιάς είχε εκδώσει το μυθιστόρημα «Το φεγγάρι και οι φωτιές», τον Ιούνιο είχε λάβει το βραβείο Στρέγκα για το «Ωραίο καλοκαίρι», τότε έγραψε τα καλύτερά του ποιήματα, ήταν στέλεχος στον φημισμένο εκδοτικό οίκο Εϊνάουντι, υπήρξε πνευματικός πατέρας του νεότευτου τότε Ιταλό Καλβίνο, έγραφε κινηματογραφικά σενάρια – μερικά από αυτά για ταινίες στις οποίες έπαιζε η Αμερικανίδα ηθοποιός Κόνσταντ Ντόουλινγκ.

Η ιστορία θέλει την αυτοχειρία του Παβέζε να είναι αποτέλεσμα ερωτικής απογοήτευσης: η 30χρονη Ντόουλινγκ διατηρούσε παθιασμένο δεσμό με τον Ιταλό συγγραφέα, αλλά αποφάσισε να τον εγκαταλεί-

Η τελευταία σημείωσή του φέρει την ημερομηνία 18 Αυγούστου 1950: «Οχι λόγια. Μια χειρονομία. Δεν θα ξαναγράψω».

ψε την άνοιξη της μοιραίας εκείνης χρονιάς. Η τελευταία σημείωσή του στο ημερολόγιό του φέρει την ημερομηνία 18 Αυγούστου 1950: «Οχι λόγια. Μια χειρονομία. Δεν θα ξαναγράψω».

Νωρίτερα, ο Παβέζε είχε εκδώσει την ποιητική συλλογή με τον ενδεικτικό τίτλο «Θα 'ρθει ο θάνατος και θα 'χει τα μάτια σου». Το ομότιτλο ποίημα είχε γραφεί στις 22 Μαρτίου, την περίοδο της κρίσης στη σχέση τους.

Η Ντόουλινγκ είχε πράγματι ωραία μάτια (ειρωνεία: ο θάνατος

στα ιταλικά είναι γένους θηλυκού: Verra la morte e avrà i tuoi occhi). Στην Αμερική ήταν γνωστή κυρίως για τον ρόλο μιας δολοφονημένης μοιραίας τραγουδίστριας στο φιλμ νουάρ «Μαύρος άγγελος» (1946).

Είχε καταφτάσει στην Ιταλία το 1947 με τσακισμένη και τη δική της καρδιά: ο παράνομος πλιν όμως πολυετής δεσμός της με τον Ελία Καζάν έληξε όταν ο τελευταίος αρνήθηκε να αφήσει τη γυναίκα του. Στην Ιταλία θα γνωρίσει τον Παβέζε, ο οποίος θα γράψει πολλούς στίχους για εκείνη: «Είναι σκοτεινό το πρωινό που περνά/ χωρίς το φως των ματιών σου».

Ο θάνατος του Παβέζε θα στερήσει την Ιταλία από μια μεγάλη λογοτεχνική φωνή, θα βυθίσει στο πένθος τον Καλβίνο και θα εκδιώξει την Κόνσταντ, η οποία θα επιστρέψει στην Αμερική. Κανέναν δεν θυμάται την ιταλική της περίοδο ούτε την τελευταία ταινία της στο Χόλιγουντ – μια άγνωστη επιστημο-

νική φαντασία του 1954, που γύρισε ο άνδρας τον οποίο εν τέλει παντρεύτηκε αποκτώντας τρία παιδιά μαζί του. Η καρδιά της την πρόδωσε ένα πρωινό του Οκτωβρίου του 1969, στα 49 της.

Ο κύριος Γκρι πρωτογνώρισε τον Παβέζε από τη μετάφραση του ποιητή Σωτήρη Τριβιζά σε μια, εξαντλημένη σήμερα, λεπτή έκδοση του Καστανιώτη.

Το 2004 οι εκδόσεις Printa κυκλοφόρησαν έναν πλούσιο τόμο με ποιήματα, μεταφρασμένα από τον Γιάννη Παππά. Από εκεί προέρχεται το ποίημα «Τη νύχτα που κοιμήθηκες», που ο Παβέζε έγραψε για την Ντόουλινγκ στις 4 Απριλίου του 1950: «Ω πρόσωπο κλειστό, σκοτεινή αγωνία,/ πυρετό που πικραίνεις τ' άστρο,/ υπάρχει κάποιος που περιμένει την αυγή όπως και συ/ Είσαι ξαπλωμένη κάτω από τη νύχτα/ σαν ένας κλειστός νεκρός ορίζοντας./ Φτωχή καρδιά που τρέμεις,/ κάποτε ήσουν η αυγή».

Ο Βίγκο Μόρτενσεν και η Κίρστεν Ντανστ στα κινηματογραφικά «Δύο πρόσωπα του Ιανουαρίου» (2014), διασκευή αστυνομικού μυθιστορήματος της Πατρίσια Χάισμιθ, απολαμβάνουν το μεγαλείο του Παρθενώνα μπροστά στην κάμερα.

Μοντέλα παρουσιάζουν στο Ηρώδειο δημιουργίες του σχεδιαστή μόδας Βασίλη Κωστέτσου κατά την επίδειξη μόδας «Νάρκισσος», στο πλαίσιο της εβδομάδας μόδας Athens Xclusive Designer Week, τον περασμένο Μάρτιο.

Αρχαία μνημεία, χρήση και κατάχρηση

Τρεις καταξιωμένοι αρχαιολόγοι τοποθετούνται για τις κινηματογραφήσεις και τις επιδείξεις μόδας σε αρχαιολογικούς χώρους

Της **ΓΙΩΤΑΣ ΣΥΚΚΑ**

Η αναταξία γύρω από το αν θα έπρεπε ή όχι να γίνει το πολύωρο γύρισμα της «Μικρής τυμπανίστριας» («The Little Drummer Girl»), της τηλεοπτικής σειράς του BBC, στο Σούνιο έχει πια ξεθυμάνει. Όμως το ερώτημα παραμένει. Με ποιες προϋποθέσεις πρέπει να εγκρίνεται η κινηματογράφιση στα μνημεία και τους αρχαιολογικούς χώρους; Ο ψυχραιμος καθορισμός κριτηρίων επιείγει, καθώς η θέσπιση αποτελεσματικών κινήτρων από την πλευρά της κυβέρνησης δικαιολογεί αυξημένες προσδοκίες για περισσότερα κινηματογραφικά και τηλεοπτικά γυρίσματα στην Ελλάδα. Αν και όλοι συμφωνούν στην αξιοποίηση των αρχαιοτήτων μας με την προσδοκία της ανάπτυξης, η

“

Όλοι θέλουμε να βοηθήσουμε τη χώρα, να συμβάλουμε στην ανάπτυξη, αλλά με πρόγραμμα. Η Ελλάδα να αποτελέσει σκηνικό για νέες ταινίες, αλλά υπό προϋποθέσεις.

Γυρίσματα της τηλεοπτικής σειράς «Little Drummer Girl» στον αρχαιολογικό χώρο του Σουνίου τον περασμένο Απρίλιο.

Να εξετάζονται τα αιτήματα κατά περίπτωση

ΝΙΚΟΣ ΣΤΑΜΠΟΛΙΔΗΣ

Η παραχώρηση των μνημείων για κινηματογραφικές παραγωγές, επιδείξεις μόδας και άλλες δραστηριότητες είναι ζήτημα πολυσυζητημένο το τελευταίο χρονικό διάστημα, με αφορμή κάποιες γνωμοδοτήσεις του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου, του αρμοδίου, σύμφωνα με τον νόμο, οργάνου για γνωμοδότηση και ουσιαστική συζήτηση και προστασία του κύρους των αποφάσεων του υπουργείου Πολιτισμού.

Η γνωμοδότηση του συμβουλίου, το οποίο αποτελείται από 17 μέλη διαφορετικών ειδικοτήτων (αρχαιολόγοι, αρχιτέκτονες, πολιτικοί μηχανικοί, πολεοδόμοι κάθε βαθμίδας γνώσης, καθηγητές πανεπιστημίων, νομικά, κοινωνικά κ.ά. κριτήρια, συμβαδίζει εκάστοτε ανάμεσα στα άλλα και με την εποχή μέσα στην οποία καλείται κάθε μέλος να ζυγίζει και να κρίνει τα πράγματα.

Αλλιώς αποφάσιζε ενδεχομένως το 1980 με νόμο του 1932 και δια-

φορετικά σήμερα με τον νόμο 3028... του 2002. Τα λέω αυτά για να καταλήξω ότι κάθε φορά, κάθε θέμα παραχώρησης θα πρέπει να εξετάζεται ad hoc (κατά περίπτωση), αφού τα μέλη του ΚΑΣ γνωρίζουν το ζητούμενο μνημείο και την παραγωγή που πρόκειται να γυριστεί με φόντο, περίξ, έξω ή και εντός του (για το εντός του αναφέρομαι κυρίως σε νεότερα μνημεία, συγκροτήματα όπως λ.χ. κάστρα κ.λπ.). Η γνώση για το περιεχόμενο μιας κινηματογραφικής ταινίας λ.χ. δεν πρέπει να σχετίζεται με την παρέμβαση στη συγγραφική ή καλλιτεχνική βούληση και έκφραση, αλλά με το αν το περιεχόμενο της συνάδει ή απάδει προς το εκάστοτε μνημείο, με τη βλάβη που μπορεί να προκαλέσουν εξοπλισμοί, απροσεξίες κ.ά., γεγονός που συνδέεται και με το κύρος, την τεχνογνωσία, την εμπειρία του αιτούντος ατόμου, οργανισμού, εταιρείας κ.λπ. Το ίδιο ισχύει και για τις επιδείξεις μόδας. Οι μουσικές εκδηλώσεις είναι πιο συννησιμένες και δεν θα τις συζητήσω εδώ.

Όμως, όλα τα παραπάνω προϋποθέτουν κρινόμενοι και κρίνοντας να έχουν «ανοικτά τα χαρτιά τους», και για τους κρίνοντας, που έχουν και την τελική απόφαση, θα ήθελα να πω εδώ ότι η επιστήμη θα ήταν καλό να συνδυάζεται με ευρεία γνώση, με διαχειριστική γνώση και κυρίως με κοινωνική

ευαισθησία, με ευρύ πνεύμα, με «κοσμογράμ»...

Ο κ. Νίκος Σταμπολίδης είναι καθηγητής Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, διευθυντής του Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης.

«Ναι» σε λιγότερο προβεβλημένα μνημεία

ΕΛΕΝΗ ΜΠΑΝΟΥ

Είτε έχουμε αύθηση των αιτημάτων είτε μείωση των κινηματογραφήσεων, τίθεται θέμα δεοντολογίας. Πρέπει να δίνονται τέτοιου είδους μνημεία, ύψιστης σημασίας; Η τετραλογία της Ακροπόλεως—Προπύλαια, Παρθενών, Ερέχθειο, Ναός Αθηνάς Νίκης—αποτελεί το υπέρτατο παγκόσμιο μνημείο. Κάποια μνημεία πρέπει να αποτελούν άβατο. Δεν αναφέρομαι μόνο στην Ακρόπολη, αλλά π.χ. και στη Ροτόντα.

Οι αιτούντες επικαλούνται κάθε φορά την προβολή του μνημείου. Όμως, τα μνημεία δεν έχουν ανάγκη προβολής. Οι σκηνοθέτες έχουν ανάγκη την αίγλη τους. Δεν έχω αντίρρηση να δίνονται για ταινίες εκπαιδευτικού περιεχομένου. Θα συμφωνούσα με μια ταινία ιστορικού περιεχομένου που ζητεί να αξιοποιηθεί ως σκηνικό ένα αρχαίο

συγκρότημα, ένα βυζαντινό ή ένα μεσαιωνικό χωριό. Όμως, το περιεχόμενο π.χ. της «Μικρής τυμπανίστριας» δεν έχει καμία σχέση με τον αρχαίο κόσμο. Πρέπει, λοιπόν, να κάνουμε έναν διαχωρισμό: Να εξαιρούμε τα ύψιστα μνημεία και να παραχωρούμε τα λιγότερο γνωστά υπό όρους για ταινίες των οποίων το υπόβαθρο συνάδει με αυτά.

Ανάμεσα στα λιγότερο προβεβλημένα μνημεία που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν είναι το μινωικό ανάκτορο των Μαλίων, το Ασκληπείο της Κω, ο Μυστράς, οι καστροπολιτείες... Στην Αθήνα, το Ολυμπείο, η Ρωμαϊκή Αγορά, η Βιβλιοθήκη του Αδριανού, η Καπνικαρέα. Συνεπώς, δεν είμαι αντίθετη στην παραχώρηση των μνημείων, αρκεί να υπάρχει δράμα και στρατηγική για τη χρήση τους.

Υπό προϋποθέσεις, δεν θα είχα αντίρρηση και για παραχωρήσεις σε επιδείξεις μόδας, σε φεστιβάλ και εκδηλώσεις. Ως εφορεία, είχαμε αντιπροτείνει στον οικο Gucci, που ζήτησε το 2017 την Ακρόπολη, να χρησιμοποιήσει το Ηρώδειο ή τον αυλίο χώρο του. Αρνήθηκε. Οι αιτούντες πρέπει να σέβονται τα μνημεία. Εξάλλου, τα πολυπληθή συνεργεία των 120 και 150 ατόμων επιβαρύνουν τους αρχαιολογικούς χώρους. Είναι σαν μικρός στρατός που δεν μπορείς να ελέγξεις. Όλοι θέλουμε να βοηθήσουμε τη χώρα, να συμβάλουμε στην ανάπτυξη,

αλλά με πρόγραμμα και πολιτική. Η Ελλάδα να αποτελέσει σκηνικό για νέες ταινίες, αλλά υπό προϋποθέσεις. Πρέπει να αποκτήσουμε ως λαός την αυτοπεποίθηση που θα μας επιτρέπει να λέμε και «όχι». Την τεκμηριωμένη άρνηση οι Δυτικοευρωπαίοι τη σέβονται.

Η κ. Ελένη Μπάνου είναι προϊστάμενη της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ακρόπολης.

Οι αρχαιολόγοι είναι οι μόνοι ικανοί να κρίνουν

ΠΑΝΟΣ ΒΑΛΑΒΑΝΗΣ

Η διάκριση μεταξύ χρήσης και κατάχρησης είναι ζήτημα προθέσεως και ορίων. Οι σύγχρονοι σκηνοθέτες και σχεδιαστές μόδας χρησιμοποιούν τα μνημεία ως σκηνογραφία στις παραστάσεις τους. Ποιες είναι όμως οι προθέσεις τους; Πλησιάζουν τα μνημεία με σεβασμό και κατανύξη ή μήπως μόνο με χρησιμοθηρία και αλαζονεία; Οι διαφορές είναι λεπτές και τα όρια των προθέσεων των ανθρώπων δυσδιάγνωστα.

Τα μνημεία είναι ουδέτερα και λαμβάνουν την αξία που τους δίνει κάθε κοινωνία: Αυτή που τα έφτιαξε τα δόξασε και τη δόξασαν. Ακολούθησαν άλλες που τα βανδάλισαν, τα έκλεψαν, τα έκαναν ασβέστη. Στη δική μας περίοδο και στον δικό μας τόπο δέχονται βανδαλισμό και φροντίδα. Αλλού βανδαλίζονται. Ακόμη και σήμερα.

Τα μνημεία, αν και από πέτρα, είναι εξαιρετικά ευαίσθητα. Και η κάθε κατάχρηση μπορεί να τα απαξιώσει και να τους στερήσει την αδιόρατη αύρα που εμπεριέχουν. Αν οι σύγχρονες εμπορικές χρήσεις πολλαπλασιαστούν, δεν είναι δύσκολο να χαθεί η ακτινοβολία τους και όλοι να τα αντιμετωπίζουν ως αδιάφορα: Ως ένα ντεκόρ της καθημερινής ζωής μας. Χωρίς να διαφέρουν σε τίποτε από τις χιλιάδες εικόνες που περνούν κάθε μέρα μπροστά από τα μάτια μας.

Οι αρχαιολόγοι, που εύκολα κατηγορούνται, είναι οι μόνοι ειδικοί που μπορούν κάθε φορά να κρίνουν και να επιτρέψουν τη χρήση τους. Είναι οι μόνοι που τα έχουν σπουδάσει, που γνωρίζουν καλά την ουσία τους, που έχουν ορκιστεί εκ του επαγγέλματός τους να προφυλάσσουν την υλική και άυλη αξία τους. Οι αρχαιολόγοι είναι αυτοί που, τις περιόδους της τουριστικής ανάπτυξης και της ανεξέλεγκτης οικοδόμησης, έσωσαν τα νησιά, προστάτησαν παραδοσιακούς οικισμούς, έβαλαν φραγμούς στην ασυδοσία εις βάρος του δημόσιου χώρου. Τότε τους λιθοβολούσαν (μερικούς κυριολεκτικά). Σήμερα τους ανακηρύσσουν επίτιμους δημότες.

Ο κ. Πάνος Βαλαβάνης είναι καθηγητής Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Τα ανθρώπινα συντρίμια του πολέμου

Καθημερινοί άνθρωποι στη Συρία εξηγούν πώς διαλύθηκε η ζωή τους σε μια στιγμή

ΤΖΑΝΙΝ ΝΤΙ ΤΖΙΟΒΑΝΙ
Το πρωί που ήρθαν να μας πάρουν.
Ανταποκρίσεις από τον πόλεμο στη Συρία
μτφρ.: Μαριάννα Ρουμελιώτη
εκδ. Δώμα, σελ. 320

Της ΣΙΣΣΥΣ ΑΛΩΝΙΣΤΙΩΤΟΥ

«[...] **Αν είσαι** άρρωστος σε κρίσιμη κατάσταση – με καρκίνο για παράδειγμα – δεν υπάρχει χημειοθεραπεία για σένα. Αν δεν μπορείς να φύγεις από τη χώρα για θεραπεία, απλώς μένεις και αργοπεθαίνεις μέσα σε τρομερούς πόνους. Οι βικτωριανές αρρώστιες επιστρέφουν – η πολιομυελίτιδα, ο τύφος και η χολέρα. Βλέπεις γύρω σου ανθρώπους πολύ άρρωστους, που τελευταία φορά που τους είδες πριν τον πόλεμο, ήταν καλά στην υγεία τους. Ακους έναν συνεχόμενο βήχα. Όλοι βήχουν – από τη σκόνη των κατεστραμμένων κτιρίων, από τις αρρώστιες, από το κρύο. Όσο για τον παλιό σου κόσμο, εξαφανίζεται σαν καπνός από τα τσιγάρα που δεν μπορείς να αγοράσεις πια. Πού είναι οι πιο κοντινοί σου φίλοι; Κάποιοι έφυγαν, κάποιοι πέθαναν [...].»

Ο πόλεμος είναι κάπως έτσι. Αλλά επεκτείνει το παζλ υπέρβασης μιας

«κανονικής» ανθρωπινότητας και με άλλα κομμάτια... «Όταν πρωτοσυναντηθήκαμε και της άγγιξα το χέρι για να τη χαιρετήσω, εκείνη δέιλασε. Εμοιάζε διαλυμένη, ευάλωτη. Δεν χρησιμοποιούσε τη λέξη βιασμός. Αλλά μετά από λίγο κι ενώ καθόταν ήσυχα, έβλεπες το πρόσωπό της να αλλάζει, περνώντας από εκατομμύρια συναισθήματα. Να περνάει από τη θλίψη στον πόνο... Μου μίλησε για τη μέρα που έφεραν έναν άντρα κρατούμενο και την ανάγκασαν να βλέπει να τον σοδομίζουν μπροστά της... Η φίλη της που είχε έρθει μαζί ήταν έτοιμη κι αυτή ναβάλει τα κλάματα. “Ναι, η Νάντα βιάστηκε” μου λέει. “Αλλά δεν μπορεί να το παραδεχθεί, ούτε καν στον εαυτό της”».

Το βιβλίο της Τζανίν ντι Τζιοβάνι είναι μια συνεχής «ξενάγηση» σε περιστατικά που επισημαίνουν με πόσους διαφορετικούς τρόπους διακόπτεται η «φυσιολογική» ζωή, η κανονικότητα – όποια κι αν είναι αυτή για τον καθένα από εμάς – από έναν πόλεμο: «Η ταχύτητα με την οποία η ζωή που ήξερες μέχρι χθες διαλύεται, είναι σαρωτική. Το νερό σταμάτησε να τρέχει, οι βρύσες στέγνωσαν, οι τράπεζες έφυγαν και ένας ελεύθερος σκοπευτής σκοτώνει τον αδελφό σου. Αλλά αυτό που δεν

Τζέιμς Φόλεϊ και Στίβεν Σότλοφ. Στους δύο πολεμικούς ανταποκριτές που χάθηκαν στη Συρία είναι αφιερωμένο το ντοκιμαντέρ «7 Days in Syria».

περιμένεις είναι να εξαφανίζονται επίσης τα καθημερινά πράγματα, αυτά που θεωρείς δεδομένα στη ζωή [...] Αυτό που λαχταράς πιο πολύ από οτιδήποτε είναι να επιστρέψει η κανονικότητα. Η απλή απόλαυση του να πηγαίνεις σε ένα μαγαζί να αγοράσεις μήλα. Να καπνίσεις με νωθρότητα ένα τσιγάρο

“

«Οι βρύσες στέγνωσαν, οι τράπεζες έφυγαν και ένας ελεύθερος σκοπευτής σκοτώνει τον αδελφό σου...».

σε μια καφετέρια [...].»

Στόχος και ουσία της αφήγησής της δεν είναι να καταλάβουμε τι ακριβώς συμβαίνει στη Συρία, αλλά τι ακριβώς σημαίνει μια πολεμική σύρραξη τέτοιου μεγέθους για τους ανθρώπους που τη βιώνουν. Μοιραία, λοιπόν, οι δραματικές εξάρσεις χαρακτηρίζουν την ουσία της αφήγη-

σής της, η οποία, πρέπει να σημειωθεί, εδράζεται σε γεγονότα του 2012. Ίσως, η κλιμάκωση όλων αυτών που φτάνει μέχρι τις μέρες μας, μπορεί να μας βοηθήσει να αντιληφθούμε, από τη θέση του αναγνώστη – ευτυχώς – τη μεταμόρφωση ή, μάλλον, την παραμόρφωση μιας χώρας, οι εναπομείναντες κάτοικοι της οποίας διανύουν τον έκτο χρόνο εμπόλεμης «ζωής».

Το ντοκιμαντέρ

Δεν γνωρίζουμε φυσικά τη Νάντα, τον Χουσεΐν, τον Μοχάμεντ, τις ζωές και τις δράσεις των οποίων, σ' αυτούς τους σκοτεινούς καιρούς, περιγράφει η συγγραφέας, αλλά όποιος θέλει να τους δει, να «συννομιλήσει» με τις εμπειρίες τους, μπορεί να το κάνει βλέποντας το ντοκιμαντέρ «7 Days in Syria». Εκεί ζωντανεύουν – πόσο ειρυνικό φαίνεται το ρήμα «ζωντανεύω» – κάποιες από τις εκατομμύρια κατεστραμμένες ζωές αλλά και αρκετοί άλλοι από αυτούς που κατέθεσαν

τις μαρτυρίες τους για τη δημιουργία του βιβλίου. «Ζωντανεύουν», επίσης, οι νεκροί δημοσιογράφοι Στίβεν Σότλοφ (περιοδικό Time) και Τζέιμς Φόλεϊ οι οποίοι αποκεφαλίστηκαν από τον ISIS, η αγωνία των συναδέλφων τους τη μέρα που αντιλαμβάνονται την εξαφάνισή τους, η άγνωστη – μέχρι στιγμής – μοίρα του επίσης δημοσιογράφου, Τζον Κάντλι.

Για δεσ! Ήταν όλοι άνθρωποι σαν κι εμάς. Αλλά αυτοί, όσοι ζουν, θυμούνται ακόμα το τελευταίο τους κανονικό πρωινό...

Η Τζανίν ντι Τζιοβάνι είναι τακτική συνεργάτις των εφημερίδων New York Times και Guardian αλλά και του The New York Review of Books. Είναι πρώην αρχισυντάκτρια του Newsweek σε θέματα Μέσης Ανατολής. Έχει καλύψει πολέμους και ανθρωπιστικές κρίσεις στη Βοσνία, στο Ιράκ, στο Αφγανιστάν, στη Σιέρα Λεόνε, στη Λιβερία, στην Τσετσενία, στη Σομαλία, στη Λιβύη και στο Ανατολικό Τιμόρ.

ΤΗΛΕ-ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Ο ΠΙΟ ΑΔΥΝΑΜΟΣ ΚΡΙΚΟΣ

Δευτέρα - Παρασκευή, 7.00 μ.μ.

Οκτώ παίκτες!
Ένας από αυτούς μπορεί να κερδίζει έως και 5000 ευρώ καθημερινά.
Τολμάς να είσαι αυτός;

Το δημοφιλές παιχνίδι γνώσεων στο ΠΙΚ1 με τον Τάσο Τρύφωνος.

ΔΗΛΩΣΤΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Τηλ: 99 005050

Email: adinamoskrikos@cybc.com.cy

PIK1

www.riknews.com.cy

ΕΚΠΟΜΠΕΣ

ARTCAFE

Κάθε Σάββατο, 5.00 μ.μ.

Ένα έργο τέχνης είναι πάνω από όλα μια περιπέτεια του μυαλού, είχε πει κάποτε ο Ευγένιος Ιονέσκο.

Αυτές τις μυστήριες, μαγικές και αναμφισβήτητα συναρπαστικές περιπέτειες του μυαλού προσδοκεί να εξερευνήσει η πολιτιστική εκπομπή του ΠΙΚ, προσκαλώντας μας σε ένα αλλιώτικο ArtCafe.

Η φαντασία, η έμπνευση και το ταλέντο ως μόνιμοι καλεσμένοι του αναλαμβάνουν να καθαρίσουν το χώρο από την σκόνη της καθημερινότητας και για να υποδεχτούν κάθε βδομάδα μια παρέα από δημιουργικούς ανθρώπους.

Στην ζεστή ατμόσφαιρα του ArtCafe θα μας περιμένει κάθε Σάββατο η Μαρίνα Μαλένη, η οποία μαζί με την Ελένη Ξένου εξερευνά τον καλλιτεχνικό χάρτη.

Παραγωγός: Μαρία Χαρή
Σκηνοθέτης: Άκης Ορφανίδης
Παρουσίαση: Μαρίνα Μαλένη
Αρχισυντάξια: Ελένη Ξένου, Μαρίνα Μαλένη
Σκηνικό: Έλενα Κατσούρη

PIK1

www.riknews.com.cy

Σέξι και καλτ, κατακόκκινη από το αίμα

Ποπ αισθητική και σαρδόνιο χιούμορ από τη Γαλλίδα Κοραλί Φαρζάτ

Του **ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ**

Σε μια χρονική περίοδο του παγκόσμιου σινεμά, κατά την οποία οι δυναμικές γυναίκες ηρωίδες γίνονται πια της μόδας, τα αποτελέσματα είναι μάλλον ανάμεικτα. Αλλά πολύ θετικά («Οι τρεις πινακίδες έξω από το Εμπινγκ στο Μιζούρι») και άλλα τρομερά μέτρια, ειδικά σε κινηματογραφικά υποείδη –όπως κάποια ευρωπαϊκά δράματα για παράδειγμα– που η συγκεκριμένη τάση μοιάζει βεβιασμένη. Τέτοια προβλήματα βέβαια δεν υπάρχουν με τη σέξι εκδικήτρια του «Revenge», που κυκλοφορεί αυτή την εβδομάδα και στις ελληνικές αίθουσες. Ισα ίσα που το ανεξάρτητο φιλμ της Γαλλίδας Κοραλί Φαρζάτ λειτουργεί ως σωτήρια καλτ βροχή μέσα στη βαρετή κινηματογραφική έρημο.

PIK1	ΤΗΛ.: 22862000
	21.30 Τετ-Α-Τετ
07.30 Θεία λειτουργία	10.15 Χάλκινα χρόνια - (Ε) Σειρά εποχής.
11.30 Ένας τρελός γλεντζές Ελληνική κωμωδία.	13.00 Μάθε τέχνη - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
13.30 Αμύνεσθαι περί Πάτρης Εκπομπή με τον Πέτρο Κωνσταντίνου.	14.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
14.15 ArtCafe - (Ε) Πολιτιστική εκπομπή.	15.15 Χωρίς αποσκευές, V - (Ε) Ταξιδιωτική εκπομπή, με τον Σάββα Πούμπουρα.
15.45 Movie time - (Ε)	16.15 Τετ - Α - Τετ - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
17.30 Σπίτι στη φύση - (Ε) (Δ' κύκλος).	18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική)
18.15 Τα σημάδια - (Ε) Κυπριώτικο σκετς.	18.45 Χωρίς αποσκευές, V Ταξιδιωτική εκπομπή, με τον Σάββα Πούμπουρα.
19.15 Η κυρά του μεταξίου Σειρά εποχής.	20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
20.30 ΕΙΔΗΣΕΙΣ	21.30 Τετ-Α-Τετ Με τον Τάσο Τρύφωνος. «Ελένη Φουρέιρα».
22.30 Μεταξύ φίλων Ελληνική κωμωδία, με τους Κρατερό Κατσούλη, Γιώργο Χρανιώτη, κ.ά.	23.15 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
23.30 Συνέχεια της ταινίας	00.15 Graham Norton Show Ψυχαγωγικό Chat show.
01.00 Τετ - Α - Τετ - (Ε)	02.15 ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)
03.45 Επαν. προγραμμάτων	

Κι ας είναι αυτή η βροχή κατακόκκινη από το αίμα...

Τρεις πλούσιοι, παντρεμένοι άνδρες πραγματοποιούν την ετήσια απόδρασή τους για κυνήγι στην έρημο. Ο ένας τους, ωστόσο, θα φέρει μαζί και την πανέμορφη ερωμένη του, την οποία σύντομα οι άλλοι δύο θα βάλουν στο μάτι και θα εκμεταλλευθούν σεξουαλικά. Πανικόβλητοι, οι τρεις άνδρες προσπαθούν να «ξεφορτωθούν» την κοπέλα, όμως υπολογίζουν δίκως την τρομερή δύναμη της εκδίκησης. Με τρόπο σχεδόν σουρεαλιστικό, η νεαρή «Λολίτα» σύντομα θα μετατραπεί σε ανελέητη μαχήτρια και οι όροι του... κυνηγιού θα αλλάξουν.

Αλλόκοτο μείγμα

Η Ματίλντα Λουτζ μαγνητίζει το βλέμμα από το πρώτο μέχρι το τελευταίο πλάνο, εκπέμποντας ένα αλλόκοτο μείγμα τρόμου και ερωτικού καλέσματος. Ημίγυμνη και καταματωμένη, με μια αρμαθιά σφαίρες στον λαιμό κι ένα πελώριο όπλο ανά χείρας, μοιάζει με τιμωρό που επιστρέφει στα όνειρα των ανδρών για να τα στοιχειώσει. Από την άλλη, η ποπ αισθητική και το σαρδόνιο χιούμορ της Φαρζάτ, η οποία υπογράφει και το σενάριο, δίνουν γρήγορο και απολαυστικό ρυθμό, σε μια «ταραντινική» περιπέτεια με λιγότερα λόγια και περισσότερο (αν είναι δυνατόν) αίμα. Σκηνές δε, όπως αυτή του ιδιότυπου χειρουργείου με το κουτάκι μπίρας, κοιτούν κα-

Η πρωταγωνίστρια του «Revenge» βγαίνει για κυνήγι, σε μια αιματηρή περιπέτεια, επηρεασμένη από τις πρόσφατες τάσεις της κινηματογραφικής βιομηχανίας.

τευθειαν και αποτίουν φόρο τιμής σε καλτ classics σαν το «Ράμπο: Το πρώτο αίμα» κ.ο.κ.

Η καλτ περιπέτεια φυσικά, ειδικά αυτή που δεν τσιγκουνεύεται την κόκκινη... μпоγιά, είναι για πολλούς στην κορυφή των ένοχων κινηματογραφικών απολαύσεων. Στο «Planet Terror» –για να μείνουμε στα σύγχρονα– η Ρόουζ Μακ Γκούναν αντικαθιστά το κομμένο της πόδι με... πολυβόλο, σκορπώντας τον θάνατο στους εχθρούς της. Ο δημιουργός της ταινίας Ρόμπερτ Ροντρίγκεζ είναι υπεύθυνος για αρκετές ακόμα παρόμοιες εξτραβαγκάντζες όπως η τριλογία «El mariachi»-«Desperado»-«Κάποτε στο Μεξικό» αλλά και το χιουμοριστικό «Machete» με τον αμίμητο Ντάνι Τρέχο. Τέλος, για όσους ψάχνουν κάτι ακόμα πιο εναλλακτικό, υπάρχει το πραγματικά καλτ «Hobo with a Shotgun» του Τζέισον Αϊζενερ, με τον Ρούνγκερ Χάουερ στον ρόλο ενός άστεγου, ο οποίος αποδίδει τη δική του δικαιοσύνη με τη βοήθεια της πιστής του καραμπίνας.

ΤΟ ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Στην «Καταγωγή των Σάμι» παρακολουθούμε ένα σκοτεινό στιγμιότυπο της σουηδικής Ιστορίας. Τη δεκαετία του 1930, η 14χρονη Ελε Μάργια, η οποία ανήκει στη Λαπωνική φυλή των Σάμι, αντιμετωπίζει τον απρόκλητο ρατσισμό των λευκών. Παρ' όλα αυτά, εκείνη λαχταρά να ξεφύγει από τη σκληρή, κλειστή ζωή των κτηνοτρόφων προγόνων της και να ζήσει στην «πολιτισμένη» κοινωνία της Ουψάλα. Η Αμάντα Κέρνελ σκιαγραφεί αρκετά πετυχημένα το πορτρέτο του έφηβου κορπισιού, το οποίο αποφασίζει να σπάσει με τρόπο οδυνηρό τους οικογενειακούς δεσμούς προκειμένου να πραγματοποιήσει το όνειρό της.

Το «ANON» μας μεταφέρει στο μέλλον, που η καταγραφή όλων των προσωπικών στιγμών των ανθρώπων περιορίζει την εγκληματικότητα. Όταν, ωστόσο, μία σειρά από φόνους οδηγεί σε μια γυναίκα δίκως ψηφιακό αποτύπωμα, ο πρωταγωνιστής αστυνομικός (Κλάιβ Οουεν) θα βρεθεί προ εκπλήξεως.

Στο «Ο Κύριος και η Κυρία Αντελμάν»

παρακολουθούμε τη φανταστική βιογραφία ενός ξεχωριστού ζεύγους. Το 1971, η Σάρα συναντά τον Βικτόρ και οι δυο τους ερωτεύονται. Αυτός εξελίσσεται σε σπουδαίο συγγραφέα, ενώ εκείνη βρίσκεται πάντα στο πλευρό του στηρίζοντάς τον αλλά και βοηθώντας τον σημαντικά στο έργο του. Τοποθετώντας στην πραγματικότητα τον γυναικείο χαρακτήρα στο επίκεντρο, ο πρωτοεμφανιζόμενος στη σκηνοθεσία Νικολά Μπεντός καταφέρνει να δώσει μια συγκινητική αλλά και διασκεδαστική ιστορία αγάπης, η οποία «απορροθυμίζεται» κάπως, μόνο εξαιτίας της μεγάλης της διάρκειας.

PIK1	ΤΗΛ.: 22862000	PIK2	ΤΗΛ.: 22862000	TVONE	ΤΗΛ.: 22477777	ANT1	ΤΗΛ.: 22200200	ΣΙΓΜΑ	ΤΗΛ.: 22580100	ALPHA	ΤΗΛ.: 22212400	CAPITAL	ΤΗΛ.: 25577577	MOVIES BEST
	21.30 Τετ-Α-Τετ		21.30 Graham Norton Show		21.05 Wild wild west		21.20 Transformers		21.15 Survivor		21.15 Πάμε Πακέτο		08.00 Τηλεαγορά 08.45 Τετράποδο θαύμα Οικογενειακή κωμωδία. 10.45 Robo dog: Air born Οικογενειακή ταινία. 12.30 Γλυκός πειρασμός Ρομαντική κωμωδία. Ποπ star 14.15 Ρομαντικ κωμωδία. 16.00 Πρόσωπα και γεγονότα Με τον Χρίστο Ιακώβου. 17.00 Τηλεαγορά 21.00 Ξένι ταινία 23.00 Free Fall: Flight 174 Δράμα.	21.00 Secret Life Of Marilyn 09.00 The Making Of A Lady 10.35 The Adventures Of Pepper & Paula 12.30 Hidden (Part 1-4) 16.40 Until We Are Safe 18.20 Born To Race: Fast Track 20.00 Picnic At Hanging Rock 21.00 The Secret Life Of Marilyn Monroe (Part 1) 22.45 Back To School Mom 00.30 Intruder 02.15 Zipper 04.15 No Kids aka Sin Hijos 06.00 Inside Out
TV PLUS ΤΗΛ.: 22259000														MOVIES BEST
	06.30 Παιδική ζώνη		08.30 Τηλεαγορά		11.00 Παιδικό πρόγραμμα.		16.00 Το πλοίο της αγάπης - (Ε) Κλασική σειρά, με τους Γκάβιν Μακλίοντ, Μπέριν Κόπελ, κ.ά.		17.00 I.Q.		17.30 The Great Outdoors: Our National Parks Σειρά ντοκιμαντέρ.		18.00 National Geographic: Atlantis Rising - (Ε) Ντοκιμαντέρ.	19.30 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (αγγλική)
	19.40 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (τουρκική)		20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική)		21.30 Graham Norton Show Ψυχαγωγικό Chat show.		21.05 Wild wild west Γουέστερν με στοιχεία κωμωδίας, με τους Γουίλ Σμιθ, Κέβιν Κλάιν, κ.ά.		23.05 Out for Justice Περιπέτεια με δράση.		01.05 ΕΙΔΗΣΕΙΣ		02.05 Dansing for you - (Ε)	06.55 Και οι 14 ήταν υπέροχοι 08.45 Οι γαμπροί της Ευτυχίας 10.00 Δουλειές με φούντες 11.10 Ένας βλάκας και μισός 12.30 Οι κληρονόμοι 13.55 Έλα στο θείο 15.30 Η κόρη του ήλιου 17.15 Το τυχερό παντελόνι 18.35 Όταν η Πόλις πεθαίνει 20.15 Ο Μικέξ παντρεύεται 22.00 Δις διευθυντής 23.45 Ο τσαρλατάνος
SMILE TV ΤΗΛ.: 25715126														GREEK CINEMA
	11.30 Glitter Force		12.00 Sissi The Young Empress		13.00 Popples		13.30 Pacman		14.00 The Owl		15.00 Zig And Sharko		16.00 Popples	16.30 Oggy & The Cockroaches
	17.00 Pacman		17.30 Digimon Fusion		18.00 Dragonball		19.00 Glitter Force		19.30 Heidi		19.30 Glitter Force		19.30 Glitter Force	19.30 Heidi

«Πρόβλημα η γλώσσα του πεσιμισμού»

Ο διακεκριμένος Βρετανός συγγραφέας Ιαν Μακ Γιούαν μιλάει στην «Κ» για το έργο του και τις προκλήσεις της νέας εποχής

Του ΣΑΚΗ ΙΩΑΝΝΙΔΗ

Το πρόβλημα έχει ως εξής: ένας πλανόδιος πωλητής πρέπει να ταξιδέψει σε μια σειρά από διαφορετικές πόλεις από τις οποίες δεν μπορεί να περάσει παρά μόνο μία φορά. Ποια είναι λοιπόν η βέλτιστη διαδρομή ώστε να γυρίσει πίσω στην πόλη-αφετηρία στον συντομότερο χρόνο;

Με το «Πρόβλημα του πλανόδιου πωλητή» έρχονται αντιμέτωποι οι μαθηματικοί από το 1930 και σήμερα παραμένει ένα από τα άλυτα προβλήματα της επιστήμης των υπολογιστών που απασχολεί τις μεταφορές, την κατασκευή μικροτσίπ, τη γενετική – αλλά και τον Βρετανό συγγραφέα Ιαν Μακ Γιούαν. Βρίσκει τα μαθηματικά της επιστήμης των υπολογιστών αρκετά ενδιαφέροντα, μας λέει καθισμένος αναπαυτικά με τη συρτή φωνή του, και η σκέψη του μπαίνει σε διδαλώδη, για μένα τουλάχιστον, μονοπάτια των πολύνυμων, των μεταβλητών, του προβλήματος «p versus np» με το οποίο πάλευε και ο Τζον Νας. Η λύση ενός τέτοιου

“

«Στην Αμερική όλα έχουν να κάνουν με τις εκτρώσεις, η θέση σου λέει στον απέναντί σου τι πιστεύεις για τα όπλα, τον καπιταλισμό, την κοινωνική πρόνοια, τον Τραμπ».

προβλήματος, προσθέτει, θα άνοιγε τον ασκό του Αϊόλου, θα σήμαινε το τέλος του τραπεζικού συστήματος και γενικά θα ήταν κάτι που θα προκαλούσε «μεγάλη αποδιοργάνωση», και που έχει συμπεριλάβει με έναν τρόπο στο νέο μυθιστόρημα που γράφει το οποίο έχει στοιχεία του «μη πραγματικού».

Τίποτε από τα παραπάνω, ωστόσο, δεν αποτελεί δύσκολη εξίσωση για τον Ιαν Μακ Γιούαν. Ο διακεκριμένος συγγραφέας είναι γνωστός για την εκτεταμένη έρευνα που κάνει γύρω από τα μυθιστορήματά του (το ενδιαφέρον του για την επιστημονική προσέγγιση του κόσμου «είναι σε κάθε πρόταση που γράφω», θα μας πει αργότερα), αν και μέχρι το πρόσφατο βιβλίο του είχε αφήσει το φανταστικό πίσω στα νεανικά του χρόνια. «Ήταν σαν να κάνω “διακοπές”», σημειώνει για τη συγγραφή του «Καρυδότσουφλου» (εκδ. Πατάκη), «από το είδος της συγγραφής που έκανα, μια απελευθέρωση από τον ρεαλισμό. Με γύρισε πίσω στη γραφή μου της περιόδου του ’70, στα όρια της φαντασίας, μια γραφή στην οποία εναντιώθηκα αργότερα και εγκατέλειψα για πολλά χρόνια. Το ενδιαφέρον μου ήταν μετά να αποτυπώσω την κοινωνική, πολιτισμική, ιστορική πραγματικότητα του παρόντος».

Φαντασία και ρεαλισμός

Στις «διακοπές» του, ωστόσο, δεν έξεχσε να πάρει μαζί του θέματα κοινωνικά, ιστορικά ή της ανθρωπίνης συμπεριφοράς. Το είδος της φαντασίας που του αρέσει είναι αυτό που αναδεικνύει ο Φραντς Κάφκα στη «Μεταμόρφωση» στις πρώτες σελίδες του βιβλίου. Ο Γκρέγκορ Ζάμσα ξυπνάει έπειτα από μια νύχτα ταραγμένου ύπνου για να συνειδητοποιήσει ότι έχει μεταμορφωθεί σε ένα γιγαντιαίο έντομο. «Κοιτάει τα πόδια του που κουνάει στον αέρα και η δεύτερη σκέψη του είναι ότι θα αργήσει στη δουλειά.

Λατρεύω αυτή τη μετάβαση από την απόλυτη φαντασία στην μπανάλ πραγματικότητα: ένας άνθρωπος αντι να τρελαθεί από αυτό που του έχει συμβεί σκέφτεται τη δουλειά του. Ο στόχος μου στο “Καρυδότσουφλο” ήταν να περάσω τον ανα-

Ο Ιαν Μακ Γιούαν είναι γνωστός για την εκτεταμένη έρευνα που κάνει γύρω από τα μυθιστορήματά του. Το ενδιαφέρον του για την επιστημονική προσέγγιση του κόσμου «είναι σε κάθε πρόταση που γράφω», λέει στην «Κ».

Ο Ιαν Μακ Γιούαν με τον Χάρη Βλαβιανό κατά την πρόσφατη επίσκεψή του στη χώρα μας και τη συνομιλία του με το ελληνικό κοινό.

γνώστη από αυτό το σύνορο, να δεχθεί τη σύμβαση ότι ένα έμβρυο μπορεί να μιλήσει, αλλά και ότι είμαστε σε έναν πραγματικό κόσμο με προβλήματα που δημιουργούνται σε ένα μυθιστόρημα ρεαλισμού», τονίζει.

Στο βιβλίο, ένα έμβρυο 38 εβδομάδων ακούει από την κοιλιά τον επικείμενο φόνο του πατέρα του, από τη μητέρα του και τον εραστή της, ο οποίος είναι και αδελφός του. Όμως, αν και ο αγέννητος ήρωας μαθαίνει τα πάντα, η θέση του δεν του επιτρέπει να δράσει. Αυτοί οι περιορισμοί, μας εξηγεί ο συγγραφέας, μετατράπηκαν γρήγορα σε ελευθερίες και δημιουργήσε ένα ανάγνωσμα με πολλές αναφορές στον Σαίξπηρ και ιδιαίτερα στον Αμλετ. Αυτό που λίγοι ίσως γνωρίζουν είναι πως το βιβλίο αποτελεί έναν φόρο τιμής στον Τζον Απντάικ (1932-2009) τον οποίο ο Ιαν Μακ Γιούαν συμπεριλαμβάνει ανάμεσα στους κορυφαίους Αμερικανούς συγγραφείς.

Οι δυο τους ανέπτυξαν στενή φιλία και ο Μακ Γιούαν με τη γυναίκα του ήταν για λίγο φιλοξενούμενοι του. «Καθώς το έγγραφο σκεφτόμουν ότι αυτό είναι η υπόκλησή μου προς εκείνον, ο αποκαίρισμας μου. Εύχομαι να το είχε διαβάσει. Μείναμε μαζί του όταν φαινόταν πως είχε ακόμη 10 με 15 χρόνια συγγραφικής ζωής», μας λέει.

Ο Ιαν Μακ Γιούαν τρέφει θαυμασμό για τους Αμερικανούς μεταπο-

«Γράφω μέχρι να μην μπορώ να γράψω άλλο»

«Να με, λοιπόν, με το κεφάλι κάτω και τα πόδια πάνω μέσα σε μια γυναίκα». Με αυτή την πρόταση ανοίγει το «Καρυδότσουφλο», που μπήκε στο μυαλό του Ιαν Μακ Γιούαν μια μέρα και αμέσως κατάλαβε ότι αυτό ήταν μια πρόταση για ένα μυθιστόρημα. Επειτα έψαξε και βρήκε ποια ήταν η γυναίκα, οι συνθήκες και η ιστορία. Πάντα έτσι γίνεται; «Κάθε μυθιστόρημα σε μαθαίνει να γράφεις το ίδιο το μυθιστόρημα, γίνεσαι ο υπέρτατος ειδικός του συγκεκριμένου μυθιστορήματος. Δεν σε μαθαίνει όμως πώς να γράφεις το επόμενο», μας λέει και περιγράφει τη συγγραφή ως μια διαδικασία αμφιπαλιντεύσεων. «Περιλαμβάνει αρκετές δόσεις δισταγμού, παύσεων, αναζητήσεων και σκέψης. Κάποιες φορές μπορείς να λύσεις το πρόβλημα, άλλες όχι. Συνήθως γράφω μεταξύ 9 και 10 το πρωί και τα απογεύματα. Θα σταματήσω για να διαβάσω κάτι ή να παίξω τένις. Αν τα πράγματα πάνε καλά θα γράψω μέχρι να μην μπορώ να γράψω άλλο», σημειώνει. Τελευταία, λέει, γράφει τα μεσάνυχτα και τα ξημερώματα, αλλά όταν σταματάει βάζει μια μεγάλη τελεία για να σκεφτεί τι πιθανότητες και τις επιλογές που έχει μπροστά του. «Δεν πιστεύω ότι υπάρχει το λεγόμενο “συγγραφικό μπλοκ”. Καλύτερα να το πουν κάπως αλλιώς, ας πούμε δισταγμό», τονίζει.

Λεμικούς συγγραφείς, όπως ο Τζον Απντάικ και ο Φίλιπ Ροθ, και τους θεωρεί εκπροσώπους μιας χρυσής περιόδου της λογοτεχνίας. Το περιεργό ωστόσο με την Αμερική και το «Καρυδότσουφλο» ήταν οι ερωτήσεις που δεχόταν, εάν είναι υπέρ ή κατά των εκτρώσεων. Δίνοντας φωνή σε ένα έμβρυο αρκετούς ΗΠΑ θεωρούσαν ότι ο Μακ Γιούαν ήταν κατά των εκτρώσεων. «Σε μια συνέντευξη με ρώτησαν εάν είμαι “υπέρ της ζωής” (σ.σ. pro-life, κατά των εκτρώσεων) και τους είπα ότι όλοι οι συγγραφείς είναι υπέρ της

«Εξιλέωση». Τζέιμς Μάκαβοϊ και Κίρα Νάιλι στην καλή κινηματογραφική μεταφορά (2007) ενός από τα σημαντικότερα μυθιστορήματα του Άγγλου συγγραφέα.

ζωής. Ημουν αρκετά διφορούμενος. Ήταν πάντως μια πολιτισμική αλλαγή να με ρωτούν κάτι τέτοιο συνεχώς στην τηλεόραση και τους απαντούσα ότι “ξέρετε, ο αφηγητής του «Καρυδότσουφλου» είναι ένας άνθρωπος που έχει κάνει η ανθρωπότητα. «Το πρόβλημα για πολλούς διανοούμενους είναι ότι μιλούν τη γλώσσα του πεσιμισμού και σίγουρα υπάρχουν πολλά προβλήματα στην πολιτική ή στο περιβάλλον για τα οποία πρέπει να ανησυχούμε. Αλλά αν παραβλέψουμε τις επιτυχίες μας θα χάσουμε κάθε ενδιαφέρον στην ιδέα της προόδου, θα βουλιάξουμε σε μια κατάσταση πεσιμιστικής απραξίας». Τα περισσότερα προβλήματα, λέει ο Μακ Γιούαν, είναι απλά στη βάση τους αλλά είναι οι

καιρός έγιναν αντικείμενο κριτικής, όπως οι απόψεις που εξέφραζε παλαιότερα για τον εξτρεισμό και το Ισλάμ. «Δεν νομίζω ότι είναι πρόβλημα θρησκείας αλλά ανθρωπίνης φύσης. Το είδαμε στον 20ό αιώνα με τον ναζισμό, τον σοβιετικό κομμουνισμό, τον μαοϊσμό, με την αιματηρή ιστορία του χριστιανισμού και τον μεσαίωνα, με μεγάλα και μικρά κινήματα ανθρώπων, που είναι έτοιμοι να σκοτώσουν στο όνομα ενός ιδεατού μέλλοντος. Υπήρχε μια ανησυχία, κυρίως στην Αριστερά, ότι αν καταδικάσεις τον ισλαμισμό, αλλά διαδίδεις το Ισλάμ, κάτι που δεν έκανα ποτέ», μας λέει. Προσθέτει δε ότι η βίαιη εκδοχή της ανθρωπίνης φύσης θα επανέρχεται συνεχώς με διαφορετικό τρόπο και μορφή μέσα στους αιώνες.

Ο Μακ Γιούαν συγκαταλέγεται στους πολέμιους και «αρνητές» του Brexit, ανησυχεί για την άνοδο του λαϊκισμού, αλλά δεν ξεχνάει, όπως εμφανικά αναφέρει, την πρόοδο που έχει κάνει η ανθρωπότητα. «Το πρόβλημα για πολλούς διανοούμενους είναι ότι μιλούν τη γλώσσα του πεσιμισμού και σίγουρα υπάρχουν πολλά προβλήματα στην πολιτική ή στο περιβάλλον για τα οποία πρέπει να ανησυχούμε. Αλλά αν παραβλέψουμε τις επιτυχίες μας θα χάσουμε κάθε ενδιαφέρον στην ιδέα της προόδου, θα βουλιάξουμε σε μια κατάσταση πεσιμιστικής απραξίας». Τα περισσότερα προβλήματα, λέει ο Μακ Γιούαν, είναι απλά στη βάση τους αλλά είναι οι

άνθρωποι και οι μεταξύ τους σχέσεις σε επίπεδο κρατών και χωρών που εμποδίζουν την επίλυσή τους. «Είμαστε πολύ κακοί στο να προβλέπουμε τι έρχεται στο μέλλον και όμως εμείς το φτιάχνουμε. Είμαστε ένα μυστήριο για τους ίδιους μας τους εαυτούς, τόσο ενδιαφέρον για τους μυθιστοριογράφους αλλά τόσο δύσκολο να “διαβαστεί”», τονίζει.

Συναντήσαμε τον Ιαν Μακ Γιούαν μια μέρα μετά τη δημόσια συζήτηση που είχε με τον συγγραφέα και ποιητή Χάρη Βλαβιανό στο Μέγαρο Μουσικής, καλεσμένος των εκδόσεων Πατάκη, στο πλαίσιο της «Αθήνα Παγκόσμια Πρωτεύουσα Βιβλίου 2018». Γεννημένος το 1948, γόνος εργατικής οικογένειας με πατέρα στρατιωτικό, έγινε ευρύτερα γνωστός αφού τιμήθηκε με το βραβείο Μπούκερ το 1998 για το μυθιστόρημά του «Άμστερνταμ» και για τη μεταφορά του βιβλίου του «Εξιλέωση» στον κινηματογράφο. Ωστόσο, δεν του αρέσουν οι ταμπέλες του «τιμημένου με Μπούκερ» ή του «εθνικού συγγραφέα» και ανατριχιάζει στην ιδέα να τον αποκαλούν «εθνικό θησαυ-

“

«Είμαστε πολύ κακοί στο να προβλέπουμε τι έρχεται στο μέλλον και όμως, εμείς το φτιάχνουμε. Είμαστε ένα μυστήριο για τους ίδιους μας τους εαυτούς».

ρό». «Με αποκαλούσαν έτσι για περίπου έξι μήνες πριν από 15 χρόνια. Χάρηκα πολύ όταν η ταμπέλα μπήκε σε κάποιον άλλον. Ακούγεται σαν να είσαι πολύ μεγάλος για να είσαι χρήσιμος», μας λέει.

Συγγραφικά όρια

Υπάρχει όμως όριο στη «συγγραφική ζωή»; τον ρωτάμε. «Είναι πολύ δύσκολο να το πεις για τον εαυτό σου. Άλλοι θα το κρίνουν για σένα. Ορισμένοι συγγραφείς είναι γενναίοι ή νηφάλιοι, όπως ο Φίλιπ Ροθ, και λένε ότι σταματούν το γράψιμο. Στα 60 σου και τα 70 σου ρισκάρεις με την επανάληψη, με το ενδεχόμενο να μην έχεις τόσο πλούσιες ιδέες και με την έλλειψη φυσικής αντοχής για να γράφεις», μας λέει.

Τον Ιούνιο ο Ιαν Μακ Γιούαν θα γίνει 70 ετών και τον ρωτάμε ποιος είναι ο μεγαλύτερος φόβος του. «Να πεθάνω», απαντά αφοπλιστικά, «θα ήθελα να μείνω καμιά εκατοστή χρόνια ακόμη να δω τι θα γίνει, όμως και τότε θα μου προκαλεί θλίψη. Είναι θαύμα που έχουμε συνείδηση και τόσο κρίμα που τη χάνουμε στην αιώνια λήθη. Όλοι το αντιμετωπίζουμε αλλά για τους συγγραφείς γίνεται πάντα θέμα στα βιβλία τους. Είναι πάντα εκεί, οι χαρακτηρισ τους μεγαλώνουν, ο χρόνος τελειώνει, είναι κάτι που σε πιέζει», μας λέει.

Το ευχάριστο ωστόσο είναι ότι ο Ιαν Μακ Γιούαν γράφει ακάθεκτος νέο μυθιστόρημα, σε πείσμα των παρανέσεων του συναδέλφου και φίλου του Τζούλιαν Μπαρνς να «το γυρίσει» στις νουβέλες. «Όταν το κάναμε μια ζωή είναι δύσκολο να σταματήσεις, είναι σαν τον αέρα που αναπνέεις. Ίσως όμως είναι αναγκαίο να παραδεχτείς ότι μέχρι εδώ ήταν, σταματά και θα περάσω την υπόλοιπη ζωή μου τακτοποιώντας τις υποθέσεις μου. Υπάρχει κάτι θλιβερό σε αυτή την προοπτική», επισημαίνει.

Από την άλλη, μας λέει, υπάρχουν και οι συγγραφείς που ανακινώνουν ότι εγκαταλείπουν τα βιβλία και ύστερα από μερικά χρόνια βγάζουν κάτι καινούργιο. Είναι ψεύτες δηλαδή, ρωτάμε περιπαηκτικά. «Είναι ψεύτες», απαντάει στον ίδιο τόνο, «αλλά, βλέπετε, μυθιστορήματα γράφουν».

Innovation
that excites

NISSAN INTELLIGENT MOBILITY

NEO NISSAN X-TRAIL

ΣΧΕΔΙΑΣΜΕΝΟ ΓΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

€25.900 ΑΥΤΟΜΑΤΟ

Με την τελευταία τεχνολογία και εντελώς νέο σχεδιασμό, για να σας προσφέρει ευελιξία και άνεση σε κάθε διαδρομή. Ιδανικό για εξορμήσεις γεμάτες περιπέτεια με την οικογένεια... όπου εσείς θέλετε.

Προσφέρεται σε επταθέσιο και με τετρακίνηση

NEW NISSAN CYPRUS LTD

Όμιλος Πηλακούτα | ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ: 77777220

